

Innehållsförteckning

<i>Bilaga 1</i>	
Lagrådsyttrande som begärts av utskottet	3
<i>Bilaga 2</i>	
Skatteverkets yttrande	23
<i>Bilaga 3</i>	
Konstitutionsutskottets yttrande 2006/07:KU1y	28
<i>Bilaga 4</i>	
Skatteutskottets yttrande	33
<i>Bilaga 5</i>	
Justitieutskottets protokollsutdrag 2006/07:3.3	137
<i>Bilaga 6</i>	
Civilutskottets protokollsutdrag 2006/07:3.2	138
<i>Bilaga 7</i>	
Socialförsäkringsutskottets yttrande 2006/07:SfU1y	141
<i>Bilaga 8</i>	
Socialutskottets protokollsutdrag 2006/07:3.5	153
<i>Bilaga 9</i>	
Kulturutskottets yttrande 2006/07:KrU1y	155
<i>Bilaga 10</i>	
Trafikutskottets protokollsutdrag 2006/07:5.4	160
<i>Bilaga 11</i>	
Miljö- och Jordbruksutskottets protokollsutdrag 2006/07:6.3	161
<i>Bilaga 12</i>	
Näringsutskottets yttrande 2006/07:NU1y	164
<i>Bilaga 13</i>	
Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2006/07:AU1y	171
<i>Bilaga 14</i>	
Finansutskottets offentliga utfrågning	202
Den aktuella penningpolitiken	202

Diagram

1. Inflation och tillväxt	204
2. Inflationen: mål och utfall	205
3. Inflation i Sverige, Norge och Finland	206
4. Konsumentpriser för varor – exklusive energi och livsmedel	207
5. Enhetsarbetskostnad och produktivitet i näringslivet	208
6. Prognoser för inflationen 2005 vid olika tidpunkter, Riksbanken samt ett genomsnitt av andra prognosmakare	208
7. Inflation och inflationsförväntningar	210
8. Konsumentpriser (KPI) och småhuspriser	212
9. Reporäntan antas höjas – implicit terminränta	213
10. God tillväxt i omvärlden	214
11. God tillväxt även i Sverige	215

12. Inflationen stiger gradvis	215
13. Hög produktivitet	216
14. Finanspolitiken	217
15. Reporäntan höjs till 2,75 %	218
16. UNDIX med osäkerhetsintervall	220
17. Öppen arbetslöshet	224
18. Hög produktivitet	227

BILAGA 1

Lagrådsyttrande som begärts av utskottet

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2006-11-02

Närvarande: f.d. justitierådet Lars K Beckman, justitierådet Leif Thorsson och regeringsrådet Lars Wennerström.

Lagförslag i budgetpropositionen för 2007 (A – C)

Riksdagens finansutskott har den 19 oktober 2006, såvitt nu är i fråga, beslutat inhämta Lagrådets yttrande över följande lagförslag i budgetpropositionen för 2007.

A. Skattereduktion för arbetsinkomster – s.k. jobbskatteavdrag (avsnitt 5.2.1)

Förslaget (avsnitt 3.11) till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) såvitt avser 1 kap. 11 § och 65 kap. 9 a – 9 d och 12 §§.

B. Avdrag för resor och övriga utgifter (avsnitt 5.2.2)

Förslaget (avsnitt 3.11) till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) såvitt avser 11 kap. 48 § och 12 kap 2 §.

Förslaget (avsnitt 3.21) till lag om ändring i lagen (2006:5) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) såvitt avser 12 kap. 3 §.

C. Beskattning av lånedatorer (5.2.5)

Förslaget (avsnitt 3.11) till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) såvitt avser 11 kap. 7 § och 61 kap. 1 och 17 a §§.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Peter Ljungqvist, Finansdepartementet, biträdd av föredraganden i skatteutskottet Peder Brynolf.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Allmänna synpunkter

Ett viktigt inslag i Lagrådets granskning av remitterade förslag är om lagstiftningsärendet beretts på det sätt som föreskrivs i 7 kap. 2 § regeringsformen. Enligt nämnda lagrum skall i sådana ärenden behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter. Vidare skall, i den omfattning det behövs, sammanslutningar och enskilda lämnas tillfälle att yttra sig. En sådan beredning är av väsentlig betydelse, bl.a. för att påvisa eventuella oklarheter och tillämpningssvårigheter som kan vara förknippade med lagförslaget.

De nu remitterade lagförslagen har, enligt vad som uppgetts vid föredragningen, beretts endast på det sättet att man haft vissa underhandskontakter med Skatteverket och att verkets synpunkter på lagförslagen beaktats. Skatteverket har vidare förklarat sig kunna hantera den praktiska tillämpningen av lagstiftningen. Någon dokumentation från denna beredning finns emellertid inte tillgänglig i lagstiftningsärendet.

Särskilt vid sådana tillfällen då ett allmänt val lett till regeringsskifte har den då nytillträdde regeringen synnerligen kort tid på sig för att utarbeta budgetpropositionen, som skall lämnas till riksdagen inom tio dagar efter det att den nya regeringen har tillträtt. Samtidigt finns det ett intresse, från rent politiska utgångspunkter, av att valresultatet så snart som möjligt får genomslag i den förda politiken. Sådana

strävanden får emellertid inte leda till att grundläggande bestämmelser om beredningen av lagstiftningsärenden sätts åsido.

Vilka krav som skall ställas på beredningen i ett konkret lagstiftningsärende beror, som kan utläsas av den aktuella bestämmelsen i regeringsformen, bl.a. på lagstiftningsens vikt, tillämpningsområde, omfattning och komplexitet. De nu remitterade förslagen till ändringar i skattelagstiftningen som Lagrådet i detta sammanhang har att behandla är inte särskilt omfattande men berör ett stort antal personer och är, med den lagtekniska lösning som valts, inte helt okomplicerade. Med detta beaktat anser Lagrådet att det trots den knapphet på tid som rätt borde ha varit möjligt att något bredda remissförfarandet och i allt fall i någon form dokumentera den mycket begränsade beredning som skett samt redovisa en något utförligare konsekvensanalys som närmare belyste sambandet mellan de olika ändringsförslagen. Det sistnämnda gäller särskilt som i detta ärende den allmänna motiveringen är mycket kortfattad och någon kommentar till de enskilda lagrummen, som annars regelmässigt ges, överhuvudtaget inte finns. Vad som framkommit under föredragningen visar också, enligt Lagrådets mening, att det beträffande vissa paragrafer och då särskilt med avseende på olika övergångsbestämmelser hade varit väl motiverat med en författningskommentar till ledning för rättstillämpningen.

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

61 kap. 17 a §

På samma sätt som i den hittills gällande bestämmelsen i 11 kap. 7 § inkomstskattelagen om skattefrihet för s.k. lånedatorer uppställer den föreslagna bestämmelsen som villkor för tillämpning att den anställda inte för att få förmånen byter ut den mot kontant ersättning översti-

gande 10 000 kronor under beskattningsåret. Den avsedda innebörden är emellertid, som tydligt framgår i förarbetena till 11 kap. 7 § (prop. 2003/04:21 s. 32), att träffa fall då den anställde avstår från kontant ersättning – genom löneavdrag eller genom justering av lönen – med ett större belopp för att få förmånen eller en motsvarande större förmån. En likartad bestämmelse avseende beskattningen av personalvårdsförmåner finns i 11 kap. 11 § samma lag.

Även om den nuvarande formuleringen inte synes ha föranlett problem vid tillämpningen – förarbetsuttalandets anvisning är tydlig – skulle den avsedda innebörden, särskilt som bestämmelsen inte kommenteras närmare i anslutning till nu aktuellt lagförslag, komma till tydligare uttryck om andra strecksatsen formulerades t.ex. så: ”– den anställde inte avstår från mer än 10 000 kronor i kontant ersättning under beskattningsåret för att få förmånen.” En motsvarande redigering bör då göras av bestämmelsen i 11 kap. 11 § inkomstskattelagen.

65 kap. 9 a §

I paragrafens andra stycke anges vilka inkomster som skall utgöra arbetsinkomster. En hänvisning görs därvid till bestämmelser i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension, LIP. Denna hänvisning torde dock, som upplysts under föredragningen, behöva kompletteras på vissa punkter.

Det kan således ifrågasättas om inte en hänvisning bör göras till 2 kap. 6 § första stycket 3 LIP, som tar sikte på olika uppdragsersättningar som inte är att bedöma som anställningsinkomster.

Med arbetsinkomst avses vidare bl.a. forskarstipendium (Marie

Curie-stipendium) som ges ut direkt eller indirekt av Europeiska gemenskaperna och betalas ut av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person (2 kap. 4 § LIP). Hänvisningen i paragrafens andra stycke omfattar emellertid inte sådana stipendier som betalas ut från utlandet. En hänvisning bör därför också göras till 2 kap. 6 § första stycket 5 LIP.

En förutsättning för innehav av F-skattsedel är att näringsverksamhet bedrivs här i landet. Inkomst från sådan verksamhet utgör normalt inkomst av aktiv näringsverksamhet och utgör därmed arbetsinkomst enligt hänvisningen till 2 kap. 6 § första stycket 1 LIP. Emellertid kan den situationen uppkomma att någon näringsverksamhet inte föreligger trots innehav av F-skattsedel. Även inkomster i sådana situationer bör omfattas av arbetsinkomstbegreppet. En hänvisning bör därför göras till 2 kap. 7 § LIP.

Även ersättning för utfört arbete som betalats ut av en fysisk person eller ett dödsbo bör utgöra arbetsinkomst, om beloppet är mindre än 10 000 kronor från samma utbetalare under inkomståret och inte utgör utgift i näringsverksamhet för utbetalaren. Detta innebär att en hänvisning också bör göras till 2 kap. 8 § LIP.

65 kap. 9 b – 9 d och 12 §§

Enligt förslaget i budgetpropositionen skall en skattelättnad införas från och med den 1 januari 2007 för fysiska personer i form av en skattereduktion (jobbskatteavdrag) för skattepliktiga inkomster av anställning och av aktiv näringsverksamhet (arbetsinkomster), justerade med hänsyn till eventuella avdrag. De närmare bestämmelserna i 65 kap. 9 b–9 d §§ rörande beräkningen av skattereduktionens storlek är inte helt lättillgängliga och det hade varit önskvärt med en närmare redovisning i form av olika exempel, som också redovisats

vid föredragningen, på hur skattereduktionen slår i olika inkomstintervaller för dem som fyllt respektive inte fyllt 65 år vid ingången av ett beskattningsår.

Enligt vad som redovisas i den allmänna motiveringen (avsnitt 5.2.1) skall vidare jobbskatteavdraget ges som en skattereduktion som skall räknas av mot den inkomstskatt som den skattskyldige annars skulle betala och medföra en minskning endast av statens skatteinkomster och inte påverka de kommunala skatteunderlagen. I 65 kap. 12 § föreskrivs dock att skattereduktionen skall räknas av endast mot den kommunala inkomstskatten. Bestämmelsen hade blivit något enklare att tillgodogöra sig om det motivledes förklarats dels att därigenom endast skatt på arbetsinkomster och inte på t.ex. kapitalinkomster, som inte beskattas kommunalt, träffades, dels att skattereduktionen inte påverkar den beskattningsbara förvärvsinkomsten som utgör basen för beräkning av de kommunalskattemedel som Skatteverket har att betala ut till kommunerna (se lagen, 1965:269, med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.). Skattereduktionen kommer således inte att påverka de kommunala skatteintäkterna då regeländringarna inte påverkar den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

Övergångsbestämmelserna

Enligt rubricerat lagförslag skall förmån av att för privat bruk använda en datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller inom ramen för s.k. lånedatorprogram i fortsättningen tas upp till beskattning och värderas till 2 400 kronor. Förslaget innebär att nuvarande bestämmelser i 11 kap. 7 § upphävs, att 61 kap. 1 § ändras och att en ny paragraf 61 kap. 17 a § införs av innebörd att förmånsbeskattningen om 2 400 kronor skall träffa lånedatorprogram under samma förut-

sättningar som tidigare gällde för att sådana program inte skulle förmånsbeskattas.

För att förmån av datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller skall vara skattefri krävs enligt dagens regler i 11 kap. 7 § att erbjudandet riktar sig till hela den stadigvarande personalen och att den anställda för att få förmånen inte byter ut denna mot kontant ersättning med belopp som överstiger 10 000 kronor under beskattningsåret, dvs. eventuella bruttolöneavdrag får inte överstiga 10 000 kronor.

Gränsen på 10 000 kronor infördes den 1 januari 2004 (SFS 2003:1194). I en övergångsbestämmelse (punkt 2) fastslogs dock att äldre bestämmelser skulle tillämpas för sådan datorutrustning som tillhandahölls den anställda före utgången av juni månad 2004 enligt avtal mellan arbetsgivaren och den anställda som ingått före den 1 januari 2004 (s.k. gamla avtal). Detta innebär att förmån av datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahöll enligt dessa gamla avtal också fortsättningsvis var skattefri även om gränsen på 10 000 kronor överstegs.

Genom att 11 kap. 7 § upphävs blir samtliga datorförmåner skattepliktiga, dvs. även datorutrustning enligt de gamla avtalen. I de fall bruttolöneavdraget överstiger 10 000 kronor per år skulle till följd härav inte de gamla avtalen omfattas av den nya värderingsregeln, eftersom denna innehåller ett krav på att eventuella bruttolöneavdrag inte får överstiga 10 000 kronor per år.

Avsikten med den nya värderingsbestämmelsen är dock, enligt vad som upplysts vid föredragningen, att den ska träffa alla sådana förmåner av datorutrustning som i dag är skattefria, dvs. både sådan utrustning som är skattefri enligt den nuvarande lagtexten och enligt

övergångsbestämmelsen avseende de gamla avtalen. För att förmåner enligt de gamla avtalen också skall omfattas av värderingsregeln krävs därför en särskild övergångsbestämmelse. Mot den bakgrunden föreslås i punkten 4 av övergångsbestämmelserna att den nya bestämmelsen i 61 kap 17 a § skall tillämpas även i fråga om datorutrustning hänförlig till de gamla avtalen. Såsom bestämmelsen utformats innebär den emellertid för dessa avtal – för att förmånen skall begränsas till 2 400 kronor – att samtliga i 61 kap. 17 a § föreskrivna villkor skall vara uppfyllda, dvs. även den i andra strecksatsen i paragrafen föreskrivna begränsningsregeln om högst 10 000 kronor i bruttolöneavdrag. Då detta som nämnts ovan inte är avsikten bör punkten 4 av övergångsbestämmelserna förslagsvis utformas på följande sätt:

"4. I fråga om sådan datorutrustning som avses i punkt 2 av övergångsbestämmelserna till lagen (2003:1194) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) skall bestämmelsen i 61 kap. 17 a § tillämpas med undantag för andra strecksatsen i paragrafen."

Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:5) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Ur protokollet rätt utdraget
betygar:

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2006-11-02

Närvarande: f.d. justitierådet Lars K Beckman, justitierådet Leif Thorsson och regeringsrådet Lars Wennerström.

Lagförslag i budgetpropositionen för 2007 (D och E)

Riksdagens finansutskott har den 19 oktober 2006, såvitt nu är i fråga, beslutat inhämta Lagrådets yttrande över följande lagförslag i budgetpropositionen för 2007.

*D. Slopas särskild löneskatt för personer 65 år eller äldre
(avsnitt 5.3.1)*

Förslaget (avsnitt 3.2) till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Förslaget (avsnitt 3.12) till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980) såvitt avser de särskilda övergångsbestämmelserna.

Förslaget (avsnitt 3.15) till lag om ändring i lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980).

*E. De särskilda avdragen vid beräkning av socialavgifter slopas
(avsnitt 5.3.4)*

Förslaget (avsnitt 3.12) till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980).

Förslaget (avsnitt 3.15) till lag om ändring i lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits i vad avser avsnitt D av kammarrättsassessorn Magdalena Wetterfors, biträdd av ämnesrådet Mikael Holmgren, samt i vad avser avsnitt E av kammarrättsassessorn Linda Haggren, alla Finansdepartementet. Dessutom har föredragandena biträtt av föredraganden i skatteutskottet Peder Brynolf.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Allmänna synpunkter

Ett viktigt inslag i Lagrådets granskning av remitterade förslag är om lagstiftningsärendet beretts på det sätt som föreskrivs i 7 kap. 2 § regeringsformen. Enligt nämnda lagrum skall i sådana ärenden behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter. Vidare skall, i den omfattning det behövs, sammanslutningar och enskilda lämnas tillfälle att yttra sig. En sådan beredning är av väsentlig betydelse, bl.a. för att påvisa eventuella oklarheter och tillämpningssvårigheter som kan vara förknippade med lagförslaget.

De nu remitterade lagförslagen har, enligt vad som uppgetts vid föredragningen, beretts endast på det sättet att man haft vissa underhandskontakter med Skatteverket och att verkets synpunkter på lagförslagen beaktats. Skatteverket har vidare förklarat sig kunna hantera den praktiska tillämpningen av lagstiftningen. Någon dokumentation från denna beredning finns emellertid inte tillgänglig i lagstiftningsärendet.

Särskilt vid sådana tillfällen då ett allmänt val lett till regeringsskifte har den då nytillträdda regeringen synnerligen kort tid på sig för att utarbeta budgetpropositionen, som skall lämnas till riksdagen inom tio dagar efter det att den nya regeringen har tillträtt. Samtidigt finns det ett intresse, från rent politiska utgångspunkter, av att valresultatet så snart som möjligt får genomslag i den förda politiken. Sådana strävanden får emellertid inte leda till att grundläggande bestämmelser om beredningen av lagstiftningsärenden sätts åsido.

Vilka krav som skall ställas på beredningen i ett konkret lagstiftningsärende beror, som kan utläsas av den aktuella bestämmelsen i regeringsformen, bl.a. på lagstiftningsens vikt, tillämpningsområde, omfattning och komplexitet. De nu remitterade lagförslagen är i och för sig inte särskilt omfattande men berör ett stort antal personer och är, med den lagtekniska lösning som valts, sedda i ett större sammanhang alls inte okomplicerade. Med detta beaktat anser Lagrådet att det framstår som tveksamt om den beredning som förekommit i ärendet motsvarar de krav som ställs i 7 kap. 2 § regeringsformen, särskilt som det inte heller finns någon dokumentation rörande den mycket begränsade beredning som skett.

Trots den knapphet på tid som rått borde det ha varit möjligt att bredda remissförfarandet samt redovisa en något utförligare konsekvensanalys som närmare belyste sambandet mellan de olika ändringsförslagen. Det sistnämnda gäller särskilt som den allmänna motiveringen är mycket kortfattad och någon kommentar till de enskilda lagrummen, som annars regelmässigt ges, överhuvudtaget inte finns. Vad som framkommit under föredragningen visar också, enligt Lagrådets mening, att det beträffande vissa paragrafer och särskilt med avseende på olika övergångsbestämmelser hade varit i hög grad önskvärt med en författningskommentar till ledning för rättstillämpningen och för att underlätta förståelsen av de olika lagförslagen.

Förslaget till lag om ändring i lagen om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980)

Övergångsbestämmelserna

I budgetpropositionen föreslås att det särskilda avdraget om 5 procent vid beräkning av såväl arbetsgivaravgifter som egenavgifter slopas och att bestämmelserna härom i 2 kap. 28–30 §§ och 3 kap. 18 och 19 §§ socialavgiftslagen därför skall upphöra vid utgången av år 2006. Under år 2007 skall dock enligt förslaget till ändring i socialavgiftslagen övergångsvis medges ett halverat avdrag. Mot bakgrund av att vissa bestämmelser i socialavgiftslagen föreslås upphävida föreslås således som en konsekvens härav följdändringar som bl.a. innebär att lagen om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen får en ny rubrik och att hänvisningarna i 5 och 6 §§ till socialavgiftslagen får utgå. Med hänsyn till att de upphävda bestämmelserna i socialavgiftslagen om särskilt avdrag under år 2007 skall tillämpas så att övergångsvis ett halverat avdrag medges under detta år föreskrivs dock i punkt 3 av övergångsbestämmelserna till förslaget till lag om ändring i lagen om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen att bestämmelserna i 5 och 6 §§ i äldre lydelse skall tillämpas när fråga är om ersättning som betalas ut respektive inkomst som uppbärs under 2007. Då de paragrafer i socialavgiftslagen till vilka 5 och 6 §§ i rubricerad lag hänvisar upphör att gälla vid utgången av år 2006 och därefter under år 2007 endast skall tillämpas i enlighet med en i övergångsbestämmelserna till ändring i socialavgiftslagen föreskriven övergångsregim bör det enligt Lagrådets mening föreskrivas att tillämpningen av 5 och 6 §§ i deras äldre lydelse skall ske med iakttagande av vad som föreskrivs i

övergångsbestämmelserna till socialavgiftslagen. Med viss redaktionell ändring skulle då övergångsbestämmelserna förslagsvis kunna erhålla följande lydelse:

- ”1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.
2. I fråga om ersättning som betalas ut respektive inkomst som uppbärs före den 1 januari 2007 tillämpas bestämmelsen i 2 § i sin äldre lydelse.
3. I fråga om ersättning som betalas ut respektive inkomst som uppbärs under år 2007 tillämpas bestämmelserna i 5 och 6 §§ i sina äldre lydelse med iakttagande av övergångsbestämmelserna till lagen (2006:000) om ändring i socialavgiftslagen (2000:980).
4. Bestämmelserna i 5 och 6 §§ i sina nya lydelse samt den nya bestämmelsen i 6 a § tillämpas första gången på ersättning som betalas ut respektive inkomst som uppbärs under år 2008.”

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Ur protokollet rätt utdraget
betygar:

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2006-11-02

Närvarande: f.d. regeringsrådet Bengt-Åke Nilsson, regeringsrådet Stefan Ersson och justitierådet Lars Dahllöf.

Lagförslag i budgetpropositionen för 2007 (F och G)

Riksdagens finansutskott har den 19 oktober 2006, såvitt nu är i fråga, beslutat inhämta Lagrådets yttrande över följande lagförslag i budgetpropositionen för 2007.

F. Fryst underlag för fastighetsskatt (avsnitt 5.4.1.1), begränsning av fastighetsskatten på markvärdet (avsnitt 5.4.1.2) samt dämpningsregelns tillämpning vid förmögenhetsbeskattningen (avsnitt 5.4.2 delvis)

Förslaget (avsnitt 3.8) till lag om ändring i lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt.

Förslaget (avsnitt 3.17) till lag om ändring i lagen (2004:126) om skattereduktion för förmögenhetsskatt.

Förslaget (avsnitt 3.25) till lag om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar.

G. Slopad schablonintäktsbeskattning för bostadsrättsföreningar (avsnitt 5.4.1.4)

Förslaget (avsnitt 3.11) till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) såvitt avser 39 kap. 25 och 26 §§.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kammarrättsassessorerna Peter Österberg och Michael Erliksson, Finansdepartementet, biträdda av föredraganden i riksdagens skatteutskott Peder Brynolf.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Allmänna synpunkter

Ett viktigt inslag i Lagrådets granskning av remitterade förslag är om lagstiftningsärendet beretts på det sätt som föreskrivs i 7 kap. 2 § regeringsformen. Enligt nämnda lagrum skall i sådana ärenden behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter. Vidare skall, i den omfattning det behövs, sammanslutningar och enskilda lämnas tillfälle att yttra sig. En sådan beredning är av väsentlig betydelse, bl.a. för att påvisa eventuella oklarheter och tillämpningssvårigheter som kan vara förknippade med lagförslaget.

De nu remitterade lagförslagen har, enligt vad som uppgetts vid föredragningen, beretts endast på det sättet att ett utkast till allmänna motiveringar och lagtexter under hand tillställts Skatteverket för synpunkter och att Skatteverkets synpunkter i vissa frågor inhämtats löpande under arbetets gång. Det har uppgetts att Skatteverkets synpunkter på lagförslagen har beaktats samt att Skatteverket förklarat sig kunna hantera den praktiska tillämpningen av lagstiftningen. Någon dokumentation från denna beredning finns inte tillgänglig i lagstiftningsärendet.

Särskilt vid sådana tillfällen då ett allmänt val lett till regeringsskifte har den då ny tillträdde regeringen synnerligen kort tid på sig för att utarbeta budgetpropositionen, som skall lämnas till riksdagen inom tio dagar efter det att den nya regeringen har tillträtt. Samtidigt finns det ett intresse, från rent politiska utgångspunkter, av att valresultatet

så snart som möjligt får genomslag i den förda politiken. Sådana strävanden får emellertid inte leda till att grundläggande bestämmelser om beredningen av lagstiftningsärenden sätts åsido.

Vilka krav som skall ställas på beredningen i ett konkret lagstiftningsärende beror bl.a. på lagstiftningens vikt, tillämpningsområde, omfattning och komplexitet. De nu remitterade förslagen till ändringar i skattelagstiftningen är inte särskilt omfattande men rör ett stort antal skattskyldiga och är, med de lagtekniska lösningar som valts, inte okomplicerade. Med detta beaktat anser Lagrådet att den beredning som förekommit i ärendet inte motsvarar de krav som ställs i 7 kap. 2 § regeringsformen, särskilt som det inte heller finns någon dokumentation rörande den mycket begränsade beredning som skett. Trots den knapphet på tid som rått borde det ha varit möjligt att bredda remissförfarandet.

En annan fråga knyter an till Lagrådets uppgift att granska vilka problem som kan uppstå vid tillämpningen av en föreslagen lagstiftning. I detta ärende är den allmänna motiveringen mycket kortfattad och någon kommentar till de enskilda lagrummen, som annars regelmässigt ges, finns överhuvudtaget inte. Vad som framkommit under förordragningen visar, enligt Lagrådets mening, att det beträffande ett antal paragrafer hade varit väl motiverat med en författningskommentar till ledning för rättstillämpningen.

Förslaget till lag om ändring i lagen om statlig förmögenhetsskatt

I avsikt att föreslagen frysning av de värden som skall utgöra underlag för fastighetsskatt (jfr förslaget till lag om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar) skall få genomslag också vid beräkningen av den skattepliktiga förmögenheten (prop. 2006/07:1

s.150–151), föreslås att 10 § lagen om statlig förmögenhetsskatt skall få ändrad lydelse.

I paragrafens första mening föreslås den ändringen att fastighet i Sverige, i stället för att som enligt nuvarande lydelse tas upp till taxeringsvärdet, tas upp till "det värde som gäller som underlag för fastighetsskatt enligt 2 a § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt".

Innan Lagrådet kommenterar den citerade formuleringen vill Lagrådet påpeka att den följande meningen i paragrafen, som reglerar det värde som fastighet skall tas upp till om den innehas med tomträtt, enligt förslaget lämnas oförändrad. Detta innebär att frysningen av de värden som skall utgöra underlag för fastighetsskatt inte kommer att få genomslag vid beräkningen av den skattepliktiga förmögenheten såvitt avser fastighet som innehas med tomträtt, eftersom sådan fastighet alltså skall tas upp till den del av taxeringsvärdet som avser byggnad. Inget i den remitterade texten i övrigt tyder på att tomträttsfastigheter i detta avseende skall särbehandlas. Om en likabehandling avses bör bestämmelsen ändras så att om fastighet innehas med tomträtt tas den upp till den del av värdet som avser byggnad.

Enligt den i 10 § första stycket första meningen föreslagna lydelsen skall en fastighet i Sverige tas upp till "det värde som gäller som underlag för fastighetsskatt enligt 2 a § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt". Med tillämpning av endast den paragrafen går det inte att fastställa något värde som kan utgöra underlag för fastighetsskatten. Utgångspunkten bör i stället vara en allmän hänvisning till lagen om statlig fastighetsskatt. Lagrådet antar att hänvisningen till 2 a § (den s.k. dämpningsregeln) gjorts i avsikt att om underlaget har beräknats enligt 1 § i den föreslagna lagen om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar, skall värdet, i förekommande fall,

beräknas även med tillämpning av 2 a § lagen om statlig fastighetsskatt.

Om detta är avsikten föreslår Lagrådet att 10 § första stycket formuleras enligt följande:

Fastighet i Sverige tas upp till det värde som gäller som underlag för fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. Har underlaget beräknats enligt 1 § lagen (2006:000) om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar, skall värdet, i förekommande fall, beräknas även med tillämpning av 2 a § lagen om statlig fastighetsskatt. Om fastigheten innehas med tomträtt tas den upp till den del av värdet som avser byggnad. Om taxeringsvärde saknas vid beskattningsårets utgång anses fastigheten inte ha något värde.

Förslaget till lag om ändring i lagen om skattereduktion för förmögenhetsskatt

För att inte uttaget av förmögenhetsskatt på permanentbostad i vissa fall skall bli högre på grund av begränsningen av fastighetsskatt på markvärdet (jfr 2 § förslaget till lag om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar) föreslås ändringar i den rubricerade lagen (prop. 2006/07: 1 s. 149).

3 a §

I paragrafen anges att lagen (2006:000) om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar inte skall beaktas vid beräkning av den i 3 § första stycket angivna kvoten mellan skattereduktionen för fastighetsskatt och fastighetsskatten för reduktionsfastigheten.

Eftersom avsikten endast är att uttaget av förmögenhetsskatt inte skall bli högre på grund av den i 2 § lagen om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar föreskrivna begränsningen av fas-

tighetsskatten på markvärdet, måste hänvisningen i 3 a § begränsas till att avse 2 § lagen (2006:000) om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar, som inte skall beaktas vid den angivna beräkningen.

Förslaget till lag om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar

Inledningsvis noterar Lagrådet att den s.k. dämpningsregeln i 2 a § lagen om statlig fastighetsskatt inte blir tillämplig när underlag för fastighetsskatt bestäms enligt den rubricerade lagen.

1 § tredje stycket

I paragrafens tredje stycke anges att för sådan fastighet som avses i 3 § första stycket b lagen om statlig fastighetskatt skall, i stället för det taxeringsvärde som avses i nämnda punkt, underlaget för skatten vara detsamma som gäller vid 2007 års taxering eller, om det är lägre, ett taxeringsvärde som fastställts därefter.

Eftersom situationen att taxeringsvärdet ändras vid särskild fastighetstaxering behandlas i paragrafens fjärde stycke, måste, då här är fråga om hyreshusenheter, med "ett taxeringsvärde som fastställts därefter" i det tredje stycket åsyftas "ett taxeringsvärde som fastställts vid 2007 års allmänna fastighetstaxering". Lagrådet anser att det vore en fördel om detta uttryckligen angavs i lagtexten, som kan formuleras t.ex. enligt följande "underlaget för skatten vara detsamma som gäller vid 2007 års taxering eller det taxeringsvärde som fastställts vid 2007 års allmänna fastighetstaxering, om detta värde är lägre."

Förslaget till lag om ändring i inkomstkattelagen, såvitt avser
39 kap. 25 och 26 §§

Förslaget, såvitt avser de angivna paragraferna, lämnas utan erinran.

**Ur protokollet rätt utdraget
betygar:**

A handwritten signature in cursive script, appearing to read "A. Elgebrandt".

BILAGA 2

Skatteverkets yttrande

Skatteverket

1 (5)

YTTRANDE

Datum Dnr
2006-11-10 131 680539-06/112

Finansutskottet
Riksdagsförvaltningen
100 12 Stockholm

Remiss gällande vissa lagförslag i
Budgetpropositionen (prop. 2006/07:1),
fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, det s.k.
jobbskatteavdraget samt den slopade
schablonintäktsbeskattningen för
bostadsrättsföreningar.

Skatteverket avger härmed yttrande över rubricerade
lagförslag.

Inledning

Skatteverket har i vanlig ordning haft tillfälle att
under hand lämna synpunkter till finansdeparte-
mentet på de i Budgetpropositionen (2006/07:1)
lämnade skatteförslagen.

Den korta beredningstiden har inte möjliggjort för
Skatteverket överblicka samtliga detaljer. Det har
inte heller funnits tid att överväga andra
lösningar, varken författningstekniska eller
systemtekniska, som möjligen skulle ha kunnat
förenkla såväl utformningen av lagförslagen som den
administrativa hanteringen.

Den korta tid som stått till buds har Skatteverket
till övervägande del ägnat åt att utreda om
förslagen över huvud taget gått att administrera.
Efter beredningstiden har det framkommit ytterligare
något problem. Verket föreslår därför
övergångsbestämmelser för fastighetsägare som är
juridisk personer (se sidan 4).

Skatteverket vill också peka på att vissa förslag
kommer att medföra omfattande och resurskrävande
informationsinsatser. Verkets allmänna strävan att
varje möte med medborgarna ska ses som en möjlighet

Huvudkontoret

Postadress
171 94 Solna

Besöksadress
Solna strandväg 10

Telefon
08-764 80 00

Telefax
08-28 03 32

www.skatteverket.se

E-postadress
huvudkontoret@skatteverket.se

2 (5)

YTTTRANDE

Datum	Dnr
2006-11-09	131 680539-06/112

att skapa förtroende för verksamheten försvåras av svårtillgängliga regler. Kravet på snabba förändringar försvårar arbetet med framttagandet av tydlig och förklarande information till allmänheten såväl i broschyrer som i beslutshandlingar.

Skattereduktion på förvärvsinkomster - s.k. jobbskatteavdrag

Skatteverket ansluter sig till Lagrådets yttrande beträffande föreslagna tillägg i 65 kap. 9 a § inkomstskattelagen. Verket har under beredningen framfört motsvarande önskemål om förtydligande till finansdepartementet. Verket har också framfört det lämpliga i att med ett par exempel visa på vilka effekter jobbskatteavdraget får för den enskilde skattebetalaren.

För Skatteverkets del innebär förslaget en del manuellt arbete i samband med taxeringsarbetet för att räkna fram underlaget för skattereduktionen. I dagsläget bedöms att ca. 25 000 inkomstdeklarationer behöva hanteras manuellt. En översyn av vissa kontrolluppgiftsblanketter blir nödvändig med efterföljande utvecklingskostnader i kontrolluppgiftssystemet.

Fastighetsskatten

Avsnitt 5.4.1.2 Begränsning av fastighetsskatten på markvärdet m.m.

1. När det gäller begränsningen av fastighetsskatt på markvärde i förslaget till lag om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007-2009 års taxering ("begränsningsregeln") är principen den att det är den faktiska fastighetsskatten som ska begränsas i vissa fall. Det innebär att Skatteverket utifrån föreslagna begränsningar i 2 § lagen om statlig fastighetsskatt, FSL, måste räkna baklänges för att få fram rätta begränsningsunderlag för fastighetsskatten som sedan ska jämföras med underlaget enligt reglerna i FSL. Fastighetsskatten beräknas sedan på det lägsta av dessa underlag.

YTTTRANDE

Datum
2006-11-09Dnr
131 680539-06/112

Utan att mer fördjupa sig i de komplikationer som uppstår kommer ett förtryckt underlag för fastighetsskatt enligt begränsningsregeln att ofta vara mer eller mindre obegripligt för fastighetsägaren. När Skatteverket inte kan förtrycka ett underlag, exempelvis vid köp eller försäljning under året, ska fastighetsägaren själv ange ett underlag. Även om Skatteverket, i samband med utsändandet av inkomstdeklaration, kommer att informera om ett värde är risken överhängande att fastighetsägaren gör fel. Dessa problem kommer att öka antalet frågor till verket och den manuella handläggningen vid inkomsttaxeringen drastisk.

2. Fastighetsskatten enligt FSL beräknas på ett dämpat underlag för taxeringsenheten vilket framgår av 2 a § första stycket FSL. Någon dämpning sker inte på värderingsenhetsnivå utan fastighetsskatten belöper på hela taxeringsenheten som sådan. Enligt Skatteverkets uppfattning innebär ordalydelsen "den del av fastighetsskatten som belöper på" att fastighetskatten för taxeringsenheten ska fördelas genom en proportionering mot taxeringsvärdet för tomtmark genom hela taxeringsvärdet.

Skatteverkets beräkning och fastställande av fastighetsskatt är en masshantering där de tekniska beräkningsgrunderna måste vara korrekta. Det får inte finnas utrymme för tveksamheter i hur lagtexten i begränsningsregeln ska tolkas eftersom den berör ett stort antal fastighetsägare och stora belopp. Enligt Skatteverkets uppfattning bör föreslagen lagtext i 2 § "den del av fastighetsskatten som belöper på varje värderingsenhet avseende tomtmark för småhus" förtydligas på så sätt att "markvärdets andel av underlaget för fastighetsskatt proportioneras i förhållande till markvärdets andel av totalt taxeringsvärde. Finns flera värderingsenheter för mark fördelas sedan markvärdets andel av underlaget mellan dessa värderingsenheter i proportion till deras riktvärde". Detta sätt att proportionera används vid det nu pågåendet arbetet med det maskinella systemet för fastighetsskatt inför 2007 års taxering.

4 (5)

YTTRANDE

Datum
2006-11-09Dnr
131 680539-06/112

3. Av förslaget till lag om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007-2008 års taxering framgår av 2 § att begränsningsregeln ska tillämpas vid 2007 års taxering. Övergångsbestämmelser saknas. Detta får till följd att begränsningen av fastighetsskatt på markvärdet även kommer att omfatta tid före inkomståret 2006 för sådana fastighetsägare som är juridiska personer och som tillämpar brutna räkenskapsår. Denna kategori fastighetsägare kan därmed anses få skattefördelar jämfört med andra fastighetsägare som inte har brutet räkenskapsår.

Fullgörandekostnaderna för de aktuella fastighetsägarna torde öka väsentligt genom att de själva måste beräkna underlaget för fastighetsskatt. I dessa fall är det inte möjligt för Skatteverket att förtrycka underlag för fastighetsskatt enligt de nya bestämmelserna, eftersom underlag för den del av ett brutet räkenskapsår som avser inkomståret 2005 redan är skapade i samband med 2006 års taxering.

Den beskrivna problematiken har inte kommit upp i underhandskontakterna med finansdepartementet.

Att göra så stora anpassningar av involverade datasystem är inte möjligt till årsskiftet 06/07. Den nya lagen bör därför kompletteras med övergångsbestämmelser med innebörden att de nya reglerna om begränsning av fastighetsskatt på markvärde ska gälla fr.o.m. 1 jan 2006. Det antal fastigheter som omfattas av den föreslagna övergångsbestämmelsen är ca. 6 000 varför de statsfinansiella effekterna bedöms bli mycket begränsade.

Förmögenhetsskatten

Avsnitt 3.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt

Skatteverket tillstyrker Lagrådets förslag till ny formulering av 10 §, som även innefattar en frysning av värdet för 2008 och 2009 års taxeringar.

YTTTRANDE

Datum	Önr
2006-11-09	131 680539-06/112

*Avsnitt 3.17 Förslag till lag om ändring i lagen
(2004:126) om skattereduktion för förmögenhetsskatt*

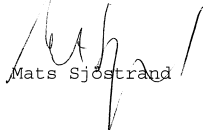
Enligt föreslagen lydelse kommer inte effekten av de frysta värdena för fastighetsskatten att inverka på skattereduktionen för förmögenhetsskatt jämfört med nuvarande regler för beräkning av underlaget för fastighetsskatten. Om avsikten däremot är att endast effekten av markbegränsningsregeln ska påverka reduktionens storlek, måste alltså en justering av lagtexten ske på det sätt som Lagrådet har anvisat. I annat fall tillstyrker Skatteverket föreslagen lydelse.

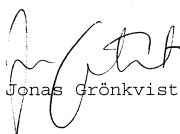
**Slopad schablonintäktsbeskattning för
bostadsrättsföreningar**

Av förslaget framgår inte om den schablonmässigt beräknade inkomsten ska ersättas med något annat, t ex motsvarande som för ekonomiska föreningar. En möjlighet är att bostadsrättsföreningarna som intäkt bland annat får räkna erhållna avgifter och får dra av föreningens kostnader. Av förslaget framgår att avdrag inte längre får göras för bland annat ränta på lånat kapital. Detta ligger inte i linje med beskattning av ekonomiska föreningar om schablonbeskattningen ska ersättas med något annat.

Befrias bostadsrättsföreningarna helt från beskattning (med undantag för inkomster som inte ingår i själva bostadsförvaltningen), som förslaget antyder föreligger inga större administrativa kostnader.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad generaldirektör i närvaro av skattedirektörerna Vilhelm Andersson och Stina Ögren samt rättslige experten Jonas Grönkvist, föredragande.

Mats Sjöstrand

Jonas Grönkvist

BILAGA 3

Konstitutionsutskottets yttrande 2006/07: KU1y

Ram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 19 oktober 2006 beslutat bereda övriga utskott tillfälle att avge yttrande över proposition 2006/07:1 Budgetpropositionen för 2007 (volym 1) om den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 2007, utgifternas fördelning på utgiftsområden, beräkning av statsinkomsterna, förslag till utgiftstak för staten och låneramar samt de motioner som väckts med anledning av propositionen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Konstitutionsutskottet begränsar sitt yttrande till att avse förslaget till ram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse 2007–2009 samt motionerna 2006/07:Fi244 (s) yrkandena 4 och 5, 2006/07:Fi245 (v) yrkandena 4 och 5 och 2006/07:Fi246 (mp) yrkandena 5 och 6 i motsvarande delar.

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen volym 1, avsnitt 2, yrkande 3 föreslår regeringen att riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2007 i enlighet med vad regeringen föreslår i avsnitt 4.2.2, tabell 4.6. Vidare föreslår regeringen i yrkande 13 att riksdagen, som riktlinje för regeringens budgetarbete, godkänner den preliminära fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2008 och 2009 som görs i avsnitt 7.4.1, tabell 7.6.

Ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för år 2007 ska, enligt tabell 4.6, uppgå till 10 676 842 000 kr. De preliminära utgiftsramarna för 2008 och 2009 beräknas, enligt tabell 7.6, för utgiftsområde 1 till 10 660 000 000 respektive 10 846 000 000 kr (inkl. pris- och löneomräkning m.m.).

I förhållande till innevarande budgetår innebär detta en förhållandevis kraftig utökning av ramen för utgiftsområdet. Till största delen förklaras ökningen av att anslag överförs från andra utgiftsområden till utgiftsområde 1, i enlighet med riksdagens beslut våren 2006 (bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333). Sett till budgeteffekterna av enbart de reformer regeringen föreslår inom utgiftsområdet ökar utgiftsramen för 2007 med 150 miljoner kronor i förhållande till innevarande år. För 2008 minskar den preliminära utgiftsramen med 185 miljoner kronor i förhållande till 2007, och för 2009 ökar den, enligt propositionen, endast marginellt i förhållande till 2008.

Reformer inom utgiftsområdet som omnämns i propositionen är bl.a. förstärkning av driftstödet till dagstidningar. Förstärkningen har sin grund i de nya villkor för presstödet som riksdagen beslutade om våren 2006 (prop. 2005/06:201, bet. 2005/06:KU40, rskr. 2005/06:367). Således ingår i ramen för 2007 en ökning av anslaget för presstöd med 60 miljoner kronor. Enligt regeringen bör dock EG-kommissionens fördjupade granskning av det svenska presstödet avvaktas innan en förändring införs. Förslaget i propositionen innebär alltså att anslaget – och även utgiftsramen – höjs, men att själva utbetalningarna av det höjda stödet skjuts på framtiden till dess EG-kommissionen är klar med sin granskning. Även utgiftsramen för 2008 ökar i förhållande till tidigare beräkning till följd av förstärkningen av driftstödet.

En annan förändring för 2007 som aviseras i propositionen är en snabbare avveckling av de "särskilda sysselsättningsåtgärder" som vidtagits för länsstyrelserna. Riksdagen har tidigare beslutat om en "tvådelad arbetsmarknadspolitisk satsning" 2006–2007 för länsstyrelserna dels för att underlätta den generationsväxling länsstyrelserna står inför, dels som en tillfällig förstärkning av ärendehandläggnings- och tillsynsverksamheten (se vidare prop. 2005/06:1 utg.omr. 18 avsnitt 4.8.1, bet. 2005/06:BoU1, rskr. 2005/06:

100–102). För detta ändamål har anslaget för länsstyrelserna förstärkts med 131 miljoner kronor per år. Den snabbare avveckling som nu föreslås innebär att länsstyrelsernas anslag 2007 minskas med 66 miljoner kronor, vilket motiverar en minskning av utgiftsramen med motsvarande belopp.

Motionerna

I följande tabell redovisas regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Tabell Förslag till ram för utgiftsområde 1

Belopp i miljoner kronor

År	Regeringen	Avvikelser från propositionens ram		
		(s)	(v)	(mp)
2007	10 677	126	23	95,5
2008	10 660	0	–43	30,0
2009	10 846	0	–43	30,0

Socialdemokraterna föreslår i sin motion 2006/07:Fi244 (yrkande 4 i denna del) att ramen för utgiftsområdet för 2007 utökas med 126 miljoner kronor i förhållande till förslaget i budgetpropositionen. För 2008 och 2009 beräknas utgiftsramen till samma belopp som i budgetpropositionen (yrkande 5 i denna del). Motionärerna anför att de motsätter sig förslaget om att avveckla ”personalförstärkningsmedlen” till länsstyrelserna. Dessa medel har enligt motionen haft stor betydelse för länsstyrelsernas möjlighet att fullgöra sitt tillsynsansvar. Vidare anför motionärerna att Regeringskansliets anslagssparande bör dras in, vilket regeringen bör återkomma med förslag till i vårens tilläggsbudget. Andra förslag i motionen som berör utgiftsområde 1 handlar om att den blivande statschefen bör ha en egen hovstat (yrkande 7), att den i våras beslutade ökningen av presstödet bör genomföras (yrkande 8) och att Kommittén för EU-debatt bör få förlängt uppdrag (yrkande 98). Dessa yrkanden avser konstitutionsutskottet bereda under hösten i det kommande budgetbetänkandet (bet. 2006/07:KU1).

Vänsterpartiet föreslår i motion 2006/07:Fi245 (yrkande 4 i denna del) att ramen för utgiftsområdet för 2007 utökas med 23 miljoner kronor jämfört med förslaget i budgetpropositionen. För 2008 och 2009 beräknas att ramen för utgiftsområdet blir 43 respektive 43 miljoner kronor lägre än beräkningarna i budgetpropositionen (yrkande 5 i denna del). Motionärerna motsätter sig att ”kompetensväxlingsprogrammet” (för länsstyrelserna) avslutas i förtid och framhåller att programmet gynnar unga akademiker, företrädesvis kvinnor. Vidare inom utgiftsområdet vill de ha ett sparbeting på ca 10 % för hovet 2007, minska riksdagsledamöternas arvoden och öka bidragen till organisationer som företräder de nationella minoriteterna. Slutligen vill de inrätta en tvångsmedelsnämnd för kontroll av polisens hemliga tvångsmedelsanvändning.

Miljöpartiet de gröna föreslår i sin motion 2006/07:Fi246 (yrkande 5 i denna del) att ramen för utgiftsområdet för 2007 utökas med 95,5 miljoner kronor jämfört med förslaget i budgetpropositionen. För 2008 och 2009 beräknas ramen bli 30 respektive 30 miljoner kronor högre än regeringens beräkningar i budgetpropositionen (yrkande 6 i denna del). Inom utgiftsområdet anför motionärerna att de vill behålla ”generationsväxlingssatsningen” som görs på länsstyrelserna. Härutöver vill de göra ytterligare satsningar på länsstyrelserna. Dessa bör dels få ett ansvar för att jobba med mäns våld mot kvinnor, dels öka sitt tillsynsarbete när det gäller miljöbalken, dels få ett regionalt samordningsansvar för oljeavveckling. Vidare inom utgiftsområdet förordas i motionen satsningar på Justitiekanslern, Riksdagens ombudsmän och en ny integritetsskyddsnämnd samt vissa åtgärder för nationella minoriteter, vilka skall finansieras genom avveckling av Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps).

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker att riksdagen för budgetåret 2007 beslutar om utgiftsramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med vad som föreslås i budgetpropositionen. Ramen för utgifterna inom utgiftsområdet ska för 2007 således uppgå till 10 676 842 000 kr. Vidare tillstyrker utskottet att riksdagen för budgetåren 2008 och 2009 godkänner regeringens förslag till preliminära ramar för utgiftsområde 1 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Dessa ramar beräknas således för 2008 och 2009 uppgå till 10 660 000 000 respektive 10 846 000 000 kr.

Utskottets ställningstagande innebär att utskottet avstyrker motionerna 2006/07:Fi244 (s) yrkandena 4 och 5, 2006/07:Fi245 (v) yrkandena 4 och 5 och 2006/07:Fi246 (mp) yrkandena 5 och 6 i motsvarande delar.

Stockholm den 14 november 2006

På konstitutionsutskottets vägnar

Berit Andnor

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Berit Andnor (s), Henrik von Sydow (m), Morgan Johansson (s), Eva Bengtson Skogsberg (m), Stefan Tornberg (c), Yilmaz Kerimo (s), Liselott Hagberg (fp), Helene Petersson (s), Björn Leivik (m), Billy Gustafsson (s), Ingvar Svensson (kd), Anna Bergkvist (m), Marianne Berg (v), Phia Andersson (s), Annie Johansson (c), Mikael Johansson (mp) och Karl Sigfrid (m).

Avvikande meningar

1. Avvikande mening (s)

Berit Andnor (s), Morgan Johansson (s), Yilmaz Kerimo (s), Helene Petersson (s), Billy Gustafsson (s) och Phia Andersson (s) anför:

Regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budgetåret 2007, förslag till preliminära ramar för utgiftsområde 1 för åren 2008 och 2009 samt förslagen i motionerna 2006/07:Fi245 (v) yrkandena 4 och 5 och 2006/07:Fi246 (mp) yrkandena 5 och 6 bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Socialdemokraternas förslag i motion 2006/07:Fi244 yrkandena 4 och 5.

För 2007 uppgår därmed ramen för utgiftsområde 1 till 10 803 miljoner kronor, och för 2008 och 2009 beräknas ramen till 10 660 miljoner respektive 10 846 miljoner kronor.

2. Avvikande mening (v)

Marianne Berg (v) anför:

Regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budgetåret 2007, förslag till preliminära ramar för utgiftsområde 1 för åren 2008 och 2009 samt förslagen i motionerna 2006/07:Fi244 (s) yrkandena 4 och 5 och 2006/07:Fi246 (mp) yrkandena 5 och 6 bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Vänsterpartiets förslag i motion 2006/07:Fi245 yrkandena 4 och 5.

För 2007 uppgår därmed ramen för utgiftsområde 1 till 10 700 miljoner kronor, och för 2008 och 2009 beräknas ramen till 10 617 miljoner respektive 10 803 miljoner kronor.

3. Avvikande mening (mp)

Mikael Johansson (mp) anför:

Regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budgetåret 2007, förslag till preliminära ramar för utgiftsområde 1 för åren 2008 och 2009 samt förslagen i motionerna 2006/07:Fi244 (s) yrkandena 4 och 5 och 2006/07:Fi245 (v) yrkandena 4 och 5 bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Miljöpartiet de grönas förslag i motion 2006/07:Fi246 yrkandena 5 och 6.

För 2007 uppgår därmed ramen för utgiftsområde 1 till 10 772,5 miljoner kronor, och för 2008 och 2009 beräknas ramen till 10 690 miljoner respektive 10 876 miljoner kronor.

BILAGA 4

Skatteutskottets yttrande 2006/07:SkU1y

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2007

Till finansutskottet

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker att regeringens förslag om åtgärder på skatteområdet genomförs med beaktande av de synpunkter som lämnats av Lagrådet och Skatteverket och med en justering av övergångsbestämmelserna till förslaget om sänkt mervärdesskatt för liftkort.

Utskottet föreslår vidare att riksdagen med anledning av ett motionsyrkande (s) höjer det skattefria beloppet för icke yrkesmässig plockning av bär, svamp och kottar från 5 000 kr till 12 500 kr fr.o.m. den 1 januari 2007.

Regeringens förslag och överväganden på skatteområdet innebär bl.a. följande.

Skatten på förvärvsinkomster sänks genom ett jobbskatteavdrag som motsvarar den kommunala inkomstskatten på inkomsten. Jobbskatteavdrag medges för inkomst under 31 900 kr och för 20 % av den delen av en inkomst som ligger mellan 31 800 kr och 109 600 kr. Den som fyllt 65 år får jobbskatteavdrag för inkomst upp till 64 100 kr och följer i övrigt samma regler som den som är under 65 år. Jobbskatteavdraget införs fr.o.m. den 1 januari 2007 och beaktas vid uttaget av preliminär skatt. Det förhöjda grundavdraget i stödområde A avskaffas.

Den särskilda löneskatten på 16,16 % för lön och annan ersättning samt på inkomst av aktiv näringsverksamhet m.m. slopas för den som är 65 år eller äldre och omfattas av det inkomstgrundande ålderspensionssystemet (födda 1938 eller senare).

Beloppsgränsen för avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats höjs från 7 000 kr till 8 000 kr och beloppsgränsen för avdrag för övriga kostnader under tjänst höjs från 1 000 kr till 5 000 kr. Kommunala kostnadsersättningar till dagbarnvårdare görs samtidigt skattefria. Skattereduktionerna för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa avskaffas. Förmån av lånedator blir skattepliktig och värderas till 2 400 kr per år.

Ett skattereduktion för hushållstjänster kommer att utredas och bedöms kunna införas den 1 juli 2007.

Skattefriheten för nordiska sjömän i internationell trafik förlängs till 2008 års taxering.

Den statliga fastighetsskatten på småhus och hyreshus (bostadsdelen) ska utredas i syfte att ersätta den med en låg kommunal fastighetsrelaterad avgift. I avvaktan på avskaffandet fryses fastighetsskatten under beskattningsåren 2007 och 2008 (2008 och 2009 års taxeringar) på som högst samma nivå som gäller för beskattningsåret 2006 (taxeringsåret 2007). Frysta värden ska också gälla för beräkning av förmögenhetsskatt.

Fastighetsskatten på tomtmarken för ett småhus begränsas vid 2007–2009 års taxeringar till högst 2 kr per kvadratmeter eller 5 000 kr, om det är lägre. Detsamma gäller skatten på tomtmarksvärdet för småhus på lantbruksenhet. Den nya begränsningsregeln för markvärdet ska gälla vid sidan av den begränsningsregel som redan finns för hushåll med lägre inkomster.

Begränsningen av fastighetsskatt på markvärdet ska inte beaktas vid beräkning av storleken av skattereduktionen för förmögenhetsskatt för att inte den skattereduktionen ska bli mindre till följd av att fastighetsskatten på markvärdet minskar.

Fastighetsskatten för hyreshus (bostadsdelen) sänks från 0,5 % till 0,4 %. Den schablonmässigt beräknade inkomstbeskattningen för bostadsrättsföreningar och andra privatbostadsföretag slopas. Dessa förändringar sker fr.o.m. den 1 januari 2007 (2008 års taxering).

Som ett första steg i ett slopande av förmögenhetsskatten aviseras en halvering av skattesatsen för finansiella tillgångar och reala tillgångar som inte är fastigheter och bostadsrätter fr.o.m. 2008 års taxering.

För att inte höjda taxeringsvärden vid 2006 års förenklade fastighetstaxering för småhus ska få fullt genomslag på uttaget av förmögenhetsskatt vid 2007 års taxering ska dämpningsregeln som gäller vid uttaget av fastighetsskatt även påverka underlaget för förmögenhetsskatt.

En utvidgning av systemet med uppskov med beskattning av kapitalvinster vid avyttring av privatbostäder till att omfatta hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet aviseras.

I avvaktan på en bredare översyn av de särskilda reglerna för beskattning av aktiva delägare i fåmansföretag (3:12-reglerna) höjs fr.o.m. 2008 års taxering nivån på schablonbeloppet i den s.k. förenklingsregeln från 1,5 till 2 inkomstbasbelopp. Också det lönebaserade utrymmet höjs från 20 % till 25 % upp till en lönesumma på 60 inkomstbasbelopp. Det avdrag på 10 inkomstbasbelopp som begränsar den lönesumma som legat till grund för beräkning av lönebaserat utrymme tas bort. Ett övergångsvis återinförande aviseras av den hälftindelning mellan tjänst och kapital vid beskattning av aktiva delägares kapitalvinster som togs bort den 1 januari 2006.

De energi- och koldioxidskattesatser som ska gälla under 2007 kommer att justeras med hänsyn till utvecklingen av konsumentprisindex. Energiskattesatsen el som förbrukas i hushålls- och servicesektorerna i vissa kommuner i norra Sverige planeras sänkas med 3 öre den 1 januari 2008.

Arbetet med anpassningen av bestämmelserna i lagen om skatt på energi till energiskattedirektivet kommer att slutföras. Det rör sig bl.a. om det skattepliktiga området för bränslen, vilka energiintensiva företag som kan få nedsättning av koldioxidskatten enligt den s.k. 0,8-procentsregeln och omfattningen av skattefriheten för bränslen i vissa industriella processer. Den nuvarande skattefriheten för biogas kommer att behållas. Dessamma ska gälla för vegetabiliska och animaliska oljor och fetter samt icke-syntetisk metanol och fettsyrametylestrar (t.ex. RME) som används för uppvärmning. De nya reglerna avses träda i kraft den 1 januari 2007. Vad gäller skattefriheten för bränslen i metallurgiska processer bör dock de nya reglerna tillämpas först fr.o.m. den 1 januari 2008.

Avtrappningen av miljöbonusen för vindkraftverk fortsätter. För landbaserad vindkraft sänks avdraget från 6,5 till 4 öre per kWh och för havsbaserad vindkraft sänks avdraget från 15 till 14 öre per kWh.

Koldioxidneutrala drivmedel bör även efter 2008 befrias från koldioxidskatt och energiskatt.

Lagen om skatt på flygresor upphävs.

En skatt på trafikförsäkringspremier aviseras och bedöms kunna träda i kraft den 1 juli 2007.

En förhandlingsman får i uppdrag bl.a. att pröva förutsättningarna att samla Stockholmregionen kring att tillfälligt återinföra trängselskatt som en del i att finansiera en kringfartsled kring Stockholm.

Styckeskatten på tobak och snus höjs den 1 januari 2007.

Mervärdesskatten på skidliftar sänks till 6 % den 1 januari 2007 och den lägre skattesatsen gäller vid förhandsbetalningar fr.o.m. den 1 december 2006.

Möjligheten för fysiska och juridiska personer att få skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation förlängs med ett år. Stöden för investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor och investeringar i konvertering från direktvärmande elvärme ska i fortsättningen lämnas som bidrag.

Nedsättningen av arbetsgivaravgifter för nystartsjobb kommer att krediteras på skattekonto.

När det gäller statsbudgetens utgifter behandlar utskottet utgiftsramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution. Utskottet biträder regeringens förslag till utgiftsram för 2007 och om preliminära utgiftsramar för 2008 och 2009.

Vid yttrandet fogas avvikande meningar från utskottets ledamöter från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Utskottets överväganden

STATSBUDGETENS INKOMSTER

Skattepolitiken

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken såvitt avser skattepolitiken och avstyrker Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets riktlinjer i denna del.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Budgetpropositionen

Regeringen anför att den enskilt största utmaningen för den ekonomiska politiken är att öka sysselsättningen och motverka utanförskapet och att denna utmaning kräver brett anlagda åtgärder i närtid. Skattepolitiken inriktas därför under de närmaste åren särskilt på att göra det mer lönsamt att arbeta, förstärka arbetsutbudet samt att främja efterfrågan på arbetskraft och framväxten av nya företag. Dessa prioriterade uppgifter berör flera skatteområden, särskilt beskattningen av arbetsinkomster genom inkomstskatt och uttag av socialavgifter, men även kapital- och företagsrelaterade skatter. Regeringens politik är huvudsakligen inriktad på att stimulera grupper av individer och företag i särskilda näringslivssektorer, där stimulanserna kan ge mest resultat i form av ett ökat arbetsutbud och en ökad sysselsättning.

De arbetsmarknadsrelaterade skatteåtgärderna inriktas på att stimulera såväl arbetsutbud som efterfrågan på arbetskraft. Från den 1 januari 2007 införs ett särskilt jobbskatteavdrag som förstärker särskilt låg- och medelinkomsttagares drivkrafter att arbeta. Avdraget utformas så att det ska bli mer lönsamt att arbeta för dem som i dag står utanför arbetsmarknaden, men det bidrar också, genom sänkta marginalskatter, till ett ökat arbetsutbud för breda grupper av dem som redan har ett arbete. För personer som är 65 år och äldre ges ett förhöjt avdrag.

När de offentliga finanserna tillåter och ekonomin stärkts genom det första steget av jobbskatteavdraget och andra utbudsstimulerande åtgärder, kommer avdraget att byggas ut i ett andra steg. Regeringen bedömer att det kommer att finnas ett utrymme att genomföra det andra steget 2008. Ytterligare finansiering kan dock behöva tillkomma. Också därefter kan det bli aktuellt med tillkommande inkomstskattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare.

För att den kraftiga stimulansen av arbetsutbudet ska resultera i ökad sysselsättning genomförs också åtgärder som kan förstärka efterfrågan på arbetskraft. Dagens höga nivå på socialavgifterna bidrar enligt vad som anförs på kort och medellång sikt till att hålla tillbaka efterfrågan och skapar höga trösklar för nyanställningar i företagen. Generella arbetsgivaravgiftssänkningar är dock kostsamma och tenderar också att på lång sikt leda till högre nominella löner och har begränsade effekter på sysselsättningen. Därför blir i stället huvuduppgiften att inrikta åtgärderna mot grupper och sektorer där man kan få en god sysselsättningseffekt.

För att förstärka arbetsgivarnas intresse av att behålla och anställa äldre människor slopas den särskilda löneskatten om ca 16 % för de som omfattas av det nya ålderspensionssystemet, de som är födda från 1938 och framåt. För att underlätta ungdomars inträde på arbetsmarknaden ges från den 1 juli 2007 ett särskilt avdrag vid beräkningen av arbetsgivaravgifter för personer som vid årets ingång fyllt 19 men inte 25 år.

Vid nuvarande skatteregler är skattekilarna på arbete höga. De negativa effekterna av detta är särskilt märkbara när det gäller hushållsrelaterade tjänster. Detta innebär att dessa tjänster antingen inte utförs överhuvudtaget eller att de utförs svart. En följd är att hushållens arbetsutbud hämmas, särskilt för kvinnorna. Det blir svårt att förena arbets- och familjeliv. Regeringen återkommer därför med förslag om en skattereduktion för privatpersoners köp av hushållstjänster som bör kunna träda i kraft den 1 juli 2007. För regeringen är det också angeläget att stimulera sysselsättningen i olika tjänstesektorer, särskilt i sådana där den enskilde kan välja mellan att köpa tjänsten och att själv utföra den. Sysselsättningen i dessa sektorer kan stimuleras genom sänkta arbetsgivaravgifter. Ett sådant system tar dock tid att införa då det bl.a. ska prövas mot EU:s statsstödsregler. Sänkta arbetsgivaravgifter bedöms därför kunna införas tidigast den 1 juli 2008.

Förutom att sänka trösklarna för anställningar i företagen är det också angeläget att stimulera bildandet av nya företag och underlätta expansion av i första hand små och medelstora företag. Dagens förmögenhetsskatt utgör här ett hinder, och en avveckling av skatten skulle förbättra särskilt de mindre företagens försörjning med riskvilligt kapital. Förmögenhetsskatten kan också uppfattas som orättfärdig genom att den behandlar olika personer med likvärdiga förmögenhetsförhållanden på olika sätt. Förmögenhetsskatten ska därför avvecklas under mandatperioden. I ett första steg halveras skattesatsen från 1,5 till 0,75 procent från år 2007. Småhus och bostadsrätter undantas dock från sänkningen i detta steg men även för dessa ska förmögenhetsskatten avvecklas under mandatperioden.

Regeringen anser att reglerna för fåmansbolag, de s.k. 3:12-reglerna, ska reformeras. I avvaktan på en bredare översyn sker dock redan från 2007 vissa viktiga förändringar som ökar drivkrafterna att anställa fler, som förenklar för flera företagare och som gör det lättare att sälja verksamheter. Därför utvidgas utrymmet för kapitalbeskattad inkomst som baseras på lönesumman och det s.k. schablonbeloppet i förenklingsregeln höjs. Under

2007 kommer dessutom förslag att presenteras enligt vilka beskattningen av kapitalvinster under en övergångsfas åren 2007–2009 ska bygga på samma hälftendelning av vinsten mellan kapital- och tjänstebesättning som gällde före 2006.

Regeringen anser att ytterligare åtgärder för att förbättra förutsättningarna för sysselsättning och tillväxt måste genomföras. Därför är det angeläget med såväl ytterligare sänkningar av inkomstskatterna, t.ex. att avskaffa värmskatten, som förbättringar av företagsbeskattningen och andra åtgärder för att stärka företagsklimatet.

Utöver de åtgärder inom skatteområdet som ökar sysselsättningen och som möjliggör flera och expanderande företag är det enligt vad som anförs också viktigt med förändringar som förstärker skattesystemets legitimitet bland medborgarna. Dagens fastighetsskatt med dess koppling till marknadsvärdet gör skatten svår att förutse och uppfattas i sin nuvarande utformning som djupt orättvis. Avsikten är därför att den statliga fastighets-skatten på småhus och hyreshus ska avskaffas och ersättas med en låg kommunal fastighetsrelaterad avgift. Ambitionen är att detta ska kunna ske från 2008. I avvaktan på detta fryses taxeringsvärdena för småhus och hyreshus på 2006 års nivå. Därutöver begränsas från 2006 markvärdets betydelse för uttaget av fastighetsskatt. Skatten på markvärdet begränsas till 2 kr/kvm med ett tak på maximalt 5 000 kr. Vidare sänks fastighets-skatten för flerbostadshus från 0,5 till 0,4 procent från 2007 och därutöver slopas från samma år den s.k. schablonintäktsbeskattningen för bostadsrättsföreningar.

Enligt gällande mervärdesskatte regler beskattas transporter i skidliftar med en högre skattesats än vad som gäller för persontransporter i övrigt samt för idrott. För att likställa skattebehandlingen sänks därför skattesatsen till 6 % från den 1 januari 2007.

Samhällets kostnader för trafikskadades sjukpenning m.m. bör föras över från det offentliga till fordonsägarna. Som en övergångslösning i en sådan förändring avser regeringen att återkomma med ett förslag om en skatt på trafikförsäkringspremier som bör kunna träda i kraft den 1 juli 2007.

Som delfinansiering av de strategiska skattesänkningarna föreslår regeringen bl.a. borttagandet av ett antal ineffektiva regelverk. Sålunda avvecklas det regionala grundavdraget inom inkomstskatten och nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för enmansföretag som anställer. Den särskilda nedsättningen av socialavgifter på lönesumma upp till viss nivå halveras 2007 och avvecklas 2008. Vidare slopas avdragen för fackföreningsavgift och för avgifter till arbetslöshetskassor. Som en allmän finansiering införs också inom inkomstskattens ram en förmånsskatt på lånedatorer och vidare höjs de icke avdragsgilla beloppen för resor till och från arbetet och för övriga utgifter. Tobaksskatterna på cigaretter, snus, tugg- och rulltobak höjs. Som en följd av den slopade medfinansieringen inom sjukförsäkringen höjs också sjukförsäkringsavgiften.

Våren 2006 presenterade den tidigare regeringen ett förslag om skatt på flygresor som riksdagen beslutat om. I avvaktan på godkännande från EU-kommissionen ska lagen träda ikraft den dag regeringen bestämmer. Regeringen föreslår att denna skatt inte ska införas.

På ett antal skatteområden har tidigare förberetts förslag som syftar till att anpassa den svenska skattelagstiftningen till EG-rätten. Regeringen avser att fullfölja arbetet med dessa förslag som gäller möjligheten att erhålla uppskov med beskattning av kapitalvinster när man köper en privatbostad i annat EU-land, fortsatt genomförande av ändringar med anledning av det s.k. fusionsdirektivet, anpassningar till det s.k. energiskattedirektivet och en fortsatt avtrappning av energiskatteavdraget för vindkraft.

En särskild förhandlingsman ska bl.a. pröva förutsättningarna för att samla Stockholmsregionen kring en interimistisk lösning kring trängselskatter och vägavgifter.

Skattefusk snedvrider konkurrensen på olika marknader, leder till utanförskap, sociala problem och orättvisa mellan olika skattebetalare. En effektivare skattekontroll bidrar till en ökad legitimitet för skattesystemet. Önskemålet om en effektivare skattekontroll måste dock ses i relation till regeringens ambitioner att minska den administrativa bördan av olika skatteregler. Genomförda och pågående effektiviseringar inom Skatteverkets verksamhet medför att resurser frigörs som kan användas för kontroll. Inom Skatteförfarandetredningen pågår ett arbete för att modernisera lagstiftningen och för att minska den administrativa hanteringen för skatteförvaltning och skattskyldiga. Inom Regeringskansliet har det tagits fram flera förslag som syftar till att effektivisera kontrollen och minska fusk. Regeringen återkommer senare med ytterligare förslag i frågor som rör fusk och effektivare kontroll. Under mandatperioden återkommer regeringen med åtgärder för att bekämpa grov ekonomisk brottslighet med skatteanknytning.

I en integrerad och alltmer globaliserad ekonomi har det blivit allt viktigare med informationsutbyte över gränserna för att bekämpa skattefusk. Kommissionen har nyligen presenterat ett meddelande om en samordnad strategi för att utveckla samarbetet och söker även mandat för att diskutera tillämpning av sparanddirektivets regler med ett antal finansiella center i Asien. Under Nordiska ministerrådet har ett projekt inrättats för att ta upp samordnade nordiska diskussioner med ett antal s.k. skatteparadis om informationsutbyte på skatteområdet.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkande 6 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. anförs att skattesystemet ska vara effektivt utformat samtidigt som det främjar rättvisa. Genom generellt inriktade åtgärder undviks snedvridningar av ekonomin och avgränsningsproblem. Utgångspunkten är att skapa så enkla, neutrala och likformiga skatteregler som möjligt. Det säkrar den långsiktiga finansieringen av vår gemensamma välfärd. Skattesyste-

met måste ständigt vårdas för att långsiktigt kunna finansiera den gemensamma välfärden, och en ansvarstagande regering måste kunna stå emot kraven på särregler för specifika branscher eller grupper. Det är t.ex. inte ansvarsfullt att helt avskaffa skatteuttaget på stabila skattebaser. Ett sådant agerande kommer i förlängningen att leda till försämrad välfärd.

Jobbavdraget avvisas eftersom det ökar skillnaderna mellan de som arbetar och de som inte arbetar. Den som blir sjuk, arbetslös, frånvarande på grund av arbetsskada eller går i pension kommer att få uppleva att inte bara inkomsten sjunker, dessutom höjs skatten. Förslagen om högre gränser för avdrag för resor och övriga utgifter kan ha en hämmande effekt på arbetspendling och inverka negativt på människors möjlighet att arbeta och avvisas därför. En ökad rörligheten på arbetsmarknaden är önskvärd och föreslås förbättras genom att reseavdragen höjs med en krona och genom att avdraget för dubbel bosättning förtydligas, förenklas och förlängs. Gränsen för skattefria inkomster från bärplockning m.m. justeras med hänsyn till inflationen sedan skattefriheten infördes 1981.

Avdragsrätten för fackföreningsavgift och a-kassa infördes för att skapa skattemässig neutralitet mellan arbetsgivare och arbetstagare och bör därför finnas kvar. Att ta bort arbetstagarnas rätt till avdrag rubbar balansen på den svenska arbetsmarknaden.

Hem-PC-reformen har haft stor betydelse för datoranvändningen i Sverige och ett avskaffande skulle innebära ett hårt slag inte bara mot alla dem som i dag får nytta av reformen utan även mot IT-branschen där över 4 000 personer riskerar att förlora sina jobb. Skattefriheten bör därför behållas.

Regeringens planer på en skattereduktion för hushållstjänster kommer främst att gynna höginkomsttagare eftersom det i första hand är denna grupp som har råd att köpa sådana tjänster. Att använda gemensamma resurser till att ge skattereduktioner åt högavlönade är ingen god fördelningspolitik. Särregler för enskilda branscher skapar också avgränsningsproblem och gränsdragningsvårigheter.

Att slopa den särskilda löneskatten för personer som är 65 år eller äldre är ett mycket ineffektivt sätt att styra. Alla som redan har arbete eller skulle ha fått arbete utan stimulansen omfattas också. Det gör att kostnaden för de ytterligare personer som kommer i anställning blir mycket hög. Det nya pensionssystemet, som premierar arbete över 65 år, kombinerat med en modern arbetsmarknads- och arbetslivspolitik, är ett mer effektivt sätt att stimulera de äldre att stanna kvar längre på arbetsmarknaden.

De aviserade nystartsjobben bör förbättras betydligt genom att de görs mer lika dagens anställningsstöd och dessutom förstärkas för ungdomar. Övriga förslag om sänkta socialavgifter avvisas eftersom de skapar snedvridningar och gränsdragningsproblem. Det är heller inte politikens uppgift att peka ut vissa branscher och ge dem särskilda subventioner. Goda och likvärdiga villkor för alla företag skapar en långsiktigt bättre utveckling.

Förslagen om slopad särskild nedsättning med 5 % och nedsättning av arbetsgivaravgiften för enmansföretag drabbar främst små företag och avvisas därför.

Motionärerna anser inte att uttaget av fastighetsskatt behöver öka. Därför ska taxeringsvärdena 2006–2008 för småhus och hyreshus frysas på 2005 års nivå i avvaktan på en långsiktig lösning. Regeringens takregel för markvärdet avvisas. Den gynnar ägarna till landets mest exklusiva villor och det saknas analyser av hur takregeln slår för olika inkomstgrupper och i olika delar av landet. Fastighetsskatt för hushåll med låga inkomster sänks genom att skatten på taxeringsvärden upp till 3,33 miljoner kronor begränsas till 4 % av hushållsinkomsten och genom att fastighetsskatten på taxeringsvärden upp till 5 miljoner kronor begränsas till 6 % av hushållsinkomsten. Begränsningsregeln blir även tillämplig på fritidsfastigheter.

Förmögenhetsskatten betalas av de invånare som har de högsta inkomsterna och de största tillgångarna. Ur fördelningspolitiskt perspektiv är en förmögenhetsskatt välmotiverad. Att avskaffa den kommer att öka klyftorna i samhället. Motionärerna motsätter sig därför planerna på en halverad förmögenhetsskatt. Att införa olika skattesatser för olika tillgångar kommer att göra skatten krångligare och öppnar för skatteplanering.

3:12-reglerna finns till för att upprätthålla neutraliteten i beskattningen mellan företagare och anställda. Den 1 januari i år reformerades reglerna i syfte att förbättra villkoren för företagen och dessutom förenkla reglerna. I det sammanhanget gjordes en noggrann genomgång av hur mycket reglerna kunde förbättras samtidigt som neutraliteten uppehölls. De ytterligare förändringar som regeringen föreslår riskerar neutraliteten och avvisas därför.

Regeringen planerar ett systemskifte när det gäller trafikförsäkringen. Kostnaderna för trafikskador ska brytas ur den allmänna sjukvården och privatiseras. Det utgör ett första steg i strävan att bryta upp offentligt finansierad sjukvård och socialförsäkring. Förutom att det är ett avsteg från den generella välfärdens principer så kommer det att leda till kraftigt höjda premier på trafikförsäkringen. I avvaktan på en överföring av kostnaderna för trafikskador till trafikförsäkringen införs en särskild skatt på trafikförsäkringspremier. Skatten är en ren straffbeskattning av bilismen och avvisas.

De mycket kraftiga höjningar av skatten på tobak som föreslås riskerar att leda till ökad smuggling. Anledningen till att höjningen är mycket högre på vissa produkter än på andra motiveras heller inte. Förslaget avvisas.

Inom reklamskatten bör periodiska publikationer, inklusive gratisutdelade publikationer, få samma beskattningsregler som dagspressen. Vidare bör reklamskatten för ideella föreningar slopas. Lotteriskatten höjdes från 35 till 36 % den 1 juli 1997 och bör åter sänkas för att ge trav- och galoppsporten bättre förutsättningar.

Ett färdigt förslag för typgodkända kassaregister i kontantbranscherna har granskats och godkänts av EU och bör nu genomföras. Skatteverket bör få rätt att kontrollera dessa register och göra oanmälda besök. För att underlätta för de allra minsta företagen ska ett särskilt stöd införas.

I *Vänsterpartiets* motioner Fi245 yrkandena 1 och 8 av Lars Ohly m.fl. och Fi220 yrkande 11 av Marie Engström m.fl. anförs att målsättningen är att få fler människor i arbete, trygga välfärden och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. Hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade välfärden. Motionärerna vill bygga vidare på den modell som Sverige hittills använt för att organisera och finansiera den generella välfärden och samtidigt ta hänsyn till kvinnors och mäns olika ekonomiska förutsättningar. Kvinnors lägre inkomst av arbete får betydelse för nivån på sjukförsäkring, a-kassa och pensioner, och skillnaden mellan kvinnor och män minskar när skattepliktiga ersättningar (transfereringar), familjestöd och skatt beaktas. En viktig slutsats är att kvinnor som kollektiv är mer känsliga för förändringar i skatte- och transfereringssystemen. Insikten om dessa samband är viktigt inför en kommande översyn av skattesystemet.

Jobbskatteavdraget avvisas av motionärerna. Det finns inte något uppenbart samband mellan sänkta skatter och fler jobb, och avdraget är dessutom enligt motionärernas mening utformat på ett sätt som i första hand gynnar människor med högre inkomster, vilket bidrar till ökade ekonomiska skillnader mellan kvinnor och män.

Motionärerna föreslår att skatteuttaget vid högre inkomster ökas. Vid bestämmande av skiktgränserna för uttag av statlig skatt på förvärvsinkomster för inkomståret 2007 sker uppräknings med förändringen i konsumentprisindex med tillägg av 1 procentenhet. Grundavdraget trappas ner från 11 900 kr till 0 kr, först vid taxeringen till statlig inkomstskatt och sedan vid taxeringen till kommunal inkomstskatt, allt i skiktet 360 000 kr–600 000 kr. Möjligheten att göra avdrag vid pensionssparande begränsas till att avse ett halvt prisbasbelopp oavsett inkomst. Skattelättnaden för utländska nyckelpersoner tas bort. Bestämmelsen har försumbar betydelse för rekrytering av kvalificerade personer. Dessutom utgör den en avvikelse från en likformig beskattning. Det regionala grundavdraget behålls.

En översyn av inkomstbeskattningen bör genomföras. Det är nödvändigt att ta fram en modell för beräkning av inkomstskatt som har en klar fördelningspolitisk profil, och både LO-puckeln och kompensationen för pensionsavgiften krona för krona bör ifrågasättas.

För att öka rörligheten på arbetsmarknaden bör möjligheterna att göra avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning utvidgas.

Motionärerna avvisar också förslagen om slopad skattereduktion för avgifter till fackförening och a-kassa. Åtgärden kommer att slå mycket hårt mot människor som av olika skäl blir arbetslösa. Sammantaget med regeringens andra förslag om ökad avgiftsfinansiering av arbetslöshetsförsäkringen och obligatoriskt medlemskap i arbetslöshetskassan, kommer

avgifterna för medlemskap i fackförening och a-kassa att öka mycket kraftigt. På sikt kan den svenska modellen med relativt jämnstarka parter undermineras.

Den planerade skattereduktionen för hushållstjänster leder knappast till fler jobb eller påtagligt minskat skatteundandragande och utgör ett rejält bakslag i strävandet att skapa jämställdhet mellan kvinnor och män. Förslaget avvisas därför. Föreställningen om att en sänkning av förmögenhetsskatten ska leda till fler jobb genom att tillgången på riskkapital ökar är tveksam. Sambandet är i vart fall kraftigt överdrivet.

Fastigheter är tillgångar som ska beskattas. Fastigheter är också en viktig och stabil skattebas. Boendeskatterna får dock inte ge upphov till orimliga effekter. Människor ska inte tvingas från sina hem bara för att de bor i ett område där välbeställda köper hus. Inte heller ska man behöva låna pengar för att betala sina boendeskatter. En översyn av regelverket för uttag av fastighetsskatt bör genomföras snarast. I avvaktan på en sådan bör uttaget av fastighetsskatt under år 2007 beräknas utifrån de taxeringsvärden som gällde vid år 2005. Från och med 2008 beräknas fastighetsskatten utifrån 2006 års taxeringsvärden. I avvaktan på en översyn ska den reviderade begränsningsregeln samt dämpningsregeln gälla.

Beträffande bostadsrättsföreningar tas schablonintäkten bort 2008. Beskattning av bostadsrättsföreningar ska ingå i fastighetsskatteöversynen. Vänsterpartiet ställer sig bakom en sänkning av uttaget av fastighetsskatt på flerbostadshus från 0,5 % till 0,4 % från år 2007.

Det finns utrymme för en höjning av bolagsskatten. Sverige kommer inte i och med detta att påtagligt försämma sin konkurrenskraft. Höjningen kombineras med en rad åtgärder inom andra områden för att underlätta för framför allt mindre företag. Det gäller t.ex. borttagande av sjuklöneperioden för företag med upp till tio anställda, borttagande av medfinansieringen och åtgärder för att stimulera forskningsinsatser i mindre företag.

Stöden till konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning till hållbar energiförsörjning ska fortgå. Biobränslen ska vara befriade från koldioxid- eller energiskatt. Dieselskatten bör höjas samtidigt som fordonskatten på dieselbilar sänks med samma belopp. Fordonskatten på nya bilar ska bli mer koldioxidrelaterad. Kilometerskatt för tunga fordon bör införas och kilometerskatt för fartyg på Östersjön utredas.

Insatserna mot skattefusk och skatteundandragande måste öka. Skatteundandragande medför på sikt att välfärdssystem kan komma att undergrävas eftersom pengar som rättmätigt skulle användas för t.ex. höjda bostadstillägg eller för vårdinsatser inte finns tillgängliga. Även konkurrensen blir snedvriden och riskerar att slå ut seriösa och effektiva företag samtidigt som t.ex. svartarbete innebär en tillvaro i otrygghet och utan rättigheter.

I *Miljöpartiets* motioner Fi223 yrkande 45 av Maria Wetterstrand m.fl. och Fi246 yrkande 1 delvis och 7 av Peter Eriksson m.fl. avvisar motionärerna huvuddelen av regeringens förslag på skatteområdet eftersom de har en tydlig inriktning som gynnar redan välbeställda grupper i samhället, en

inriktning som ytterligare förstärks av att finansieringen till stor del bärs av arbetslösa, förtidspensionärer och andra utsatta grupper. Den uppgivna effekten på sysselsättningen är enligt motionärernas uppfattning mycket tveksam. Regeringens skatteförslag saknar också helt miljöprofil.

Regeringens förslag om ett så kallat jobbavdrag ger enligt vad som anförs de största skattesänkningarna till personer med inkomster över 330 000 kr om året, medan arbetande med lägre inkomster får betydligt mindre skattesänkning och pensionärer, sjuka och arbetslösa inte någon sänkning alls. Däremot får alla vara med och betala skattesänkningarna för de mest välbärgade.

Begränsningen av markvärdet på småhus kan enligt vad som anförs ge mycket stora fastighetsskattesänkningar i exempelvis rika förortskommuner, och borttagande av schablonintäktsskatten på bostadsrättsföreningar gynnar framför allt äldre föreningar i innerstäderna med låga lån.

Även regeringens förslag om skattereduktion för hushållsnära tjänster och sänkta arbetsgivaravgifter i vissa branscher har enligt vad som anförs en tydlig inriktning på att gynna redan välbeställda gruppers konsumtionsmönster. Samtidigt missgynnas de flesta småföretag utanför dessa branscher av den borttagna generella nedsättningen av arbetsgivaravgifter.

Motionärerna föreslår sänkt inkomstskatt på ca 1 800 kr per år, lika för alla låg- och medelinkomsttagare. Förslaget om sänkt skatt gäller årsinkomster upp till ungefär 380 000 kr. Vid inkomster över 380 000 kr blir skattesänkningen noll. Skiktgränsen för statlig skatt räknas endast upp med en procent, vilket innebär att fler får betala statlig skatt.

Motionärerna föreslår vidare en generell sänkning av fastighetsskatten till 0,8 % för småhus och 0,4 % för hyreshus.

Klimathoten är vårt samhälles största utmaning. Att göra de omställningar som krävs för att klara miljömålen är en mycket prioriterad fråga. Den gröna skatteväxlingen ska fortsätta och motionärerna lägger därför fram förslag om ett antal förändringar av miljö- och trafikrelaterade skatter bl.a. för att gynna en fortsatt omställning mot bränslesnålare fordon och alternativa drivmedel. Under åren 2001–2006 har en total skatteväxling på 17,3 miljarder kronor ägt rum med denna inriktning. För att nå upp till den av riksdagen angivna inriktningen återstår således drygt 12 miljarder kronor under åren 2007–2010. Motionärerna anser att huvuddelen av denna skatteväxling bör inriktas mot trafiksektorn där de största problemen med ökade utsläpp av växthusgaser finns. Det handlar bland annat om årliga höjningar av bensin- och dieselskatterna med 25 öre per liter, fullföljande av beslutet om införande av en flygskatt, införande av koldioxidrelaterad registreringsskatt, fördubblad koldioxidskatt för lätt industri, höjning av effektskatten på kärnkraft och skatt på förbränning av industriavfall.

Skattesänkningarna inom ramen för den gröna skatteväxlingen ska enligt de antagna riktlinjerna främst avse skatt på arbete. Den beloppsmässigt största sänkningen avser den föreslagna sänkningen av inkomstskatten för hushållen.

En miljöbilspremie för privatpersoner införs temporärt under perioden 1/1 2007–31/12 2009. Miljöbilspremien differentieras för att i viss mån återspegla de merkostnader som en miljöbil för närvarande betingar. Premien för bilar som kan drivas med etanol ska vara 5 000 kr och för bilar som kan drivas med gas samt för el- och elhybridbilar ska vara 20 000 kr. Syftet med premien är att stimulera inköpen av miljöbilar och därmed indirekt distributionen av bränslen. Satsningen måste ses i sitt sammanhang med övriga styrmedel som presenteras i motionen. Prisrelationen mellan etanol och bensin är inte acceptabel. Sverige bör därför fatta beslut om att temporärt sänka momsen för E85 till 12 % från den 1 januari 2007 t.o.m. 31 december 2009.

Det är angeläget att även för befintlig bilpark utnyttja möjligheten till konvertering till drift med alternativa bränslen. En särskild skattestimulus införs till stöd för sådan konvertering. Stödet föreslås utformas som en skattereduktion på inkomstskatten på 30 % av konverteringskostnaden inklusive kostnad för besiktning upp till 30 000 kr för konvertering till etanol- eller gasdrift. Reduktionen bör gälla under åren 2007–2009. Skattebortfallet beror på utnyttjandet.

Trängselskatterna i Stockholm bör återinföras så snart som möjligt. Dessutom bör trängselskatt införas i andra större städer, förutsatt att det – som i Stockholm – finns en majoritet i fullmäktige bakom förslaget. En lagändring bör också genomföras som gör det möjligt för kommuner att införa trängselavgifter utan riksdagsbeslut.

Motionärerna accepterar regeringens förslag om bl.a. höjda skatter på snus och tobak, minskade avdrag för resor och övriga utgifter, förmåns-skatt på lånedatorer (dock bara för nya avtal), skatt på trafikförsäkringspremier samt avskaffad skattereduktion för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är det viktigt att skattepolitiken bidrar till att lägga grunden för en långsiktigt sund ekonomisk utveckling, skapa utrymme för ökad välfärd samt öka makten för enskilda och familjer i deras egen vardag.

Genom att bryta utanförskapet på arbetsmarknaden, skapa fler jobb och fler företag kan välfärden säkras. Regeringen presenterar därför ett brett program för arbete och företagande. För det första föreslår regeringen reformer som gör det mer lönsamt att arbeta. En stor inkomstskattereform föreslås, där tyngdpunkten ligger på att göra det mer lönsamt att arbeta för låg- och medelinkomsttagare. På sikt avser regeringen att föreslå ytterligare sänkningar av inkomstskatterna utöver det som föreslås i denna budgetproposition. Arbetslinjen tydliggörs också genom reformer inom arbetslöshetsförsäkringen. För det andra föreslår regeringen en rad reformer som gör det enklare och mindre kostsamt att anställa. Nystartsjobb införs för att ge en ny chans för dem som under lång tid inte har arbetat

att komma tillbaka till arbete, och kostnaderna för att anställa ungdomar ska sänkas. Arbetsgivaravgifterna kommer att sänkas i vissa tjänstebranscher, och en skattereduktion för privatpersoners köp av hushållstjänster aviseras. För det tredje föreslår regeringen en rad åtgärder som förbättrar Sveriges företagsklimat och gör det mer lönsamt att driva företag. Ytterligare reformer av beskattningen av fåmansbolag, de s.k. 3:12-reglerna, föreslås. Regeringen avser att avskaffa förmögenhetsskatten och som ett första steg föreslås att skatten halveras på finansiella tillgångar.

Det är viktigt med en effektiv skattekontroll. Skattefusk snedvrider konkurrensen på olika marknader, leder till utanförskap, sociala problem och orättvisa mellan olika skattebetalare. En effektivare skattekontroll bidrar till en ökad legitimitet för skattesystemet. Önskemålet om en effektivare skattekontroll måste dock ses i relation till ambitionen att minska den administrativa bördan av olika skatteregler. Inom Skatteförfarandeutredningen pågår ett arbete för att modernisera lagstiftningen och inom Regeringskansliet har det tagits fram flera förslag som syftar till att effektivisera kontrollen och minska fusk. Regeringen återkommer senare med ytterligare förslag i frågor som rör fusk och effektivare kontroll. Under mandatperioden återkommer regeringen med åtgärder för att bekämpa grov ekonomisk brottslighet med skatteanknytning.

Med det anförda ställer sig utskottet bakom den av regeringen förordade inriktningen av skattepolitiken. Utskottet avstyrker de aktuella motionerna.

I det följande går utskottet närmare in på de skatteförslag som läggs fram i de olika budgetalternativen.

Skattereduktion för förvärvsinkomster – s.k. jobbskatteavdrag

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om en skattereduktion för förvärvsinkomster och avslår motionsförslagen om en begränsad uppräknings av skiktgränserna, förändringar av grundavdraget, m.m.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkterna 38 och 39 delvis) att det införs en särskild skattereduktion för den som har haft skattepliktig inkomst av anställning eller aktiv näringsverksamhet (arbetsinkomster).

För arbetsinkomster som understiger 31 900 kr motsvarar skattereduktionen den kommunala inkomstskatten på arbetsinkomsten. För högre arbetsinkomster motsvarar skattereduktionen den kommunala inkomstskatten på en arbetsinkomst som uppgår till 31 800 kr plus 20 % av den del av arbetsinkomsten som ligger i intervallet 31 800–109 600 kr.

Den som fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång och har arbetsinkomster medges skattereduktion med ett belopp som motsvarar den kommunala inkomstskatten upp till en arbetsinkomst på 64 100 kr. För inkomster däröver följer beräkningen samma principer som gäller för den som inte fyllt 65 år.

Vid beräkning av arbetsinkomsten görs avdrag för kostnader som den skattskyldige haft under inkomstslaget tjänst, för sjukpenning hänförlig till näringsverksamheten samt med allmänna avdrag. Skälet är att avdragen inte svarar mot någon betald skatt att reducera. Skattereduktionen skulle annars öka avdragens skattemässiga värde. Att sjukpenning hänförlig till näringsverksamhet ska dras av beror på att skattereduktionen endast ska omfatta arbetsinkomster.

Särskilda regler föreslås för skattskyldiga som varit obegränsat skattskyldiga under en del av året och för den som utan att vara obegränsat skattskyldig haft sin förvärvsinkomst uteslutande eller så gott som uteslutande från Sverige. Skattereduktionen knyts till prisbasbeloppet och utformas på ett sätt som gör att den inte påverkar de kommunala skatteunderlagen.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007 och ska beaktas vid uttaget av preliminär skatt.

Regeringen anför att den höga skattebelastningen för låg- och medelinkomsttagare är en viktig orsak till att många i Sverige inte befinner sig i arbete och att inkomstskatten måste sänkas i syfte att göra det mer lönsamt att arbeta. För att få största möjliga effekt på arbetsutbudet och sysselsättningen inriktas skattelättnaden särskilt mot att göra det lönsamt att gå från fulltidsfrånvaro till deltidsarbete. Större delen av skattelättnaden tillfaller därför låg- och medelinkomsttagare. Inom dessa inkomstgrupper återfinns många ungdomar och invandrare samt deltidsarbetande kvinnor. Det är bland dessa grupper som de största möjligheterna till förändringar av arbetskraftsdeltagandet finns.

Utöver effekter på arbetsutbud är en skattelättnad för låg- och medelinkomsttagare också rimlig, eftersom finansieringen av skattelättnaden i vissa delar kommer att belasta breda löntagargrupper. Det är också viktigt att skattelättnaden gör det mer lönsamt för dem som har ett arbete att utöka sin arbetstid. Detta gäller inte minst många deltidsarbetande akademiker, en grupp som domineras av kvinnor. I dessa grupper är det rimligt att anta att sänkta marginalsatser stimulerar till ett ökat arbetsutbud.

Skattelättnaden innebär att inkomstskatterna i ett första steg sänks med i storleksordningen 40 miljarder kronor under 2007. Därefter planeras ett andra steg med en skattelättnad på ca 8 miljarder kronor. Det andra steget

är inte finansierat och genomförandet är således beroende av att det finns ett ekonomiskt utrymme. Det är regeringens uppfattning att de reformer som genomförs under 2007 kommer att påverka den ekonomiska tillväxten och utvecklingen av sysselsättningen. Regeringens bedömning är att det, när dessa tillväxt- och sysselsättningseffekter får genomslag i de offentliga finanserna, kommer att finnas ett utrymme att genomföra det andra steget 2008.

Inkomst av anställning utgörs i princip av lön eller annan ersättning i pengar eller annan skattepliktig förmån som en skattskyldig har fått som arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Eftersom det från denna ersättning för närvarande inte går att särskilja lön för arbete från t.ex. sjuklön som arbetsgivare betalar, avser regeringen att återkomma i frågan om en mer definitiv avgränsning av vilka inkomster som bör anses utgöra arbetsinkomst i samband med jobbskatteavdragets andra steg.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkandena 68 och 69 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. yrkar motionärerna att förslaget avslås. De anför att jobbskatteavdragets syfte är att öka skillnaderna mellan de som arbetar och de som inte arbetar och att detta leder till ökade orättvisor. Den som blir sjuk, arbetslös, frånvarande på grund av arbetsskada eller går i pension kommer att få uppleva att inte bara inkomsten sjunker, dessutom höjs skatten. Det ökar orättvisorna i samhället. Jobbskatteavdraget är enligt motionärernas mening inte heller fullt ut finansierat och riskerar därmed att urholka finansieringen av den gemensamma välfärden.

Motionärerna kritiserar också beredningen av förslaget. Det är enligt vad som anförs uppenbart att förslaget inte är genomarbetat. Regeringen har inte låtit remissinstanser yttra sig över vare sig avgränsningar eller tillämpning. Givet förslagets omfattning och principiella karaktär är detta enligt vad som anförs olämpligt.

I *Vänsterpartiets* motioner Fi245 yrkande 18 av Lars Ohly m.fl. och Fi220 av Marie Engström m.fl. yrkar motionärerna att förslaget avslås (yrkande 1). De anför att det inte finns något uppenbart samband mellan sänkta skatter och fler jobb och att jobbskatteavdraget dessutom är utformat på ett sätt som i första hand gynnar människor med högre inkomster, vilket bidrar till ökade ekonomiska skillnader mellan kvinnor och män. Motionärerna anser att det är en kraftig överdrift att säga att skatterna skulle minska människors vilja att studera och arbeta i Sverige. Man kan enligt motionärernas mening snarare säga att det är det jämförelsevis låga löneläget för t.ex. ingenjörer i vårt land som gör skillnad. Regeringens förslag medför att inkomstklyftorna och den ojämlika fördelningen av ekonomiska resurser mellan kvinnor och män ökar. I motion Fi220 föreslås att uppräknningen av skiktgränserna inför 2007 begränsas till konsumentprisindex plus 1 % (yrkande 8) och att grundavdraget trappas av från 11 900 kr

till 0 kr, först vid taxeringen till statlig inkomstskatt och sedan vid taxeringen till kommunal inkomstskatt, allt i skiktet 360 000 kr–600 000 kr (yrkande 9).

I *Miljöpartiets* motion Fi223 av Maria Wetterstrand m.fl. yrkar motionärerna att regeringens förslag avslås. Motionärerna anför att förslaget innebär störst skattelättnader för de som tjänar mest och betydligt mindre skattelättnader för personer med låga inkomster. Det finansieras genom lägre ersättningar till arbetslösa, lägre pensionsavsättningar för personer med sjuk- och aktivitetsersättning, fyrdubblade avgifter till arbetslöshetskassorna och på flera andra sätt som fördelningspolitiskt inte är acceptabelt för motionärerna. Den jobbskapande effekten är enligt motionärernas bedömning mycket tveksam (yrkande 1). Motionärerna föreslår att grundavdraget i stället höjs med ca 5 600 kr i alla inkomstlägen upp till en taxerad inkomst på ca 320 000 kr om året. Höjningen trappas därefter av till noll vid en taxerad inkomst på ca 374 000 kr (yrkande 2). Uppräkningen av skiktgränserna minskas inför 2007 till konsumentprisindex plus 1 % (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Om det offentliga ska kunna garantera och stärka tryggheten krävs fler som arbetar. Den höga frånvaron och låga sysselsättningen i kombination med en gradvis allt äldre befolkning utgör en av de största utmaningar som Sverige står inför. En viktig orsak till dagens höga frånvaro är att det för många knappt lönar sig att arbeta i stället för att leva på offentliga ersättningar. Svenska och internationella erfarenheter visar att en politik som gör det mer lönsamt att arbeta är avgörande för att skapa fler arbeten och minska frånvaron.

De ekonomiska drivkrafterna till arbete är särskilt svaga för dem med lägst inkomster. Ökade skatter och minskade bidrag åter tillsammans upp större delen av den inkomstökning som en extra arbetsinsats ger. Under 1970- och 1980-talen hade höginkomsttagarna marginalsatser på 70–80 %. Nu är det ofta personer med de lägsta inkomsterna som möter de största samlade marginaleffekterna. Den höga skattebelastningen för låg- och medelinkomsttagare är en viktig orsak till att många i Sverige inte befinner sig i arbete. Men skattesystemets utformning har också stor betydelse för hur väl ekonomin fungerar i stort.

Utskottet delar regeringens bedömning att inkomstskatten måste sänkas i syfte att göra det mer lönsamt att arbeta. För att få största möjliga effekt på arbetsutbudet och sysselsättningen bör skattelättnaden särskilt inriktas mot att göra det lönsamt att gå från fulltidsfrånvaro till deltidsarbete. Skattelättnaden bör således utformas så att större delen av skattelättnaden tillfaller låg- och medelinkomsttagare. Inom dessa inkomstgrupper återfinns många ungdomar och invandrare samt deltidsarbetande kvinnor. Det är bland dessa grupper som de största möjligheterna till förändringar av arbetskraftsdeltagandet finns.

Utöver effekter på arbetsutbud är en skattelättnad för låg- och medelinkomsttagare också rimlig, eftersom finansieringen av skattelättnaden i vissa delar kommer att belasta breda löntagargrupper. Det är också viktigt att skattelättnaden gör det mer lönsamt för dem som har ett arbete att utöka sin arbetstid. Detta gäller inte minst många deltidsarbetande akademiker, en grupp dominerad av kvinnor. I dessa grupper är det rimligt att anta att sänkta marginalskatter stimulerar till ett ökat arbetsutbud. Jobbskatteavdraget leder både till lägre genomsnittlig skatt och sänkta marginalskatter.

Jobbskatteavdraget innebär att alla med arbetsinkomster kommer att få en lägre genomsnittlig skatt och den genomsnittliga skatten, räknat i antal procentenheter, sjunker mest för låginkomsttagare. Därefter minskar skillnaden gradvis för högre inkomster. Marginalskatten sjunker kraftigt för riktigt låga inkomster samt med drygt tre procentenheter för inkomster mellan drygt 100 000 och 300 000 kr per år.

Inkomst av anställning utgörs i princip av lön eller annan ersättning i pengar eller annan skattepliktig förmån som en skattskyldig har fått som arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Eftersom det från denna ersättning för närvarande inte går att särskilja lön för arbete från t.ex. sjuklön som arbetsgivare betalar, avser regeringen att återkomma i frågan om en mer definitiv avgränsning av vilka inkomster som bör anses utgöra arbetsinkomst i samband med jobbskatteavdragets andra steg.

Regeringens beredning av ärendet har genomförts inom ramen för en mycket snäv tidsram. Tiden har över huvud taget inte räckt till för en normal remissbehandling, och Lagrådet har inte kunnat höras. I propositionen har regeringen därför framhållit att Lagrådet bör höras under riksdagsbehandlingen. Finansutskottet har inhämtat Lagrådets yttrande över de aktuella lagförslagen. Också Skatteverket har inkommit med ett yttrande i ärendet. Även om Lagrådet i sitt yttrande haft synpunkter på regeringens beredning av ärendet anser utskottet att förutsättningar nu föreligger för att fatta beslut om de förslag som regeringen lagt fram.

I sitt yttrande redovisar Lagrådet vissa justeringar i 65 kap. 9 a § inkomstskattelagen (1999:1229) som anmälts vid föredragningen hos Lagrådet. Lagtexten bör kompletteras på det sätt som framgår av Lagrådets yttrande i denna del.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motionerna Fi220 yrkandena 8 och 9, Fi223 yrkandena 1–3, Fi244 yrkandena 68 och 69 och Fi245 yrkande 18.

Utländska nyckelpersoner

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att skattelättnaderna för utländska nyckelpersoner ska tas bort.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Bakgrund

Utländska experter, forskare och företagsledare omfattas sedan den 1 januari 2001 av vissa skattelättnader när de tillfälligt arbetar i Sverige (prop. 2000/01:12, bet. 2000/01:SkU6).

Från inkomstskatt och socialavgifter undantas 25 % av lönen under högst tre år. Vidare ska från beskattning undantas ersättning för att täcka kostnader för flyttning till och från Sverige, egna och familjemedlemmars resor mellan Sverige och tidigare hemland högst två gånger per år samt avgift för barns skolgång.

För tillämpning av bestämmelserna uppställs krav på specialistkompetens eller att det är fråga om kvalificerat forsknings- eller utvecklingsarbete med sådan inriktning eller på sådan kompetensnivå att det finns betydande svårigheter att rekrytera inom landet. Ytterligare förutsättningar är att arbetstagaren inte är svensk medborgare och inte heller har varit bosatt eller stadigvarande vistats i Sverige under de senaste fem åren före ansökningsperioden. Vistelsen i Sverige får vara avsedd att vara högst 5 år. Ansökan om skattelättnad prövas av Forskarskattenämnden. Ansökan ska avse en viss bestämd person och ett visst arbete.

Motionen

I motion Sk253 yrkandena 1 och 2 av Marie Engström m.fl. (v) anför motionärerna att skattelättnader för vissa grupper inte ska få förekomma och att bestämmelserna om utländska nyckelpersoner utgör ett rejält avsteg från en likformig beskattning. Det kan också vara svårt att bedöma vilka som tillhör den personkrets som förmånen avser, och detta kan leda till gränsdragningsproblem. Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) har dessutom i en utvärdering konstaterat att den s.k. expertskatten haft försumbar betydelse för rekrytering av kvalificerade personer. Motionärerna föreslår att skattelättnaderna för utländska nyckelpersoner tas bort fr.o.m. år 2007.

Utskottets ställningstagande

Möjligheten att medge utländska experter, forskare, företagsledare eller andra högt kvalificerade utländska nyckelpersoner som arbetar tillfälligt i Sverige vissa skattelättnader har tillkommit efter det att våra grannländer infört liknande lagstiftning och syftar till att eliminera risken för att Sve-

rige framstår som mindre konkurrenskraftigt när internationella företag väljer land för en ny etablering. Sverige verkar internationellt för en avveckling av denna typ av riktade skattelättnader.

Enligt utskottets mening finns det ett behov av de särskilda reglerna för utländska nyckelpersoner så länge Sverige är utsatt för denna typ av skattekonkurrens. I sammanhanget kan noteras att regeringen anser att det är angeläget med ytterligare skattesänkningar för att förbättra sysselsättning och tillväxt i Sverige och att regeringen härvid överväger att avskaffa värnskatten. I vilken mån en sådan förändring bör medföra en justering av de nu aktuella reglerna får bedömas när förändringen genomförs.

Utskottet är inte berett att nu tillstyrka att de särskilda reglerna för utländska nyckelpersoner avvecklas och avstyrker därför motion Sk253 yrkandena 1 och 2.

Bär, svamp och kottar

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen höjer gränsen för skattefria inkomster från icke yrkesmässig plockning av bär, svamp och kottar från 5 000 kr till 12 500 kr fr.o.m. den 1 januari 2007 och bifaller därmed delvis motion Fi244 yrkande 81.

Gällande bestämmelser

Intäkt av försäljning av vilt växande bär, svampar samt kottar som den skattskyldige själv plockar är skattefri till den del intäkten under beskattningsåret inte överstiger 5 000 kr. Detta gäller inte om plockningsverksamheten i sig utgör näringsverksamhet eller ersättningen utgör lön eller liknande förmån i inkomstslaget tjänst (8 kap. 28 § IL). Bestämmelsen är uttömmande och skattefriheten omfattar därmed endast försäljning av just bär, svampar och kottar, se RÅ 1992 not 513.

När utomlands bosatta personer kommer hit för att ta tillfällig anställning är normalt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (SINK) tillämplig. Lagen innebär att en skatt på 25 % av bruttointäkterna tas ut, och skatten betalas genom att arbetsgivaren gör ett avdrag på lönen. Lagen gäller framför allt för löner och andra ersättningar som betalas vid anställningar. Bärplockare som kommer från viseringspliktiga länder ska i ansökan bl.a. ange namnet på arbetsgivaren i Sverige. Dessa bärplockare är således anställda och har en arbetsgivare som ska se till att skatt enligt SINK betalas in.

I rättsfallet 2003 ref. 89 har Regeringsrätten funnit att ersättning som ett bolag betalat till personer, som genom bolagets försorg fått arbetstillstånd i Sverige, vid plockning av vilt växande bär har utgjort ersättning för arbete och att arbetsgivaravgifter ska beräknas på ersättningen. Någon skattefrihet

med stöd av 5 000-kronorsregeln kunde inte medges. Skatteverket har med anledning av Regeringsrättens dom granskat en rad bäruppköpande företag i syfte att kontrollera att bäruppköparna betalar arbetsgivaravgifter enligt Regeringsrättens dom.

För bärplockare som kommer från viseringsfria länder och vistas i Sverige på samma sätt som t.ex. turister finns det inga uppgifter om en eventuell arbetsgivare. Dessa plockare och säljer normalt till olika uppköpare på egen hand. Eftersom de inte anses ha någon anställning här kan de inte heller beskattas enligt SINK. Då deras verksamhet normalt inte utgör näringsverksamhet från ett fast driftställe i Sverige blir det inte heller aktuellt att beskatta dem enligt inkomstskattelagens bestämmelser. Dessa bärplockare ska i stället betala en eventuell inkomstskatt i hemlandet på sina i Sverige förvärvade intäkter.

Motionen

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkande 81 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. begär motionärerna ett tillkännagivande till regeringen om att gränsen för skattefria inkomster från icke yrkesmässig plockning av bär, svamp och kottar ska justeras med hänsyn till inflationen sedan skattefriheten infördes 1981 och därvid höjas från 5 000 kr till 12 500 kr.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas bedömning att det är dags att justera skattefriheten för icke yrkesmässig plockning av bär, svamp och kottar och anser i likhet med motionärerna att gränsen bör höjas till 12 500 kr. Eftersom det rör sig om en enkel lagstiftningsåtgärd föreslår utskottet att riksdagen fattar beslut om förändringen redan i detta ärende. Ändringen berör 8 kap. 28 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Det finns enligt utskottets mening anledning att framhålla att justeringen av den aktuella beloppsgränsen inte löser det problem som bärbranschen upplever när man använder sig av bärplockare från andra länder som fått arbetstillstånd genom uppköparens försorg. I sådana fall gäller den nu aktuella skattefriheten normalt inte. Skogsbärbranschens Intresseförening har tagit upp dessa problem i en skrivelse till dåvarande finansministern, och enligt vad utskottet erfarit bereds skrivelsen nu inom Regeringskansliet i syfte att försöka finna en godtagbar lösning på de problem branschen upplever.

Utskottet föreslår att riksdagen, med delvis bifall till motion Fi244 yrkande 81, beslutar höja gränsen för skattefria inkomster från icke yrkesmässig plockning av bär, svamp och kottar till 12 500 kr fr.o.m. 1 januari 2007.

Avdrag för resor och övriga utgifter

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om höjda beloppsgränser för avdrag för resor och avdrag för övriga utgifter i tjänst samt om skattefrihet för dagbarnvårdares kostnadsersättningar.

Riksdagen avslår motionsförslagen om en höjning av bilavdragen med 1 krona.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Bakgrund

Avdrag för skäligena utgifter för resor mellan bostaden och arbetsplatsen (arbetsresor) ska göras, om arbetsplatsen ligger på ett sådant avstånd från den skattskyldiges bostad att han behöver använda något transportmedel. Avdrag får göras med den del av kostnaden som överstiger 7 000 kr.

Avdrag ska under vissa förutsättningar göras för kostnader för arbetsresor med egen bil. I sådana fall får för närvarande avdrag göras med 18 kr per mil. Samma schablonmässigt beräknade belopp gäller vid avdrag för kostnader för resor med egen bil i tjänsten eller i näringsverksamhet. Beloppet avser att täcka de milbundna kostnaderna.

I de fall en förmånsbil (egen eller lånad) använts för resor i tjänsten eller för resor mellan bostaden och arbetsplatsen kan avdrag medges med 6 kr per mil för kostnaden för dieselolja och med 9 kr per mil för kostnaden för andra drivmedel (bensin och biobaserade bränslen).

Avdrag för övriga utgifter i inkomstslaget tjänst får göras endast till den del kostnaderna överstiger 1 000 kr.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkterna 39 delvis och 49) att beloppsgränsen för avdraget för resor mellan bostad och arbetsplats höjs från 7 000 kr till 8 000 kr och att beloppsgränsen för övriga utgifter höjs från 1 000 kr till 5 000 kr. Kommunala kostnadsersättningar som betalas ut till dagbarnvårdare görs skattefria. Samtidigt tas avdragsrätten för kostnader som täcks av ersättningen bort. De nya reglerna börjar tillämpas den 1 januari 2007.

Regeringen anför att höjningen av beloppsgränsen för resor utgör ett led i finansieringen av de skattesänkningar som regeringen föreslår och att dessa kostnader i inte obetydlig grad kan hänföras till privata levnadskostnader, vilka inte bör få dras av vid beskattningen.

När det gäller avdraget för övriga kostnader är omfattningen av felaktiga avdrag stor under denna post, och en stor del av avdragen avser förhållandevis små belopp. Felaktigheterna beror många gånger på okunskap om reglerna hos de skattskyldiga. För att underlätta Skatteverkets administration och kontroll av avdragen för övriga utgifter bör avdragsgrän-

sen enligt regeringens uppfattning höjas så att avdrag får göras endast till den del kostnaderna överstiger 5 000 kr. Även denna höjning är även en del i finansieringen av de skattesänkningar som regeringen föreslår.

En yrkesgrupp som riskerar att få särskilt påtagliga konsekvenser när avdragsutrymmet begränsas är dagbarnvårdare. Dessa får förhållandevis höga kostnadsersättningar från kommunen för att täcka kostnader för mat-hållning, slitage av möbler och övrig inredning samt enklare förbruknings-artiklar. Kostnadsersättningen avser alltså att täcka kostnader som arbetsgivaren, dvs. kommunen, under alla förhållanden bör stå för. För att undvika att dagbarnvårdarna drabbas av att avdragsgränsen för övriga utgifter höjs föreslår regeringen att sådan kostnadsersättning inte tas upp till beskattning.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkandena 69, 76, 82 och 83 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. anför motionärerna att den föreslagna höjningen av beloppsgränsen för resor kan ha en hämmande effekt på arbetspendlingen och att eventuella sådana konsekvenser inte är belysta i regeringens förslag. Det står vidare enligt motionärerna klart att det finns ett betydande fusk när det gäller avdraget för övriga utgifter. Syftet med avdraget är dock att underlätta för människor att arbeta. Motionärerna efterlyser även i detta fall en belysning av konsekvenserna, särskilt som det är frågan om en mycket kraftig höjning av gränsbeloppet. Motionärerna yrkar att regeringens förslag avslås och att reseavdraget höjs från 18 kr per mil till 19 kr per mil med motsvarande förändringar för förmånsbilar och dieseldrivna bilar.

Också i *Vänsterpartiets* motioner Fi245 yrkandena 18 och 26 av Lars Ohly m.fl. och Fi220 yrkande 6 av Marie Engström m.fl. yrkar motionärerna att förslaget avslås. Motionärerna anför att försämrade möjligheter att göra reseavdrag drabbar människor i glesbygd och människor som av olika skäl måste använda bil för resor till och från arbetet.

Utskottets ställningstagande

De höjda beloppsgränserna för avdrag för resor och övriga utgifter ökar utrymmet för användning av förtryckta deklara-tionsblanketter och bidrar på så sätt till att minska administrationen hos Skatteverket och förenkla de skattskyldigas arbete med deklarationen. Skatteförfarandeutredningen har nyligen i utredningen Tyst godkännande – ett nytt sätt att deklarera (SOU 2006:89) föreslagit att förfarandet förenklas ytterligare ett steg genom att kravet på en aktiv bekräftelse av att uppgifterna är korrekta slopas.

Skatteverket har också konstaterat att omfattningen av felaktiga avdrag under övriga kostnader är stor och att en stor del av avdragen avser förhållandevis små belopp. Felaktigheterna beror många gånger på okunskap om reglerna hos de skattskyldiga.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det är motiverat att höja de båda gränobeloppen som ett led i finansieringen av de skattesänkningar som föreslås med inriktning på låg- och medelinkomsttagare och har inte heller någon invändning mot regeringens förslag om en särlösning för dagbarnvårdare.

När det gäller motionsförslagen om en höjning av bilavdragen med en krona anser utskottet att den nuvarande nivån är välavvägd.

Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motionerna Fi220 yrkande 6, Fi244 yrkandena 69, 76, 82 och 83 och Fi245 yrkandena 18 och 26.

Slopad skattereduktion för fackföreningsavgifter och avgifter till arbetslöshetskassa

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om slopad skattereduktion för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa och avslår motionerna.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Bakgrund

Skattereduktionen för fackföreningsavgift och skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa infördes den 1 januari 2002. Skattereduktionen för fackföreningsavgift uppgår till 25 % av medlemsavgiften. Avgiften ska under kalenderåret före taxeringsåret ha uppgått till minst 400 kr för att skattereduktion ska ges. Skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa uppgår till 40 % av den avgift som betalats under året. De båda skattereduktionerna omfattar även medlemsavgifter till motsvarande utländska organisationer under förutsättning att vissa villkor är uppfyllda.

Av 9 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229) följer att avgifter till kas-sor, föreningar och andra sammanslutningar som den skattskyldige är medlem i inte får dras av. Kostnader för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa får därmed inte dras av vid beräkning av den taxerade förvärvsinkomsten.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkterna 37, 39, 44) att skattereduktionerna för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa avskaffas fr.o.m. den 1 januari 2007.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkandena 67, 69 och 73 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. anför motionärerna att arbetsgivarna har möjlighet att göra avdrag för medlemsavgifter till arbetsgivarorganisationer och att ett slopande av arbetstagarnas rätt till avdrag ger olika förutsättningar för arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer och rubbar balansen på den svenska arbetsmarknaden. De yrkar att förslaget avslås. Också i motionerna Fi249 av Hans Stenberg m.fl. (s), Sk304 av Lars Mejern Larsson m.fl. (s) och A271 yrkande 10 av Veronica Palm m.fl. (s) framställs yrkanden om avslag.

I *Vänsterpartiets* motioner Fi245 yrkandena 17–19 och 22 av Lars Ohly m.fl. och Fi220 yrkandena 3 och 4 av Marie Engström m.fl. anför att åtgärden kommer att slå mycket hårt mot människor som av olika skäl blir arbetslösa. Sammantaget med regeringens andra förslag om ökad avgiftsfinansiering av arbetslöshetsförsäkringen och obligatoriskt medlemskap i arbetslöshetskassan, kommer avgifterna för medlemskap i fackförening och a-kassa att öka kraftigt. Följden kan bli att många löntagare lämnar sin fackförening av ekonomiska skäl. En sådan utveckling kommer enligt vad som anför att försvaga fackföreningarna och många löntagare. På sikt förskjuts maktbalansen på arbetsmarknaden till arbetsgivarnas fördel, och den svenska modellen med relativt jämnstarka parter undermineras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i det föregående tillstyrkt regeringens förslag om en mycket kraftig sänkning av inkomstskatten för framför allt låg- och medelinkomsttagare i syfte att göra det mer lönsamt att arbeta. Som en del i finansieringen av en sådan satsning är det enligt utskottets mening rimligt att den skattereduktion som i dag medges för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa slopas. Skattesystemet förenklas och den enskilde får större valfrihet. När det gäller medlemskap i arbetslöshetskassan är inriktningen att detta ska vara obligatoriskt. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motionerna Fi220 yrkandena 3 och 4, Fi244 yrkandena 67, 69 och 73, Fi245 yrkandena 17–19 och 22, Fi249, Sk304 och A271 yrkande 10.

Slopät förhöjt grundavdrag i stödområde A

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att slopa det förhöjda grundavdraget i stödområde A och avstyrker motsvarande motionsyrkanden.

Jämför avvikande meningarna 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

För att kompensera dem som är bosatta i Norrlands inland, västra Dalarna och nordligaste Värmland (stödområde A) för de ökade utgifter som uppkommer på grund av de geografiska lägesnackdelarna infördes fr.o.m. inkomståret 2006 en ytterligare skattelättnad i form av ett regionalt förhöjt grundavdrag. Kompensationen innebär att grundavdraget för denna grupp höjs med 5 000 kr för inkomståret 2006 och med 2 500 kr följande inkomstår. Den utökade skattelättnaden gäller dock inte om den skattskyldige bedriver näringsverksamhet inom transportsektorn.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 39) att det förhöjda grundavdraget i stödområde A avskaffas fr.o.m. den 1 januari 2007. Regeringen anser att reglerna för inkomstbeskattningen inte i första hand ska anpassas efter levnadskostnaderna i olika delar av landet. Mot den bakgrunden föreslår regeringen att det regionala förhöjda grundavdraget avskaffas.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motioner Fi245 yrkande 18 av Lars Ohly m.fl. och Fi220 yrkande 5 av Marie Engström m.fl. anfördes att avdraget införts som en del i den gröna skatteväxlingen och att syftet är att gynna personer bosatta i stödområde A. Motionärerna yrkar att förslaget avslås.

Också i *Miljöpartiets* motioner Fi223 yrkande 6 av Maria Wetterstrand m.fl. och C360 yrkande 15 av Maria Wetterstrand m.fl. anför motionärerna att det regionalt förhöjda grundavdraget i stödområde A ska ses som en kompensation för ökade levnadskostnader i detta område till följd av långa avstånd och kallt klimat. Även dessa motionärer yrkar att förslaget avslås.

Utskottets ställningstagande

I likhet med regeringen anser utskottet att inkomstbeskattningen inte bör vara anpassad efter levnadskostnaderna i olika delar av landet. Utskottet tillstyrker därför att det förhöjda grundavdraget i stödområde A avskaffas.

Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motionerna Fi220 yrkande 5, Fi223 yrkande 6, Fi245 yrkande 18 och C360 yrkande 15.

Ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ett utvidgat avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Bakgrund

Ökade levnadskostnader ska dras av om den skattskyldige på grund av sitt arbete flyttat till en ny bostadsort, om en bostad för den skattskyldige, dennes make, sambo eller familj behållits på den tidigare bostadsorten och sådan dubbel bosättning är skälig på grund av makens eller sambons förvärvsverksamhet, svårigheter att skaffa en fast bostad på arbetsorten, eller någon annan särskild omständighet. Kostnaderna får dras av under längst tre år för gifta och sambor och längst ett år för övriga skattskyldiga. Avdrag medges dock för längre tid om anställningens natur eller andra särskilda skäl talar för det (12 kap. 19 § IL).

Ökade levnadskostnader på grund av att den skattskyldige har sitt arbete på en annan ort än den där han har sin bostad ska dras av bara om arbetet avser en kortare tid eller inte är kortvarigt men ändå tidsbegränsat till sin natur eller sådant att det kräver en fast anknytning till bostadsorten. Avdrag kan också medges om arbetet ska bedrivas på flera olika platser, eller det av någon annan anledning inte skäligen kan ifrågasättas att den skattskyldige bör flytta till arbetsorten (12 kap. 18 § IL).

Ökade utgifter för logi, måltider och småutgifter kan dras av med ett belopp som motsvarar den faktiska utgiftsökningen. Härutöver finns särskilda schablonregler.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkande 88 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. begärs ett tillkännagivande om rörligheten på arbetsmarknaden kan ökas genom att avdraget vid dubbel bosättning görs enklare att uppfylla och tillämpa och medges under längre tid än i dag.

Också i *Vänsterpartiets* motion Sk259 av Marie Engström m.fl. föreslås tidsgränsen vid avdrag för ökade levnadsomkostnader vid dubbel bosättning tas bort. Regeringen bör enligt dessa motionärer återkomma med ett förslag med detta innehåll.

Utskottets ställningstagande

Den av riksdagen begärda utredningen om en översyn av reglerna om avdrag vid beskattningen för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning överlämnade förra våren sitt betänkande, *Dubbel bosättning för ökad rörlighet* (SOU 2005:28), till regeringen. I betänkandet föreslås att reglerna

förenklas och att tidsgränserna för avdrag förlängs. Avdragsrätten bör förlängas till två år för alla skattskyldiga som har flyttat på grund av sitt arbete och behållit en bostad på den tidigare bostadsorten och till fem år för skattskyldiga som har flyttat och har dubbel bosättning på grund av makens eller sambons förvärvsverksamhet. Utredningen har också föreslagit att avdrag för merkostnader för måltider och småutgifter slopas efter första månaden både vid dubbel bosättning och vid tillfälligt arbete.

Betänkandet har remissbehandlats och bereds nu inom Regeringskansliet. Utskottet anser att resultatet av regeringens överväganden bör avvaktas och ser därför inte någon anledning att rikta tillkännagivanden till regeringen eller begära ett förslag med denna inriktning. Utskottet avstyrker motionerna Fi244 yrkande 88 och Sk259.

Pensionssparande

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att det särskilda tillägget vid beräkningen av utrymmet för avdrag för pensionspremier ska slopas.

Jämför avvikande meningarna 2 (v).

Bakgrund

Pensionssparavdrag får enligt 59 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229) göras för premier för pensionsförsäkring som den skattskyldige äger och för inbetalningar på pensionsspararens eget pensionssparkonto. Pensionssparavdraget får inte överstiga summan av 0,5 prisbasbelopp och ett särskilt tillägg som är beroende av om pensionsrätt föreligger eller ej. Om pensionsrätt föreligger i anställningen uppgår tillägget till 5 % av inkomsten mellan 10 och 20 prisbasbelopp. Om den skattskyldige inte har pensionsrätt i sin anställning eller om inkomsten utgör aktiv näringsinkomst uppgår tillägget till 35 % av inkomsten, dock högst 10 prisbasbelopp.

Motionen

I *Vänsterpartiets* motion Fi220 yrkande 10 av Marie Engström m.fl. anförs att det särskilda tillägget gör att personer med en årsinkomst som överstiger 403 000 kr kan göra avdrag med upp till 40 300 kr. Motionärerna föreslår att det särskilda tillägget slopas så att alla med pensionsrätt får göra avdrag med högst ett halvt basbelopp, dvs. 20 150 kr år 2007.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är avdragsutrymmet för pensionspremier anpassat för att ge ett rimligt utrymme för ett kompletterande pensionsskydd också i de fall då inkomsterna ligger mellan 10 och 20 prisbasbelopp. Utskottet är inte berett att begränsa detta utrymme och avstyrker därför motion Fi220 yrkande 10.

Beskattning av lånedatorer

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att förmån av att för privat bruk använda en datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller inom ramen för ett s.k. lånedatorprogram i fortsättningen ska tas upp till beskattning.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

Reglerna om skattefrihet för förmån av lånedator infördes 1998. Reglerna innebär att en skattskyldig som för privat bruk använder en dator som tillhandahållits av arbetsgivaren inte blir beskattad för denna förmån. För skattefrihet krävs att förmånen väsentligen riktar sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen och att den skattskyldige inte byter ut förmånen mot kontant ersättning med mer än 10 000 kr under ett kalenderår. Syftet med införandet av skattefriheten var bl.a. att stärka den allmänna datorkompetensen.

I september 2004 lämnades ett uppdrag till Statskontoret att göra en översyn av den nuvarande ordningen. Statskontoret överlämnade i juni 2005 rapporten Lånedatorsystemet, Gratis för arbetsgivare – dyrt för stat och kommun (2005:14). Statskontoret föreslår att skattefriheten för förmån av lånedator avskaffas. Som skäl anges bl.a. att skattefriheten för förmånen – som initialt bidrog till en snabbare spridning av datorer hos fast anställda och en tidigareläggning av datorinköp – nu alltmer fått karaktär av en allmän personalförmån.

Skatteverket anser, mot bakgrund av bl.a. svårigheter att avgränsa regelns tillämpningsområde, att skattefriheten för lånedatorer bör kunna tas bort.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 39) att förmånen av att för privat bruk använda en datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller inom ramen för ett s.k. lånedatorprogram i fortsättningen ska tas upp till beskattning och vär-

deras till 2 400 kr per år. Förmånen kommer att ge pensionsrätt i det allmänna pensionssystemet och läggas till grund för sociala avgifter. De nya reglerna börjar tillämpas den 1 januari 2007.

Regeringen anför att lånedatorprogrammen sammantaget har inneburit en omfattande överflyttning av kostnaderna från arbetsgivarna till den offentliga sektorn. Den senaste tidens utveckling mot multimediadatorer påverkar valen av lånedatorer vilket dels medför allt svårare avgränsningsproblem, dels talar för att reglernas bidrag till att uppfylla det ursprungliga syftet med lagstiftningen är begränsat. Vidare gäller skattefriheten för många som redan har dator eller som skulle ha köpt dator själva utan någon skattefrihet. Ersättningsdatorer utgör också en allt större del av avtalen.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkande 69 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. anføres att pc-reformen har bidragit till Sveriges ställning som ledande IT-nation och att ett avskaffande innebär ett hårt slag inte bara mot alla dem som i dag får nytta av reformen utan även mot IT-branschen där över 4 000 personer riskerar att förlora sina jobb. Motionärerna yrkar att förslaget avslås.

I *Vänsterpartiets* motioner Fi245 yrkande 18 av Lars Ohly m.fl. och Fi220 yrkande 2 av Marie Engström m.fl. anføres att hem-pc-reformen har haft och har stor betydelse för IT-utvecklingen. Ett borttagande av dagens regler skulle direkt innebära att ett antal jobb försvinner. Motionärerna anser också att det är mycket tveksamt att ändra regelsystemet för enskilda människor vad gäller avtal som ingåtts före årsskiftet.

I *Miljöpartiets* motion Fi223 av Maria Wetterstrand m.fl. föreslås dels att förmånsskatten för lånedatorer inte ska tillämpas under återstående avtalstid för avtal som slutits före den 17 oktober 2006 (yrkande 4), dels att regeringen bör få återkomma med förslag om regler för förmånsvärdering av mycket dyra datorer (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening har skattefriheten för lånedatorer fyllt sitt syfte och stärkt den allmänna datorkompetensen genom att bidra till en snabbare spridning av datorer hos anställda. Med tiden har dock skattefriheten alltmer fått karaktären av en allmän personalförmån och används i allt högre grad för inköp av ersättningsdatorer. Problemen med gränsdragningar har också ökat. För grupper som inte kan komma i åtnjutande av en skattefri lånedator måste skattefriheten framstå som orättvis. Utskottet delar regeringens bedömning att det nu är dags att avskaffa skattefriheten för lånedatorer.

När det gäller förslagets utformning finns det anledning att iaktta viss försiktighet eftersom det rör sig om en förmånsbeskattning av avtal som träffats under tid då skattefrihet gällde. Någon anledning att gå så långt

som föreslås i motion Fi223 finns det emellertid inte. Det är således inte aktuellt att bibehålla skattefriheten för vissa grupper eller att införa en högre förmånsbeskattning för värdefulla datorer. Regeringens förslag om en försiktigt hållen förmånsbeskattning framstår som enklare och mer ändamålsenlig lösning.

När det gäller farhågorna för att åtgärden ska leda till arbetslöshet för vissa grupper är detta inte något som bör få vara avgörande för frågan om skattefriheten ska avskaffas eller ej. Åtgärden ingår också i en större satsning som syftar till att göra det mer lönsamt att arbeta och på det sättet få till stånd en långsiktigt hållbar ökning av sysselsättningen i Sverige.

Regeringens beredning av ärendet har genomförts inom ramen för en mycket snäv tidsram. Tiden har över huvud taget inte räckt till för en normal remissbehandling, och Lagrådet har inte kunnat höras. I propositionen har regeringen därför framhållit att Lagrådet bör höras under riksdagsbehandlingen. Finansutskottet har inhämtat Lagrådets yttrande över de aktuella lagförslagen. Också Skatteverket har inkommit med ett yttrande i ärendet. Även om Lagrådet i sitt yttrande haft synpunkter på regeringens beredning av ärendet anser utskottet att förutsättningar nu föreligger för att fatta beslut om de förslag som regeringen lagt fram.

Lagrådet har i sitt yttrande föreslagit en omformulering av 61 kap. 17 a § och punkt 4 av övergångsbestämmelserna till förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229). Lagrådets synpunkter bör beaktas i denna del. Däremot bör frågan om en justering av 11 kap. 11 § inkomstskattelagen, som gäller personalvårdsförmåner, anstå till annat lämpligt sammanhang.

Utskottet tillstyrker med det anförda propositionen i denna del och avstyrker motionerna Fi220 yrkande 2, Fi223 yrkandena 4 och 5, Fi244 yrkande 69 och Fi245 yrkande 18.

Skattereduktion för hushållstjänster

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om att riksdagen ska rikta tillkännagivanden till regeringen om att en skattereduktion för hushållstjänster inte ska införas.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Budgetpropositionen

Regeringen gör i propositionen bedömningen (avsnitt 5.2.6) att en skattereduktion för fysiska personers köp av hushållstjänster bör införas. Ett arbete kommer att inledas med att ta fram ett konkret förslag och regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett sådant förslag under våren 2007. Skattereduktionen bedöms kunna införas den 1 juli 2007.

Regeringen anför att de höga skatterna på arbete gör framför allt tjänster dyra och att det finns en hög potential till arbetstillfällen när det gäller tillhandahållande av hushållstjänster. Förutsättningarna för att kvinnor och män ska kunna kombinera familjeliv med arbetsliv skulle bli bättre om möjligheterna att köpa tjänster som underlättar vardagen förbättras genom sänkt skatt på hushållstjänster.

Regeringen anser mot denna bakgrund att det bör införas en skattereduktion avseende fysiska personers köp av hushållstjänster. Skattereduktionen bör uppgå till 50 % av arbetskostnaden. Reduktionen bör dock maximeras till 50 000 kr per person och år. Den bör omfatta hushållstjänster som utförs i hemmet, hushållens köp av externa tvätteritjänster samt hämtning och lämning av barn från och till dagis eller motsvarande. Därtill bör skattereduktionen omfatta omsorg i hemmet. Även anhöriga bör kunna utnyttja en persons skattereduktion, exempelvis vid köp av tjänster till föräldrarna.

Ett arbete med att ta fram ett konkret förslag med en sådan inriktning kommer att inledas snarast. Olika alternativa utformningar bör övervägas för att åstadkomma ett så enkelt och effektivt system för skattereduktionen som möjligt.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkande 90 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. begärs ett tillkännagivande om att någon skattereduktion för hushållsnära tjänster inte bör införas. Motionärerna anför att särregler för enskilda branscher skapar avgränsningsproblem och gränsdragningssvårigheter och att det är principiellt tveksamt att gynna vissa tjänster framför andra. Förslaget kommer enligt motionärernas uppfattning främst att gynna höginkomsttagare eftersom de i första hand har råd att köpa dessa tjänster. Att använda gemensamma resurser till att ge skattereduktioner åt högavlönade är ingen god fördelningspolitik.

Också i *Vänsterpartiets* motion Fi220 yrkande 7 av Marie Engström m.fl. begärs ett tillkännagivande om att någon skattereduktion för hushållsnära tjänster inte bör införas. Motionärerna ifrågasätter att ett sådant förslag skulle leda till fler jobb eller påtagligt ge upphov till ett minskat skatteundandragande. Däremot utgör en sådan skattereduktion ett rejält bakslag i strävandet att skapa jämställdhet mellan kvinnor och män.

Även i *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkande 7 av Maria Wetterstrand m.fl. begärs ett tillkännagivande om att någon skattereduktion för hushållsnära tjänster inte ska införas. En sådan skattereduktion kommer främst att utnyttjas av personer med goda inkomster som bör ha råd att betala för dessa tjänster själva. Hushållsnära tjänster är enligt motionärernas uppfattning inga framtidsjobb.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening finns det en hög potential till arbetstillfällen när det gäller tillhandahållande av hushållstjänster. Konjunkturinstitutet har i en rapport från 2005 analyserat de samhällsekonomiska effekterna av en skattelättnad för hushållstjänster. Analysen visar att sysselsättningen skulle öka och att svart arbete delvis skulle ersättas med vitt arbete. Hushåll som köper mer hushållstjänster skulle öka sitt arbetsutbud, vilket leder till motsvarande högre sysselsättning. Vid en skattereduktion på 50 % av arbetskostnaden för hushållstjänster beräknas, enligt Konjunkturinstitutet, sysselsättningen kunna öka med mellan 3 000 och 19 000 personer.

Både kvinnor och män ska kunna kombinera familjeliv med arbetsliv. Föresättningarna för att åstadkomma lika villkor för detta skulle bli bättre om möjligheterna att köpa tjänster som underlättar vardagen förbättras genom sänkt skatt på hushållstjänster.

I likhet med regeringen anser utskottet att det bör införas en skattereduktion avseende fysiska personers köp av hushållstjänster. Utskottet delar regeringens bedömning och avstyrker därför motionerna Fi220 yrkande 7, Fi223 yrkande 7 och Fi244 yrkande 90.

Beskattning av sjömän i det nordiska skatteavtalet

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om en förlängning av skattefriheten ombord på nordiskt skepp i internationell trafik.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 35) att den skattefrihet som enligt en övergångsbestämmelse i det nordiska skatteavtalet gäller för i Sverige obegränsat skattskyldiga sjömän som uppbär ersättning för arbete ombord på danskt, färöiskt, finländskt, isländskt eller norskt skepp i internationell trafik förlängs till att gälla också vid 2008 års taxering.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen erinran mot förslaget utan tillstyrker propositionen i denna del.

Slopad särskild löneskatt för personer äldre än 65 år

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att den särskilda löneskatten på lön och annan ersättning samt på inkomst av aktiv näringsverksamhet m.m. ska slopas för personer som är födda 1938 eller senare och har fyllt 65 år och avstyrker motionerna om avslag m.m.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

För en anställd som vid årets ingång fyllt 65 år och som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet betalas för närvarande särskild löneskatt med 16,16 % av löneunderlaget. Dessutom betalar arbetsgivaren ålderspensionsavgift med 10,21 % av samma underlag. När det gäller inkomster av aktiv näringsverksamhet och andra inkomster som anges i 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen (2000:980) är det den fysiska personen själv som ska betala ålderspensionsavgiften respektive den särskilda löneskatten om 16,16 %.

För personer som är födda 1937 eller tidigare och som inte omfattas av det reformerade pensionssystemet gäller dock särskilda regler enligt övergångsbestämmelser (SFS 1999:967). I dessa fall betalas inte någon ålderspensionsavgift utan endast särskild löneskatt med 24,26 % av underlaget.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkterna 30, 40, 41 och 43) att den särskilda löneskatten på lön och annan ersättning samt på inkomst av aktiv näringsverksamhet m.m. slopas för personer som är födda 1938 eller senare och har fyllt 65 år. Ändringen föreslås gälla fr.o.m. den 1 januari 2007.

Regeringen anför att det s.k. jobbskatteavdraget innebär en särskild stimulansåtgärd för att bl.a. öka utbudet av arbetskraft bland personer som är äldre än 65 år. För att målgruppen för den åtgärden ska kunna utnyttja avdragets fördelar krävs emellertid också att efterfrågan på den äldre arbetskraftens erfarenhet och särskilda kunskaper förstärks. Ett sätt att göra det mer attraktivt för företagen att behålla och nyanställa äldre medarbetare är att sänka företagens lönebikostnader för dessa personer. Samtidigt ger en sådan sänkning företagen utrymme att göra de anpassningar till de äldres önskemål och behov som kan krävas. Bland lönebikostnaderna för äldre utgör den särskilda löneskatten en av de tyngre posterna.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkandena 63, 70–72 och 91 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. yrkar motionärerna att förslaget avslås. De anför att syftet är lovvärt, men att styra via arbetsgivaravgifterna är mycket ineffektivt. Alla personer i denna grupp som redan har arbete eller skulle ha fått arbete även utan stimulansen omfattas också av skattesänkningen. Det gör att kostnaden för de ytterligare personer som kommer i anställning blir mycket hög. Därför avvisar de förslaget. Det nya pensions-systemet, som premierar arbete över 65 år, i kombination med en modern arbetsmarknads- och arbetslivspolitik, är ett mer effektivt sätt att stimulera de äldre att stanna kvar längre på arbetsmarknaden. De begär ett tillkännagivande till regeringen med detta innehåll.

Också i *Vänsterpartiets* motioner Fi245 yrkandena 14 och 19–21 av Lars Ohly m.fl. och Fi247 yrkandena 1–3 av Lars Ohly m.fl. yrkar motionärerna att förslaget avslås. De anför att människor med låga löner, försli-tande arbetsuppgifter och stor andel dubbelarbete sällan orkar arbeta fram till dagens pensionsålder och menar att förslaget bidrar till att ytterligare förstärka klasskillnaderna.

Även i *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkande 13 av Maria Wetterstrand m.fl. yrkar motionärerna att förslaget avslås. Den särskilda löneskatten för äldre motiveras med att en del av arbetsgivaravgifterna har skattekaraktär då de inte är direkt förknippade med några förmåner och att de därför bör betalas lika för alla anställda. En anställds ålder är inte en effektiv grund för differentiering. Många äldre kan vara lika eller mer eftertraktade på arbetsmarknaden än många yngre. Det hänger mera på person än på ålder. Motionärerna avvisar därför förslaget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att det finns en potentiell efterfrågan och ett potentiellt utbud av äldre arbetskraft som i dag inte tas till vara. Såväl ur ett samhällsekonomiskt perspektiv som ur ett individperspektiv är det önskvärt att det skapas möjligheter för äldre att – om de så önskar – fortsätta att göra en arbetsinsats. Den som vill fortsätta sitt yrkes-verksamma liv efter 65 års ålder och de arbetsgivare som bättre vill ta till vara de äldres erfarenhet och kunskap ska uppmuntras att göra så. På samma sätt bör den som har fyllt 65 år och önskar fortsätta arbetet i det egna företaget eller delägda handelsbolaget uppmuntras till detta. Kombinationen av ett förstärkt jobbskatteavdrag för den som fyllt 65 år och det aktuella förslaget om slopad särskild löneskatt ger enligt utskottets mening goda förutsättningar för denna grupp att fortsätta att göra en arbetsinsats.

Regeringens beredning av ärendet har genomförts inom ramen för en mycket snäv tidsram. Tiden har över huvud taget inte räckt till för en normal remissbehandling, och Lagrådet har inte kunnat höras. I propositionen har regeringen därför framhållit att Lagrådet bör höras under riksdagsbe-handlingen. Finansutskottet har inhämtat Lagrådets yttrande över de aktu-

ella lagförslagen. Också Skatteverket har inkommit med ett yttrande i ärendet. Även om Lagrådet i sitt yttrande haft synpunkter på regeringens beredning av ärendet anser utskottet att förutsättningar nu föreligger för att fatta beslut om de förslag som regeringen lagt fram.

Utskottet tillstyrker med det anförda regeringens förslag och avstyrker motionerna Fi223 yrkande 13, Fi244 yrkandena 63, 70–72 och 91, Fi245 yrkandena 14 och 19–21 samt Fi247 yrkandena 1–3.

Fryst underlag för fastighetsskatt

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att underlaget för uttag av statlig fastighetsskatt på småhus och hyreshus fryses på 2006 års nivå i avvaktan på att denna beskattning ska avskaffas. Riksdagen avslår förslagen i motionerna som bygger på att fastighetsskatten ska finnas kvar.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Gällande rätt

Fastighetsskatt beräknas på taxeringsvärdet. Taxeringsvärdet ska i princip motsvara 75 % av marknadsvärdet. Marknadsvärdet bestäms i första hand med ledning av fastighetsförsäljningar i orten. För småhus, privatbostad i utlandet och kommersiella lokaler i hyreshus är skattesatsen 1,0 %. På bostadsdelen i hyreshus, industrienhet och på elproduktionsenhet tas fastighetsskatt ut med 0,5 %. För vindkraftverk gäller dock skattesatsen 0,2 %. För vattenkraftverk gäller skattesatsen 1,7 % under tidsperioden 2006–2010, vilket är en avvikelse från den normala skattesatsen för vattenkraftverk som är 1,2 %.

För nybyggda eller renoverade bostadshus gäller vissa särskilda nedsättningsregler. Vid stigande marknadsvärden tillämpas för alla bostadshus även en dämpningsregel som medför att höjningen inte slår igenom omedelbart utan fördelas på de närmaste åren. Det finns också en särskild begränsningsregel som tar sikte på hushåll med låga inkomster som äger ett småhus med ett taxeringsvärde mellan 280 000 kr och 3 miljoner kronor. Den innebär att fastighetsskatten för permanentbostaden för berörda hushåll begränsas till 4 % av hushållets samlade inkomster. En motsvarande begränsningsregel gäller även för förmögenhetsskatt som hänför sig till fastighet som är permanentbostad. Förhållandet mellan tillgodoräknad skattereduktion för fastighetsskatt och den fastighetsskatt som påförts för permanentbostaden avgör hur stor reduktion som ska tillgodoräknas för förmögenhetsskatten på bostadsinnehavet.

Fastighetstaxering sker i form av allmän, förenklad eller särskild fastighetstaxering. Mitt emellan de allmänna fastighetstaxeringarna görs en förenklad fastighetstaxering. En särskild fastighetstaxering görs varje år det inte är allmän eller förenklad fastighetstaxering men leder endast till nytt taxeringsvärde om fastigheten genomgått en förändring. Småhusen var föremål för en allmän fastighetstaxering 2003 och en förenklad fastighetstaxering 2006. Hyreshusen var föremål för en förenklad fastighetstaxering 2004 och kommer 2007 att bli föremål för en allmän fastighetstaxering. Lantbruken var föremål för en allmän fastighetstaxering 2005 och kommer 2008 att bli föremål för en förenklad fastighetstaxering.

För småhusen innebär den förenklade fastighetstaxeringen 2006 att taxeringsvärdena ökade med i genomsnitt 23 % jämfört med den allmänna fastighetstaxeringen 2003. För hyreshusens del visar Skatteverkets provvärdering som genomförts inför den allmänna fastighetstaxeringen 2007 att den genomsnittliga höjningen i landet för hyreshus kommer att uppgå till ca 32 % om den provvärderingen tillåts slå igenom i taxeringen.

Budgetpropositionen

Regeringens avsikt är att den statliga fastighetsskatten på småhus och hyreshus (bostadsdelen) ska avskaffas och ersättas med en låg kommunal fastighetsrelaterad avgift som är frikopplad från fastigheternas marknadsvärden. Ambitionen är att reformen ska genomföras under beskattningsåret 2008. Eftersom en rätt för kommuner att ta ut sådana avgifter kommer att påverka behovet av statsbidrag till kommunerna blir minskade statsbidrag en del av finansieringen av den slopade statliga skatten. Effekterna på det kommunala skatteutjämnningssystemet bör samtidigt ses över. Ett slopande av den statliga fastighetsskatten förutsätter en ansvarsfull finansiering. Samtidigt ska ingen betala mer i avgift än man i dag gör i fastighetsskatt. Stor hänsyn ska tas till fördelningseffekter mellan inkomstgrupper och regioner.

I avvaktan på ett avskaffande av den statliga fastighetsskatten presenterar regeringen i budgetpropositionen (punkterna 36 delvis och 53 delvis) åtgärder för att lindra effekterna av skatten. Ett av förslagen är att för beskattningsåren 2007–2008 ska underlagen för fastighetsskatt för småhus och hyreshus (bostadsdelen) som högst vara desamma som för beskattningsåret 2006 (taxeringsåret 2007). Om värdet på ett småhus höjts vid den förenklade fastighetstaxeringen 2006 läggs med tillämpning av dämpningsregeln en tredjedel av höjningen till taxeringsvärdet, och därefter fryses värdet. För hyreshus har dämpningsregeln inte hunnit börja tillämpas. Om hyreshus vid den allmänna fastighetstaxering av hyreshus som ska ske 2007, åsätts lägre värde ska detta värde gälla i fortsättningen. Har värdet på ett småhus eller ett hyreshus ändrats vid en särskild fastighetstaxering ska detta värde gälla i stället för 2006 års frysta värde.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkandena 66 och 79 i denna del av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. yrkas avslag på propositionen i denna del. Enligt motionen är fastighetsskatten en viktig inkomstkälla i en globaliserad ekonomi. Ytterligare förbättringar i skattens utformning behövs emellertid med hänsyn bl.a. till höjda fastighetspriser. I motionens yrkande 80 föreslås en frysning av fastighetsskatten på småhus och hyreshus på 2005 års nivå under 2006–2008 i avvaktan på en långsiktig lösning. Om en fastighet fått ett lägre värde ska detta gälla i fortsättningen. Även den schablonmässigt beräknade inkomsten för bostadsrättsföreningar fryses enligt förslaget på dagens nivå. Vidare föreslås i motionens yrkande 84 ett höjt tak i begränsningsregeln fr.o.m. den 1 januari 2007 med reduktion till 4 % av hushållsinkomsten upp till ett taxeringsvärde om 3,3 miljoner kronor och reduktion till 6 % av hushållsinkomsten upp till ett taxeringsvärde om 5 miljoner kronor. Begränsningsregeln ska enligt motionen även utvidgas så att fastighetsskatten på ett fritidshus ska kunna omfattas.

Också i *Vänsterpartiets* motion Fi245 yrkandena 16 i denna del och 29 i denna del av Lars Ohly m.fl. och i motion Fi228 yrkande 1 i denna del av Marie Engström m.fl. yrkas att propositionen ska avslås i denna del. Enligt motionerna är fastigheter tillgångar som ska beskattas, och de är en stabil skattebas. Boendeskatterna får dock inte ge upphov till orimliga effekter. I motion F228 yrkandena 5 och 8 förordas vidare en översyn av beskattningen av boende och fastighetsskatten. I översynen av fastighetsskatten ska enligt motionen ingå att pröva hur byggnaden kan åsättas ett geografiskt neutralt värde och att införa ett tak för markvärdet. Översynen ska även omfatta hur bostadsrätter ska beskattas. I avvaktan på resultatet av översynen vill motionärerna enligt yrkande 6 att uttaget av fastighetsskatt under 2007 ska beräknas utifrån de taxeringsvärden som gällde beskattningsåret 2005. Från och med 2008 ska fastighetsskatten beräknas utifrån 2006 års taxeringsvärden. I motion Fi227 yrkande 13 föreslår Marie Engström m.fl. (v) höjd fastighetsskatt på vattenkraft motsvarande 300 miljoner kronor årligen som utgör en del av finansieringen i den energiomställning som föreslås av Vänsterpartiet.

Avslag på propositionen i denna del yrkas även i *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkande 19 av Maria Wetterstrand m.fl. Ansträngningarna bör enligt motionen för närvarande inriktas på att ge fastighetsskatten en rimlig utformning. Motionärerna föreslår i yrkande 20 sänkt fastighetsskattesats för småhus från 1,0 % till 0,8 % fr.o.m. den 1 januari 2006 och att dämpningsregeln inte ska tillämpas under åren 2006–2008. Enligt motionens yrkande 21 är det viktigt att fullfölja det arbete med en bättre miljöanpassning av fastighetsskatten som inleddes under förra mandatperioden. Vidare anser motionärerna att det är viktigt att regeringen klargör för riksdagen hur den har tänkt sig att lokaler och industrifastigheter ska beskattas (yrkande 17).

Utskottets ställningstagande

Regeringen framhåller i propositionen att den statliga fastighetsskattens konstruktion med dess koppling till marknadsvärdet gör att skatten kan öka på ett sätt som är svårt att förutse och som uppfattas som djupt orättvist. Regeringens avsikt är att den statliga fastighetsskatten på småhus och hyreshus (bostadsdelen) ska avskaffas och ersättas med en låg kommunal fastighetsrelaterad avgift. Regeringen avser att tillsätta en utredning som med största skyndsamhet ska arbeta för att ge underlag till beslut om en avveckling av den statliga fastighetsskatten. Ambitionen är att reformen ska genomföras under beskattningsåret 2008.

Det kan enligt utskottets mening med rätta hävdas att viktiga principer, som bör vara vägledande vid beskattningen, inte följs i tillräcklig utsträckning vid den löpande beskattningen av fastigheter. Det är t.ex. viktigt att en skatt kan bäras av den som ska betala den. För att i någon mån kunna tillgodose detta intresse har dagens system försetts med olika undantagsregler för vissa av dem som drabbas värst av fastighetsskatten. Dessa undantag är emellertid otillräckliga för att garantera att principen om skatt efter bärkraft får genomslag vid den löpande beskattningen av fastigheter. Det är också viktigt att skattereglerna beaktar intresset av att den som ska betala skatten också ska ha pengar i sin hand att betala med, dvs. en likviditetsprincip bör påverka utformningen av skatteregler. Den som äger en fastighet kan tvingas att betala fastighetsskatten med pengar som inte finns förrän fastigheten säljs. En mycket hög löpande beskattning av fastighetsbeståndet sker alltså utan särskild hänsyn till att den som ska betala skatten kan tvingas att ta pengar någon annanstans ifrån eller att ta upp lån för att kunna betala skatten.

Utskottet anser att det är tillfredsställande att regeringen så snabbt som skett kunnat presentera förslag som innebär ett första steg för att få till stånd en bättre ordning för beskattning av fastighetsbeståndet som bör kunna upplevas som mer legitim och rättvis än den nuvarande ordningen.

Motionärernas förslag om olika förändringar i fastighetsskatten är inte tillräckliga för att undanröja de grundläggande problem som fastighetsskatten för med sig. Tvärtom innebär förslagen, som förutsätter att skatten behålls, att systemets komplexitet ökas på med olika undantagsregler för att människor inte ska behöva sälja sina bostäder för att de inte längre kan bära skatten och för att husägare inte ska avstå från angelägna miljöanpassningar därför att skatten blir högre när värdet på deras hem ökar. Med den omläggning av fastighetsbeskattningen som regeringen aviserar kommer det inte att behövas sådana undantagsregler.

Utskottet avstyrker därför motionerna Fi244 yrkandena 66, 79 i denna del, 80 och 84, Fi245 yrkandena 16 i denna del och 29 i denna del, Fi228 yrkandena 1 i denna del, 5, 6 och 8 samt Fi223 yrkandena 19–21.

Utskottet avstyrker även motion Fi227 yrkande 13 om skärpt beskattning av vattenkraftverk, vilket utgör en del av finansieringen av Vänsterpartiets budgetförslag för 2007. Beträffande yrkande 17 i motion Fi223

utgår utskottet ifrån att det fortsatta arbetet kommer att utvisa hur regeringen vill att skattereglerna i fråga om lokaler och industrifastigheter bör vara utformade. Utskottet avstyrker förslaget i sistnämnda motion om ett tillkännagivande härom till regeringen.

Det anförda innebär att utskottet ställer sig bakom den förändring som regeringen föreslår. Med hänsyn till den extremt korta tid för beredning som stått till buds efter regeringsskiftet, har det inte varit möjligt att genomföra en remissbehandling i vanlig mening av de lagförslag som regeringen har lagt fram i propositionen. Den granskning som Lagrådet har genomfört har emellertid medfört förbättringar i bl.a. de lagtexter som gäller ändringar i fastighets- och förmögenhetsskatten. Finansutskottet har även beslutat om att inhämta ett yttrande från Skatteverket och viss utredning från riksdagens utredningstjänst gällande förslagets budget- och fördelningseffekter. Skatteutskottet återkommer i de följande avsnitten till de synpunkter som lämnats av Lagrådet och Skatteverket. Med hänsyn till att det gäller ändringar som syftar till att lindra de negativa effekterna av fastighetsskatten på bostadshus som en tillfällig lösning i avvaktan på att den statliga fastighetsskatten kan avskaffas anser skatteutskottet att den beredning som skett får anses vara tillräcklig.

I fråga om fryst underlag för fastighetsskatt har Lagrådet föreslagit en justering i 1 § förslaget till lag om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar (lagförslag 3.25 i denna del). Utskottet tillstyrker regeringens förslag med den justering av lagtexten som Lagrådet har föreslagit.

Begränsning av fastighetsskatten på markvärdet m.m.

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att införa en takregel för markvärdet vid beräkning av fastighetsskatt för småhus och avslår motionerna.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Budgetpropositionen

Taxeringsvärdet består av två delvärden – byggnadsvärde och markvärde. För att begränsa taxeringsvärdets påverkan på uttaget av fastighetsskatt för småhus i de områden där taxeringsvärdena ökat allra mest bör det, utöver den s.k. begränsningsregeln i lagen (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt, införas ett tak för den del av fastighetsskatten som belöper på markvärdet. Regeringen föreslår (punkterna 45 delvis och 53 delvis) att skatten på markvärdet begränsas till högst 2 kr per kvadratmeter eller 5 000 kr, om det är lägre. Begränsningen ska gälla för varje värderingsenhet avseende tomtmark för småhus. Detsamma ska gälla för småhus på

lantbruksenhet. För den vars fastighetsskatt på tomtmarken inte överstiger angivna belopp aktualiseras inte den föreslagna begränsningen. I dessa fall kommer skatten även fortsättningsvis att motsvara 1 % av taxeringsvärdet.

Den lägre beskattningen kan i vissa fall medföra att begränsningsregeln för fastighetsskatten inte träder i funktion. För att detta förhållande inte automatiskt ska innebära att motsvarande skattereduktion bortfaller vid förmögenhetsbeskattningen ska begränsningen av fastighetsskatt på markvärdet inte beaktas vid beräkning av skattereduktionen för förmögenhetsskatt.

Förslagen föranleder dels ny tillfällig lagstiftning, dels ändringar i lagen om skattereduktion för förmögenhetsskatt, vilka ska träda i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2007 års taxering.

Motionerna

Socialdemokraterna yrkar i motion Fi244 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. att propositionen ska avslås i denna del (yrkandena 74 och 79 i denna del). Motionärerna anser att takregeln för markvärdet mest kommer att gynna ägare till exklusiva villor i vissa områden. I stället bör fastighetsskatten frysas på det sätt som motionärerna föreslagit ovan.

Även i *Vänsterpartiets* motion Fi245 yrkandena 23 och 29 i denna del av Lars Ohly m.fl. och i motion Fi228 yrkande 1 i denna del av Marie Engström m.fl. yrkas avslag på propositionen i denna del.

Avslag på regeringens förslag i här aktuell del föreslås också i *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkande 18 av Maria Wetterstrand m.fl. Enligt motionen är förslaget dåligt från fördelningspolitisk synpunkt och det kommer enligt motionärerna att leda till ökade fastighetspriser i de områden som får stora skattesänkningar.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är den begränsning av skatteuttaget utöver gällande begränsningsregel som regeringen föreslår ett sätt att – i avvaktan på en avveckling av den statliga fastighetsskatten – snabbt åstadkomma en rimligare beskattning för ett stort antal hushåll som drabbats av särskilt kraftiga taxeringsvärdeshöjningar på grund av höjda markvärden, t.ex. i kustnära områden och tillväxtområden i anslutning till storstäderna.

I fråga om lagtextens utformning har Lagrådet föreslagit en justering i regeringens förslag som gäller dämpningsregelns tillämpning vid förmögenhetsbeskattningen (lagförslag 3.17). Skatteverket tar också upp lagförslaget i sitt yttrande till finansutskottet. Enligt utskottets mening bör Lagrådets förslag till utformning av lagtexten godtas.

Skatteverket har i sitt yttrande till finansutskottet också föreslagit att regeln i 2 § förslaget till lag om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007–2009 års taxeringar (lagförslag 3.25 i denna del) formuleras om för att det ska bli tydligare hur markvärdet ska proportioneras i förhållande till hela taxeringsvärdet. Skatteverket har beträffande samma lagförslag också föreslagit att lagtexten till 2 § kompletteras med en regel av innebörd att begräns-

ningen av fastighetsskatten på markvärdet ska få genomslag fr.o.m. den 1 januari 2006 också för ägare till småhus som är juridiska personer med brutet räkenkapsår. Utskottet anser att lagförslag 3.25 bör kompletteras för att tillgodose de synpunkter som Skatteverket lämnat.

Med dessa justeringar i lagtexterna tillstyrker utskottet den förändring som regeringen föreslår och avstyrker motionerna.

Sänkt fastighetsskatt på flerbostadshus

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag att sänka uttaget av fastighetsskatt för hyreshus från 0,5 % till 0,4 % och avslår motionsyrkandena.

Jämför avvikande mening 1 (s).

Budgetpropositionen

Med hyreshus förstås i fastighetstaxeringssammanhang både hyreshus och sådana flerbostadshus som ägs av bostadsrättsföreningar och andra privatbostadsföretag. För hyreshusenhet är skattesatsen på bostadsdelen 0,5 %.

För att dämpa fastighetsskattens genomslag på boendekostnaderna för dem som bor i hyreshus och andra slag av flerbostadshus som behandlas på motsvarande sätt i fastighetstaxeringssammanhang föreslår regeringen (punkt 52) utöver frysningen att skattesatsen för flerbostadshus sänks från 0,5 % till 0,4 %. Ändringen ska träda i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2008 års taxering.

Motionen

Med hänvisning till partiets förslag om frysning av underlaget för uttag av fastighetsskatt yrkar (se ovan) *Socialdemokraterna* i motion Fi244 yrkande 78 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. att riksdagen ska avslå regeringens förslag i denna del.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare redovisat tyder Skatteverkets provvärdering inför den allmänna fastighetstaxeringen av hyreshus 2007 på att den genomsnittliga höjningen kommer att bli drygt 30 %. För att mildra genomslaget av denna höjning på uttaget av fastighetsskatt bör skattesatsen för hyreshusen sättas ned som regeringen föreslår. Utskottet tillstyrker alltså regeringens förslag och avstyrker motion Fi244 yrkande 78.

I sammanhanget vill utskottet nämna att yrkande 28 i motion Fi245 av Lars Ohly m.fl. (v) fått en utformning som innebär avslag på regeringens förslag. Det framgår dock i motiveringen till motionen och motion Fi228

av Marie Engström m.fl. (v) att detta inte är avsikten, utan att Vänsterpartiet tvärtom stöder regeringens förslag om sänkt skattesats. Motionerna från Vänsterpartiet får därför betraktas som tillgodosedda med regeringens förslag i denna del.

Slopad schablonintäktsbeskattning för bostadsrättsföreningar

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om slopad schablonintäktsbeskattning av bostadsrättsföreningar och andra privatbostadsföretag. Riksdagen avslår motionsyrkandena.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Gällande rätt

Fastighetsförvaltningen hos privatbostadsföretag – dvs. bostadsrättsföreningar och andra bostadsföretag vars verksamhet till klart övervägande del, minst 60 %, består i att tillhandahålla bostäder till medlemmar respektive delägare – beskattas genom att företaget tar upp 3 % av taxeringsvärdet och erhållna statliga räntebidrag för bostadsändamål till beskattning. Avdrag får bara göras för ränta på lånat kapital som lagts ned i fastigheten, för återbetalning av statliga räntebidrag och för tomträttsavgäld. Underskott får rullas framåt till ett senare beskattningsår. Privatbostadsföretag är i likhet med allmännyttiga bostadsföretag och enskilda ägare till hyresfastigheter skyldiga att betala fastighetsskatt.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 39 delvis) att den schablonmässigt beräknade inkomstbeskattningen för bostadsrättsföreningar och andra privatbostadsföretag slopas fr.o.m. den 1 januari 2007 (taxeringsåret 2008). Det innebär samtidigt att de inte heller ska ta upp erhållna statliga räntebidrag för bostadsändamål till beskattning. Ett slopande av schablonintäktsbeskattningen medför att avdrag inte längre får göras för ränta på lånat kapital som lagts ned i fastigheten, återbetalning av statliga räntebidrag för bostadsändamål och tomträttsavgäld. Inkomster som inte ingår i själva fastighetsförvaltningen ska liksom nu beskattas som vanlig näringsverksamhet.

Den utredning som aviserats och som ska arbeta för att ge underlag till beslut om en avveckling av den statliga fastighetsskatten på bostäder kommer även att behandla skattereglerna för bostadsrättsföreningar och andra privatbostadsföretag.

Motionerna

I motion Fi244 yrkande 69 i denna del av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. föreslår *Socialdemokraterna* – med hänvisning till partiets förslag om frysta underlag för fastighetsskatt – avslag på regeringens förslag om att slopa schablonintäktsbeskattningen.

Avslag på förslaget yrkas även av *Vänsterpartiet* i motion Fi245 yrkande 18 i denna del av Lars Ohly m.fl. och i motion Fi228 yrkandena 2 och 7 av Marie Engström m.fl. Enligt motionärerna bör schablonintäkten i stället tas bort fr.o.m. 2008. Beskattningen av bostadsrättsföreningar ska ingå i den fastighetsskatteöversyn som motionärerna förordar.

Miljöpartiet framhåller i motion Fi223 av Maria Wetterstrand m.fl. att förslaget kommer att gynna endast nuvarande ägare av bostadsrätter i äldre fastigheter. I motionen yrkas att förslaget avslås (yrkande 22) och att effekterna av förestående taxering av hyreshus i stället motverkas genom att nivån på schablonintäkten sänks från 3 % till 2,4 % fr.o.m. den 1 januari 2007 (yrkande 23).

Utskottets ställningstagande

Som utskottet nämnde ovan kan kraftiga taxeringsvärdehöjningar väntas för bostadshyreshus och hyreshus med bostadsrätter fr.o.m. nästa år. Regeringen framhåller i propositionen att bostadsrättsföreningar och andra privatbostadsföretag drabbas extra hårt av höjningarna eftersom många bostadsrättsföreningar betalar två skatter som baseras på taxeringsvärdet – fastighetsskatt och den schablonmässigt beräknade inkomstskatten. Detta gäller särskilt för gamla och välskötta föreningar som helt eller delvis betalat av sina lån.

Lagförslaget (3.11 såvitt avser 39 kap. 25 och 26 §§) har granskats av Lagrådet som lämnat förslaget utan erinran. Skatteverket har lämnat vissa synpunkter och upplyst om att förslaget inte föranleder några större administrativa kostnader. Utskottet tillstyrker regeringens förslag. Det innebär att utskottet avstyrker förslaget att sänka nivån på schablonbeskattningen i motion Fi223 och förslaget i motionerna från Vänsterpartiet om att senarelägga slopandet med ett år.

Förmögenhetsskattens avveckling

Utskottets delförslag i korthet

Med hänsyn till att förmögenhetsskatten bör avskaffas under mandatperioden bifaller riksdagen regeringens förslag att dämpningsregeln vid beräkning av underlag för fastighetsskatt ska få genomslag även vid förmögenhetsbeskattningen. Riksdagen avslår motionerna.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Gällande rätt

Förmögenhetsskatt tas ut med 1,5 % av den skattepliktiga förmögenheten över ett fribelopp, som för närvarande för enskilda fysiska personer är 1,5 miljoner kronor och för sambeskattade par 3 miljoner kronor. Sambeskattade föräldrar respektive ensamföräldrar sambeskattas även med sina hemmavarande barn under 18 år. Juridiska personer är med några få undantag inte skattskyldiga till förmögenhetsskatt.

Tillgångar som stadigvarande brukas, omsätts eller på annat sätt ingår i näringsverksamhet är undantagna från skatteplikt om det inte gäller en privatbostad, medan tillgångar som tillhör kapitalförvaltning är skattepliktiga, t.ex. aktier och andra värdepapper som för en enskild näringsidkare vid en avyttring skulle vinstbeskattas under inkomst av kapital. För onoterade bolag finns en särskild regel som ska förhindra att en ägare till ett onoterat bolag förlägger sin kapitalförvaltning till bolaget för att undgå förmögenhetsskatten. Denna regel har vållat problem för skattskyldiga och Skatteverket eftersom den har visat sig vara svår att tillämpa i praktiken. Finansministern i den förra regeringen utlovade i våras att regeln skulle ses över och att den omständigheten att latent bolags- och ägarskatter inte beaktades vid förmögenhetsvärderingen skulle tas upp med förtur.

Budgetpropositionen

Förmögenhetsskatten bör avvecklas under innevarande mandatperiod. Av statsfinansiella skäl bör avskaffandet ske successivt. I ett första steg halveras skattesatsen för finansiella tillgångar och reala tillgångar som inte är fastigheter och bostadsrätter från 1,5 % till 0,75 % för fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser. För fastigheter och bostadsrätter är inriktningen att skattesatsen inledningsvis ska ligga kvar på 1,5 %. För ideella föreningar, stiftelser och vissa samfund som är skattskyldiga till förmögenhetsskatt sänks skattesatsen från 1,5‰ till 0,75‰. Regeringen avser att under 2007 återkomma till riksdagen med förslag till lagändringar som bör kunna tillämpas första gången vid 2008 års taxering.

För att inte höjda taxeringsvärden vid 2006 års förenklade fastighetstaxering för småhus ska få fullt genomslag på uttaget av förmögenhetsskatt vid 2007 års taxering föreslås i propositionen (punkt 36 delvis) att dämp-

ningsregeln som gäller vid uttaget av fastighetsskatt även ska påverka underlaget för förmögenhetsskatt. Fastighet i Sverige ska följaktligen vid förmögenhetsbeskattningen tas upp till det värde som gäller som underlag för fastighetsskatt.

Motionerna

Enligt *Socialdemokraternas* motion Fi244 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. är förmögenhetsskatten fördelningspolitiskt motiverad och bör inte avskaffas som regeringen har aviserat. Motionärerna avvisar vidare tanken på att införa ett system med olika skattesatser, eftersom det skulle göra förmögenhetsskatten ännu krångligare (yrkande 94).

I *Vänsterpartiets* motion Fi245 yrkande 16 i denna del och Fi228 yrkande 3 yrkar Lars Ohly m.fl. och Marie Engström m.fl. (v) att regeringens förslag om förändringar i förmögenhetsskatten ska avslås. Vidare föreslår Marie Engström m.fl. i motion Sk244 yrkande 2 att regeringen ska återkomma med ett förslag som innebär att en latent skatteskuld beaktas vid värdering av sådana kapitaltillgångar i onoterade företag som förmögenhetsbeskattas hos ägaren.

I *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkar Maria Wetterstrand m.fl. att riksdagen ska avvisa de ändringar i förmögenhetsskatten som regeringen har aviserat (yrkande 24) och avslå förslaget att dämpningsregeln ska påverka förmögenhetsskatten (yrkande 25).

Utskottets ställningstagande

Det är i dag få länder som beskattar förmögenhetstillgångar, och de som gör det har betydande tröskelvärden innan skattskyldighet inträder. Samtidigt har kapitalmarknadernas internationalisering gjort det enkelt att flytta kapital till länder med lägre beskattning. Undersökningar som har gjorts tyder också på att detta utnyttjas i en omfattning som medför att kapital i mycket stor omfattning placeras i sparande utomlands. Mycket av det kapital som av skatteskäl på detta sätt försvinner från Sverige bör kunna lockas tillbaka hit för att investeras i svenska företag och affärsidéer genom att skattevillkoren för kapitalägandet görs gynnsammare. Detta är av stor betydelse för svenskt näringsliv, inte minst för de mindre företagen som inte har tillgång till en internationell kapitalmarknad på samma sätt som de stora företagen.

Förutom att förmögenhetsskatten på ett allvarligt sätt bidrar till att dränera svensk ekonomi på kapital är den också en skatt med stora tekniska brister. Tillgångar behandlas inte likformigt, vilket ger upphov till snedvridningar och skatteplanering. Skattebasutredningen har i betänkandet *Våra skatter* (SOU 2002:47) konstaterat att den smala basen för förmögenhetsskatten till följd av många undantag och nedsättningar skapar starka incitament till rent skattebetingade beslut hos hushåll och i företag, såväl legala som illegala.

Utskottet delar regeringens uppfattning att förmögenhetsskatten ska avskaffas under mandatperioden. Utskottet avstyrker därför motionerna i den mån de avser att riksdagen ska uttala sig för ett bibehållande av denna skatt.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att den dämpningsregel som gäller vid uttag av fastighetsskatt även ska påverka underlaget för förmögenhetsskatt och avstyrker motionerna i vad de avser detta förslag. När det gäller lagtextens närmare utformning (lagförslag 3.8) har Lagrådet föreslagit en omarbetad lydelse. Utskottet anser att lagförslaget bör utformas med beaktande av vad Lagrådet har föreslagit.

Beträffande de problem som uppkommit till följd av att ägare till onoterade bolag i vissa fall förmögenhetsbeskattats för överskott som uppstått i bolagets näringsverksamhet och som förvaltas av bolaget, har utskottet erfarenhet att regeringen inom kort återkommer rörande detta. Utskottet avstyrker mot denna bakgrund motion Sk244 yrkande 2.

Förändrade uppskavsregler vid beskattning av kapitalvinster på privatbostäder

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om ett tillkännagivande till regeringen om utformningen av förändrade uppskavsregler.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Bakgrund

Regler om uppskavsavdrag vid avyttring av en privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt finns i 47 kap. inkomstskattelagen (1999:1229, IL). Uppskovet avser i princip permanentbostäder och förutsätter att den avyttrade bostaden, ursprungsbostaden, ersätts med en annan bostad, ersättningsbostaden, som förvärvats tidigast året före och senast året efter det år då ursprungsbostaden avyttrades. Såväl ursprungsbostad som ersättningsbostad måste vara belägna i Sverige. EG-kommissionen har i ett motiverat yttrande som överlämnats till Sverige gjort gällande att reglerna om uppskavsavdrag i 47 kap. IL – i det de innehåller ett krav på att både ursprungsbostaden och ersättningsbostaden ska ligga i Sverige – utgör ett hinder för, och därmed en begränsning av, den fria rörligheten för bl.a. personer och kapital i den mening som avses i EG-fördraget. Den 16 december 2005 beslutade kommissionen att hänskjuta ärendet till Europeiska gemenskapernas domstol.

Sverige har medgett kommissionens fastställelseyrkande, bl.a. sedan den förra regeringen kommit fram till att det är möjligt att utforma regler som inte kan ifrågasättas i förhållande till gemenskapsrätten.

En arbetsgrupp inom Finansdepartementet har tagit fram en promemoria med förslag till nya uppskovsregler. Regeringen avser att med anledning av promemorians förslag inom kort återkomma till riksdagen med en proposition med förslag till lagändringar som ska träda i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas på bostadsavyttringar som skett den 1 januari 2006 eller senare.

Motionen

I motion Fi228 yrkande 4 av Marie Engström m.fl. (v) förordas att andra lösningar bör prövas innan rätten till uppskov utvidgas till att omfatta hela EES-området.

Utskottets ställningstagande

Regeringen kommer inom kort att presentera sitt förslag om ändringar i uppskovsreglerna för riksdagen. Motionärerna har då möjlighet att granska förslaget och återkomma i frågan. Utskottet anser därför att det inte finns anledning för riksdagen att nu överväga ett sådant tillkännagivande som motionärerna föreslår. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandet.

Fortsatt reformering av 3:12-reglerna

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslaget om att riksdagen ska uttala sig för att en av regeringen aviserad förändring av beskattningen vid avyttring av kvalificerade andelar inte ska genomföras.

Jämför avvikande mening 3 (mp).

Gällande rätt

Vid 1990 års skattereform infördes särskilda regler för beskattning av utdelning från och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett fåmansföretag. Reglerna medför att inkomster som härrör från ägarens egna arbetsinsatser i företaget beskattas på ungefär samma nivå som anställdas löneinkomster och motverkar att bolag används till att omvandla progressivt beskattade förvärvsinkomster till lägre proportionellt beskattade kapitalinkomster. Till följd av att reglerna ursprungligen placerades i 3 § 12–12 e momenten i den numera upphävida lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt kom de att kallas 3:12-reglerna, och i dagligt tal är det fortfarande vanligt att de kallas så. Numera finns reglerna i 57 kap. IL.

En reformering av fåmansbolagsreglerna har förberetts under några år och ledde i höstas till att riksdagen beslutade om nya regler, vilka har trätt i kraft den 1 januari 2006 (prop. 2005/06:40, bet. 2005/06:SkU10). En uttalad ambition med reformen var att förbättra regelverkets effekter på riskta-

gande i näringslivet och samtidigt behålla de mekanismer som motverkar skattemässig inkomstomvandling samt att regelsystemet så långt som möjligt skulle vara neutralt. Ersättning för utfört arbete och investerat kapital skulle beskattas på samma sätt oavsett om arbetet och investeringarna sker i det egna företaget eller på den öppna marknaden. Reglerna skulle också göras enklare.

3:12-reglerna berör sådana ägare som varit verksamma (aktiva) i fåmansföretaget i betydande omfattning någon gång under de senaste fem åren. Andelarna sägs då vara kvalificerade. Reglerna tillämpas också vid beskattningen av inkomster från ett fåmansföretag till den som är närstående till en aktiv delägare. Om flera ägare varit aktiva i företaget ska de enligt den s.k. utvidgade fåmansföretagsdefinitionen anses som en enda person. Detta betyder att reglerna kan vara tillämpliga i t.ex. ett konsultföretag trots att antalet ägare kan vara betydande.

Innebörden av fåmansföretagsreglerna är att beskattningen av utdelningar och kapitalvinster som tillfaller aktiva ägare till viss del beskattas som tjänsteinkomst och till viss del som proportionellt beskattad inkomst av kapital. Den del av en utdelning som faller inom ett schablonmässigt beräknat s.k. gränsbelopp beskattas som inkomst av kapital med 20 %. Grundtanken bakom beräkningen av gränsbeloppet är att ägaren varje år ska kunna få bli kapitalinkomstbeskattad dels för ett belopp som beror på hur mycket kapital som ägaren har tillfört företaget, dels för ett belopp som beror på hur mycket sysselsättning företaget skapar. Ett gränsbelopp beräknas varje beskattningsår utifrån bolagets kapitalunderlag multiplicerat med statslåneräntan ökad med 9 procentenheter och ett löneunderlag. Gränsbeloppet kan efter ägarens eget val utnyttjas direkt eller sparas till senare år med viss uppräknings. Sparade utrymmen för kapitalinkomstbeskattning kan också utnyttjas när andelarna avyttras.

Före den 1 januari 2006 gällde vid avyttring av kvalificerade andelar att vinsten utöver vad som rymdes inom det sparade utdelningsutrymmet skulle tas upp till 50 % som tjänsteinkomst och till 50 % som kapitalinkomst upp till 200 prisbasbelopp. Vinst därutöver beskattades endast i kapital. Som en del av finansieringen av övriga förändringar i fåmansbolsreglerna per den 1 januari 2006 ändrades regeln så att vinst utöver sparad utdelningsutrymme upp till 100 inkomstbasbelopp i sin helhet ska beskattas i tjänst och vinst därutöver i kapital.

Motionen

Miljöpartiet förordar i motion Fi223 yrkande 27 av Maria Wetterstrand m.fl. att det aviserade återinförandet av den upphävda regeln om hälftendelning av kapitalvinster mellan tjänst och kapital avvisas med hänvisning till den skatteplanering som kan bli följden.

Utskottets ställningstagande

I propositionen aviserar regeringen en bredare översyn av 3:12-reglerna. Också skattevillkoren för enskild näringsverksamhet ska analyseras.

På några punkter, som utskottet återkommer till i två följande avsnitt, föreslås redan nu vissa förbättringar i 3:12-reglerna som ska öka drivkrafterna att anställa fler och att förenkla för flera företagare. Dessutom avser regeringen – även här i avvaktan på den bredare översynen – att återkomma med ytterligare ett förslag som gör det lättare att sälja verksamheter. Det gäller ett återinförande av regeln om hälftindelning upp till en viss nivå mellan inkomstlagen tjänst och kapital av en kapitalvinst som överstiger sparat utdelningsutrymme. Regeln ska enligt propositionen övergångsvis återinföras för inkomståren 2007–2009. Avsikten är att regeln ska kombineras med en spärregel som ska försvåra att reglerna kan användas på det sätt som motionärerna befarar. Utskottet anser att regeringens förslag bör avvaktas och avstyrker motionsyrkandet.

Höjt schablonbelopp i förenklingsregeln

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag att schablonbeloppet i förenklingsregeln höjs till två inkomstbasbelopp och avslår motionsyrkandena.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Gällande rätt

Som alternativ kan gränsbeloppet (se om detta begrepp i föregående avsnitt) bestämmas schablonmässigt till 1,5 inkomstbasbelopp. Regeln infördes för att få en enkel schablonregel som skulle kunna användas av ett stort antal av fåmansföretagen. Den ansågs utgöra ett viktigt alternativ för de många fåmansföretagare som inte når upp till gränsen för att få utnyttja löneunderlag vid beräkning av gränsbeloppet eftersom löneunderlag under 10 inkomstbasbelopp inte beaktas. Regeln ansågs även få stor betydelse för företag med litet kapital och för nystartade företag.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 39 delvis) att schablonbeloppet i förenklingsregeln höjs från 1,5 till 2 inkomstbasbelopp i syfte att stimulera nyföretagande och förenkla för ägarna av de mindre fåmansföretagen. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2008 års taxering.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkande 69 i denna del av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. yrkas avslag på propositionen i denna del. Motionärerna anför att reglerna reformerades hösten 2006 då neutralitetsfrågorna noga beaktades. Ändringen riskerar neutraliteten i regelsystemet och bör därför inte genomföras, anser motionärerna.

Enligt *Vänsterpartiets* motion Fi245 yrkande 18 i denna del av Lars Ohly m.fl. och motion Fi225 yrkande 1 i denna del av Marie Engström m.fl. bör nuvarande regler ligga fast i avvaktan på en övergripande översyn, och motionärerna förordar att de av regeringen föreslagna ändringarna därför ska avslås.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker att schablonbeloppet höjs till två inkomstbasbelopp för att i viss mån förbättra för ägarna av de mindre fåmansföretagen och avstyrker motionsyrkandena.

Förbättringar i löneunderlagsregeln

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om förbättringar i löneunderlagsregeln och avslår motionsyrkandena.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Gällande rätt

Genom reformeringen av fåmansföretagsreglerna gavs utbetalda löner i företaget ökad tyngd vid beräkningen av gränsbeloppet, dvs. den inkomst som ska kapitalbeskattas hos ägaren. Löneunderlaget är summan av kontanta ersättningar minskad med 10 inkomstbasbelopp. Alla löner, även aktiva delägars, ska räknas med. 20 % av löneunderlaget upp t.o.m. 60 inkomstbasbelopp och 50 % av den del av löneunderlaget som överstiger 60 inkomstbasbelopp ska läggas till gränsbeloppet. Som villkor gäller att fåmansföretagaren under året före beskattningsåret har gjort ett eget löneuttag av en viss storlek, antingen summan av 6 inkomstbasbelopp med ett tillägg av 5 % av den sammanlagda kontanta ersättningen till anställda i företaget och i dess dotterföretag eller också 15 inkomstbasbelopp om detta belopp är lägre. Inom en närstående krets kring fåmansföretagaren ska minst en person uppfylla löneuttagskravet. En utgångspunkt för bestämmandet av löneuttagskravet har varit att det bedömts som rimligt att anta att aktiva ägare i fåmansföretag när så är möjligt tar ut löner upp till den nivå som ger sociala förmåner i form av framtida allmän pension.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 39 delvis) att det lönebaserade utrymmet höjs från 20 % till 25 % upp t.o.m. en lönesumma på 60 inkomstbasbelopp. Det avdrag på 10 inkomstbasbelopp som begränsar den lönesumma som legat till grund för beräkning av lönebaserat utrymme tas bort.

Med dessa två förändringar får löneunderlagsregeln den utformning som den hade i huvudförslaget från den arbetsgrupp som förberedde den senaste reformeringen av 3:12-reglerna (Reformerad ägarbeskattning – effektivitet, prevention, legitimitet, januari 2005). Borttagande av avdraget om 10 inkomstbasbelopp ska enligt propositionen ses i relation till den avveckling av det särskilda avdraget för arbetsgivaravgifter på lönesumma som föreslås i finansplanens avsnitt 5.3.4. Den senare åtgärden bedömdes av arbetsgruppen som nödvändig för att upprätthålla syftet med regelverket.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007 och tillämpas första gången vid 2008 års taxering.

Motionerna

På samma skäl som anförts beträffande en utvidgad schablonregel yrkas i *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkande 69 i denna del av Göran Persson i Stjärnhov m.fl., i *Vänsterpartiets* motion Fi245 yrkande 18 i denna del av Lars Ohly m.fl. och i motion Fi225 yrkande 1 i denna del av Marie Engström m.fl. att regeringens förslag till ändringar i löneunderlagsregeln ska avslås av riksdagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att erinra mot regeringens förslag. Följaktligen tillstyrker utskottet detta och avstyrker motionsyrkandena.

Etableringskonto

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslaget om att begära en utredning om att införa etableringskonton för nystart av företag.

Jämför avvikande mening 3 (mp).

Motionen

I *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkande 26 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) begärs en utredning om att införa någon form av skattegynnad sparande, s.k. etableringskonton, som skulle kunna användas som startkapital för att starta nya företag.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening bör det kunna vara av intresse att i lämpligt sammanhang närmare undersöka hur de danska regler som motionärerna hänvisar till är beskaffade, i vilken omfattning de används och vilka effekter i övrigt som reglerna har föranlett. Utskottet avstyrker emellertid motionärernas yrkande om ett tillkännagivande till regeringen i frågan.

Höjd bolagsskatt m.m.

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslaget om höjd bolagsskatt.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Motionen

I motion Fi225 yrkande 2 av Marie Engström m.fl. (v) föreslås höjd bolagsskatt för att finansiera Vänsterpartiets förslag med inriktning på mindre företag, bl.a. borttagande av sjuklönekostnader och medfinansiering och stimulanser för ökade forskningsinsatser. I motionens yrkande 3 förordas en stimulans till forskning och utveckling i små och medelstora företag genom kreditering på skattekonto.

Utskottets ställningstagande

Bolagsskattens nivå styrs av olika hänsyn, inte minst att den i ett internationellt perspektiv bör hållas så låg som möjligt. Vid 1990 års skattereform sänktes den nominella bolagsskattesatsen från 52 % till 30 %, vilket blev möjligt genom samtidigt kraftigt beskurna speciella reserveringsmöjligheter. En ny avvägning av bolagsskattesatsen, till nuvarande 28 %, gjordes i samband med ändringar i företagsbeskattningen under 1994. Fram till år 2005 medförde systemet med periodiseringsfonder att den effektiva bolagsskatten var något lägre. Från och med 2005 gäller att juridiska personers avsättningar till periodiseringsfond räntebeläggs vid beskattning. Därmed överensstämmer den nominella skattesatsen med den effektiva.

Utskottet har för sin del inte anledning att gå närmare in på frågan om bidrag till forskning eller de andra frågor som aktualiseras i motionsyrkandena. I sammanhanget vill utskottet emellertid nämna den avdragsregel som finns i 16 kap. 9 § IL. Regeln innebär att avdrag medges för forskning och utveckling som har eller kan antas få betydelse för näringsverksamheten. Detta gäller även utgifter för att få information om sådan forskning och utveckling. I vissa fall ska utgifterna aktiveras och får då ligga till grund för värdeminskingsavdrag. Regeln, och den praxis som utvecklats kring den, får betraktas som generös i jämförelse med flera andra avdragsregler. Kravet på forskningens anknytning till företagets verk-

samhet är inte särskilt stark. Det ska föreligga en motprestation, men för att uppnå detta är det tillräckligt att givaren har ett rimligt intresse av forskningen.

Utskottet finner inte anledning att ta upp fråga om ändring i bolagsskattens nivå med anledning av motionen.

Energiskatt på el i norra Sverige

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att energiskatten på el bör sänkas med 3 öre per kWh i vissa kommuner och avslår motionsyrkandena.

Jämför avvikande meningarna 2 (v) och 3 (mp).

Budgetpropositionen

Den lägre energiskattesatsen på el, som sedan 1981 gäller för förbrukning i hushålls- och servicesektorerna i vissa kommuner i norra Sverige, bör enligt regeringens bedömning sänkas med 3 öre per kWh. Skattesatsen är i dag 20,1 öre per kWh jämfört med 26,1 öre per kWh i södra Sverige. Den nuvarande regionala differentieringen har godkänts av ministerrådet och EG-kommissionen och gäller t.o.m. utgången av 2011.

Ytterligare sänkning av energiskattesatsen i norra delarna av landet kräver förnyad EG-rättslig prövning innan den kan genomföras. Regeringen bedömer att de nödvändiga godkännandena kan fås i sådan tid att skattesänkningen kan träda i kraft den 1 januari 2008.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi227 yrkande 1 av Marie Engström m.fl. motsätter sig motionärerna att energiskatten på el i norra Sverige sänks. Motionärerna anser att det regionala grundavdraget bör stå kvar som stöd till boende inom stödområde A, vilket är samma område som regeringen avser ska omfattas av sänkt energiskatt på el.

Även motionärerna bakom *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkande 28 av Maria Wetterstrand m.fl. är emot en sänkning av energiskatt på el i vissa kommuner. Motionärerna förordar i stället att det regionalt förhöjda grundavdraget ska kvarstå eftersom detta stöd är ett bättre, neutralt och miljöstimulerande sätt att kompensera boende i norra Sverige.

Utskottets ställningstagande

Med hänsyn till de ökade kostnaderna för eluppvärmning har utskottet inget att erinra mot den planerade skattesänkningen. Utskottet har i det föregående ställt sig bakom regeringens förslag till slopat förhöjt grundav-

drag i stödområde A och avstyrkt motioner om att propositionen i denna del ska avslås. Det sagda innebär att även de nu aktuella motionsyrkandena avstyrks.

Koldioxidskatt, utsläppshandel m.m.

Utskottets delförslag i korthet

Förslaget om slopad respektive nedsatt koldioxidskatt för bränslen som förbrukas i anläggningar som omfattas av utsläppshandeln ska tas upp till fortsatt behandling under hösten 2006.

Riksdagen avslår motionsyrkandena om en fördubbling av koldioxidskatten för all industri som inte ingår i systemet med handel med utsläppsrätter och yrkandet om att regeringen bör överväga ytterligare miljöstyrande åtgärder för den del av industrisektorn som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter.

Jämför avvikande meningarna 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

Fossila bränslen

Energi- och koldioxidskatt tas ut på bensin, dieselolja, eldningsolja, fotogen, gasol, metan, kol och naturgas. Den allmänna principen är att skatt endast tas ut när bränslet används som motorbränsle eller för uppvärmning. Skatten sätts ned när energiprodukterna förbrukas för uppvärmning och i stationära motorer inom tillverkningsindustrin och i jordbruk inklusive växthusuppvärmning, skogsbruk och vattenbruk. Skattenedsättningen innebär att ingen energiskatt och endast 21 % av den generella koldioxidskatten betalas. Höjningar av koldioxidskatten under senare år har utformats så att skattebelastningen för bl.a. tillverkningsindustrin har hållits oförändrad.

Ytterligare skattenedsättning kan medges för företag med mycket hög energiförbrukning. Om den betalade nedsatta koldioxidskatten överstiger 0,8 % av försäljningsvärdet för företagets tillverkade produkter kan företaget ansöka hos skattemyndigheten om en nedsättning av den överstigande skatten så att endast 24 % behöver betalas. Den kvarvarande skatten måste i genomsnitt dock alltid minst motsvara EU:s minimiskattesats för de förbrukade energislagen. För företag inom cement-, kalk-, sten- och glasindustrin kan skatten på andra bränslen än mineraloljor begränsas till 1,2 % av produkternas försäljningsvärde.

Handel med utsläppsrätter

Ett system för handel med utsläppsrätter har den 1 januari 2005 införts inom EU (Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, EUT L 275, 25.10.2003, s. 32). Direktivet har genomförts genom lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter (prop. 2004/05:18). Systemet omfattar utsläpp av koldioxid från större förbränningsanläggningar inom industrin, kraft- och värmeverk och anläggningar som producerar och bearbetar järn, stål, glas, glasfiber, cement och keramik, papper och pappersmassa samt oljeraffinaderier. För de svenska anläggningarna inom handelssystemet betalas i dag koldioxidskatt för den del av bränsleförbrukningen som avser uppvärmning eller motordrift, med undantag för kondenskraftverk och oljeraffinaderier. Även bränslen som används i vissa industriella processer (s.k. råvaruanvändning) är undantagna från beskattning. Motsvarande gäller för bränslen som används för att framställa el.

I budgetpropositionen för 2006 (prop. 2005/06:1 Finansplan m.m. avsnitten 1.7 och 5.5.2) föreslogs slopad koldioxidskatt för bränslen som förbrukas i industrianläggningar och högeffektiva kraftvärmeverk och som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter. För övriga förbränningsanläggningar inom utsläppshandelssystemet föreslogs i ett första steg nedsättningar av den generella koldioxidskatten. De nya reglerna skulle tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2006. Eftersom förslaget kräver kommissionens godkännande från statsstödssynpunkt uttalade finansutskottet att kommissionens godkännande borde avvaktas innan riksdagen antar lagförslaget. Förslaget lämnades över till skatteutskottet för fortsatt beredning (bet. 2005/06:FiU1 s. 36).

I den ekonomiska vårpropositionen (prop. 2005/06:100 avsnitt 5.2.2) gjorde den dåvarande regeringen bedömningen att lagändringen tidigast kunde träda i kraft den 1 januari 2007.

Budgetpropositionen

Alltsedan hösten 2005 har omfattande diskussioner förts i ärendet med kommissionen. Det är regeringens bedömning att riksdagen, sedan erforderligt statsstödsgodkännande erhållits, kan ta upp förslaget till fortsatt behandling med tillämpning i enlighet med vad som tidigare aviserats, dvs. fr.o.m. den 1 januari 2007.

Motionerna

I *Miljöpartiets* motioner Fi223 yrkande 30 av Maria Wetterstrand m.fl. och MJ391 yrkande 13 av Peter Eriksson m.fl. föreslås en fördubbling av koldioxidskatten för all industri som inte ingår i systemet med handel med utsläppsrätter. Motionärerna anser att det är viktigt att alla delar av samhället tar sitt ansvar för att minska koldioxidutsläppen. För närvarande betalar

industrin bara 21 % av hushållsnivån i koldioxidskatt. Detta ger, menar motionärerna, en alltför svag styrning av industrins koldioxidutsläpp. Den föreslagna skattehöjningen för den lätta industrin är enligt motionärerna ett led i den gröna skatteväxlingen och kompenseras av bl.a. en sänkning av arbetsgivaravgifterna.

I *Vänsterpartiets* motion Fi227 yrkande 2 av Marie Engström m.fl. begärs en översyn av näringslivets energiskatter i samband med den anpassning till energiskattedirektivet som inom kort ska slutföras. Speciellt bör uppmärksammas om eventuellt ytterligare miljöstyrande åtgärder kan vidtas för den del av industrisektorn som inte omfattas av EU:s handelssystem.

Utskottets ställningstagande

För att uppnå en effektiv miljöstyrning är det enligt utskottets mening angeläget att en samordning sker mellan olika styrmedel i miljöpolitiken, t.ex. mellan skatt och utsläppshandel. Att använda två parallella styrsystem för att begränsa utsläppen av koldioxid är ineffektivt och kan inverka negativt på framför allt det mer förfinade och därmed känsligare systemet för handel med utsläppsrätter. Dubbla system kan dessutom ge upphov till kostnadsökningar i anläggningarna, och detta är ett problem när det belastar verksamheter som är utsatta för internationell konkurrens. Utskottet vidhåller sin tidigare inställning att styrningen mot sänkt koldioxidskatt i den handlande sektorn ska ske genom handelssystemet och att koldioxidskatten bör slopas respektive sättas ned för bränslen som förbrukas i de anläggningar som omfattas av utsläppshandeln.

Det ska också nämnas att användningen av fossila bränslen i uppvärmningssektorn minskat kraftigt till följd av oljekriser och ökade energipriser i kombination med ekonomiska styrmedel. Den svenska elproduktionen är i det närmaste fossilfri, och det elcertifikatssystem som införts förbättrar lönsamheten i investeringar i elproduktion baserad på förnybar energi.

Regeringen anför i budgetpropositionen att energipolitiken ska stödja enskilda och företag som tar sitt miljöansvar. Miljö- och energibeskattningen har stor påverkan vid beslut om investeringar och ska därför utformas så att det lönar sig att ta miljöansvar och så att kostnaderna kan bäras av konsumenterna. Den strategi för grön skatteväxling som gällt sedan 2001 ska avbrytas eftersom miljövinsterna varit begränsade och sammantaget givit välfärdsförluster för samhälle och hushåll. Den har också inneburit en kraftig höjning av elpriserna för hushållen. Utskottet instämmer i regeringens bedömning och ser positivt på att arbetet med att utveckla effektiva styrmedel både inom och utom ramen för skattepolitiken ska fortsätta.

Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motionsyrkandena från Miljöpartiet om en fördubbling av koldioxidskatten som ett led i den nu avbrutna gröna skatteväxlingen för den del av industrisektorn som inte ingår i systemet med handel med utsläppsrätter. Utskottet ser heller ingen

anledning att rikta något tillkännagivande till regeringen med anledning av vad som anförs i det nu aktuella motionsyrkandet från Vänsterpartiet. Även detta yrkande avstyrks således.

Uppräkning av energi- och koldioxidskattesatserna efter prisutvecklingen

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att energi- och koldioxidskattesatserna på sedvanligt sätt bör justeras med hänsyn till prisutvecklingen så att 2007 kan bli nytt basår för den fortsatta justeringen.

Budgetpropositionen

Energi- och koldioxidskattesatserna bör räknas upp motsvarande förändringarna i konsumentprisindex under perioden juni 2005–juni 2006. Höjningarna bör träda i kraft den 1 januari 2007. Indexuppräknningen kommer att göras i den särproposition om anpassningar av energibeskattningen till energiskattedirektivet som regeringen avser att presentera under hösten 2006.

Utskottets ställningstagande

Sedan 1994 sker en årlig indexomräkning av energi- och koldioxidskattesatserna i syfte att realvärdesäkra skattesatserna. Varje år, senast i november, ska regeringen beräkna det kommande kalenderårets skattesatser med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen. Utskottet delar regeringens bedömning att skattesatserna på sedvanligt sätt bör justeras med hänsyn till prisutvecklingen så att 2007 kan bli nytt basår för den fortsatta justeringen. Utskottet har inget att invända mot den planerade indexuppräknningen.

Anpassningar till energiskattedirektivet

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att arbetet med att anpassa lagen (1994:1776) om skatt på energi till bestämmelserna i energiskattedirektivet nu bör slutföras.

Budgetpropositionen

Ett nytt energiskattedirektiv antogs i oktober 2003. Direktivet lägger fast en gemenskapsrättslig ram för beskattning av såväl mineraloljor som kol, naturgas och el och ersätter det tidigare mineraloljedirektivet. EU:s med-

lemsstater är skyldiga att anpassa sin nationella lagstiftning till det nya direktivet per den 1 januari 2004. Sverige har redan genomfört ett flertal ändringar i lagen (1994:1776) om skatt på energi (LSE).

Regeringen anser att arbetet nu bör slutföras och har för avsikt att presentera förslag till lagstiftning i ärendet under hösten 2006. Det rör sig bl.a. om det skattepliktiga området för bränslen, vilka energiintensiva företag som kan få nedsättning av koldioxidskatten enligt den s.k. 0,8-procentsregeln samt vissa förändringar av det skattepliktiga området för bränslen. Den nuvarande skattefriheten för biogas bör behållas. Detsamma ska gälla för vegetabiliska oljor och fetter samt icke-syntetisk metanol och fettsyrametylestrar som används för uppvärmning.

De nya reglerna bedöms kunna träda i kraft den 1 januari 2007. Vad gäller skattefriheten för bränslen i metallurgiska processer bör dock de nya reglerna tillämpas först fr.o.m. den 1 januari 2008.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att arbetet med att anpassa lagen (1994:1776) om skatt på energi till bestämmelserna i energiskattedirektivet nu bör slutföras. Den aviserade propositionen har nyligen lagts fram för riksdagen, och utskottet kommer att behandla propositionen under hösten 2006.

Energiskatteavdrag för vindkraft

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om en fortsatt avtrappning av energiskatteavdraget för vindkraftverk.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 34) att den under 2004 inledda avtrappningen av avdraget för energiskatt på el som produceras i vindkraftverk, miljöbonusen, fortsätter. För landbaserad vindkraft sänks avdraget från 6,5 till 4 öre per kWh och för havsbaserad vindkraft sänks avdraget från 15 till 14 öre per kWh.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

Regeringen anför att merparten av de tidigare stödsystemen för den förnybara elproduktionen löpte ut vid utgången av 2002 eller i anslutning till införandet av elcertifikatssystemet den 1 maj 2003. Den dåvarande regeringen bedömde dock att elcertifikatssystemet behövde kompletteras med övergångsregler för vindkraften. En avtrappning av miljöbonusen inleddes därför fr.o.m. den 1 januari 2004 i stället för att den avskaffades. Samtidigt infördes en produktionsgräns för hur länge vindkraftsproduktionen i

ett kraftverk kan berättiga till skatteavdrag. Den avtrappning som nu föreslås för nästa år är i enlighet med det förslag som presenterades i budgetpropositionen för 2004.

Den föreslagna avtrappningen har godkänts vid kommissionens statsstödsgranskning (EUT C223, 10.9.2005, s. 3). Avtrappningen upphör vid utgången av 2009. För havsbaserad vindkraft avses avdraget bli 12 öre per kWh under 2009.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inte att det finns någon anledning att avvika från den redan påbörjade avtrappningen av vindkraftens miljöbonus som godkänts av kommissionen. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag i denna del.

Höjd effektskatt på kärnkraft

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om en höjning av effektskatten på kärnkraftverk.

Jämför avvikande meningarna 2 (v) och 3 (mp).

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi227 yrkande 12 föreslår Marie Engström m.fl. en höjd effektskatt på kärnkraftverk motsvarande 300 miljoner kronor årligen.

I *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkande 29 av Maria Wetterstrand m.fl. föreslås att effektskatten på kärnkraftverk höjs med 15 % från den 1 januari 2007.

Utskottets ställningstagande

Den skatt som tas ut för den termiska effekten i kärnkraftverken höjdes med 85 % den 1 januari 2006. Utskottet avstyrker motionsförslagen om att skatten nu ånyo ska höjas.

Fortsatta skattelättnader för alternativa drivmedel

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att koldioxidneutrala drivmedel under ytterligare en femårsperiod från utgången av år 2008 bör undantas från koldioxidskatt och energiskatt.

Riksdagen avslår förslagen i motionen om sänkt mervärdesskatt på etanol.

Jämför avvikande mening 3 (mp).

Budgetpropositionen

Regeringen anser att koldioxidneutrala drivmedel även efter år 2008 bör befrias från koldioxidskatt och energiskatt.

I budgetpropositionen för 2002 lades huvudkomponenterna för en skattestrategi för alternativa drivmedel fast. I budgetpropositionen för 2004 modifierades den ursprungliga strategin på så sätt att koldioxidneutrala drivmedel fr.o.m. 2004 t.o.m. 2008 befriades från både koldioxidskatt och energiskatt. Kommissionen har prövat och godkänt skattestrategin för alternativa drivmedel t.o.m. 2008.

Den dåvarande regeringen förklarade i samband med skattestrategins tillkännagivande att koldioxidneutrala drivmedel även på längre sikt ska ha de skattevillkor som krävs för att underlätta en bred introduktion av sådana bränslen på marknaden samtidigt som överkompensation undviks.

Statsstödsansökan har lämnats in till kommissionen där en förlängning av stödet vad gäller koldioxidneutrala drivmedel begärs för åren 2009–2013.

Skattestrategin för alternativa drivmedel innefattar även att skattelättnader kan ges avseende koldioxidskatt och energiskatt för miljövänligt bränsle som framställs i anslutning till pilotprojekt.

Motionen

I *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkande 38 och 39 av Maria Wetterstrand m.fl. begärs att mervärdesskatten på etanol ska sänkas till 12 % i syfte att uppnå balans mellan priset på E85 och bensin. Den lägre skattesatsen bör gälla under en treårsperiod med början den 1 januari 2007. Beslutet bör anmälas till EG-kommissionen tillsammans med en begäran om att ändra momsdirektivet så att det blir möjligt att beskatta etanol med en reducerad skattesats. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag om sänkt mervärdesskatt för E85-bränsle i enlighet med vad som nu anförts.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att långsiktiga och förutsebara villkor är nödvändiga för att företag på alternativbränslemarknaden ska få rimliga förutsättningar att kunna etablera och bygga upp sin verksamhet. Utskottet delar regeringens

bedömning att koldioxidneutrala drivmedel under ytterligare en femårsperiod från utgången av år 2008 bör undantas från koldioxidskatt och energiskatt.

När det gäller yrkandena om sänkt moms för etanol vill utskottet erinra om att etanol inte tillhör de varor som enligt bilaga H till det sjätte mervärdesskattedirektivet (77/388 EG) kan beskattas med lägre moms än medlemsstatens normalskattesats, dvs. i Sveriges fall 25 %. Produkten finns heller inte med i kommissionens förslag (KOM(2003) 397) över vilka varor och tjänster som bör omfattas av möjligheten till reducerad skattesats. Motionsyrkandena avstyrks.

Miljöbilar m.m.

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om stöd för konvertering av bensinfordon till bl.a. etanoldrift och yrkandet om att införa en koldioxidrelaterad registreringsskatt på personbilar. Med hänsyn till att regeringen avser att återkomma i frågan om insatser för privatpersoner som köper miljöbilar avslås även motionsförslaget om att införa en temporär skattesubvention för inköp av miljöbilar.

Jämför avvikande meningarna 2 (v) och 3 (mp).

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi227 yrkande 9 av Marie Engström m.fl. föreslås en subvention till bilägare som efterkonverterar sin bensinbil till etanoldrift. Subventionen, som bör uppgå till 5 000 kr, ska omfatta årsmodellerna 1985–1999. Beloppet ska dras av mot fordonsskatten under åren 2007 och 2008. Regeringen bör återkomma med förslag till erforderliga lagändringar.

Även i *Miljöpartiets* motion Fi223 av Maria Wetterstrand m.fl. föreslås att en särskild skattestimulans införs för konvertering av bensinfordon till etanol- eller gasdrift. Motionärerna anser att stödet ska utformas som en skattereduktion på inkomstskatten och uppgå till 30 % av konverteringskostnaden, inklusive besiktning, dock högst 30 000 kr. Reduktionen bör omfatta konverteringar som görs under tiden den 1 januari 2007–31 december 2009 (yrkande 37). I syfte att stödja inköp av s.k. miljöbilar yrkas att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen med förslag om att införa en temporär skattereduktion för inköp av sådana bilar (miljöbilspremie) under perioden den 1 januari 2007–31 december 2009. Premien bör vara 5 000 kr för bilar som drivs med etanol och 20 000 kr för bilar som kan drivas med gas samt för el- och hybridbilar (yrkande 36). Vidare begärs,

som ett led i den gröna skatteväxlingen, att regeringen återkommer med ett lagförslag som gör det möjligt att fr.o.m. den 1 juli 2007 ta ut en koldioxidrelaterad registreringsskatt för lätta fordon upp till 3,5 ton (yrkande 42).

Utskottets ställningstagande

Riksdagen fattade i våras beslut om att fordonsskatten för personbilar av modellår 2006 eller senare samt för vissa äldre personbilar som uppfyller särskilda miljökrav ska baseras på fordonets koldioxidutsläpp i stället för på dess vikt (prop. 2005/06:65, bet. 2005/06:SkU15). Den nya koldioxidbaserade fordonsskatten gäller fr.o.m. den 1 oktober 2006. Vid samma tillfälle avslag riksdagen ett yrkande om att införa en koldioxidrelaterad registreringsskatt för personbilar. Utskottet anser att det inte finns skäl att nu ompröva riksdagens tidigare beslut.

Utöver omläggningen av fordonsskatten ska i detta sammanhang också nämnas att särskilda regler gäller vid värderingen av bilförmån om förmånen avser en bil som är utrustad med teknik för drift helt eller delvis med miljövänligare drivmedel än bensin och diesel, eller med el. Justeringsregeln innebär att förmånsvärdet för miljöbilarna, som regelmässigt är dyrare i inköp, justeras ned till värdet för motsvarande bensin- eller dieseldrivna bil. Reglerna infördes bl.a. för att underlätta introduktionen av miljöbilar på bilmarknaden. Koldioxidneutrala drivmedel är som tidigare nämnts helt befriade från koldioxidskatt och energiskatt. Utskottet kan således konstatera att det vidtagits olika åtgärder på skatteområdet för att styra mot mer miljövänliga fordon.

När det gäller yrkandet om en miljöbilspremie vill utskottet erinra om att regeringen i budgetpropositionen anført att den har för avsikt att återkomma i frågan om insatser för privatpersoner som köper miljöbilar. Utskottet anser att regeringens överväganden i denna fråga bör avvaktas.

Med det anförda avstyrker utskottet samtliga nu behandlade motionsyrkanden.

Punktskatt på bensin och diesel

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om höjd skatt på bensin och diesel samt sänkt fordonsskatt.

Jämför avvikande meningarna 2 (v) och 3 (mp).

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi227 yrkandena 10 och 11 av Marie Engström m.fl. föreslås att skatten på diesel höjs med 10 öre per liter vilket ger en ökad inkomst för staten med 280 miljoner kronor. Motionärerna föreslår samtidigt att fordonsskatten för dieseldrivna bilar sänks i motsvarande mån.

I *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkandena 40 och 41 av Maria Wetterstrand m.fl. föreslås att skatten på bensin och diesel höjs med 25 öre per liter utöver de höjningar som följer av indexeringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker motionsyrkandena om höjning av energiskatten på bensin och dieselolja. Även yrkandet om sänkt fordonsskatt avstyrks.

Flygskatt

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att lagen om skatt på flygresor ska utgå och avslår motionsyrkandena.

Jämför avvikande mening 3 (mp).

Bakgrund

Riksdagen beslöt under våren 2006 att införa en skatt på flygresor utformad som en skatt på transporterade passagerare. Lagen ska träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Bakgrunden till ikraftträdandebestämmelsen är att statsstödsgodkännande från Europeiska kommissionen krävs för de regionalpolitiska undantagen från skatteplikt. Något sådant godkännande har inte erhållits, och lagen har således inte trätt i kraft.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 51) att lagen (2006:909) om skatt på flygresor ska utgå.

Motionerna

I *Miljöpartiets* motion Fi223 av Maria Wetterstrand m.fl. yrkas dels avslag på regeringens förslag (yrkande 34), dels att regeringen ska tillsätta en utredning med uppdrag att ta fram förslag till en skatt på flygbränsle (yrkande 35). Även i motion MJ391 yrkande 38 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkas att flygskatten ska vara kvar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att det inte finns något som talar för att flygskatten med sin schabloniserade utformning kommer att medföra annat än försumbara effekter på miljön. Däremot är risken stor för att skatten kommer att få en rad negativa trafikpolitiska, regionalpolitiska, näringspolitiska och fördelningspolitiska konsekvenser. Lagen bör därför utgå. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motionsyrkandena om att skatten ska vara kvar och träda i kraft på det sätt som

riksdagen har beslutat. Även yrkandet om att tillsätta en utredning med uppdrag att utforma förslag till en skatt på flygbränsle på inrikesflygningar avstyrks.

Handelsgödsel och bekämpningsmedel

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om höjd skatt på bekämpningsmedel och handelsgödsel.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Bakgrund

Skatterna på bekämpningsmedel och gödselmedel infördes båda 1984. Gödselmedelsskatten är 1:80 kr för varje helt kilo kväve, förutsatt att andelen kväve i medlet är minst 2 %, och 30 kr för varje helt gram kadmium i gödselmedel, till den del kadmiuminnehållet överstiger 5 gram per ton fosfor. Bekämpningsmedelsskatten är 30 kr för varje helt kilo verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet.

Den s.k. HOBs-utredningen (Fi 2001:12) har utvärderat skatterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel. I betänkandet Skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel? (SOU 2003:9) föreslår utredningen att skatten på handelsgödsel ska vara kvar och att skattesatserna behålls oförändrade. För att minska riskerna med användningen av bekämpningsmedel föreslås att uttaget av en skatt differentieras efter medlets farlighet för hälsa och miljö. I avvaktan på ett sådant system föreslogs en höjning av skatten med 5 kr till 25 kr. I samband med budgetpropositionen för 2004 beslutade riksdagen att skatten på bekämpningsmedel skulle höjas till 30 kr fr.o.m. den 1 januari 2004.

Riksdagen har efter förslag i budgetpropositionen för 2002 beslutat om en återföring av skatten på bekämpningsmedel och handelsgödsel till jordbruksnäringen (vilken inbegriper växthusnäringen). Uppburen skatt på bekämpningsmedel och kväve i handelsgödsel återförs till jordbruket via ett särskilt anslag. Huvuddelen av den återförda skatten används till åtgärder för att minska växtnäringens förluster från jordbruket och minska miljöriskerna inom växtskyddsområdet. Skatten på bekämpningsmedel återförs kollektivt för forsknings- och utvecklingsinsatser med syfte att främja en hållbar utveckling inom jordbruket och trädgårdsnäringen.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motioner MJ390 yrkandena 45 och 46 av Lars Ohly m.fl. och Fi227 yrkande 7 av Marie Engström m.fl. yrkas att skatten på bekämpningsmedel och handelsgödsel ska höjas med 20 %.

Utskottets ställningstagande

Skatten på bekämpningsmedel höjdes kraftig år 2004. Utskottet är inte berett att föreslå några ytterligare höjningar av skatten på bekämpningsmedel. Inte heller bör riksdagen i detta sammanhang överväga någon förändring av skatten på handelsgödsel. Motionerna avstyrks således.

Beskattning av avfall som förbränns

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om höjd avfallsförbrännings-skatt och motionsyrkandet om att skatten ska utvidgas till att omfatta även industriavfall.

Jämför avvikande meningarna 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

Riksdagen har nyligen beslutat införa en skatt på yrkesmässig förbränning av hushållsavfall. Energiskatt tas ut med 150 kr per ton fossilt kol och koldioxidskatt med 3 374 kr per ton fossilt kol. Den som förbrukar sådant kol i yrkesmässig verksamhet är skattskyldig, och skyldigheten inträder när bränslet förbrukas för uppvärmning. Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2006 (prop. 2005/06:125, bet. 2005/06:SkU33).

BRAS-utredningen (2005:23) föreslog att skatten även skulle omfatta industriavfall. Detta krävde dock ytterligare beredning och EU-notifiering innan det bedömdes kunna genomföras.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motioner MJ390 yrkande 51 av Lars Ohly m.fl. och Fi227 yrkande 8 av Marie Engström m.fl. föreslås att avfallsförbrännings-skatten ska höjas med 20 %.

I *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkande 31 av Maria Wetterstrand m.fl. yrkas att skatt ska tas ut även på industriavfall som förbränns fr.o.m. den 1 juli 2007.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att medverka till någon höjd skatt på avfallsförbränning och avvisar bestämt förslaget om att skatten skulle utvidgas till att även omfatta förbränning av industriavfall. Det ska också nämnas att regeringen har för avsikt att göra en översyn av de materialslag som omfattas av förbränningsskatten i syfte att undanta utsorterat träavfall. Motionsyrkandena bör följaktligen avslås av riksdagen.

Skatt på trafikförsäkringspremier

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det bör införas en skatt på trafikförsäkringspremier. Riksdagen avslår motionsyrkandena om att en sådan åtgärd inte ska genomföras.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Budgetpropositionen

Regeringen anför att en skatt på trafikförsäkringspremier bör införas. Skatten beräknas kunna träda i kraft den 1 juli 2007.

Regeringen anser att fordonsägarna bör stå för en större del av kostnaderna för trafikskador och har därför för avsikt att överföra statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning till trafikförsäkringen. En sådan förändring bedöms även ge stora samhällsekonomiska vinster i form av ökad trafiksäkerhet, förbättrad och mer effektiv rehabilitering och minskade skadekostnader. Frågan kräver enligt regeringens mening dock ytterligare överväganden.

Enligt regeringen bör även kostnaderna för befintliga trafikskador belasta fordonsägarna. Dessa kostnader kan dock inte överföras till trafikförsäkringen. I stället bör en skatt tas ut som täcker dessa. En sådan skatt bör även omfatta kostnader för framtida trafikskador under den tid som förutsättningarna för en överföring av kostnadsansvaret till trafikförsäkringen utreds. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett lagförslag under våren 2007.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkande 95 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. anför att regeringens planer är ett första steg i strävan att bryta upp offentligt finansierad sjukvård och socialförsäkring. Förutom att det är ett avsteg från den generella välfärdens principer så kommer det att leda till kraftigt höjda premier på trafikförsäkringen. Den aviserade skatten är inget annat än en ren straffbeskattning av bilismen. Förslaget bör inte genomföras.

I *Vänsterpartiets* motion Fi227 yrkande 3 av Marie Engström m.fl. motsätter sig motionärerna att en skatt på trafikförsäkringspremier införs. Förslaget kommer bl.a. att leda till kraftigt höjda premier för bilägarna. För att minska samhällets kostnader bör regeringen i första hand satsa på andra åtgärder, t.ex. för ökad trafiksäkerhet.

Utskottets ställningstagande

Mot bakgrund av att samhällets kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning ökat kraftigt under de senaste tio åren har utskottet inte någon invändning mot att en särskild skatt införs på trafikförsäkringspremier i avvaktan på att samhällets kostnader för trafikskador kan föras över till trafikförsäkringen. Utskottet avstyrker därför de nu aktuella motionsyrkandena om att åtgärden inte ska genomföras.

Trängselskatt

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om att återinföra systemet med trängselskatt i Stockholm med hänsyn till de planer regeringen redovisat om att bl.a. tillsätta en förhandlingsman för regionens trafikfrågor samt att utreda de konstitutionella möjligheterna att omvandla skatten till en kommunal avgift.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Bakgrund

Under en försöksperiod mellan den 3 januari och den 31 juli 2006 var ägare till svenskregrerade fordon (med vissa undantag) skyldiga att betala en s.k. trängselskatt för passage på vardagar mellan vissa tider in till eller ut ur Stockholms innerstad. Syftet var att minska fordonsträngseln inom detta område. Skatteuttaget var differentierat beroende på veckodag och tid på dygnet. Trängselskatten är inte avdragsgill vid inkomsttaxeringen.

Den del av intäkterna som överstiger ett års avskrivningskostnader för försöket ska återföras till Stockholms län i form av satsningar på kollektivtrafiken.

Budgetpropositionen

Regeringen anför att den har för avsikt att utse en förhandlingsman i vars uppdrag ska ingå att pröva förutsättningarna för att samla Stockholmsregionen kring att tillfälligt återinföra trängselskatt som en del i att finansiera en kringfartsled runt Stockholm. Vägverkets kostnader för det nu avslutade försöket med trängselskatt ska inte belasta framtida system.

Vidare avser regeringen att ge Grundlagsutredningen i uppdrag att pröva möjligheterna att författningsmässigt tillåta uttag av regionala eller kommunala vägavgifter i syfte att finansiera investeringar i kollektivtrafik och vägnät.

Motionerna

I flera motioner framställs yrkanden som syftar till att återinföra systemet med trängselskatt i Stockholm. Sådana yrkanden framställs i motionerna Fi265 yrkande 1 av Bosse Ringholm (s), Sk246 yrkande 26 och MJ266 yrkande 27 av Lars Ohly m.fl. (v), Fi269 yrkande 1 av Peter Pedersen m.fl. (v), Fi223 yrkande 43 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp), MJ391 yrkande 26 av Peter Eriksson m.fl. (mp) och Fi224 yrkande 1 av Per Bolund m.fl. (mp).

I motion Fi265 yrkande 2 av Bosse Ringholm (s) begärs tilläggsdirektiv till Grundlagsutredningen om att utreda möjligheten att tillåta uttag av kommunala trängselavgifter eller miljöavgifter i Stockholm. I motion Fi273 av Bosse Ringholm och Mikael Damberg (s) förordas olika ändringar i systemet för trängselskatt. Bland annat begärs att det ska bli möjligt att betala mot faktura och att skatten ska bli avdragsgill vid inkomsttaxeringen.

Peter Pedersen m.fl. (v) yrkar i motion Fi269 att tiden för inbetalning av trängselskatt ska förlängas till 30 dagar (yrkande 2), att Vägverket ges i uppdrag att utreda dels effekterna av att ge näringsidkare rätt att göra avdrag i deklarationen för trängselskatt som tas ut för resor i tjänsten, dels möjligheten att införa fakturering av trängselskatt en gång per månad (yrkande 3) samt att förändringar av själva systemet för trängselskatt utreds i syfte att underlätta betalning och förenkla administrationen (yrkande 4). Liknande yrkanden framställs i motion Fi224 yrkandena 2, 4 och 5 av Per Bolund m.fl. (mp). I sistnämnda motion begärs också ett tillkännagivande om att förordningen (2005:766) om allmän förvaltningsdomstols behörighet, m.m. i mål enligt lagen (2004:629) om trängselskatt görs permanent (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Det av Stockholms kommun initierade försöket med trängselskatt är avslutat. Mot bakgrund av regeringens ovan redovisade planer finner utskottet ingen anledning för riksdagen att nu överväga att återinföra skatten. Motionsyrkandena med denna innebörd avstyrks. Till följd härav avstyrks även motionsyrkandena som syftar till olika förändringar av själva systemet för trängselskatt liksom yrkandena om avdragsrätt för kostnaderna för trängselskatt vid inkomsttaxeringen. Förslaget i motion Fi265 om tilläggsdirektiv till Grundlagsutredningen får enligt utskottets mening i allt väsentligt anses tillgodosett genom att regeringen avser att ge Grundlagsutredningen i uppdrag att pröva möjligheterna att tillåta uttag av regionala eller kommunala vägavgifter. Även detta yrkande avstyrks således.

Tobaksskatt

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om höjd tobaksskatt och avstyrker motionsyrkandena.

Jämför avvikande mening 1 (s).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkterna 32, 33 och 46) av folkhälsoskäl att skatten på samtliga tobaksprodukter, inklusive snus, höjs per den 1 januari 2007. Höjningarna innebär att styckeskatten på cigaretter höjs med 8 öre. Den föreslagna skattehöjningen beräknas, med oförändrade marginaler, medföra att priset på cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin kommer att höjas till 44 kr per förpackning med 20 cigaretter.

Skatten på röktoak höjs med 205 kr till 975 kr per kg. Skatten på snus fördubblas till 246 kr per kg. Skatten på tuggtobak fördubblas till 402 kr per kg och skatten på cigarrer och cigariller höjs med 56 öre till 1 kr och 12 öre per styck.

Motsvarande höjning av beskattningen föreslås beträffande cigaretter, cigarrer, cigariller och röktoak som, utöver vissa mängder, beskattas vid införsel till Sverige från vissa nya medlemsstater enligt bestämmelserna i lagen (2004:228) om beskattning av viss privatinförsel av tobaksvaror. Även beträffande den skatt som i vissa fall tas ut vid privat import av tobaksvaror från tredje land föreslås motsvarande höjning. Även dessa ändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkandena 64, 65 och 75 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. avslås regeringens förslag till höjda tobaksskatter. Enligt motionärerna riskerar de kraftiga skattehöjningarna att leda till ökad smuggling. Detta förhållande har inte analyserats eller ens berörts i propositionen.

I motion Fi204 av Claes-Göran Brandin och Kenneth G Forslund (s) anfördes att det är orimligt och ologiskt att med angivande av folkhälsoskäl föreslå en dubbling av skatten på den minst skadliga tobaksprodukten, dvs. snus, och samtidigt föreslå en obetydlig höjning på cigaretter och röktoak.

Utskottets ställningstagande

Skatten på cigaretter har varit densamma i drygt åtta år. Som regeringen anför är det av folkhälsoskäl angeläget att priset på cigaretter nu höjs. Utskottet har inte någon invändning mot att skatten på cigaretter höjs med det belopp som regeringen föreslår. En höjning av skatten på röktoak har

nyligen genomförts. Utskottet anser i likhet med regeringen att en betydande skatteskillnad fortfarande kvarstår mellan skatten på röktdobak och på cigaretter i den fastställda mest efterfrågade priskategorin. Skillnaden skulle bli ännu större om enbart skatten på cigaretter nu skulle höjas. Eftersom röktdobak är minst lika skadligt för hälsan som cigaretter bör även skatten på röktdobak höjas ytterligare. Utskottet anser att den föreslagna höjningen är väl avvägd.

Skatten på snus, tuggtdobak, cigarrer och cigariller har varit oförändrad sedan den 1 augusti 1997. Utskottet har inget att invända mot att skatten höjs också för dessa produkter, även om höjningen av skatten på snus förefaller väl hög.

Utskottet utgår från att regeringen följer upp effekterna av skattehöjningen på snus och återkommer till riksdagen om det skulle visa sig att konsumtionen styrs över från snus till de från hälsosynpunkt mycket skadliga röktdobaksprodukterna.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motionsyrkandena.

Skatt på alkoläsk

Utskottets delförslag i korthet

Med hänsyn till att regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan om en tilläggsskatt på bl.a. alkoläsk avslår riksdagen det motionsyrkande som går ut på att en sådan skatt ska införas. Motionsyrkandet får anses tillgodosett.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Motionen

I *Vänsterpartiets* motion Fi227 yrkande 5 av Marie Engström m.fl. begärs att regeringen snarast återkommer till riksdagen med förslag om tilläggsskatt på vissa alkolohaltiga drycker, såsom alkoläsk.

Utskottets ställningstagande

I budgetpropositionen för år 2006 anförde dåvarande regeringen att den delade Alkolohinförselutredningens (S 2004:1) uppfattning att det bör införas en skatt på alkolohaltiga blanddrycker och vissa andra alkolohdrycker som vänder sig främst till ungdomar i syfte att minska konsumtionen av sådana drycker. Regeringen, liksom utredningen, gjorde bedömningen att den ytterligare skatten sammantaget bör överstiga den nuvarande spritskatten per liter ren alkoloh med 20 % och betalas till förmån för alkolohföbyggande åtgärder. Utskottet delade regeringens bedömning (prop. 2005/06:1; ytr. 2005/06:SkU1y s. 69 f.).

Tanken var att regeringen under våren 2006 skulle återkomma till riksdagen med ett lagförslag. Frågan om hur de beskattningsbara dryckerna ska definieras visade sig dock vara mer komplicerad än vad som tidigare bedömdes varför något förslag inte lades fram för riksdagen. En departementspromemoria om tilläggsskatt på vissa alkoholdrycker färdigställdes i juni månad 2006. Promemorian har remissbehandlats.

Utskottet vidhåller sin tidigare inställning att det bör införas en skatt på alkoholhaltiga blanddrycker och vissa andra alkoholdrycker som främst vänder sig till ungdomar. Enligt vad utskottet erfarit avser regeringen att återkomma till riksdagen i frågan. Med det anförda får motionen anses tillgodosedd.

Reklamskatt

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten bör tas så snart det föreligger förutsättningar för att finansiera en sådan åtgärd.

Riksdagen avslår motionsyrkandena.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Bakgrund

1996 års reklamskatteutredning föreslog i sitt betänkande Avskaffa reklamskatten! (SOU 1997:53), ett avskaffande av lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam. Regeringen uttalade i proposition 1997/98:150 att man anser att reklamskatten bör avskaffas. Man konstaterade dock att det vid detta tillfälle saknades förutsättningar att finansiera ett totalt avskaffande av reklamskatten. Eftersom regeringen ansåg att det förelåg särskilt allvarliga problem när det gällde beskattningen av reklamtrycksaker föreslogs ett avskaffande av reklamskatten i denna del. Reklamskatten på reklamtrycksaker avskaffades den 1 januari 1999.

Riksdagen tillkännagav den 10 april 2002 som sin mening vad skatteutskottet (bet. 2001/02:SkU20, rskr. 2001/02:201) anförde om att reklamskatten bör avvecklas och att frågan, med beaktande av de budgetpolitiska målen, bör prioriteras vid kommande budgetberedning.

I budgetpropositionerna för 2003, 2004 och 2005 tog den dåvarande regeringen upp frågan om ett avskaffande men har med hänsyn till det statsfinansiella läget ansett det nödvändigt att dröja med en sådan åtgärd. I budgeten för 2006 föreslogs dock som ett första steg i avskaffandet av reklamskatten att skattesatsen på annonser i allmän nyhetstidning sänks från 4 till 3 % av beskattningsvärdet och att reklamskatten i övrigt sänks från 11 till 8 % av beskattningsvärdet. Vidare föreslogs att beloppet av den skattepliktiga omsättning som enligt gällande bestämmelser berättigar

till återbetalning av reklamskatt för dagspress respektive populär- eller fackpress höjs från 12 respektive 6 miljoner kronor för helt år till 50 respektive 10 miljoner kronor för helt år. Ändringarna, som trädde i kraft den 1 januari 2006, har medfört att antalet skattepliktiga tidningar minskat.

Budgetpropositionen

Regeringen anser att det är viktigt att den resterande reklamskatten så snart som möjligt avskaffas. Det finns dock inte nu förutsättningar för finansiering av en sådan åtgärd.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkande 85 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. föreslås dels att periodiska publikationer, även gratisutdelade, ska ha samma beskattningsregler som dagspressen, dels att ideella föreningar ska undantas från skyldigheten att betala reklamskatt.

I *Vänsterpartiets* motion Fi227 yrkande 6 av Marie Engström m.fl. föreslås som ett ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten att tidningar med annonsintäkter som understiger 100 miljoner kronor ska befrias från att betala reklamskatt. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag så att lagändringarna kan träda i kraft den 1 januari 2007. I *Vänsterpartiets* motion Fi229 yrkandena 1 och 2 av Marie Engström m.fl. framställs liknande yrkanden.

I motion Fi271 av Kerstin Lundgren (c) betonas vikten av att fullfölja beslutet om att avveckla reklamskatten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att reklamskatten bör avskaffas och att avvecklingen bör fortsätta när det statsfinansiella utrymmer medger det. Detta är också regeringens uppfattning. Utskottet är mot den bakgrunden inte berett att tillstyrka förslagen om att riksdagen nu ska fatta beslut i saken eller rikta olika tillkännagivanden till regeringen i syfte att få till stånd en avveckling. Motionerna avstyrks.

Moms på transport i skidliftar

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att transport i skidliftar ska beskattas med 6 % moms. Riksdagen avslår motionsyrkandena.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Budgetpropositionen

I syfte att eliminera skattesatsskillnaderna mellan å ena sidan transport i skidlift som beskattas med skattesatsen 12 % och å andra sidan tjänster inom idrottsområdet respektive personbefordran som beskattas med 6 % föreslår regeringen i budgetpropositionen (punkt 31) att den särskilda bestämmelsen om skattesats för transport i skidlift tas bort fr.o.m. den 1 januari 2007. Detta innebär att omsättning av sådana transporter kommer att beskattas med samma skattesats som gäller för idrott och persontransporter, dvs. med 6 %.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motioner Fi245 (yrkande 15) av Lars Ohly m.fl. och Fi227 (yrkande 4) av Marie Engström m.fl. yrkas avslag på förslaget i propositionen om ändrad mervärdesskattesats för transport i skidlift. Motionärerna framhåller bl.a. att det är svårt att veta om förändringen kommer konsumenterna till del och att branschen hittills haft en ganska god utveckling.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är önskvärt att undanröja skattesatsskillnaden mellan transport i skidlift, utnyttjande av idrottsanläggningar och personbefordran genom ett borttagande av den särskilda bestämmelsen om skattesats för transport i skidlift. Utskottet noterar också att ett liknande förslag på just detta område nyligen lagts fram i Mervärdesskattsutredningens slutbetänkande (SOU 2006:90) På väg mot en enhetlig mervärdesskatt. Utskottet biträder förslaget som är avsett att träda i kraft den 1 januari 2007 och vars budgeteffekt har beräknats till minskade skatteintäkter på 60 miljoner kronor om året. Av praktiska skäl anser utskottet dock att en övergångsbestämmelse bör tillfogas lagförslaget så att den nya skattesatsbestämmelsen även ska tillämpas på ersättning som erhålls den 1 december 2006 eller senare och som avser transport i skidlift som tillhandahålls den 1 januari 2007 eller senare. Färdbevis (liftkort) som kan utnyttjas såväl före som efter årsskiftet omfattas således inte av den nya skattesatsbestämmelsen. Med denna modifiering tillstyrker utskottet propositionen i nu berörd del och avstyrker motionerna Fi245 yrkande 15 och Fi227 yrkande 4.

Moms på ekologisk mat

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om sänkt mervärdesskatt på ekologiskt producerade livsmedel.

Jämför avvikande mening 3 (mp).

Gällande bestämmelser

Livsmedel som konsumenten köper och tar med sig beskattas med 12 % moms medan mat som serveras på restaurang beskattas på normal nivå, dvs. 25 %.

Motionen

I *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkande 32 av Maria Wetterstrand m.fl. begärs att regeringen återkommer med förslag om att mervärdesskatten på ekologiskt producerad mat ska sänkas till 6 % från den 1 januari 2008.

Utskottets ställningstagande

I rapporten Mervärdesskatten på ekologiska livsmedel (Ds 2002:51) slås fast att den s.k. likabehandlingsprincipen i EG-rätten innebär att Sverige inte kan införa olika momssatser för miljömärkta (ekologiska) livsmedel och andra livsmedel. En ensidig svensk differentiering bedöms inte kunna utformas så att den blir EU-konform. Den ekonomiska analysen visade att mervärdesskatten inte är det mest lämpliga miljöpolitiska styrmedlet, bl.a. med hänsyn till instrumentets trubbighet och osäkra kostnadseffektivitet, och till att en differentiering till förmån för ekologiska livsmedel kan sägas gå emot den allmänt accepterade principen om att förorenaren ska betala.

Utskottet har tidigare ställt sig avvisande till förslag om en differentierad skattesats till förmån för miljömärkta livsmedel eftersom det skulle innebära olika skatt på varor som är av samma slag men tillverkade på olika sätt. En sådan ordning skulle enligt utskottets mening bli svår att administrera och än svårare att kontrollera bl.a. mot bakgrund av gränsdragningsproblemen. Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande och avstyrker därmed nu aktuellt motionsyrkande.

Lotteriskatt

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om sänkt lotteriskatt.

Jämför avvikande mening 1 (s).

Bakgrund

Enligt lagen (1991:1482) om lotteriskatt ska skatt betalas för svenskt lotteri när vinsterna utgörs av pengar. I vissa fall också för utländskt lotteri. Lotteriskatt ska inte betalas för sådant lotteri som avses i lagarna om skatt på spel och skatt på vinstsparande. Penningvinst i lotteri som anordnas av en ideell förening är skattefri. Skattskyldigt är däremot AB Trav och Galopp (ATG).

Skatten tas ut med 36 % av den behållning som återstår sedan de sammanlagda vinster som betalats ut till vinnarna i lotteriet räknats av från de sammanlagda insatserna. Højningen av skattesatsen till nuvarande nivå ägde rum den 1 juli 1997. Som skäl för højningen återopades då ATG:s goda ekonomiska utveckling och det statsfinansiella läge som Sverige befann sig i (prop. 1996/97:98, bet. 1996/97:SkU18)

Motionen

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkande 86 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. föreslås att lotteriskatten sänks tillbaka till den ursprungliga nivån 35 %. I motionen framhålls att hästnäringen ger viktiga arbetstillfällen inte minst i glesbygd. Förutsättningarna för trav- och galoppsporten har dock under senare år försämrats. En sänkning av lotteriskatten kommer, menar motionärerna, att ge en god stimulans för företagandet inom hästnäringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens övervägande med anledning av bl.a. Lotteriutredningens slutbetänkande (SOU 2006:11) ska avvaktas innan riksdagen fattar något beslut om ändrade skattesatser. Det kan då finnas skäl att överväga en sänkning av lotteriskatten bl.a. mot bakgrund av trav- och galoppsportens försämrade villkor under senare år. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Båtskatt

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om att införa en båtskatt på fritidsbåtar.

Jämför avvikande mening 3 (mp).

Motionen

I *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkande 44 av Maria Wetterstrand m.fl. föreslås att en skatt på fritidsbåtar införs den 1 januari 2008.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid ett flertal tillfällen avslagit motioner om att införa en skatt på fritidsbåtar, senast i betänkande 2005/06:SkU20. Utskottet ser inte någon anledning att rikta ett tillkännagivande till regeringen med det innehåll som föreslås i den nu aktuella motionen. Yrkandet avstyrks.

Kreditering på skattekonto – vissa investeringsstöd

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att krediteringen på skattekonto av vissa investeringsstöd ska upphöra.

Riksdagen avslår ett motionsyrkande att ett nytt stöd för installation av biobränsleeldade uppvärmningssystem i nya småhus och energieffektiva fönster i befintliga småhus ska krediteras på skattekonto.

Jämför avvikande mening 2 (v).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkterna 47 och 48) att stöden för investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor och investeringar i konvertering från direktvärmade elvärme inte längre ska krediteras på skattekonto. Stöden kommer i stället att lämnas som anslagsfinansierade bidrag på utgiftsområde 21 Energi.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motioner Fi245 yrkandena 24 och 25 av Lars Ohly m.fl. och Fi221 yrkandena 1 och 3 av Marie Engström m.fl. anför motionärerna att de aktuella stöden också i fortsättningen bör lämnas via skattekonto och de yrkar att regeringens förslag avslås. Motionärerna föreslår vidare

att det införs nya stöd för installation av biobränsleeldade uppvärmningssystem i nya småhus och energieffektiva fönster i befintliga småhus. Dessa stöd ska utgå i form av en skattereduktion som krediteras på skattekonto.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen invändning mot att stöden för investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor och investeringar i konvertering från direktvärmande elvärme i stället ska utgå som anslagsfinansierade bidrag och tillstyrker regeringens förslag om att de lagar som möjliggör kreditering på skattekonto nu upphävs.

Utskottet är inte berett att tillstyrka motionsförslaget om kreditering på skattekonto av vissa nya stöd för investeringar i småhus.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motionerna Fi245 yrkande 24 och 25 och Fi221 yrkandena 1 och 3.

Skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att skattereduktionen för vissa bredbandsanslutningar ska förlängas med ett år till 2008 års taxering.

Bakgrund

Reglerna om skattereduktion för utgifter vid s.k. bredbandsanslutningar infördes den 1 januari 2001 för att stimulera enskilda till att delta i uppbyggnaden av en ny IT-struktur och ingår som ett led i den IT-politik som regeringen lade fast i propositionen Ett informationssamhälle för alla (prop. 1999/2000:86). Möjligheten till skattereduktion gällde från början 2002 och 2003 års taxeringar, men har förlängts efter förslag i 2003 respektive 2004 års budgetpropositioner och i 2004 års ekonomiska vårproposition till att även omfatta 2004–2007 års taxeringar.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 42) att skattereduktionen för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation förlängs med ett år till 2008 års taxering.

Regeringen anför att bredbandsutbyggnaden har blivit försenad, bl.a. beroende av att marknadsläget förändrats och den korta grävsäsongen i landets norra delar. Det låga utnyttjandet av möjligheten till skattereduktion för höga anslutningskostnader beror i huvudsak på att områdesnät inte byggts ut i så stor utsträckning i början av stödperioden, låg kännedom

om stödet samt stödets utformning. Under senare år då områdesnät byggts ut i ökad omfattning och kännedomen om stödet ökat har också stödet utnyttjats mer. Vidare föreslås på utgiftsområde 21 Kommunikationer att kommunernas stöd för anläggande av telenät förlängs med ett år så att perioden omfattar den 1 juli 2000–31 december 2007. Regeringen bedömer det som ändamålsenligt att skattereduktionen för höga anslutningskostnader för fysiska och juridiska personer löper under samma period. Mot denna bakgrund är regeringen av uppfattningen att tiden bör utsträckas ytterligare ett år för att möjliggöra för fysiska och juridiska personer som så önskar att ansluta sig och genomföra anslutningen och därmed kunna ansöka om skattereduktion för utgifter för bredbandsanslutningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen invändning mot regeringens förslag och tillstyrker därför propositionen i denna del.

Kreditering på skattekonto – nystartsjobb

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet har ingen invändning mot regeringens planer på att låta nedsättningen av arbetsgivaravgifter för nystartsjobb krediteras på skattekonto och föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena om att dessa planer inte ska genomföras eller att jobsatsningen ska genomföras på ett annat sätt.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Budgetpropositionen

Regeringen anför (Förslag till statsbudget, finansplan m.m. avsnitt 5.11) att förslaget om nystartsjobb innebär att en arbetsgivare som anställer en person som är berättigad till ett sådant jobb ska kompenseras för arbetsgivaravgifterna genom en kreditering på skattekonto. Budgetförsvagningen beräknas till 690 miljoner kronor år 2007.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkande 22 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. begär motionärerna ett tillkännagivande om att nystartsjobben bör förbättras betydligt genom att de görs mer lika dagens anställningsstöd.

I *Vänsterpartiets* motioner Fi245 yrkande 6 av Lars Ohly m.fl. och Fi247 yrkande 8 av Lars Ohly m.fl. föreslås att regeringens planerade förslag inte genomförs, och motionärerna lägger i stället fram förslag om en

särskild jobbsatsning som utformas som ett riktat sysselsättningsstöd med full kompensation till kommuner och landsting. Även detta stöd ges som en skattekreditering.

I *Miljöpartiets* motion Fi223 yrkande 33 av Maria Wetterstrand m.fl. begärs ett tillkännagivande om att regeringens förslag inte skapar några fler jobb. Motionärerna avvisar därför regeringens planerade nystartsjobb.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har numera lämnat proposition 2006/07:7 Kreditering på skattekonto av stimulans till arbetsgivare för nystartsjobb samt vissa andra skattefrågor till riksdagen. I propositionen lägger regeringen bl.a. fram förslag om en lag om kreditering på skattekonto av stimulans till arbetsgivare för nystartsjobb. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

Utskottet har inte någon invändning mot regeringens planer på att kreditera nedsättningen av arbetsgivaravgifter för nystartsjobb på arbetsgivarens konto och ser därför inte någon anledning att tillstyrka motionsyrkanden om att riksdagen ska avvisa dessa planer eller ta ställning för en mer omfattande kreditering än den planerade.

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna Fi223 yrkande 33, Fi244 yrkande 22, Fi245 yrkande 6 och Fi247 yrkande 8.

Kreditering på skattekonto – mindre hyres- och studentbostäder

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om en förlängning av investeringsstimulansen vid byggande av mindre hyres- och studentbostäder.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Bakgrund

Investeringsstimulansen vid byggande av mindre hyres- och studentbostäder innebär att mervärdesskattesatsen sänks från 25 till 6 % vid inköp av varor och tjänster som avser den stödberättigade delen av bygg- eller ombyggnadsprojekt. Beloppet krediteras fastighetsägarens skattekonto i efterhand. Investeringsstimulansen gäller för bostäder som är påbörjade fram t.o.m. den 31 december 2006.

Den tidigare regeringen aviserade i 2006 års ekonomiska vårproposition att den statliga investeringsstimulansen för anordnande av mindre hyresbostäder och studentbostäder skulle förlängas t.o.m. den 30 juni 2008. En promemoria med detta förslag har också remitterats.

Budgetpropositionen

Regeringen anför (Förslag till statsbudget, finansplan m.m. avsnitt 5.11) att investeringsstimulansen vid byggande av mindre hyres- och studentbostäder bör upphöra vid utgången av år 2006.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkande 104 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. anføres att ett nytt system för bostadsfinansiering bör presenteras av regeringen senast i budgetpropositionen för 2008. I avvaktan på ett sådant förslag bör investeringsstödet för byggande av mindre hyres- och studentbostäder finnas kvar.

I *Vänsterpartiets* motion Fi247 yrkande 7 av Lars Ohly m.fl. föreslås att investeringsstimulansen till mindre hyres- och studentbostäder förlängs till utgången av år 2008.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att investeringsstödet för byggande av mindre hyres- och studentbostäder inte ska förlängas och avstyrker därför motionsyrkandena om en förlängning. I enlighet med tidigare riksdagsbeslut kommer därmed förordningen (2003:506) om investeringsstimulans för byggande av mindre hyresbostäder och studentbostäder att upphöra vid utgången av år 2006.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Fi244 yrkande 104 och Fi247 yrkande 7.

Beräkning av statsbudgetens inkomster för 2007

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster och avslår motionsyrkandena om godkännande av Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets inkomstberäkning.

Jämför avvikande meningarna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 12 delvis) att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2007 såvitt avser skatteinkomster.

Motionerna

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina partimotioner att riksdagen godkänner den inkomstberäkning som redovisas. Sådana yrkanden framställs i motionerna Fi244 yrkandena 3 och 89 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. (s), Fi245 yrkande 3 av Lars Ohly m.fl. (v) och Fi246 yrkande 4 av Peter Eriksson m.fl. (mp).

Utskottets ställningstagande

I de föregående avsnitten har utskottet tillstyrkt att regeringens förslag bifalls med beaktande av Lagrådets och Skatteverkets synpunkter och med en justering av övergångsbestämmelserna till sänkningen av mervärdesskatten på liftkort. Utskottet har också godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat.

Utskottet har vidare föreslagit att riksdagen höjer det skattefria beloppet för icke yrkesmässig plockning av bär, svamp och kottar från 5 000 kr till 12 500 kr.

Den statsfinansiella effekten av de justeringar som utskottet föreslår och som inte redan beaktats vid regeringens inkomstberäkning bedöms vara försumbar.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motionerna Fi244 yrkandena 3 och 89, Fi245 yrkande 3 och Fi246 yrkande 4.

UTGIFTSRAMAR

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utskottets delförslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om utgiftsram för 2007 och preliminär utgiftsram för 2008 och 2009 samt avstyrker motionsförslag om större respektive mindre ramar.

Jämför avvikande meningarna 1 (s) och 2 (v).

Budgetpropositionen

Utgiftsområdet omfattar Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten. Den av myndigheterna bedrivna verksamheten ingår i politikområdet *Skatt, tull och exekution*.

Regeringen föreslår att riksdagen ska besluta om en utgiftsram för utgiftsområdet på 9 325 miljoner kronor för 2007 och godkänna en preliminär utgiftsram för 2008 på 9 220 miljoner kronor och för 2009 på 9 387 miljoner kronor. I jämförelse med anvisade medel för 2006 ökar ramen för utgiftsområdet med 103 miljoner kronor 2007. Skatteverkets anslag ökar

genom att myndigheten tillfälligt tillförs 225 miljoner kronor i syfte att förbättra skattekontrollen och i ökad utsträckning åtgärda felaktigheter och fusk. Med anledning av bildandet av Kronofogdemyndigheten den 1 juli 2006 har kostnaden för kronofogdeavdelningen, som tidigare belastat Skatteverkets anslag med 38,4 miljoner kronor, varaktigt överförs till Kronofogdemyndighetens anslag. Dessutom tillförs Kronofogdemyndigheten 9 miljoner kronor för 2007 och 2008 i syfte att kompensera myndigheten för kostnader i samband med omlokalisering av verksamhet. För 2007 tillförs Kronofogdemyndighetens anslag varaktigt 3,76 miljoner kronor och engångsvis 0,34 miljoner kronor från anslag 4:5 *Sveriges domstolar*, detta på grund av förändrat ansvarsförhållande gällande skuldsanering. Anslaget till Tullverket förstärks tillfälligt under 2007 med 25 miljoner kronor i syfte att ytterligare förbättra gränskontrollen och i övrigt förstärka brottsbekämpningen. Dessutom tillförs Tullverkets anslag 28 miljoner kronor för 2007 och 2008 för arbete med Customs Trade Systems, som ska ersätta tulldatasystemet. Slutligen beräknas utgiftsområdet öka till följd av förändrad pris- och löneomräkning.

De gemensamma prioriteringarna inom politikområdet utgår från att berörda myndigheter svarar för väsentliga delar av samhällets viktigaste regelsystem. Myndigheterna ska underlätta för allmänhet och företag att göra rätt för sig. Av stor betydelse är att allmänhet och företag känner förtroende för rättssäkerheten och rättstryggheten i regelsystemen. Efterlevnaden av reglerna kan därmed öka. Myndigheterna ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheterna själva disponerar över är så enkla som möjligt till gagn för en kostnadseffektiv hantering. En förutsättning för att uppnå detta är en väl utvecklad dialog med allmänhet och företag. Samtidigt är det viktigt att myndigheterna är aktiva i arbetet med att föreslå förbättringar i de författningar de själva inte förfogar över. Myndigheterna ska tillhandahålla en god service. Sammantaget bör detta leda till att felen minskar och att fullgörandekostnaderna för allmänhet och företag minskar. Kontrollverksamheten ska göras mer träffsäker genom att myndigheterna utifrån riskbedömningar ska besluta om vilka åtgärder som behöver vidtas. I det löpande arbetet ska myndigheterna kontinuerligt arbeta för att höja effektiviteten i verksamheten samtidigt som servicen till allmänhet och företag förbättras. Skatteverket ska arbeta förebyggande och underlätta för allmänhet och företag att göra rätt för sig. Myndigheten ska prioritera åtgärder som ökar viljan att göra rätt från början. Insatser ska riktas mot områden med stora risker. Omvärlds- och riskanalyser ska ligga till grund för urval och inriktning av insatser. Kronofogdemyndigheten ska prioritera sina insatser i enlighet med den fastställda indrivningspolicyn. Tullverket och Kustbevakningen ska prioritera insatser mot narkotika och storskalig eller frekvent illegal införsel av alkohol och tobak samt insatser mot den ekonomiska och organiserade brottsligheten.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi244 yrkandena 4 och 5 delvis av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. föreslås en utgiftsram för 2007 som är 175 miljoner kronor högre än vad regeringen föreslagit. För 2008 föreslår Socialdemokraterna en utgiftsram som är 280 miljoner kronor högre, och för 2009 en utgiftsram som är 87 miljoner kronor lägre än regeringens förslag i budgetpropositionen. Fem miljoner kronor per år bör enligt motionärerna användas till att öka informationen om konsekvenserna av skattefusk.

I *Vänsterpartiets* motion Fi245 yrkandena 4 och 5 delvis av Lars Ohly m.fl. föreslås att Skatteverkets anslag ökas med 75 miljoner kronor för 2007, 2008 och 2009. Motionärerna anför att anslaget bör höjas för att säkerställa att Skatteverket även fortsättningsvis kan erbjuda en bra service till allmänhet och företag.

I *Miljöpartiets* motion Fi246 yrkandena 5 och 6 delvis av Peter Eriksson m.fl. föreslås inga anslagsförändringar jämfört med regeringens budgetproposition för 2007.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag till ramar för utgiftsområdet och de förändringar däri som föreslås av andra partier framgår av följande tabell.

Ramar för utgiftsområde 3

Miljoner kronor

År	Prop.	(s)	(v)	(mp)
2007	9 325	+175	+75	±0
2008	9 220	+280	+75	±0
2009	9 387	-87	+75	±0

Utskottet konstaterar att Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket på ett positivt sätt bidrar till att uppfylla målet för politikområdet. Förbättringar har gjorts som resulterat i en positiv resultatutveckling och effektiviseringar.

Det är enligt utskottets mening viktigt att utvecklings- och effektiviseringsarbetet fortsätter inom skatte- och exekutionsområdet, liksom arbetet med regelförenkling och utveckling av kontroll- och arbetsmetoder. För både Skatteverket och Kronofogdemyndigheten är det preventiva arbetet av stor vikt, liksom arbetet för att uppnå enhetlighet när det gäller bl.a. rättstillämpning, kontrollnivåer och handläggningstider. Skatteverket bör fortsätta att utveckla arbetet med riskanalyser samt urvals- och uppföljningssystem. Kronofogdemyndigheten ska bedriva sin verksamhet i enlighet med den fastställda indrivningspolicyn, av vilken bl.a. följer att nya gäldenärer ska utredas snabbt samtidigt som kvaliteten i utredningsarbetet ska vara hög. Tullverkets ansträngningar med att effektivisera verksamheten när det gäller den brottsbekämpande verksamheten, och att ytterligare förbättra servicen till företag och allmänhet, bör fortsätta.

I jämförelse med anvisade medel för 2006 föreslår regeringen en ökad ram för utgiftsområdet med 103 miljoner kronor 2007. Skatteverket tillförs ytterligare resurser för att förbättra skattekontrollen och vidta åtgärder mot felaktigheter och fusk. Enligt utskottets mening tillgodoser förslaget väl behovet av ett effektivare arbete mot skattefusk och av annan brottsbekämpande verksamhet. Kronofogdemyndigheten tillförs nya resurser som en följd av de uppgifter som ligger på den nya myndigheten och även för att kompensera för omlokiseringskostnader. Tullverkets anslag ökas för att uppnå förbättrad gränskontroll och förstärka brottsbekämpningen, samtidigt som anslaget tillförs medel för arbetet med att ersätta tulldatasystemet med Customs Trade Systems. Utskottet anser att utgiftsramen är väl avvägd och har inget att erinra mot de överväganden som ligger till grund för förslaget. Detsamma gäller regeringens förslag till preliminär utgiftsram för 2008 och 2009.

Den utgiftsökning för 2007 som föreslagits av Socialdemokraterna, liksom det socialdemokratiska förslaget att höja utgiftsramen för 2008 med ett avsevärt större belopp för att därefter sänka anslagen under 2009, avvisas av utskottet. Utskottet anser vidare att Skatteverket redan i dagsläget erbjuder en god service till allmänhet och företag och att utrymme för ytterligare förbättringsarbete ryms inom de av regeringen föreslagna anslagen. Med hänvisning till detta avstyrker utskottet Vänsterpartiets förslag om en utökad ram för utgiftsområdet. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker motionerna.

Stockholm den 14 november 2006

På skatteutskottets vägnar

Lennart Hedquist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lennart Hedquist (m), Lars Johansson (s), Annicka Engblom (m), Laila Bjurling (s), Ulf Berg (m), Jörgen Johansson (c), Raimo Pärssinen (s), Gunnar Andrén (fp), Christin Hagberg (s), Lena Asplund (m), Fredrik Olovsson (s), Lennart Sacrédeus (kd), Fredrik Schulte (m), Marie Engström (v), Britta Rådström (s), Åke Sandström (c) och Helena Leander (mp).

Avvikande meningar

1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2007 (s)

Lars Johansson (s), Laila Bjurling (s), Raimo Pärssinen (s), Christin Hagberg (s), Fredrik Olovsson (s) och Britta Rådström (s) anför:

Skattefrågor och inkomstberäkning

För att ett litet land ska kunna hävda sig i hård internationell konkurrens måste alla vara med och känna ansvar och trygghet. Vi har helt enkelt inte råd med att någon lämnas efter. Klyftor kostar, både i ekonomiska och mänskliga termer.

Vi som lever och bor i Sverige har lärt oss att det bara är trygga människor som vågar möta det enda vi med säkerhet vet om framtiden – att det blir annorlunda. Det är bara trygga människor som vågar ta språnget in i det okända, som vågar spränga nya gränser, som vågar byta jobb och flytta, som vågar ta lån och köpa nytt hus och som mitt i livet vågar börja studera och starta om.

Sverige har visat att trygghet går hand i hand med konkurrenskraft. Konkurrenskraft är trygghetens förutsättning. Och trygghet är en nödvändighet för konkurrenskraft.

Skatterna betalar vår gemensamma välfärd och omfördelar från dem som har till dem som saknar. Rättvisa skatter är viktiga för att minska klyftorna och ge alla människor goda möjligheter till ett tryggt liv. Skattesystemet ska vara effektivt utformat samtidigt som det främjar rättvisa. Genom generellt inriktade åtgärder undviks snedvridningar av ekonomin och avgränsningsproblem. Utgångspunkten är att skapa så enkla, neutrala och likformiga skatteregler som möjligt. Det säkrar den långsiktiga finansieringen av vår gemensamma välfärd.

Den borgerliga regeringens skattepolitik går i dessa avseenden i motsatt riktning. Genom nya subventioner, nya undantag, nytt krångel och oförmåga att vårda stabila skattebaser hotas välfärdens finansiering.

Budgetpropositionen innehåller flera förslag som försämrar skattesystemets effektivitet. Regeringen föreslår att olika inkomster ska beskattas olika beroende på förvärvskällan och hur gammal inkomsttagaren är. Inkomstskatten och socialavgifterna ger den offentliga sektorn betydande inkomster. Att undergräva det systemet kan få allvarliga konsekvenser.

Det främsta syftet med regeringens jobbskatteavdrag är att öka skillnaderna mellan dem som arbetar och dem som inte arbetar. Det leder till ökade orättvisor. Den som blir sjuk, arbetslös, frånvarande på grund av arbetsskada eller går i pension kommer att få uppleva att inte bara inkomsten sjunker, dessutom ska skatten höjas. Det ökar orättvisorna i samhället. Jobbavdraget är en omfattande skattesänkning som inte är fullt ut finansierat. Det riskerar därmed att urholka finansieringen av den gemensamma

välfärden. Det är uppenbart att förslaget inte är genomarbetat. Regeringen har inte låtit remissinstanser yttra sig över vare sig avgränsningar eller tillämpning. Givet förslagets omfattning och principiella karaktär är detta olämpligt. Vi avvisar förslaget.

På en arbetsmarknad där förändringar och omstruktureringar sker allt snabbare krävs goda förutsättningar att arbetspendla. Regeringens förslag om försämrad avdragsrätt för resor och övriga kostnader under tjänst avvisas. Möjligheterna till pendling bör i stället förbättras. Resorna till och från arbetet är en stor utgift, särskilt i glesbygd. Reseavdraget möjliggör för fler människor att pendla och det utvidgar arbetsmarknaden. Därför höjs reseavdraget med 1 kr till 18 kr per mil. Även de som har förmånsbilar ska få höjt reseavdrag med 1 kr till 10 kr per mil. Avdraget för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning bör förbättras för att öka rörligheten på arbetsmarknaden och förstärka den regionala utvecklingen. Avdrag ska få göras under längre tid än i dag, och villkoren för avdrag bli enklare att uppfylla och tillämpa.

Avdragsrätten för fackföreningsavgift och a-kassa infördes för att skapa skattemässig neutralitet mellan arbetsgivare och arbetstagare. Arbetsgivarerna har i dag möjlighet att göra avdrag för medlemsavgifter till arbetsgivarorganisationer. Att ta bort arbetstagarnas rätt till avdrag ger olika förutsättningar för arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer. Det rubbar balansen på den svenska arbetsmarknaden. När detta sker samtidigt som avgifterna till a-kassan höjs och ersättningarna sänks, innebär det kraftiga försämringar för landets löntagare. Vi motsätter oss förslaget.

När Socialdemokraterna undantog hem-pc från förmånsbeskattningen var det en reform som kom att röna stor internationell uppmärksamhet. Såsom den var utformad bidrog den till att IT-kompetensen spred sig över hela landet. Pc-reformen har bidragit till Sveriges ställning som ledande IT-nation. Att avskaffa den reformen innebär ett hårt slag inte bara mot alla dem som i dag får nytta av reformen utan även mot IT-branschen där över 4 000 personer riskerar att förlora sina jobb. Socialdemokraterna motsätter sig därför avskaffandet.

Regeringen föreslår också direkta skattesubventioner till enskilda branscher. I stället för att ge alla branscher och företag goda och likvärdiga villkor anser sig regeringen vara lämpad att peka ut i vilka branscher framtidens jobb ska komma. Särregler för enstaka branscher eller yrkesområden skapar alltid krångel och gränsdragningsproblem. Det skapar också ett tryck från andra branscher att få motsvarande förmåner. Särregler är dessutom i allmänhet orättvisa: Varför ska de företag som jobbar i icke gynnade branscher betala högre skatter än övriga? Varför ska man genom särskilda skatteregler av detta slag gynna konsumtion av t.ex. vissa tjänster framför annan konsumtion?

Flera av de förslag regeringen aviserar tar sikte på den privata tjänstesektorn. Den privata servicesektorn är en viktig bransch som kommer att växa med eller utan skattesubventioner. Att med skattemedel styra vilken

inriktning denna expansion ska ha är direkt felaktigt. Skattepolitiken ska i stället, utan onödig klåfingrighet, skapa goda generella villkor. Det är rimligt att anta att tjänstesektorn kommer att vara en växande andel i vår framtida ekonomi. Att bygga in skattesubventioner i den sektorn kan på sikt undergräva välfärdssamhällets finansiering.

Förslaget om skattesubventionerade hushållstjänster innebär en subvention direkt riktad till höginkomsttagarna. Det är trots allt de med högre inkomster som främst kommer att efterfråga denna typ av tjänster och därmed få del av skattesubventionen.

Regeringen försöker använda arbetsgivaravgifterna till att höja sysselsättningen bland äldre. Syftet är lovvärt, men arbetsgivaravgifterna är ett mycket ineffektivt sätt att styra. Alla personer i denna grupp som redan har arbete eller skulle ha fått arbete även utan stimulansen omfattas också av skattesänkningen. Det gör att kostnaden för de ytterligare personer som kommer i anställning blir mycket hög. Det nya pensionssystemet, som premierar arbete över 65 år, i kombination med en modern arbetsmarknads- och arbetslivspolitik är ett mer effektivt sätt att stimulera de äldre att stanna kvar längre på arbetsmarknaden.

Fastighetsskatten är en viktig inkomstkälla i en globaliserad ekonomi. Det är en skattebas som behöver vårdas för att kunna upprätthållas långsiktigt. Fastighetsskatten har därför förbättrats på flera sätt sedan 2001. Begränsnings- och dämpningsregler har införts och gjorts mer generösa över tiden. Höjda fastighetspriser innebär dock att det fortfarande finns skäl att göra förändringar. Under senare år har värdena på privatfastigheter ökat kraftigt. Socialdemokraterna anser inte att uttaget av fastighetsskatt behöver öka. Därför ska uttaget av fastighetsskatt frysas på 2005 års nivå under 2006–2008 i avvaktan på en långsiktig lösning. När fastighetspriserna stigit kan det finnas hushåll med låga inkomster som inte omfattas av begränsningsregeln. Därför vill vi höja taket i begränsningsregeln till 5 miljoner kronor. En del, framför allt äldre personer, bor i hyresrätt eller bostadsrätt och har ett fritidshus som stigit kraftigt i värde. För att underlätta för dessa att behålla sitt fritidshus ska begränsningsregeln även tillämpas på fritidsfastigheter.

Regeringens förslag till frysning på 2006 års nivå innebär för många villaägare högre skatt än med Socialdemokraternas förslag till frysning på 2005 års nivå. För de villor som inte kommer att omfattas av takregeln på markvärdet innebär det i genomsnitt 8 % högre skatt. Takregeln gynnar ägarna till landets mest exklusiva villor. Den innebär skattesänkningar på tiotusentals kronor i Stockholms norra förorter. Regeringens förslag saknar analyser av hur takregeln slår för olika inkomstgrupper och i olika delar av landet. Dessutom saknas resonemang kring hur utformningen av regeln har skett. Regeringen satsar på att gynna dem med de största tillgångarna.

Ett nytt regelverk för ett nytt bostadsfinansieringssystem bör ange de långsiktiga villkoren för aktörerna på marknaden och vara inriktat på ett långsiktigt hållbart byggande. Vid omläggningen ska neutraliteten mellan

upplåtelseformerna beaktas. Skatteuttaget är också viktigt för det långsiktiga byggandet. Till dess ett nytt system är färdigt ska investeringsstöden för byggande av mindre hyres- och studentlägenheter finnas kvar.

Förmögenhetsskatten betalas av de invånare som har de högsta inkomsterna och de största tillgångarna. Ur fördelningspolitiskt perspektiv är en förmögenhetsskatt välmotiverad. Att avskaffa den kommer att öka klyftorna i samhället. Vi socialdemokrater motsätter oss därför en halverad förmögenhetsskatt. Planerna på att låta olika skattesatser gälla för olika tillgångar kommer att göra skatten krångligare och öppnar för skatteplanering.

3:12-reglerna finns till för att upprätthålla neutraliteten i beskattningen mellan företagare och anställda. Den 1 januari i år reformerades reglerna i syfte att förbättra villkoren för företagen och dessutom förenkla reglerna. I det sammanhanget gjordes en noggrann genomgång av hur mycket reglerna kunde förbättras samtidigt som neutraliteten uppehölls. De ytterligare förändringar som nu föreslås riskerar neutraliteten. Enkla och tydliga skatteregler underlättar för både företag och privatpersoner. Målet att den administrativa bördan för företagen ska reduceras med 20 % på skatteområdet till år 2010 ska fullföljas.

Regeringen planerar ett systemskifte när det gäller trafikförsäkringen. Kostnaderna för trafikskador ska brytas ur den allmänna sjukvården och privatiseras. Vi ser det som ett första steg i strävan att bryta upp offentligt finansierad sjukvård och socialförsäkring. Förutom att det är ett avsteg från den generella välfärdens principer så kommer det att leda till kraftigt höjda premier på trafikförsäkringen. I avvaktan på en överföring av kostnaderna för trafikskador till trafikförsäkringen införs en särskild skatt på trafikförsäkringspremier. Skatten är en ren straffbeskattning av bilismen.

Det har tidigare hänt att höjd skatt på tobak lett till kraftigt ökad smuggling. De mycket kraftiga höjningar som nu föreslås riskerar att leda till ökad smuggling. Risken för detta är inte analyserad i propositionen. Anledningen till att höjningen är mycket högre på vissa produkter än på andra motiveras heller inte.

Riksdagen tillkännagav 2002 att reklamskatten bör avvecklas och att frågan, med beaktande av de budgetpolitiska målen, bör prioriteras. I budgetpropositionen för 2006 tog den tidigare socialdemokratiska regeringen ett första steg i avskaffandet av reklamskatten. Ändringarna innebär att antalet tidningar som är skattepliktiga minskade och att skatten sänktes för dem som betalar reklamskatt. Det är angeläget att ta ytterligare steg för att avskaffa reklamskatten. Periodiska publikationer, inklusive gratisutdelade publikationer, ska ha samma beskattningsregler som dagspressen. Förslaget medför att antalet skattepliktiga publikationer minskar betydligt och att grattistidningarna får sänkt skatt. Många föreningar upplever reklamskatten som krånglig samtidigt som skatten som helhet är på väg att avskaffas. Vi vill därför att reklamskatten för ideella föreningar helt slopas redan den 1 januari 2007.

Lotteriskatten höjdes från 35 till 36 % den 1 juli 1997. Vid denna tidpunkt var utvecklingen för ATG god. Under senare år har förutsättningarna för trav- och galoppsporten dock försämrats. Hästnäringen är en växande näring. Den finns i hela landet och ger viktiga arbetstillfällen inte minst i glesbygd. Därför ska skatten sänkas tillbaka till 35 %. Det kommer att ge en god stimulans till företagandet inom hästnäringen och får därmed positiva effekter i hela landet. Den tidigare socialdemokratiska regeringen gav i maj 2006 en utredare i uppdrag att se över beskattningen av ATG:s vadhållningsverksamhet. Socialdemokraterna kommer noggrant att studera utredarens slutsatser och arbeta för att trav- och galoppsporten ska kunna arbeta under goda förutsättningar.

Legitimiteten för den svenska välfärdsmodellen bygger på att alla gör rätt för sig och att förmåner och bidrag betalas ut till dem de är avsedda för. För den enskilde måste det vara lätt att göra rätt samtidigt som myndigheternas arbete ska bygga på en rättssäker och enhetlig tillämpning av regler. Detta förutsätter att rättigheter och skyldigheter är tydliga. Den socialdemokratiska regeringen presenterade under 2005 en strategi för att få mer välfärd för varje inbetald skattekrona. Strategin har utvecklats sedan dess. Det handlar om att bekämpa fusk i skatte- och förmånssystem och att öka produktiviteten i den offentliga sektorn.

De förslag som den borgerliga regeringen lägger fram i budgetpropositionen för 2007 är ett resultat av det arbete som den tidigare socialdemokratiska regeringen bedrivit. Exempelvis rör det sig om reformeringen av den straffrättsliga regleringen, översynen av återkravsbestämmelserna, utökat informationsutbyte, ökade resurser till kontrollverksamhet och skärpta krav på kommittéer. Samtidigt skjuter regeringen åtgärderna mot skattefusk på framtiden. Att skjuta åtgärder på framtiden ger felaktiga signaler och riskerar att leda till att staten går miste om betydande skatteintäkter. Trovärdigheten i att bekämpa fusk i förmånssystemen kräver att man parallellt bekämpar skattefusk.

Det krävs ett brett åtgärdsprogram för att komma åt skattefusket. Stärkt skattekontroll på Skatteverket, personalliggare och oannonserade kontroller i vissa branscher, omvänd momsskyldighet i byggbranschen och effektivisering av skattebrottsenheternas utredningar är några exempel. Nu krävs ytterligare steg.

Det förekommer omfattande manipulationer av kassaregister i syfte att undandra skatt. Det gör att skattebördan vältras över på andra och att konkurrensen på marknaden snedvrids. Seriösa näringsidkare riskerar att slås ut av oseriösa. Vi vill att ett krav på typgodkända kassaregister införs i kontantbranscherna. För att underlätta för de allra minsta företagen att köpa in kassaregister ska ett särskilt stöd införas.

Det är uppenbart att de förslag som regeringen lägger fram i budgetpropositionen inte är genomarbetade. Regeringen har inte låtit remissinstanser yttra sig över förslagen och något yttrande från Lagrådet har inte inhämtats. Givet förslagens omfattning och principiella karaktär är detta olämpligt.

ligt. Finansutskottet har inhämtat yttranden från Lagrådet och Skatteverket, men ett förslag från finansutskottets s-ledamöter om en utvidgad remiss har avslagits med hänvisning till bestämmelsen i 4 kap. 11 § riksdagsordningen om att en sådan begäran får avslås om åtgärden skulle fördröja ärendets behandling så att avsevärt men skulle uppkomma.

Lagrådet har i sitt yttrande underkänt regeringens beredning på flera punkter.

Skatteverket anför i sitt yttrande att den korta beredningstiden inte har gjort det möjligt att överblicka samtliga detaljer. Det har inte heller funnits tid att överväga andra lösningar, varken författningstekniska eller systemtekniska, som möjligen skulle ha kunnat förenkla såväl utformningen av lagförslagen som den administrativa hanteringen. Den korta tid som stått till buds har Skatteverket till övervägande del ägnat åt att utreda om förslagen över huvud taget går att administrera. Skatteverket pekar också på att vissa förslag kommer att medföra omfattande och resurskrävande informationsinsatser. Verkets allmänna strävan att varje möte med medborgarna ska ses som en möjlighet att skapa förtroende för verksamheten försvåras av svårtillgängliga regler. Kravet på snabba förändringar försvårar arbetet med framtagandet av tydlig och förklarande information till allmänheten såväl i broschyrer som i beslutshandlingar.

Våra invändningar om brister i regeringens beredning av dessa förslag har således bekräftats i Lagrådets och Skatteverkets yttranden. Bristerna är allvarliga eftersom det rör sig om förslag som i många stycken innebär kraftiga förändringar för stora grupper i samhället.

Skattereformen 1990/91 byggde på en blocköverskridande överenskomelse och gav stabila spelregler. Vår utgångspunkt är att skattesystemet ska bygga på breda skattebaser och låga skattesatser samt enkla och tydliga regler. Vi kan dock konstatera att regeringens politik går i rakt motsatt riktning. Kortsiktighet går före långsiktighet. Särreglerna blir fler och krånglet ökar. Gränsdragningsproblem byggs in. Mot den här bakgrunden ser vi i dag inga förutsättningar för en blocköverskridande skattereform under mandatperioden, och därmed finns heller inga förutsättningar för en brett sammansatt parlamentarisk översyn av hela skattesystemet.

Med det anförda föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Socialdemokraternas förslag.

Vi tillstyrker motionerna Fi244 yrkandena 3–6, 22, 63–80, 82–86, 88–91, 94, 95 och 104 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. (s), Fi249 av Hans Stenberg m.fl. (s), Sk304 av Lars Mejern Larsson m.fl. (s) och A271 y. 10 av Veronica Palm m.fl. (s).

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi244 yrkandena 3 och 89.

Ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Skattefusk är ett stort problem i vårt samhälle och innebär också att staten går miste om betydande belopp som rätteligen skulle ha inbetalats och kommit det allmänna till del. Som ett led i kampen mot skattefusk vill vi utöka Skatteverkets anslag med 5 miljoner kronor för att ge myndigheten möjlighet att öka informationsverksamheten om konsekvenserna av skattefusk. Vi anser att sammanlagt 175 miljoner kronor bör anslås till myndigheterna inom utgiftsområde 3 utöver vad regeringen föreslår i budgetpropositionen.

2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2007 (v)

Marie Engström (v) anför:

Skattefrågor och inkomstberäkning

Målsättningen för Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. Hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade välfärden. Vänsterpartiet vill bygga vidare på den modell som Sverige hittills använt för att organisera och finansiera den generella välfärden och samtidigt ta hänsyn till kvinnors och mäns olika ekonomiska förutsättningar.

Kvinnors lägre inkomst av arbete får betydelse för nivån på sjukförsäkring, a-kassa och pensioner, och skillnaden mellan kvinnor och män minskar när skattepliktiga ersättningar (transfereringar), familjestöd och skatt beaktas. En viktig slutsats är att kvinnor som kollektiv är mer känsliga för förändringar i skatte- och transfereringssystemen. Insikten om dessa samband är viktig inför den översyn av skattesystemet som vi förordar.

Den av regeringen aviserade skattereduktionen för hushållstjänster leder knappast till fler jobb eller påtagligt minskat skatteundandragande och utgör också den ett rejält bakslag i strävandet att skapa jämställdhet mellan kvinnor och män. Regeringen bör förmås att tänka om när det gäller detta. Vänsterpartiet avvisar också regeringens jobbskatteavdrag. Det finns inte något uppenbart samband mellan sänkta skatter och fler jobb.

När det gäller skatterna i den närmaste framtiden föreslår Vänsterpartiet att uppräknningen av skiktgränserna för den statliga skatten på nästa års förvärvsinkomster begränsas till att spegla förändringen i konsumentprisindex med tillägg av 1 procentenhet. Grundavdraget trappas ned från 11 900 kr till 0 kr, först vid taxeringen till statlig inkomstskatt och sedan vid taxeringen till kommunal inkomstskatt, allt i skiktet 360 000 kr–600 000 kr. Vårt förslag innebär en viss skärpning av beskattningen av högre inkomster, vilket vi anser är fördelningspolitiskt motiverat. Vi vill också begränsa avdragsrätten för pensionssparande till ett halvt prisbasbelopp oavsett inkomst. Det betyder att den extra avdragsmöjligheten med ytterligare ett halvt basbelopp för inkomster mellan 403 000 kr och 806 000 kr försvinner.

Det regionala grundavdraget infördes i syfte att gynna personer bosatta i stödområde A och som en del av den hittills genomförda skatteväxlingen. Vänsterpartiet vill behålla avdraget. Vi vill också behålla beloppsgränserna för avdrag för arbetsresor och övriga utgifter. De församlingar som regeringen föreslår drabbar människor som av olika skäl måste använda bil för resor till och från arbetet, inte minst människor i glesbygd. Däremot tycker vi att skattelättnaden för utländska nyckelpersoner kan tas bort. För att öka rörligheten på den svenska arbetsmarknaden ser vi det som angeläget att möjligheterna att göra avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning utvidgas. Vi vill också att hem-pc-reformen ska leva vidare. Därför avvisar vi regeringens förslag att införa en förmånsbeskattning av lånedatorer.

Vänsterpartiet är en stark motståndare till förslagen om att slopa skattekutningen för avgifter till fackförening och a-kassa. Detta kommer att slå mycket hårt mot människor som av olika skäl blir arbetslösa. Sammantaget med regeringens andra förslag om ökad avgiftsfinansiering av arbetslöshetsförsäkringen och obligatoriskt medlemskap i arbetslöshetskassan, kommer avgifterna för medlemskap i fackförening och a-kassa att mångdubblas. Följden kan bli att många löntagare kommer att lämna sin fackförening av ekonomiska skäl. En sådan utveckling kommer att försvaga fackföreningarna och många löntagare. På sikt riskerar vi att maktbalansen på arbetsmarknaden förskjuts till arbetsgivarnas fördel och att den svenska modellen med relativt jämnstarka parter undermineras.

Regeringens förslag om slopad särskild löneskatt för personer över 65 år ska enligt det uppgivna syftet göra det mer attraktivt för arbetsgivare att behålla och anställa äldre arbetskraft. Människor med låga löner, förslitande arbetsuppgifter och stor andel dubbelarbete orkar sällan arbeta fram till dagens pensionsålder. Regeringens förslag bidrar till att ytterligare förstärka klasskillnaderna.

Sveriges ekonomi påverkas alltmer av att de ekonomiska aktiviteterna över gränserna ökar. Det handlar bl.a. om företagsinvesteringar, företags och privatpersoners finansiella transaktioner och en alltmer rörlig arbetsmarknad. Dessa faktorer påverkar underlaget för de enskilda skatterna – skattebaserna. Dessa delvis nya förutsättningar måste också beaktas i den översyn av skattesystemet som vi förespråkar.

Fastigheter är tillgångar som ska beskattas. De är en viktig och stabil skattebas. Samtidigt får boendeskatterna inte ge upphov till orimliga effekter. Om hus i attraktiva områden säljs till höga priser till kapitalstarka människor bidrar det till högre taxeringsvärden för de kringboende. Detta är ett besvärligt problem med dagens fastighetsskatt. Permanentboende med låga inkomster kan råka ut för att de får svårt att bo kvar eftersom ett högt taxeringsvärde kan leda till höjd fastighetsskatt och även till att de får betala förmögenhetsskatt. Människor ska inte tvingas från sina hem bara för att de bor i ett område där välbeställda köper hus. Inte heller ska man behöva låna pengar för att betala sina boendeskatter. En översyn av

regelverket för uttag av fastighetsskatt bör genomföras snarast. I avvaktan på en sådan översyn föreslår Vänsterpartiet att uttaget av fastighetsskatt under år 2007 beräknas utifrån de taxeringsvärden som gällde vid år 2005. Från och med 2008 beräknas fastighetsskatten utifrån 2006 års taxeringsvärden. I avvaktan på översynen ska den i våras reviderade begränsningsregeln samt dämpningsregeln gälla. Beträffande bostadsrättsföreningar vill vi att schablonintäkten tas bort 2008. Beskattning av bostadsrättsföreningar ska ingå i fastighetsskatteöversynen. Vänsterpartiet ställer sig bakom att uttag av fastighetsskatt på flerbostadshus sänks från 0,5 % till 0,4 %.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag till ändringar i förmögenhetsskatten. Föreställningen om att en sänkning av förmögenhetsskatten ska leda till fler jobb genom att tillgången på riskkapital ökar är tveksam. Sambandet är i vart fall kraftigt överdrivet. Däremot kommer en sänkning av förmögenhetsskatten att öka på de ekonomiska klyftorna ytterligare. Vi kan heller inte låta bli att tycka att det är förvånande att regeringen nu väljer att sänka förmögenhetsskatten på allt annat än fastigheter. Kombinationen av fastighetsskatt och förmögenhetsskatt på vanligt folks boende har från borgerligt håll ofta framhållits som ett viktigt argument mot dagens fastighets- och förmögenhetsbeskattning.

Vänsterpartiet har tidigare tagit upp problemen med tillämpningen av förmögenhetsskattelagen när det gäller överskottslikviditet i onoterade aktiebolag. Det måste finnas regler som förhindrar att privata förmögenheter läggs in i bolag för att undgå förmögenhetsskatt. Dagens regelsystem är emellertid en aning stelt, vilket kan leda till att enskilda företags investeringsplaner kan komma att ifrågasättas av Skatteverket. Reglerna måste utvärderas. I avvaktan på utvärderingen bör reglerna ändras så snart som möjligt så att hänsyn tas till den latenta skatteskulden vid förmögenhetsvärderingen av ägares aktier i onoterade bolag.

Vänsterpartiet välkomnar en ytterligare översyn av regelsystemet som gäller aktiva delägare i fåmansföretag, de s.k. 3:12-reglerna. Vi anser att långsiktiga regelsystem är viktiga för näringslivet och noterar att de i propositionen föreslagna förändringarna trots allt inte ligger så långt ifrån nuvarande regler. I avvaktan på en övergripande översyn anser vi att det nuvarande regelsystemet bör ligga fast och avvisar därför de förändringar som regeringen vill genomföra redan i samband med 2007 års budget.

Vi anser att det finns utrymme för en höjning av bolagsskatten och föreslår en höjning med 2 procentenheter till 30 %. Sverige kommer inte i och med detta att påtagligt försämma sin konkurrenskraft. Höjningen ska kombineras med en rad åtgärder inom andra områden för att underlätta för framför allt mindre företag. Det gäller t.ex. borttagande av sjuklöneperioden för företag med upp till tio anställda, borttagande av medfinansieringen och åtgärder för att stimulera forskningsinsatser i mindre företag. I stället för regeringens planerade s.k. nystartsjobb föreslår vi också en särskild jobbsatsning som utformas som ett riktat sysselsättningsstöd med full

kompensation till kommuner och landsting. Detta stöd ges som en skattekreditering. Vänsterpartiet föreslår också att investeringsstimulansen till mindre hyres- och studentbostäder förlängs till utgången av år 2008.

Vänsterpartiet anser att det ska ske en översyn av näringslivets energiskatter. Speciellt bör uppmärksammas om eventuellt ytterligare miljöstyrande åtgärder kan vidtas för den del av industrisektorn som inte omfattas av EU:s handelssystem. Målet ska vara att förbättra miljöstyrningen och effektivisera energianvändningen samtidigt som hänsyn tas till den energiintensiva industrins konkurrenskraft. I det arbetet är det viktigt att andra styrmedel såsom elcertifikat och handel med utsläppsrätter och möjligheten att ingå långsiktiga avtal beaktas. Vi vill också att den under 2004 inledda avtrappningen av energiskatteavdraget för vindkraft ska fortsätta.

Vänsterpartiet avvisar förslaget att fordonsägarna ska ta en större del av kostnaderna för trafikskador eftersom detta skulle innebära kraftigt höjda premier för bilägarna. Samhället bör i första hand satsa på andra åtgärder, t.ex. för ökad trafiksäkerhet, för att minska dessa kostnader. Vi avvisar också regeringens förslag om sänkt mervärdesskattesats för transport i skidliftar eftersom det inte är säkert att förändringen verkligen kommer konsumenterna till del. Branschen har hittills haft en ganska god utveckling redan med gällande regler.

Vi anser det vara angeläget att riksdagen ser till att regeringen lägger fram förslag om tilläggsskatt på alkoholhaltiga drycker. Vi ställer oss bakom de ändringar i lagen om tobaksskatt samt lagen om beskattning av viss privatinförsel av tobaksvaror som regeringen föreslår.

Halterna av bekämpningsmedel ökar i svenska bäckar och åar och är så höga att de kan skada vattenlevande djur och växter. Provresultatet för fler än 20 bekämpningsmedel överskred vid ett eller flera prov den gräns när djur eller växter i vattnet kan skadas. Ökade åtgärder för att minska halterna av bekämpningsmedel kommer att bli nödvändiga. Vänsterpartiet föreslår inom ramen för nu föreliggande budgetförslag höjda skatter på bekämpningsmedel och handelsgödsel med 20 %. Utsläppen från deponi och förbränning av avfall har stor negativ påverkan på miljömålen giftfri miljö, ren luft, levande hav och kust samt det nationella klimatmålet. Vi föreslår att också skatten på avfall som förbränns höjs med 20 %.

Stöden till konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning till hållbar energiförsörjning ska enligt Vänsterpartiets budgetförslag för 2007 fortgå.

Biobränslen ska var befriade från koldioxid- eller energiskatt. Dieselskatten bör höjas samtidigt som fordonsskatten på dieselbilar sänks med samma belopp. Fordonsskatten på nya bilar ska bli mer koldioxidrelaterad. Kilometerskatt för tunga fordon bör införas och kilometerskatt för fartyg på Östersjön utredas. Vi vill införa en nedsättning av fordonsskatten med 5 000 kr för bilar av årsmodell 1985–1999 som under 2007 och 2008 konverteras från bensindrift till etanoldrift. En lägre momssats på biodrivmedel skulle gynna utvecklingen mot en mer miljövänlig vägtrafik. Som

närmare redovisas i Vänsterpartiets motion Sk246 – som kommer att behandlas av riksdagen i ett annat sammanhang – har vi undersökt om detta skulle vara möjligt, men tyvärr har det visat sig att EU:s mervärdesskattedirektiv inte tillåter en sådan lösning. Det är emellertid viktigt att få fram åtgärder som inte missgynnar försäljningen av förnybara drivmedel. Därför föreslår vi i motion Sk246 att regeringen skyndsamt låter utreda om det är möjligt att med hjälp av ekonomiska styrmedel gynna försäljningen av förnybara drivmedel.

Vänsterpartiet anser att de elprishöjningar som utsläppshandeln orsakat har bidragit till stora intäktsökningar för kärnkrafts- och vattenkraftsproducenterna. Vi föreslår en höjning av effektskatten på kärnkraft med 300 miljoner kronor och en höjning av fastighetsskatten på vattenkraft med 300 miljoner kronor. Intäkterna ska finansiera åtgärder för energiomställning.

Som ett ytterligare steg för att avskaffa reklamskatten föreslår Vänsterpartiet att tidningar med annonsintäkt understigande 100 miljoner kronor per år befrias från att betala reklamskatt fr.o.m. den 1 januari 2007.

Som utvecklats i våra motioner finns det mycket starka skäl för att beslut snarast bör fattas om återstart av trängselskatten i Stockholm. Vissa brister som visat sig under försöket med trängselskatt i Stockholm behöver dock åtgärdas. Det gäller bl.a. förlängd tid för inbetalning av trängselskatt och en avdragsmöjlighet för näringsidkare för trängselskatt som betalas i tjänsten.

Skatteundandragande medför på sikt att välfärdssystem kan komma att undergrävas eftersom pengar som rättmätigt skulle användas för t.ex. höjda bostadstillägg eller för vård inte finns tillgängliga. Även konkurrensen blir snedvriden och riskerar att slå ut seriösa och effektiva företag samtidigt som t.ex. svartarbete innebär en tillvaro i otrygghet och utan rättigheter. Vänsterpartiet vill öka insatserna mot skattefusk och skatteundandragande.

Med det anförda föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Vänsterpartiets förslag. Följaktligen tillstyrks motionerna Fi220 yrkandena 1–11 av Marie Engström m.fl. (v), Fi221 av Marie Engström m.fl. (v), Fi225 yrkandena 1–3 av Marie Engström m.fl. (v), Fi227 yrkandena 1–13 av Marie Engström m.fl. (v), Fi228 yrkandena 1–8 av Marie Engström m.fl. (v), Fi229 yrkandena 1 och 2 av Marie Engström m.fl. (v), Fi245 yrkandena 1, 3–6, 8, 14–26 och 29 av Lars Ohly m.fl. (v), Fi247 yrkandena 1–3, 7 och 8 av Lars Ohly m.fl. (v), Fi269 yrkandena 1–4 av Peter Pedersen m.fl. (v), Sk244 yrkande 2 av Marie Engström m.fl. (v), Sk246 yrkande 26 av Lars Ohly m.fl. (v), MJ266 yrkande 27 av Lars Ohly m.fl. (v) och Mj390 yrkandena 45, 46 och 51 av Lars Ohly m.fl. (v).

Jag står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi245 av Lars Ohly m.fl. (v).

Ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Skatteverket spelar en central roll när det gäller att säkerställa att fastställda skatter och avgifter betalas och att det görs inom utsatt tid. Att bekämpa skatteundandragande och skattefusk är också en viktig uppgift för Skatteverket. Även om uppbördsförlusterna räknade i procent är låga och haft en gynnsam utveckling de senaste åren, handlar det om mycket stora belopp i kronor räknat.

Medborgares och företags förtroende för skattesystemet och Skatteverket bygger även på att regelverk och handlägningsprocedurer är rationella, tydliga och förståeliga. Många fel i exempelvis deklarationer måste fortfarande rättas till. Till viss del kan dessa fel bero på komplicerad lagstiftning, alltför krångliga regler, svåra blanketter eller information som är svår för den enskilde att förstå. Regelförenklaringar är därför av största vikt för såväl enskilda som företag och för det interna arbetet inom Skatteverket.

Mot denna bakgrund anser Vänsterpartiet i enlighet med motion Fi245 av Lars Ohly m.fl. (v) att Skatteverkets anslag bör tillföras medel som säkerställer att myndigheten även fortsättningsvis kan erbjuda en bra service till allmänhet och företag. Det är också viktigt att få medborgarna att känna förtroende för rättssäkerhet och rättstrygghet i systemet. Vårt förslag är därför att anslaget till Skatteverkets verksamhet höjs med 75 miljoner kronor.

3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2007 (mp)

Helena Leander (mp) anför:

Skattefrågor och inkomstberäkning

Jag delar uppfattningen i Miljöpartiets motioner Fi223 och Fi246 att regeringens förslag på skatteområdet i nästan alla väsentliga delar har en tydlig inriktning som gynnar redan välbeställda grupper i samhället, en inriktning som ytterligare förstärks av att finansieringen till stor del bärs av arbetslösa, förtidspensionärer och andra utsatta grupper. Den uppgivna effekten på sysselsättningen är mycket tveksam och miljöprofil på skatteförslagen saknas helt. Förslaget om ett s.k. jobbskatteavdrag ger de största skattesänkningarna till personer med inkomster över 330 000 kr om året, medan arbetande med lägre inkomster får betydligt mindre skattesänkning och pensionärer, sjuka och arbetslösa inte någon sänkning alls. Däremot får alla vara med och betala skattesänkningarna för de mest välbärgade.

Begränsningen av markvärdet på småhus ger stora fastighetsskattesänkningar i exempelvis rika förortskommuner, och borttagande av schablonintäktsskatten på bostadsrättsföreningar gynnar framför allt äldre föreningar i innerstäderna med låga lån. Även regeringens förslag om skattereduktion för hushållsnära tjänster och sänkta arbetsgivaravgifter i vissa branscher

har en tydlig inriktning på att gynna redan välbeställda gruppers konsumtionsmönster. Samtidigt missgynnas de flesta småföretag utanför dessa branscher av den borttagna generella nedsättningen av arbetsgivaravgifter.

Miljöpartiets förslag om sänkt inkomstskatt och fastighetsskatt är enligt min mening överlägset regeringens förslag från fördelnings- och rättvisesynpunkt. Förslaget går ut på att sänka inkomstskatten med ca 1 800 kr per år, lika för alla låg- och medelinkomsttagare, på årsinkomster upp till ungefär 320 000 kr om året. Därefter trappas sänkningen av till noll vid en taxerad inkomst på ca 374 000 kr. Skiktgränsen för statlig skatt räknas endast upp med en procentenhet utöver inflationen, vilket innebär att fler får betala statlig skatt. Fastighetsskatten sänks generellt till 0,8 % för småhus och 0,4 % för hyreshus.

Klimathoten är vårt samhälles största utmaning. Att göra de omställningar som krävs för att klara miljömålen är en mycket prioriterad fråga. Den gröna skatteväxlingen bör fortsätta med förändringar av de miljö- och trafikrelaterade skatterna, bl.a. för att gynna en fortsatt omställning mot bränslesnålare fordon och alternativa drivmedel. För att nå upp till den av riksdagen angivna inriktningen på 30 miljarder kronor fram till år 2010 återstår drygt 12 miljarder kronor under åren 2007–2010. Huvuddelen av denna skatteväxling bör inriktas mot trafiksektorn där de största problemen med ökade utsläpp av växthusgaser finns. Det handlar bl.a. om årliga höjningar av bensin- och dieselskatterna med 25 öre per liter, fullföljande av beslutet att införa en flygskatt samt införande av en koldioxidrelaterad registreringsskatt, fördubblad koldioxidskatt för lätt industri, höjning av effektskatten på kärnkraft och skatt på förbränning av industriavfall.

Skattesänkningarna inom ramen för den gröna skatteväxlingen ska enligt de antagna riktlinjerna främst avse skatt på arbete. Den beloppsmässigt största sänkningen avser den föreslagna sänkningen av inkomstskatten för hushållen, medan resterande del avser arbetsgivaravgifterna.

En miljöbilspremie för privatpersoner bör, som Miljöpartiet föreslår, temporärt införas under perioden 2007–2009. Miljöbilspremien differentieras för att i viss mån återspegla de merkostnader som en miljöbil för närvarande betingar. Premien för bilar som kan drivas med etanol bör vara 5 000 kr och för bilar som kan drivas med gas samt för el- och elhybridbilar 20 000 kr. Vidare bör Sverige fatta beslut om att temporärt sänka momsen för E85 till 12 % under perioden 2007–2009.

En särskild skattestimulans bör införas till stöd för en konvertering av bilparken till drift med alternativa bränslen. Som Miljöpartiet är inne på skulle stödet kunna utformas som en skattereduktion på inkomstskatten på 30 % av konverteringskostnaden inklusive kostnaden för besiktning för kostnader upp till 30 000 kr vid konvertering till etanol- eller gasdrift. Reduktionen bör gälla under åren 2007–2009. Skattebortfallet beror på utnyttjandet.

Trängselskatterna i Stockholm bör återinföras så snart som möjligt. Dessutom bör trängselskatt införas i andra större städer, förutsatt att det – som i Stockholm – finns en majoritet i fullmäktige bakom förslaget. En lagändring bör också genomföras som gör det möjligt för kommuner att införa trängselavgifter utan riksdagsbeslut.

Jag accepterar regeringens förslag om bl.a. höjda skatter på snus och tobak, minskade avdrag för resor och övriga utgifter, förmånsskatt på lånedatorer (dock bara för nya avtal), skatt på trafikförsäkringspremier samt avskaffad skattereduktion för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa.

Jag övergår härefter till att något kommentera några detaljer rörande skatteförslagen i budgetpropositionen och de motioner som väckts med anledning av denna proposition.

Regeringens förslag till *skattereduktion för förvärvsinkomster – s.k. jobbsskatteavdrag* – innebär störst skattelättnader för dem som tjänar mest och betydligt mindre skattelättnader för personer med låga inkomster. Skattelättnaderna finansieras genom lägre ersättningar till arbetslösa, lägre pensionsavsättningar för personer med sjuk- och aktivitetsersättning, fyrdubblade avgifter till arbetslöshetskassorna och på flera andra sätt som fördelningspolitiskt inte är acceptabelt. Den jobbskapande effekten får bedömas som mycket tveksam. Liksom Miljöpartiet finner jag att regeringens förslag bör avslås och att grundavdraget i stället bör höjas med ca 5 600 kr i alla inkomstlägen upp till en taxerad inkomst på ca 320 000 kr om året. Därefter bör höjningen trappas av till noll vid en taxerad inkomst på ca 374 000 kr och uppräkningsindex av skiktgränserna minskas inför 2007 till konsumentprisindex plus 1 procentenhet.

I fråga om *slopat förhöjt grundavdrag i stödområde A* håller jag med Miljöpartiet om att det regionalt förhöjda grundavdraget i stödområde A bör ses som en kompensation för ökade levnadskostnader i detta område till följd av långa avstånd och kallt klimat. Regeringens förslag att ta bort det bör avslås.

När det gäller *beskattning av lånedatorer* kan jag i och för sig ha en viss förståelse för regeringens förslag att i fortsättningen ta upp sådana lånedatorer som arbetsgivaren tillhandahåller inom ramen för ett s.k. lånedatorprogram till beskattning då det inte längre kan anses motiverat att samhället ska subventionera just datorer. För att undvika att skatten får en retroaktiv karaktär bör förslaget dock modifieras som Miljöpartiet föreslagit. Förmånsskatten för lånedatorer bör således inte tillämpas under återstående avtalstid för avtal som slutits före den 17 oktober 2006. För att förekomma en alltför låg värdering av mycket dyra s.k. multimediepaket bör regeringen återkomma med förslag om regler för förmånsvärdering av mycket dyra datorer.

En *skattereduktion för hushållstjänster*, eller rättare sagt hushållsnära tjänster, kommer enligt alla realistiska bedömningar främst att utnyttjas av personer med goda inkomster som bör ha råd att betala för dessa tjänster

själva. Hushållsnära tjänster är inga framtidsjobb. Riksdagen bör göra ett tillkännagivande om att någon skattereduktion för hushållsnära tjänster inte ska införas.

Liksom Miljöpartiet finner jag att förslaget om *slopad särskild löneskatt för personer äldre än 65 år* bör avslås. Den särskilda löneskatten för äldre kan motiveras med att en del av arbetsgivaravgifterna har skattekaraktär då de inte är direkt förknippade med några förmåner och att de därför bör betalas lika för alla anställda. En anställds ålder är inte en effektiv grund för differentiering. Många äldre kan vara lika eller mer eftertraktade på arbetsmarknaden än många yngre. Det hänger mera på person än på ålder.

När det gäller frågan om *fryst underlag för fastighetsskatt* bör ansträngningarna inriktas på att ge fastighetsskatten en rimligare utformning än den har för närvarande. Jag ställer mig därför bakom Miljöpartiets förslag att sänka fastighetsskattesatsen för småhus från 1,0 % till 0,8 % fr.o.m. den 1 januari 2006 och att inte tillämpa dämpningsregeln under åren 2006–2008. Det är också viktigt att fullfölja det arbete med en bättre miljöanpassning av fastighetsskatten som inleddes under förra mandatperioden. En rabatt på fastighetsskatten bör kunna ges till fastigheter som vid energibesiktning har visats ha särskilt effektiv och miljövänlig energiförsörjning. Vidare anser jag liksom Miljöpartiet att det är viktigt att regeringen klargör för riksdagen hur den har tänkt sig att lokaler och industrifastigheter ska beskattas. Propositionen i nu aktuell del bör avslås.

Jag finner i likhet med Miljöpartiet att förslaget om en *begränsning av fastighetsskatten på markvärdet m.m.* är dåligt från fördelningspolitisk synpunkt och att det kan komma att leda till ökade fastighetspriser i de områden som får stora skattesänkningar. Jag föreslår avslag på regeringens förslag i här aktuell del.

Jag håller med Miljöpartiet om att förslaget om *slopad schablonintäktsbeskattning för bostadsrättsföreningar* i kombination med slopade ränteavdrag kommer att gynna endast nuvarande ägare av lågt belånade bostadsrätter i äldre fastigheter. Förslaget bör därför avslås och i stället bör effekterna av förestående taxering av hyreshus motverkas genom att nivån på schablonintäkten sänks från 3 % till 2,4 % fr.o.m. den 1 januari 2007.

Som anförts av Miljöpartiet finns det åtskilliga problem förknippade med *förmögenhetsskattens avveckling*, och en eventuell sänkning eller borttagande måste ske på ett ekonomiskt ansvarsfullt och ett fördelningspolitiskt rättvist sätt. Regeringens förslag motsvarar inte dessa krav. Att beskatta banktillgodohavanden och aktieinnehav med 0,75 % och villor och bostadsrätter med 1,5 % brister i logik, krånglar till en redan tillkrånglad skatt och öppnar för skatteplanering och skatteundandragande. Att dessutom låta sjuka och arbetslösa med små inkomster bära bördan av finansieringen till en avveckling, som mest gynnar de bättre bemedlade i samhället, är både stötande och från fördelningspolitisk synpunkt djupt orättvist. En avveckling av förmögenhetsskatten kan endast accepteras om den ingår i en

politik som sammantaget är fördelningspolitiskt acceptabel. Mot denna bakgrund avvisar jag de ändringar i förmögenhetsskatten som regeringen har aviserat, liksom förslaget att dämpningsregeln ska påverka förmögenhetsskatten.

De s.k. 3:12-reglerna fyller en viktig funktion för en rättvis beskattning av rörelseidkare. Det är viktigt att villkoren för fåmansföretagare är generösa, samtidigt som möjligheterna till skatteundandragande bör begränsas. När det gäller frågan om en *fortsatt reformering av 3:12-reglerna* accepterar jag delvis, i likhet med Miljöpartiet, regeringens förslag till förändringar och finner således att förändringarna i schablonregeln och löneunderlagsregeln är rimliga. När det gäller det temporära återinförandet av den upphävda regeln om hälftindelning av kapitalvinster mellan tjänst och kapital befarar jag, liksom Miljöpartiet, att det öppnar för skatteplanering bl.a. i form av interna aktieöverlåtelse. Regeringens förslag i denna del avvisas därför.

I fråga om *etableringskonto* vill jag hänvisa till Miljöpartiets påpekande att det i Danmark finns ett system med skattegynnade sparande i s.k. etableringskonton för dem som har planer på att starta företag. Jag biträder Miljöpartiets förslag om en utredning av förutsättningarna att även i Sverige införa ett sådant sparandesystem, som skulle kunna användas som startkapital för nya företag.

I fråga om *energiskatt på el i norra Sverige* är jag i likhet med Miljöpartiet emot tanken på en sänkning av energiskatt på el i vissa kommuner. En sådan skatteförmån gynnar ensidigt elkonsumtion och eluppvärmning, vilket blir både godtyckligt och utan stimulans att välja de miljömässigt bästa alternativen. Jag förordar därför i stället, i likhet med Miljöpartiet, att det regionalt förhöjda grundavdraget ska kvarstå eftersom detta stöd är ett bättre, neutralt och miljöstimulerande sätt att kompensera boende i norra Sverige för lägesnackdelar.

Då det gäller frågan om *koldioxidskatt, utsläppshandel m.m.* är det viktigt att alla delar av samhället tar sitt ansvar för att minska koldioxidutsläppen. För närvarande betalar industrin bara 21 % av hushållsnivån i koldioxidskatt. Detta ger enligt min uppfattning en alltför svag styrning av industrins koldioxidutsläpp. Yrkandena av Miljöpartiet om en fördubbling av koldioxidskatten för all industri som inte ingår i systemet med handel med utsläppsrätter är enligt min mening väl motiverade. Den föreslagna skattehöjningen för den lätta industrin får ses som ett led i den gröna skatteväxlingen och skulle kunna kompenseras av bl.a. en sänkning av arbetsgivaravgifterna.

Miljöpartiets förslag om *höjd effektskatt på kärnkraft* bör bedömas mot bakgrund av det förhållandet att kärnkraften inte är långsiktigt hållbar och att den inte betalar sina miljökostnader, trots att den under senare år kunnat lyfta stora vinster. Av bl.a. det skälet är det rimligt att höja effektskatten på kärnkraft för att ge en tydlig signal till kraftindustrin att planera för

en fortsatt kärnkraftsavveckling i ordnade former. Jag ställer mig därför bakom Miljöpartiets förslag att höja effektskatten på kärnkraft med 15 % från den 1 januari 2007.

Angående frågan om *fortsatta skattelättnader för alternativa drivmedel* är det viktigt att framhålla att användningen av miljöbilar och alternativa bränslen bör främjas. Eftersom etanol som fordonsbränsle redan är befriat från punktskatter bör, åtminstone temporärt, en lägre momssats tas ut på E85-bränsle. Jag biträder därför kravet av Miljöpartiet att mervärdesskatten på etanol bör sänkas till 12 % i syfte att uppnå balans mellan priset på E85 och bensin. Den lägre skattesatsen bör gälla under en treårsperiod med början den 1 januari 2007. Beslutet bör anmälas till EG-kommissionen tillsammans med en begäran om att ändra momsdirektivet så att det blir möjligt att beskatta etanol med en reducerad skattesats. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag om sänkt mervärdesskatt för E85-bränsle i enlighet med vad som nu anförts.

Beträffande *miljöbilar m.m.* anser jag, liksom Miljöpartiet, att det är viktigt att främja en grön omställning av transportsektorn. Det är dock bättre att främja användningen av alternativa drivmedel än att subventionera inköp av nya bilar, vilket kan bli väl dyrt för skattebetalarna i längden. En miljöbilspremie kan emellertid försvaras som en temporär åtgärd i ett paket med andra åtgärder för att snabbt komma upp i en ökad andel miljöbilar i bilparken. Jag ställer mig därför bakom Miljöpartiets förslag om att införa en temporär skattereduktion för inköp av miljöbilar under perioden den 1 januari 2007–31 december 2009. Premien bör vara 5 000 kr för bilar som kan drivas med etanol och 20 000 kr för bilar som kan drivas med gas samt för el- och hybridbilar.

I syfte att stödja konvertering av bensinfordon till etanol- eller gasdrift bör regeringen snarast återkomma till riksdagen med förslag om ett konverteringsstöd. Stödet bör utformas som en skattereduktion på inkomstskatten och uppgå till 30 % av konverteringskostnaden, inklusive besiktning, för kostnader upp till 30 000 kr. Reduktionen bör omfatta konverteringar som görs under tiden den 1 januari 2007–31 december 2009. Vidare bör, som ett led i den gröna skatteväxlingen, regeringen återkomma med ett lagförslag som gör det möjligt att fr.o.m. den 1 juli 2007 ta ut en koldioxidrelaterad registreringsskatt för lätta fordon upp till 3,5 ton.

För att fasa ut användningen av fossilt fordonsbränsle bör skatten på *bensin och diesel* höjas. Riksdagen bör redan nu besluta om framtida höjningar av skatten för den 1 januari 2007, 2008 och 2009 så att konsumenterna vet vad som väntar framöver och kan planera därefter. Jag tillstyrker Miljöpartiets förslag att skatten på bensin och diesel vid varje årsskifte höjs med 25 öre utöver indexuppräkningarna.

När det gäller *flygskatt* bör det framhållas att flygets negativa klimataffekter är betydligt värre än alla andra trafikslag i förhållande till utfört transportarbete. Jag finner det därför rimligt att flyget med en lämpligt utformad skatt får bidra till att betala för de kostnader som det förorsakar

miljön, framför allt klimateffekterna. Den av riksdagen antagna skatten på flygresor bör därför enligt min mening vara kvar och inte upphävas redan innan den börjat tillämpas. Vidare bör regeringen tillsätta en utredning med uppdrag att ta fram förslag till en skatt på flygbränsle.

Beträffande *beskattning av avfall som förbränns* hör det till saken att det infördes en skatt på hushållsavfall som förbränns den 1 juli 2006 efter förslag från den s.k. BRAS-utredningen (SOU 2005:23). Utredningen föreslog att skatten även skulle omfatta industriavfall. Detta krävde dock ytterligare beredning och EU-notifiering, vilket gjorde att denna del av skatten inte kunde införas till den 1 juli 2006. Miljöpartiet föreslår nu att arbetet snabbt drivs vidare enligt utredningens förslag och att regeringen återkommer med förslag om en skatt även på industriavfall som förbränns från den 1 juli 2007. Jag ansluter mig härtill.

Jag biträder Miljöpartiets krav att *trängselskatt* återinförs i Stockholm den 1 april 2007. Vägverket har räknat med att skatteinkomsterna kommer att uppgå till ca 770 miljoner kronor under ett helår. Av influtna medel beräknas ca 250 miljoner kronor åtgå till driftskostnaderna för systemet. Återstoden, ca 520 miljoner kronor per år, bör återföras till regionen för främst kollektivtrafik. Efter nödvändiga lagstiftningsåtgärder bör regeringen ge Vägverket i uppdrag att snarast starta systemet i Stockholm. Vidare bör riksdagen besluta om de lagändringar som behövs för att förlänga inbetalningstiden till 30 dagar och ge möjlighet till fem skattefria passager per år. En utredning om effekterna av att ge näringsidkare rätt att göra avdrag i deklarationen för trängselskatt som tas ut för resor i tjänsten är önskvärd, och möjligheten att införa fakturering av trängselskatt en gång per månad bör också utredas. Regeringen bör dessutom uppdraga åt Vägverket att företa en översyn av systemet med trängselskatt och föreslå de förbättringar som kan göras i systemet.

När det gäller frågan om *moms på ekologisk mat* bör det framhållas, som Miljöpartiet gör, att man kan undvika de höga priserna i konsumentlandet på ekologisk mat på grund av bl.a. små volymer och dyr separathanteringskostnad genom att sänka momsen på sådana livsmedelsprodukter. En sådan åtgärd kommer att stimulera till ökad konsumtion av livsmedel från certifierad produktion, vilket kommer att stärka tillväxten i branschen samtidigt som förutsättningarna för de av riksdagen fastställda miljömålen ökar. Regeringen bör återkomma med förslag om att mervärdesskatten på ekologiskt producerad mat ska sänkas till 6 % från den 1 januari 2008. Jag tillstyrker detta yrkande.

Jag vill slutligen också något beröra frågan om en *båtskatt*. I syfte att minska båtstölder, identifiera båtar vid smitning och hastighetsöverträdelser samt klargöra ägarförhållandena vid försäljningar förordar jag i likhet med Miljöpartiet införandet av ett fritidsbåtsregister. Ett sådant register skulle även ge bättre möjligheter att kontrollera att dyra båtar tas upp i deklarationen för förmögenhetsskatt. Båtregistret bör finansieras av en båt-

skatt, som även bör finansiera den service för båtlivet som staten i dag bekostar på annat sätt. Jag tillstyrker följaktligen Miljöpartiets förslag att införa en skatt på fritidsbåtar den 1 januari 2008.

Med det anförda föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Miljöpartiets förslag.

Jag tillstyrker motionerna Fi223 yrkandena 1–7, 13 och 17–45 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp), Fi246 yrkandena 1, 4 och 7 av Peter Eriksson m.fl. (mp), C360 yrkande 15 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp), MJ391 yrkandena 13, 26 och 38 av Peter Eriksson m.fl. (mp) och Fi224 yrkandena 1–5 av Per Bolund m.fl. (mp).

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi246 yrkande 4.

BILAGA 5

Justitieutskottets protokollsutdrag 2006/07:3.3

Utdrag**PROTOKOLL****UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2006/07:3**

DATUM

Tisdagen den 7 november 2006

§ 3 Ramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Utskottet behandlar fråga om yttrande till finansutskottet över proposition 2005/06:1, volym 1, punkterna 3 och 13 samt motionerna 2006/07:Fi244 yrkandena 4 och 5, 2006/07:Fi245 yrkandena 4, 5, 11 och 13 samt 2006/07:Fi246 yrkandena 5 och 6.

Utskottet beslutar om följande yttrande. Utskottet tillstyrker de i proposition 2006/07:1 framlagda förslagen om utgiftsram för år 2007 och beräknad utgiftsram för år 2008 och 2009 såvitt avser utgiftsområde 4. Därmed avstyrker utskottet bifall till motionerna 2006/07:Fi244 yrkandena 4 och 5, 2006/07:Fi245 yrkandena 4, 5, 11 och 13 samt 2006/07:Fi246 yrkanden 5 och 6.

Mot beslutet anføres avvikande meningar av dels Thomas Bodström, Margareta Persson, Elisebeht Markström, Christer Adelsbo, Kerstin Andersson och Maryam Yazdanfar, (alla s) som i stället tillstyrker bifall till motion 2006/07:Fi244 yrkandena 4 och 5, dels Lena Olsson (v) som i stället tillstyrker bifall till motion 2006/07:Fi245 yrkandena 4, 5, 11 och 13 och dels Mehmet Kaplan (mp) som i stället tillstyrker bifall till motion 2006/07:Fi246 yrkandena 5 och 6.

§ 4 Tilläggsbudget

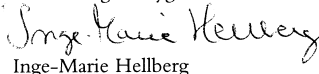
Utskottet behandlar fråga om yttrande till finansutskottet över proposition 2006/07:1, volym 1, punkten 29, tilläggsbudget för utgiftsområde 4.

Utskottet beslutar att inte avge yttrande.

VID PROTOKOLLET
Inge-Marie Hellberg

JUSTERAT
den 14 november 2006
Thomas Bodström

Rätt utdraget intygas

Inge-Marie Hellberg

Exp. 2006-11-14
FiU

BILAGA 6

Civilutskottets protokollsutdrag 2006/07:3.2

Utdrag ur**PROTOKOLL****UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2006/07:3**DATUM
TID2006-11-14
kl. 11.00-11.25

§ 2 Yttrande till FiU

Behandlades frågan om yttrande till finansutskottet över proposition 2006/07:1 såvitt gäller förslag till utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna, m.m. jämte motioner.

Utskottet beslutade om följande yttrande:

Utskottet tillstyrkte de i proposition 2006/07:1 framlagda förslagen om utgiftsram för 2007 och preliminär utgiftsram för år 2008 och 2009 såvitt avser utgiftsområde 18 (förslagspunkterna 3 och 13 i berörda delar). Därmed avstyrkte utskottet motionerna 2006/07:Fi244 (s) yrkandena 4 och 5, 2006/07:Fi245 (v) yrkandena 4, 5, 11 och 13 samt 2006/07:Fi246 (mp) yrkandena 5 och 6, samtliga yrkanden i berörda delar.

Vidare anförde utskottet följande:

Regeringens förslag om utgiftsområde 18 innebär att en normalisering av bostadssektorn nu kan inledas. Under en följd av år har den tidigare regeringen lagt fram förslag om olika riktade och tidsbegränsade stöd till bostadsproduktionen. Företrädare för bostadssektorn har samtidigt vänt sig mot denna ryckiga politik och efterfrågat långsiktigt hållbara spelregler. Regeringens förslag, som bl.a. innebär att det s.k. räntebidragssystemet successivt avvecklas och att de tidsbegränsade stöden inte förlängs, ger förutsättningar för sektorn att fatta långsiktiga beslut om bostadsinvesteringarna. Beslut om bostadsproduktionen kan tas med hänsyn tagen till efterfrågan i stället för till vilka bostadstyper som för tillfället ges mest subventioner. Utskottet vill avslutningsvis erinra om att avvecklingen av räntebidragssystemet förutsätts ske samtidigt som fastighetsskatteuttaget minskar med sikte på en avveckling under innevarande mandatperiod.

Mot beslutet anfördes avvikande meningar av

s-ledmöterna som i stället tillstyrkte motion 2006/07:Fi244 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. (s) yrkandena 4 och 5,
v-ledamoten som i stället tillstyrkte motion 2006/07:Fi245 Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 4, 5, 11 och 13 och
mp-ledamoten som i stället tillstyrkte motion 2006/07:Fi246 (mp) av Peter Eriksson m.fl. yrkandena 5 och 6.

Vidare anförde s-ledamöterna och v-ledamoten följande:

Regeringens förslag om ram för utgiftsområde 18 utgår från att statens bidrag till finansieringen av bostadsproduktionen snabbavvecklas och att vissa anslag inom utgiftsområdet därmed kan minska kraftigt eller helt avvecklas redan budgetåret 2007. Förslagen i sak kommer att behandlas av civilutskottet senare i höst. I praktiken innebär emellertid redan ett bifall till regeringens ramförslag avseende utgiftsområde 18 att även sakfrågan om statens ansvar för bostadsfinansieringen till stor del är avgjord. Vi vill därför uppmärksamma finansutskottet på att regeringens förslag om en avveckling av bostadsbyggnadssubventionerna inte är berett i sedvanlig ordning. Vidare är det beslutsunderlag som presenterats för riksdagen i frågan synnerligen bristfälligt. Förslaget om avvecklingen av räntebidragssystemet presenteras i princip endast som en tabell. Redovisningar av konsekvenserna av förslaget för hyresgäster, bostadsrätthavare och berörda fastighetsägare saknas helt. Detta är givetvis särskilt allvarligt med tanke på den stora betydelse som bostadsfinansieringssystemet har för samhällsekonomin i stort, även utanför bostadssektorn. Vi anser mot denna bakgrund att ett tillräckligt beslutsunderlag saknas även vad gäller ett ställningstagande till regeringens förslag om ram för utgiftsområde 18. Vi vill avslutningsvis framhålla att vi i sakfrågan visserligen anser att det finns skäl att se över de nuvarande formerna för bostadsfinansiering – uppenbarligen med andra utgångspunkter än regeringen haft – men att konsekvenserna av olika förändringar måste klarläggas innan ett konkret förslag läggs fram för riksdagen.

Mp-ledamoten anförde följande:

Regeringens förslag till ram för utgiftsområde 18 innebär bl.a. en snabbavveckling av nuvarande bostadsfinansieringssystem. Att en sådan allvarlig förändring bör utredas framgår tydligt i regeringens motiv. I bilaga 2 "Svensk ekonomi" under rubriken "Inbromsning av bostadsinvesteringarna" kan man läsa en argumentation som leder till motsatt slutsats. Regeringen använder det besvärande stora gapet mellan kostnad för nyproduktion och priset på begagnade villor (Tobins q) i storstadsområden som ett motiv att bromsa nyproduktionen. Om efterfrågan på bostäder hade varit låg hade regeringens slutsats varit rimlig. I ett läge med hög efterfrågan på bostäder kan ett stopp i nyproduktionen inte leda till annat än att indexet ökar. Regeringens föreslagna åtgärd motverkar sitt syfte i stället för att bidra till att lösa det. Detta är bara ett exempel på att regeringens förslag inte är byggt på kunskap, fakta och analys av effekterna. Att låsa ramen innebär att insikt hos riksdagsmajoriteten under den kommande behandlingen om konsekvenserna inte ges möjlighet att omsättas i för samhället mindre skadliga riksdagsbeslut än det som regeringen föreslår. Mot bakgrund av bland annat detta yrkar jag avslag på regeringens föreslagna ram och bifall till Miljöpartiets föreslagna ram för utgiftsområde 18.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

VID PROTOKOLLET Hana Svecova

JUSTERAT Carina Moberg

RÄTT UTDRAGET
INTYGAR

Hana Svecova

Exp. 2006-11-14
FiU

BILAGA 7Socialförsäkringsutskottets yttrande 2006/07:
SfU1yRamar för utgiftsområdena 8 och 10–12
m.m.

Till finansutskottet

Finansutskottet har beslutat att bereda socialförsäkringsutskottet tillfälle att avge yttrande över de delar av budgetpropositionen för 2007 (volym 1) jämte motioner som berör socialförsäkringsutskottets ansvarsområde. Med anledning härav yttrar sig socialförsäkringsutskottet över regeringens förslag till fördelning av utgifterna på utgiftsområdena 8 och 10–12, beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten och statsbudgetens inkomster i form av socialavgifter jämte motioner i motsvarande delar.

Utskottet yttrar sig vidare i motsvarande delar över följande motioner:

Fi223 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp) yrkandena 8–12, 14 och 45

Fi244 av Göran Persson i Stjärnhov m.fl. (s) yrkandena 3–5, 70–72, 77 och 92

Fi245 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 3–5, 11, 13 och 27

Fi246 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 4–6.

Fi247 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 4 och 6.

Utskottet överlämnar, såvitt gäller förslaget om slopad medfinansiering under utgiftsområde 10 (volym 6), med eget yttrande lagförslagen 2.1 Förslag till lag om upphävande av lagen (2004:1237) om särskild sjukförsäkringsavgift och 2.6 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483) till finansutskottet. Motion Fi244 yrkandena 30 och 33 överlämnas samtidigt till finansutskottet.

Utskottet avger följande yttrande.

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Beloppen anges i miljoner kronor

År	Regeringen	s	v	mp
2007	5 033	+167	+182	-49
2008	4 897	0	-308	-47
2009	4 845	0	-308	-47

Utskottet har inga invändningar mot regeringens bedömning av utgifternas storlek och föreslår därför att finansutskottet tillstyrker dels den föreslagna ramen för utgiftsområdet för 2007, dels förslaget till preliminär fördelning av utgifterna för 2008 och 2009. Med det anförda bör finansutskottet avstyrka motionerna Fi244 yrkandena 4 och 5, Fi245 yrkandena 4, 5, 11 och 13 samt Fi246 yrkandena 5 och 6.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Beloppen anges i miljoner kronor

År	Regeringen	s	v	mp
2007	122 355	+2 245	+4 980	+2 160
2008	123 986	+2 614	+6 520	+2 160
2009	127 560	+2 840	+7 340	+2 160

Utskottet har inga invändningar mot regeringens bedömning av utgifternas storlek och föreslår därför att finansutskottet tillstyrker dels den föreslagna ramen för utgiftsområdet för 2007, dels förslagen till preliminär fördelning av utgifterna för 2008 och 2009. Med det anförda bör finansutskottet avstyrka motionerna Fi244 yrkandena 4 och 5, Fi245 yrkandena 4, 5, 11, och 13 samt Fi246 yrkandena 5 och 6.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Beloppen anges i miljoner kronor

År	Regeringen	s	v	mp
2007	44 202	+398	0	+500
2008	43 557	+543	+1 120	+1 000
2009	42 972	+728	+2 250	+1 000

Utskottet har inga invändningar mot regeringens bedömning av utgifternas storlek och föreslår därför att finansutskottet tillstyrker dels den föreslagna ramen för utgiftsområdet för 2007, dels förslaget till preliminär fördelning

av utgifterna för 2008 och 2009. Med det anförda bör finansutskottet avstyrka motionerna Fi244 yrkandena 4 och 5, Fi245 yrkandena 4, 5, 11 och 13 samt Fi246 yrkandena 5 och 6.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Beloppen anges i miljoner kronor

År	Regeringen	s	v	mp
2007	62 631	+669	+1 292	+1 315
2008	63 982	+1 318	+2 252	+3 815
2009	65 778	+1 422	+2 353	+3 815

Utskottet har inga invändningar mot regeringens bedömning av utgifternas storlek och föreslår därför att finansutskottet tillstyrker dels den föreslagna ramen för utgiftsområdet för 2007, dels förslaget till preliminär fördelning av utgifterna för 2008 och 2009. Med det anförda bör finansutskottet avstyrka motionerna Fi244 yrkandena 4 och 5, Fi245 yrkandena 4, 5, 11 och 13 samt Fi246 yrkandena 5 och 6.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Utskottet konstaterar att regeringens förslag att för 2007 beräkna utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 189 379 000 000 kr inte har föranlett några yrkanden om annan beräkning. Utskottet har inget att erinra mot förslaget och anser därför att finansutskottet bör tillstyrka förslaget.

Statsbudgetens inkomster

Allmänt

Socialavgifter utgörs enligt socialavgiftslagen (2000:980) av arbetsgivaravgifter och egenavgifter och tas ut för att finansiera systemen för social trygghet. Dessutom tas allmän pensionsavgift och statlig ålderspensionsavgift ut för att finansiera den inkomstgrundade ålderspensionen.

Arbetsgivaravgifter betalas av arbetsgivare och andra personer på ersättning främst i form av löner, arvoden och andra skattepliktiga förmåner. Avgiftsunderlaget består av summan av de avgiftspliktiga ersättningar som har utgetts under en kalendermånad. Arbetsgivaravgifterna uppgår för närvarande till 27,88 % av avgiftsunderlaget, varvid sjukförsäkringsavgiften utgör 8,64 % och ålderspensionsavgiften 10,21 %. Enligt lagen (2004:1237) om särskild sjukförsäkringsavgift gäller sedan den 1 januari

2005 att arbetsgivare betalar särskild sjukförsäkringsavgift när hel sjukpenning utges till en anställd. Avgiften utgör 15 % av hel sjukpenning som utgivits med vissa avgiftsbegränsningar.

Egenavgifter betalas av fysiska personer i första hand på överskott av näringsverksamhet i vilken den som har inkomsten har arbetat i inte oväsentlig utsträckning. Egenavgifterna uppgår för närvarande till 26,31 % av avgiftsunderlaget, varvid sjukförsäkringsavgiften utgör 9,61 % och ålderspensionsavgiften 10,21 %.

Vid beräkning av arbetsgivaravgifterna gäller att en arbetsgivare varje månad får göra avdrag med 5 % av avgiftsunderlaget, dock högst 3 090 kr, vilket motsvarar en årlig lönesumma på 741 600 kr. När det gäller beräkning av egenavgifter får avdrag göras med 5 % av avgiftsunderlaget, dock högst med 9 000 kr per år, vilket motsvarar ett avgiftsunderlag på 180 000 kr.

Genom lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980) infördes en regional stimulans för företagandet i stödområde A. Lagen är utformad så att den ryms inom ramen för det s.k. försumbara stödet enligt EG-regler. Företag inom sektorerna jordbruk, vattenbruk och fiske samt transport är därmed uteslutna. Stimulansen lämnas genom utvidgade avdrag på 10 %, utöver avdragen på 5 %, vid beräkningen av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Det utvidgade avdraget avseende arbetsgivaravgifter är maximerat till 7 100 kr per månad och avseende egenavgifter till 18 000 kr per år.

Enligt lagen (2006:294) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2006 och 2007 kan ett enmansföretag under en period av tolv månader i följd få sänkta arbetsgivaravgifter på ersättning som utges till den som först anställs i företaget. Reglerna innebär att endast ålderspensionsavgiften behöver betalas i dessa fall.

Propositionen

I budgetpropositionen föreslås att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2007. Inkomsten till statsbudgeten av socialavgifter och löneskatter men efter avdrag för nedsättning av socialavgifter beräknas uppgå till 407,3 miljarder kronor.

Vidare föreslås att det särskilda avdraget med 5 % vid beräkning av socialavgifter slopas fr.o.m. 2007. Ett omedelbart slopande av avdragen riskerar dock att leda till alltför kännbara effekter för de mindre företagen. Av det skälet föreslår regeringen att ett halverat avdrag övergångsvis medges under 2007 för att helt upphöra vid utgången av 2007. Under 2007 föreslås det särskilda avdraget för arbetsgivare uppgå till 2,5 % av lönesumman, dock högst 1 545 kr per månad, och för enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag till 2,5 % av underlaget, dock högst 4 500 kr per år.

En annan förändring som föreslås är att den tillfälliga nedsättningen av arbetsgivaravgifter för enmansföretag som anställer en person upphör att gälla vid utgången av 2006.

Under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp föreslås att arbetsgivares s.k. medfinansiering enligt lagen om särskild sjukförsäkringsavgift ska upphöra att gälla den 1 januari 2007 samt att särskild sjukförsäkringsavgift inte ska tas ut på sjukpenning som utges efter den 31 oktober 2006. Som en följd därav föreslår regeringen att sjukförsäkringsavgiften för arbetsgivare höjs med 0,14 procentenheter fr.o.m. den 1 januari 2007.

Slutligen gör regeringen bedömningen att arbetsgivaravgifter på ersättningar till personer som vid årets ingång fyllt 19 men inte 25 år bör sättas ned och att nedsättningen även ska gälla egenavgifter för personer i samma ålder som bedriver enskild näringsverksamhet. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag som bör kunna träda i kraft den 1 juli 2007. Inriktningen bör enligt regeringen vara att avgifterna, med undantag för ålderspensionsavgiften, ska halveras.

Motionerna

Socialdemokraterna

Göran Persson i Stjärnhov m.fl. (s) begär i motion Fi244 yrkande 3 att riksdagen godkänner beräkningen av den offentliga sektorns inkomster för 2007 i enlighet med vad som anförs i motionen. Motionärerna avvisar såväl förslaget om att slopa den generella nedsättningen av arbetsgivar- och egenavgifter med 5 % som förslaget om att avskaffa nedsättningen av arbetsgivaravgifter för enmansföretag som anställer. Vidare motsätter de sig att den särskilda sjukförsäkringsavgiften, dvs. arbetsgivares medfinansiering, slopas liksom att sjukförsäkringsavgiften för arbetsgivare höjs till följd därav. Motionärerna anser bl.a. att ett slopande av avdraget på 5 % kommer att göra det dyrare att anställa, vilket främst drabbar småföretagen, och att ett slopande av nedsättningen av arbetsgivaravgifter för enmansföretagare kommer att göra det dyrare för småföretag att expandera.

I samma motion begärs avslag på regeringens förslag om att upphäva lagen om särskild sjukförsäkringsavgift, dvs. medfinansieringen (yrkandena 30 och 33), och att ändra socialavgiftslagen (yrkande 70), lagen om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (yrkande 71) och lagen om fördelning av socialavgifter (yrkande 72) samt att upphäva lagen om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2006 och 2007 (yrkande 77).

Slutligen begärs i yrkande 92 ett tillkännagivande om nedsättning av socialavgifter för personer 19–24 år. Motionärerna framhåller att ett skapande av särregler för vissa grupper riskerar att urholka den långsiktiga finansieringen av den offentliga sektorn.

Vänsterpartiet

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Fi245 yrkande 3 att riksdagen godkänner beräkningen av statens inkomster för 2007–2009 enligt vad som anförs i motionen. Motionärerna motsätter sig att den tillfälliga nedsättningen för enmansföretag som anställer en person slopas samt avvisar den aviserade åtgärden att halvera arbetsgivar- och egenavgifter för 19–24-åringar. Vidare beräknar de att inkomsterna av arbetsgivaravgifter ökar till följd av partiets jobbsatsning i den offentliga sektorn och att de minskar till följd av förslaget om slopad sjuklöneperiod för de mindre företagen. I samma motion yrkande 27 liksom i motion Fi247 yrkande 6 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs avslag på förslaget om upphävande av lagen om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under 2006 och 2007. Motionärerna påpekar att den tillfälliga nedsättningen är en viktig värdemätare på vilken effekt en riktad nedsättning har på sysselsättningen.

I motion Fi247 yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om nedsättning av socialavgifter och egenavgifter för personer 19–24 år. Motionärerna framhåller att inte alla dessa ungdomar är i behov av stödinsatser.

Miljöpartiet

Peter Eriksson m.fl. (mp) begär i motion Fi246 yrkande 4 att riksdagen godkänner beräkningen av statens inkomster för 2007–2009 enligt vad som anförs i motionen. Motionärerna avvisar förslaget om att slopa det särskilda avdraget på 5 % liksom förslaget att slopa arbetsgivarnas medfinansiering och som en följd därav höjd sjukförsäkringsavgift för arbetsgivare. Vidare motsätter de sig halverade arbetsgivar- och egenavgifter för 19–24-åringar. Däremot vill de att nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för enmansföretagare som anställer permanentas och att arbetsgivaravgifterna generellt sänks som ett led i en skatteväxling.

Maria Wetterstrand m.fl. (mp) begär i motion Fi223 yrkande 8 avslag på förslaget att slopa det särskilda avdraget på 5 % vid beräkning av socialavgifter samt att övergångsvis ge ett halverat avdrag 2007. Motionärerna påpekar att en betydande del av de småföretag som mister nedsättningen är utsatta för internationell konkurrens och att de nu får sina konkurrensförutsättningar försämrade. I samma motion yrkande 9 begärs avslag på förslaget att slopa arbetsgivarnas medfinansiering i sjukförsäkringen. Arbetsgivarnas intresse av att hjälpa en sjukskriven anställd tillbaka i arbete kommer enligt motionärerna att mattas samtidigt som småföretagen, som tjänat på medfinansieringen, kommer att få ökade kostnader. I yrkande 10 begär motionärerna avslag på förslaget att slopa nedsättningen av arbetsgivaravgifter för enmansföretag som anställer. I yrkande 11 begärs – om yrkande 10 avslås – beslut att arbetsgivare som sökt och beviljats nedsättning senast den 31 december 2006 ska få behålla denna under återstående tid som nedsättningen ska gälla enligt nuvarande lag. Vidare begär motionärerna i yrkande 12 förslag om en permanentning av nedsättningen av arbetsgivaravgifter för enmansföretag som anställer. Enligt motionärerna

har Nutek bedömt att åtgärden kan vara effektiv vad gäller att få enmansföretagare att våga anställa. I yrkande 14 begärs avslag på förslaget om nedsättning av arbetsgivar- och egenavgifter för personer i åldern 19–24 år. Enligt motionärerna kommer huvuddelen av nedsättningen att ges till personer som ändå skulle ha fått arbete. I yrkande 45 (delvis) begärs ett tillkännagivande om grön skatteväxling. Motionärerna föreslår att arbetsgivaravgifterna sänks med 0,2 procentenheter från den 1 januari 2007.

Utskottets bedömning

Främst på grund av den korta tid som stått till buds för regeringen att lägga fram en budgetproposition har lagrådsgranskning av vissa av propositionens lagförslag skett först sedan propositionen överlämnats till riksdagen.

Lagrådet har i sitt yttrande bl.a. över slopandet av de särskilda avdragen vid beräkning av socialavgifter ansett att det framstår som tveksamt om den beredning som förekommit i ärendet motsvarar de krav som ställs i 7 kap. 2 § regeringsformen, särskilt som det inte heller finns någon dokumentation rörande den mycket begränsade beredning som skett. Vidare har Lagrådet föreslagit ett förtydligande av den föreslagna punkt 3 i övergångsbestämmelserna till förslaget till lag om ändring i lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980).

Utskottet delar Lagrådets uppfattning att det borde ha varit möjligt att bredda remissförfarandet samt redovisa en något utförligare konsekvensanalys av förslagen. Utskottet har dock förståelse för de svårigheter regeringen haft att på den korta tid som stått till buds presentera en budgetproposition med den av regeringen förordade politiken. Komplexiteten och svårighetsgraden i lagförslagen bör inte heller överdrivas.

I sak vill utskottet anföra följande.

Utskottet har tidigare framhållit att det principiellt är viktigt att det finns ett tydligt samband mellan de socialavgifter som tas ut och de olika förmåner som dessa avgifter ska finansiera. Ett sådant samband är föreskrivet i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter. För det fall det ändå bedöms som nödvändigt att använda socialavgifterna i annat syfte, t.ex. för sysselsättningsskapande åtgärder, anser utskottet att de av regeringen aviserade mer riktade avgiftslättnaderna för ungdomar och för vissa anställningar inom tjänstesektorn är att föredra framför det generella avdraget på 5 % vid beräkning av socialavgifter, ett avdrag som infördes för att stimulera till nyanställningar och egenföretagande. Av nu nämnda skäl välkomnar utskottet förslaget att slopa avdraget på 5 %. Utskottet har förståelse för att hänsyn måste tas till de mindre företagen och accepterar därför den föreslagna övergångslösningen. Mot bakgrund av vad nu anförts anser utskottet att regeringens förslag i denna del bör tillstyrkas, dock med den ändringen av punkten 3 i övergångsbestämmelserna till förslaget till lag om ändring i lagen om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialav-

giftslagen som Lagrådet föreslagit. I enlighet med vad nyss anförts motsätter sig inte utskottet det av regeringen aviserade förslaget till avgiftslättnader för personer 19–24 år.

Utskottet anser att även förslaget att slopa den tillfälliga nedsättningen av socialavgifterna för enmansföretag som anställer en person bör tillstyrkas. Eftersom reglerna endast gällt sedan den 1 juni 2006 är det svårt att dra några slutsatser beträffande deras effektivitet, men en tillfällig nedsättning under endast tolv månader kan knappast anses tillräcklig för att stimulera efterfrågan på arbetskraft.

När det gäller förslaget att avskaffa den särskilda sjukförsäkringsavgiften, dvs. arbetsgivarnas medfinansiering, noterar utskottet att Försäkringskassan har gjort en studie av medfinansieringens första år (Analyserar 2006:18). Av studien framgår att det framför allt är de större arbetsgivarna som känner till reformen, vilket beror på att det, i huvudsak, är de stora arbetsgivarna som betalar medfinansieringsavgift. Av de arbetsgivare som känner till reformen (63 % av 4 811 chefer och arbetsledare) uppger 36 % att de, i och med medfinansieringen, i större utsträckning kartlägger sjukfrånvaron på arbetsplatsen. 42 % av de arbetsledare som känner till reformen uppger att de har skärpt – eller kommer att skärpa – rutinerna vid nyanställningar. Detta indikerar enligt studien att det blir en ökad selektering vid nyanställningar på arbetsmarknaden med avseende på hälsotillstånd. I studien framhålls att det inte går att veta hur arbetsgivarna faktiskt agerar men att det är anmärkningsvärt att 14 % av dem som har kunskap om reformen uppger att de avskedar, eller kommer att avskeda, anställda som är långtidssjukskrivna. I studien framhålls också att det krävs ytterligare studier för att kunna dra mer övergripande och generella slutsatser om reformen samt att medfinansieringen av sjukpenningkostnaden även verkar få en del positiva effekter men att kunskap om detta saknas.

Regeringen har som skäl för att föreslå att arbetsgivarnas medfinansiering avskaffas anført att den hämmat särskilt mindre företags vilja att växa och att anställa personal samt försvårat för kroniskt sjuka och människor med funktionshinder att få arbete. Särskilt sistnämnda argument synes enligt utskottet ha stöd i Försäkringskassans studie. Något stöd för att medfinansieringen haft positiva effekter i den meningen att den minskat sjukfrånvaron på arbetsplatserna ger däremot inte studien.

Även om några säkra slutsatser inte går att dra av Försäkringskassans studie anser utskottet att redan risken för selektering på arbetsmarknaden av sjuka och funktionshindrade gör att nackdelarna med systemet med arbetsgivares medfinansiering synes alltför stora. Vid en sammanvägning av skälen för och emot gör utskottet samma bedömning som regeringen, nämligen att arbetsgivarnas medfinansiering bör avskaffas. Regeringens förslag bör därför tillstyrkas. Som en konsekvens härav bör även förslaget om höjd sjukförsäkringsavgift för arbetsgivare med 0,14 procentenheter tillstyrkas.

Med det anförda anser utskottet att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster såvitt avser socialavgifterna för 2007 bör tillstyrkas. Finansutskottet bör därmed i berörda delar avstyrka motionerna Fi223 yrkandena 8–12 och 14, Fi244 yrkandena 3, 30, 33, 70–72, 77 och 92, Fi245 yrkandena 3 och 27, Fi246 yrkande 4 och Fi247 yrkandena 4 och 6. Även motion Fi223 yrkande 45 i denna del bör avstyrkas.

Stockholm den 14 november 2006

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (m), Tomas Eneroth (s), Helena Rivière (m), Lars-Arne Staxäng (m), Solveig Zander (c), Siw Wittgren-Ahl (s), Tobias Krantz (fp), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s), Lars Gustafsson (kd), Mikael Cederbratt (m), Fredrick Federley (c), Gunvor G Ericson (mp), Mats G Nilsson (m), Ann Arleklo (s), Jasenko Omanovic (s) och LiseLotte Olsson (v).

Avvikande meningar

1. Socialdemokraterna (s)

Tomas Eneroth (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s), Ann Arleklo (s) och Jasenko Omanovic (s) anför:

Utgiftsområdena 8 och 10–12

Enligt vår mening bör finansutskottet ställa sig bakom det förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden som Socialdemokraterna redovisar för 2007–2009. Vi föreslår därför att finansutskottet tillstyrker motion Fi244 yrkandena 4 och 5 i de delar som avser utgiftsområdena 8 och 10–12. Beträffande utgiftsområde 10 vill vi särskilt framhålla att regeringens förslag att endast 80 % av antagandeinkomsten inom aktivitets- och sjukersättningen ska grunda rätt till ålderspension, enligt vår mening, är ett brott mot pensionsöverenskommelsen.

Statsbudgetens inkomster

Vi konstaterar att Lagrådet i sitt yttrande bl.a. över förslaget att slopa de särskilda avdragen på 5 % vid beräkning av socialavgifter har kritiserat den närmast obefintliga beredning som förekommit i ärendet och ifrågasatt om kraven på beredning som föreskrivs i 7 kap. 2 § regeringsformen uppfyllts. Enligt vår uppfattning är det allvarligt att regeringen så gott som helt har åsidosatt beredningskravet. Redan av det skälet anser vi att förslaget i denna del inte kan accepteras. Vi anser dessutom att förslaget kommer att göra det dyrare att anställa, vilket främst drabbar småföretagen.

Vidare avvisar vi förslaget att slopa den särskilda sjukförsäkringsavgiften, dvs. arbetsgivares medfinansiering, en åtgärd som infördes för att öka drivkrafterna för arbetsgivare att vidta åtgärder för att minska de långa sjukskrivningarna. Som följd härav motsätter vi oss att sjukförsäkringsavgiften för arbetsgivare höjs. Enligt vår uppfattning finns det mycket som talar för att systemet med arbetsgivarnas medfinansiering av sjukpenningkostnaderna har en positiv inverkan på sjukfrånvaron i den meningen att en tidig uppmärksamhet på sjukfrånvaron på arbetsplatsen från arbetsgivarnas sida inneburit att anställda snabbare kommit åter i arbete än som annars hade blivit fallet. Dessutom har arbetsgivarna blivit mer aktiva än tidigare vad gäller det förebyggande arbetet, vilket i sin tur lett till att anställda haft möjlighet att i större utsträckning än tidigare vara kvar på arbetsplatsen i stället för att vara sjukskrivna. Det finns inte heller något som tyder på att de mindre företagen missgynnats av systemet. Tvärtom har dessa företag skyddats av de avgiftsbegränsningar som finns inbyggda i systemet i form av fribelopp och högkostnadsskydd. Dessutom har arbetsgivarna som kollektiv gjort en vinst så till vida att kostnaden för medfinansieringen har

blivit betydligt lägre än förväntat och mer än väl kompenseras genom den sänkning av arbetsgivarnas sjukförsäkringsavgift som genomfördes när systemet infördes den 1 januari 2005.

Vi motsätter också att nedsättningen av arbetsgivaravgifter för enmansföretag som anställer under 2006 och 2007 avskaffas eftersom det kommer att göra det dyrare för småföretag att expandera.

När det gäller det aviserade förslaget om nedsättning av socialavgifter för personer mellan 19–24 år vill vi framhålla att särregler för vissa grupper riskerar att urholka den långsiktiga finansieringen av den offentliga sektorn. Vi avvisar därför idén om införande av sådana regler.

2. Vänsterpartiet (v)

LiseLotte Olsson (v) anför:

Utgiftsområdena 8 och 10–12

Enligt vår mening bör finansutskottet ställa sig bakom det förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden som Vänsterpartiet redovisar för 2007–2009. Vi föreslår därför att finansutskottet tillstyrker motion Fi245 yrkan-
dena 4, 5, 11 och 13 i de delar som avser utgiftsområdena 8 och 10–12.

Statsbudgetens inkomster

Vi motsätter oss att den tillfälliga nedsättningen för enmansföretag som anställer under 2006 och 2007 slopas samt avvisar den aviserade åtgärden att halvera socialavgifterna för 19–24-åringar. Enligt vår uppfattning är den tillfälliga nedsättningen för enmansföretag en viktig värdemätare på vilken effekt en riktad nedsättning har på sysselsättningen. Såvitt gäller nedsättning av socialavgifter för personer 19–24 år är det viktigt att hålla i minnet att inte alla dessa ungdomar är i behov av stödinsatser.

I övrigt beräknar vi att inkomsterna av arbetsgivaravgifter ökar till följd av partiets jobbsatsning i den offentliga sektorn och att de minskar till följd av förslaget om slopad sjuklöneperiod för de mindre företagen.

3. Miljöpartiet (mp)

Gunvor G Ericson (mp) anför:

Utgiftsområdena 8 och 10–12

Enligt vår mening bör finansutskottet ställa sig bakom det förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden som Miljöpartiet redovisar för 2007–2009. Vi föreslår därför att finansutskottet tillstyrker motion Fi246 yrkan-
dena 5 och 6 i de delar som avser utgiftsområdena 8 och 10–12.

Statsbudgetens inkomster

Vi avvisar förslaget om att slopa det särskilda avdraget på 5 % liksom förslaget att avskaffa arbetsgivarnas medfinansiering och som en följd därav en höjning av sjukförsäkringsavgiften för arbetsgivare. Att slopa det särskilda avdraget på 5 % vid beräkning av socialavgifter kommer att innebära att de småföretag som är utsatta för internationell konkurrens får sina konkurrensförutsättningar försämrade. När det gäller arbetsgivarnas medfinansiering kommer deras intresse av att hjälpa en sjukskriven anställd tillbaka i arbete återigen att mattas samtidigt som de småföretagare som tjänat på medfinansieringen kommer att få ökade kostnader.

Vi motsätter oss också halverade socialavgifter för 19–24-åringar. Enligt vår mening kommer huvuddelen av nedsättningen att ges till personer som ändå skulle ha fått arbete.

Vi anser inte heller att den tillfälliga nedsättningen av arbetsgivaravgifter för enmansföretagare som anställer ska slopas utan förordas i stället att den permanentas. Skälet till det är att Nutek bedömt att åtgärden kan vara effektiv vad gäller att få enmansföretagare att våga anställa. Om sistnämnda förslag inte vinner bifall vill vi att arbetsgivare som sökt och beviljats nedsättning senast den 31 december 2006 ska få behålla denna under återstående tid som nedsättningen gäller enligt nuvarande lag.

Slutligen vill vi att arbetsgivaravgifterna generellt sänks med 0,2 procentenheter från den 1 januari 2007 som ett led i en grön skatteväxling.

BILAGA 8

Socialutskottets protokollsutdrag 2006/07:3.5

Utdrag ur:

PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2006/07:3

DATUM 2006-11-14
 TID 11.00-11.45
 NÄRVARANDE Se bilaga 1

§ 4 Tilläggsbudget till statsbudgeten för 2006

Utskottet behandlar fråga om yttrande till finansutskottet över proposition 2006/07:1 Budgetpropositionen för år 2007 (volym 1) såvitt avser tilläggsbudget till statsbudget för budgetåret 2006.

Utskottet konstaterar bl.a. att inga motioner har väckts såvitt gäller utgiftsområde 9 varefter utskottet fattar följande beslut.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottet meddelas härom genom protokollsutdrag.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

§ 5 Ramen för Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Utskottet behandlar fråga om yttrande till finansutskottet över proposition 2006/07:1, volym 1 förslagspunkterna 3 och 13 samt i berörda delar motionerna 2006/07:Fi244 yrkandena 4 och 5, 2006/07:Fi245 yrkandena 4 och 5 samt Fi246 yrkandena 5 och 6.

Utskottet beslutar om följande yttrande: Utskottet tillstyrker de i proposition 2006/07:1 framlagda förslagen om utgiftsram för 2007 och beräknade utgiftsramar för år 2008 och 2009 såvitt avser utgiftsområde 9. Därmed avstyrker utskottet bifall till motionerna 2006/07:Fi244 yrkandena 4 och 5, 2006/07:Fi245 yrkandena 4 och 5 samt Fi246 yrkandena 5 och 6.

Mot beslutet anför avvikande meningar av Mona Sahlin, Christer Engelhardt, Marina Pettersson, Lennart Axelsson, Ylva Johansson och Catharina Bråkenhielm (alla s) som i stället tillstyrker bifall till motion 2006/07:Fi244 yrkandena 4 och 5 i berörda delar, av Elina Linna (v) som i stället tillstyrker bifall till motion 2006/07:Fi245 yrkandena 4 och 5 i berörda delar och av Thomas Nihlén (mp) som i stället tillstyrker bifall till motion 2006/07:Fi246 yrkandena 5 och 6 i berörda delar. Se bilagorna 4-6.

Finansutskottet meddelas härom genom protokollsutdrag.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Bilaga 4

Avvikande mening (s):

Med hänvisning till motion Fi244 (s) yrkandena 4 och 5 i berörda delar föreslår vi – i förhållande till regeringens förslag - en ökning av ramen avseende utgiftsområde 9 med 250 miljoner kronor för budgetåret 2007 samt en ökning av ramen för åren 2008 och 2009 med 2 754 miljoner kronor respektive 4 038 miljoner kronor.

Bilaga 5

Avvikande mening (v):

Med hänvisning till motion Fi245 (v) yrkandena 4 och 5 i berörda delar föreslår jag – i förhållande till regeringens förslag - en ökning av ramen avseende utgiftsområde 9 med 1 927 miljoner kronor för budgetåret 2007 samt en ökning av ramen för åren 2008 och 2009 med 8 618 miljoner kronor respektive 9 188 miljoner kronor.

Bilaga 6

Avvikande mening (mp):

Med hänvisning till motion Fi246 (mp) yrkandena 5 och 6 i berörda delar föreslår jag – i förhållande till regeringens förslag - en ökning av ramen avseende utgiftsområde 9 med 2 miljoner kronor för budgetåret 2007 samt en ökning av ramen för åren 2008 och 2009 med 64 miljoner kronor respektive 97 miljoner kronor.

Vid protokollet Andreas Hagström

Justeras 2006-11-16

Kenneth Johansson

Rätt utdraget intygar:

Andreas Hagström

Exp. 2006-11-16
FiU

BILAGA 9

Kulturutskottets yttrande 2006/07:KrU1y

Ramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett kulturutskottet tillfälle att yttra sig över de delar av budgetpropositionen för 2007 (volym 1) med tillhörande motioner som berör kulturutskottets ansvarsområde. För kulturutskottets del gäller detta främst de alternativa ramnivåer som förordas för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid av å ena sidan regeringen, å andra sidan respektive oppositionsparti¹.

För de närmast följande tre åren föreslår regeringen och oppositionspartierna att nivån på utgiftsområde 17 ska uppgå till följande belopp.

Tabell. Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsram för utg. omr. 17

Tusental kronor

År	Regeringens förslag	Oppositionspartiernas förslag		
		Fi244 (s)	Fi245 (v)	Fi246 (mp)
2007	10 139 013	+261 000	+742 000	+250 400
2008	10 049 000	+151 000	+813 000	+500 400
2009	10 308 000	±0	+778 000	+749 900

Av sammanställningen framgår att regeringens förslag till utgiftsram för 2007 uppgår till 10 139 miljoner kronor. Det är 557 miljoner kronor mer än motsvarande ramnivå för budgetåret 2006 som riksdagen lade fast för ett år sedan. Av uppräknningen förklaras 87 miljoner kronor av pris- och löneomräkningar av olika anslag, medan netto 473 miljoner kronor har sin grund i förslag om mer direkta anslagstillskott.

Bland större satsningar på kulturpolitikens område kan nämnas ett betydande tillskott till folkbildningen med anledning av riksdagens beslut våren 2006². Regeringen föreslår att stödet till folkbildningen räknas upp med närmare 490 miljoner kronor, motsvarande 18 %. Av detta belopp

¹ Budgetpropositionen (volym 1) punkterna 3 och 13 samt motionerna Fi244 (s) yrkandena 3 och 4, Fi245 (v) yrkandena 4 och 5 samt Fi246 (mp) yrkandena 5 och 6.

² Proposition 2005/06:192, betänkande 2005/06:KrU14.

förs närmare 350 miljoner kronor upp på utgiftsområde 17, medan resterande 140 miljoner kronor tillförs utgiftsområde 16 där det kanaliseras direkt till idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet.

Anslaget till kyrkoantikvarisk ersättning ökas enligt tidigare fastställd uppräkningsplan med 70 miljoner kronor, eller med 30 %. Operan, Dramaten, Riksteatern och Drottningholms slottsteater tillförs sammanlagt åtta miljoner kronor extra utöver sedvanlig pris- och löneomräkning. En besparing på 62,6 miljoner kronor görs genom att den fria entrén begränsas till barn och ungdomar vid de 19 statliga museer som i dag har fri entré. Samtidigt tillförs nio statliga museer extra resurser på sammanlagt ca 15 miljoner kronor. Vidare utökas filmstödet med 10 miljoner kronor.

De tre oppositionspartiernas ramförslag för 2007 överstiger budgetpropositionens ram för utgiftsområde 17 med 250–742 miljoner kronor.

Socialdemokraterna föreslår en utgiftsram för 2007 som är 261 miljoner kronor högre än regeringens. Hur den utökade ramen ska fördelas på anslag redovisas inte. Endast några reformförslag pekas ut. Så t.ex. vill Socialdemokraterna få till stånd en särskild satsning på barn- och ungdomskultur. Partiet vill också satsa på folkbildning. Dessutom avvisar man den föreslagna avvecklingen av fri entré för vuxna vid de statliga museerna. I stället vill Socialdemokraterna utöka denna reform och låta den omfatta även de regionala läns museerna.

Vänsterpartiets förslag till utgiftsram för 2007 överstiger regeringens med 742 miljoner kronor, eller 7,3 %. Bland partiets rampåverkande förslag finns en betydande satsning på filmområde som tillförs 208 miljoner kronor. Stödet till fria grupper utökas med 65 miljoner kronor. Dansalliansen, Teateralliansen, Danscentrum, Teatercentrum och musikarrangörer får 20,5 miljoner kronor utöver regeringens förslag. För att förverkliga Kulturrådets förslag till handlingsprogram för dansen anvisas ytterligare 15 miljoner kronor. Genom att skjuta till ytterligare 30 miljoner kronor vill Vänsterpartiet lösa pensionsproblemen för såväl den fria scenkonsten som för institutionsscenernas sångare och dansare med tidiga pensionsavgångar. Anslaget till folkbildningen räknas upp med 93,3 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Till ändamålsfastigheternas hyror tillför partiet 20 miljoner kronor och till amatörkulturen 25 miljoner kronor. För att kunna behålla fri entré vid de statliga museerna anvisar Vänsterpartiet ytterligare 62 miljoner kronor. Vidare får Riksantikvarieämbetet och Riksutställningar 51 miljoner kronor för ökade kostnader med anledning av lokaliseringen till Visby. Till lokaler och verksamheter för flickor och pojkar anvisas ytterligare 80 miljoner kronor. Vänsterpartiet vill under de närmaste tre åren utnyttja Svenska Spels överskott för satsningar på barnkultur. Det idrottsstöd som finansieras med medel från Svenska Spels överskott bör successivt kanaliseras via statsbudgeten. I ett första steg mot en sådan ordning föreslår partiet att anslaget för stöd till idrotten ökas med 50 miljoner kronor.

Miljöpartiet vill till utgiftsområde 17 anvisa 250,4 miljoner kronor mer än regeringen. Hälften av detta belopp, eller 125 miljoner kronor, avdelas för en satsning på regionala kulturfonder. Partiet motsätter sig den ospecificerade anslagshöjning på 25 miljoner kronor som regeringen fört upp i budgetpropositionen på anslag 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet* liksom förslaget att slopa den fria entrén för vuxna vid de statliga museerna. Miljöpartiet vill förbättra levnadsvillkoren för konstnärer och avdelar för detta ändamål ytterligare 67 miljoner kronor. Partiet satsar också 25 miljoner kronor på hälsofrämjande kultur inom vård, omsorg och skola.

Kulturutskottet vill med anledning av dessa förslag framhålla följande. Vänsterpartiets och Miljöpartiets förslag till ramnivåer bärs upp av detaljyrkanden i andra motioner som utskottet kommer att pröva mer ingående i den fortsatta budgetbehandlingen. Några motsvarande förslag framförs inte av Socialdemokraterna. I sin budgetmotion markerar Socialdemokraterna endast några områden som man vill prioritera särskilt. Hur dessa prioriteringar förhåller sig till regeringens nu aktuella budgetförslag går inte att utläsa eftersom satsningarna, i de fall de är beloppsmässigt preciserade, anges i förhållande till de anslagsnivåer och det ekonomiska läge som gällde när vårpropositionen lades fram i mitten av april tidigare i år. Kulturutskottet uppfattar därför det socialdemokratiska budgetalternativet på kulturpolitikens område mer som en politisk viljeinriktning än som ett genomarbetat förslag som kan ligga till grund för utskottets fortsatta budgetberedning. Det innebär att kulturutskottet inte kan ställa sig bakom den utökning av ramen med 261 miljoner kronor som Socialdemokraterna föreslår.

Miljöpartiets förslag till ram för utgiftsområde 17 ligger på ungefär samma nivå som Socialdemokraternas. I betydande utsträckning är den utökade ramen föranledd av Miljöpartiets förslag om regionala kulturfonder, något som utskottet inte är berett att tillstyrka. Kulturutskottet är i och med det inte heller berett att tillstyrka Miljöpartiets förslag till ramnivå.

Det förslag Vänsterpartiet för fram innebär att nivån på utgiftsområdet skulle öka mycket kraftigt. I jämförelse med regeringens nu aktuella budgetförslag är ökningen närmare 750 miljoner kronor. Inklusivt regeringens tillskott skulle på ett år utgiftsområdet i så fall öka med 1 300 miljoner kronor, eller med 13,6 %. Även om behoven är stora kan kulturutskottet för egen del inte tillstyrka en så betydande uppräkningsnivå på utgiftsområdet.

Enligt kulturutskottets mening bör därför finansutskottet avstyrka motionerna Fi244 (s) yrkandena 3 och 4, Fi245 (v) yrkandena 4 och 5 samt Fi246 (mp) yrkandena 5 och 6 i de delar de berör utgiftsområde 17. Från kulturutskottets synvinkel framstår regeringens förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden som väl avvägd.

Kulturutskottet anser därför att finansutskottet bör tillstyrka regeringens förslag till ramnivå för utgiftsområde 17 för 2007–2009.

Stockholm den 14 november 2006

På kulturutskottets vägnar

Siv Holma

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Siv Holma (v), Cecilia Wikström i Uppsala (fp), Margareta Israelsson (s), Anne Marie Brodén (m), Lars Wegendal (s), Mats Johansson (m), Anders Åkesson (c), Nikos Papadopoulos (s), Anne Ludvigsson (s), Betty Malmberg (m), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Dan Kihlström (kd), Olof Lavesson (m), Göran Persson i Simrishamn (s), Solveig Hellquist (fp), Esabelle Reshdouni (mp) och Göran Montan (m).

Avvikande meningar

1. Ram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (s)

Margareta Israelsson (s), Lars Wegendal (s), Nikos Papadopoulos (s), Anne Ludvigsson (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s) och Göran Persson i Simrishamn (s) anför:

Enligt vår mening bör finansutskottet ställa sig bakom det förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden som Socialdemokraterna redovisar för 2007–2009. Vi föreslår således att finansutskottet tillstyrker motion Fi244 (s) yrkandena 3 och 4 i de delar som avser utgiftsområde 17.

2. Ram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (v)

Siv Holma (v) anför:

Enligt min mening bör finansutskottet ställa sig bakom det förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden som Vänsterpartiet redovisar för 2007–2009. Jag föreslår således att finansutskottet tillstyrker motion Fi245 (v) yrkandena 4 och 5 i de delar som avser utgiftsområde 17.

3. Ram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (mp)

Esabelle Reshdouni (mp) anför:

Enligt min mening bör finansutskottet ställa sig bakom det förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden som Miljöpartiet redovisar för 2007–2009. Jag föreslår således att finansutskottet tillstyrker motion Fi246 (mp) yrkande 5 i de delar som avser utgiftsområde 17.

BILAGA 10

Trafikutskottets protokollsutdrag 2006/07:5.4

Utdrag ur:

PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2006/07:5

DATUM 2006-11-09

TID 09.30-10.45

§ 4 Yttrande till finansutskottet över förslag till utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna samt tilläggsbudget 2

Utskottet behandlar frågan om yttrande till finansutskottet över propositionen 2006/07:1 såvitt gäller förslag till utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna, m.m. jämte motioner.

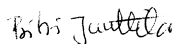
Utskottet beslutar att inte ange yttrande. I stället beslutar utskottet att genom protokollsutdrag meddela finansutskottet att m-, c-, fp- och kd-ledamöterna tillstyrker berörda förslag i budgetpropositionen och avstyrker motsvarande motioner, att s-ledamöterna tillstyrker motion 2006/07:Fi244, att v-ledamöterna tillstyrker motion 2006/07:Fi245.

VID PROTOKOLLET Bibi Juntila

JUSTERAT 2006-11-14

Anders Karlsson

Rätt utdraget intygar:

Bibi Juntila

Exp. 2006-11-14
FiU

BILAGA 11

Miljö- och Jordbruksutskottets protokollsutdrag 2006/07:6.3

Utdrag ur

PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2006/07:6

DATUM 2006-11-14
TID 11.00-11.50
NÄRVARANDE Se bilaga 1

§ 3 Fråga om yttrande till finansutskottet över utgiftsramar

Utskottet behandlade fråga om yttrande till finansutskottet över proposition 2006/07:1, volym 1, såvitt gäller ramen för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård samt 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar jämte motionerna 2006/07:Fi244 (s), 2006/07:Fi245 (v) och 2006/07:Fi246 (mp) i berörda delar.

Utskottet beslutade om följande yttrande:

Inledning

Utskottet redovisade i budgetbetänkandet för år 2006 sin uppföljning av regeringens redovisning av resultat för politikområdet Livsmedelspolitik i budgetpropositionerna för år 2005 och 2006. Utskottet anförde att följande fem punkter är viktiga att uppmärksamma i det fortsatta utvecklingsarbetet: Mål; indikatorer och resultatmått; strukturen för regeringens resultatredovisning; politikområdesindelning samt resultatskrivelser. Riksdagen godkände vad utskottet anförde (bet 2005/06:MJU2 s. 47, prot. 2005/06:51). Regeringen anför i budgetpropositionen för år 2007 (volym 1 s. 268) i fråga om utvecklingen av den ekonomiska styrningen i staten att resultatstyrningen används i relationen mellan riksdagen och regeringen. En informell dialog därför har påbörjats mellan företrädare för Finansdepartementet och finansutskottets kansli för att närmare utröna hur regeringen på bästa sätt kan svara mot riksdagens behov av återrapportering och därmed efterleva de krav som framgår av budgetlagen gällande regeringens resultatredovisning.

Utskottet har uppmärksammat att regeringen i 2007 års budgetproposition inte redovisat vad de olika utskotten har framfört i sina budgetbetänkanden i fråga om den fortsatta utvecklingen av den ekonomiska styrningen i staten. Miljö- och jordbruksutskottet anser i likhet med vad som framförts tidigare att en fortsatt dialog mellan riksdagen och regeringen om den fortsatta utvecklingen av mål- och resultatstyrningen är av stort värde. Utskottet har för avsikt att i samband med beredningen av anslagsförslagen inom utgiftsområde 23 närmare överväga frågor om mål- och resultatredovisningens utformning.

Utgiftsram

Utskottet tillstyrker de i proposition 2006/07:1 framlagda förslagen om utgiftsram för år 2007 och beräknad utgiftsram för år 2008 och 2009 såvitt avser utgiftsområdena 20 och 23. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2006/07:Fi244 (s), 2006/07:Fi245 (v) och 2006/07:Fi246 (mp) i berörda delar.

Mot beslutet i den del det avser de framlagda förslagen om utgiftsram för år 2007 och beräknad utgiftsram för år 2008 och 2009 anför avvikande meningar av Anders Ygeman, Ronny Olander, Ann-Kristine Johansson, Jan-Olof Larsson och Helén Pettersson (alla s) som i stället tillstyrker motion 2006/07:Fi244 i berörda delar, av Wiwi-Anne Johansson (v) som i stället tillstyrker motion 2006/07:Fi245 i berörda delar och av Tina Ehn (mp) som i stället tillstyrker motion 2006/07:Fi246 i berörda delar.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 4 Fråga om yttrande till finansutskottet över tilläggsbudget

Utskottet behandlade fråga om yttrande till finansutskottet över proposition 2006/07:1, volym 1, såvitt gäller förslag om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2006 för utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar jämte motion Fi210 (s).

Utskottet beslutade om följande yttrande:

Under flera år har stöd från EU till Sveriges jordbrukare betalats ut kalenderåret efter det år stödet avser. Utskottet anser att det är angeläget att utbetalningstillfället avseende stöd från EU till Sveriges jordbrukare återställs till att i fortsättningen betalas ut under det kalenderår som stödet avser.

Med hänsyn till årets särskilda omständigheter avseende budgetarbetet har utskottet avstått från att föreslå någon åtgärd.

Utskottet tillstyrker de i proposition 2006/07:1 framlagda förslagen om tilläggsbudget för år 2006. Därmed avstyrks motion Fi210 (s).

Mot beslutet anförs avvikande meningar av Anders Ygeman, Ronny Olander, Ann-Kristine Johansson, Jan-Olof Larsson och Helén Pettersson (alla s) som i stället tillstyrker motion 2006/07:Fi210.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

Vid protokollet

Pia Blomdin Åhrling

Justerat 2006-11-14
Anders Ygeman

Rätt utdraget intygar

Pia Blomdin Åhrling

Exp. FiU 2006-11-14

BILAGA 12

Näringsutskottets yttrande 2006/07:NU1y

Ramar för utgiftsområdena 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett näringsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1) jämte motioner såvitt avser den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 2007, utgifternas fördelning på utgiftsområden, beräkning av statsinkomsterna samt förslag till utgiftstak för staten och låneramar, allt i de delar som berör näringsutskottets beredningsområde.

Näringsutskottet begränsar sitt yttrande till förslagen rörande utgifternas fördelning på utgiftsområden. Utskottet yttrar sig över förslagen i budgetpropositionen gällande tilläggsbudget genom ett protokollsutdrag till finansutskottet.

Propositionen och motionerna

Näringsutskottet bereder ärenden om anslag inom tre utgiftsområden, nämligen 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv. I budgetpropositionen framläggs förslag dels om fördelning av utgifter på de olika utgiftsområdena för år 2007, dels om en preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområdena för åren 2008 och 2009 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Regeringens förslag till ramar för respektive år framgår av tabellen på nästa sida.

Utskottet finner inte anledning att här beskriva regeringens underlag för förslagen till ramar med de olika förslag till anslag som ramarna är baserade på. I stället hänvisas till budgetpropositionen i aktuella delar. Näringsutskottet kommer i ett senare skede av budgetprövningen i riksdagen att ingående behandla förslagen till individuella anslag med tillhörande motioner i tre separata budgetbetänkanden (bet. 2006/07:NU1 Utgiftsområde 24 Näringsliv, 2006/07:NU2 Utgiftsområde 19 Regional utveckling och 2006/07:NU3 Utgiftsområde 21 Energi).

Förslag till ramar för utgiftsområdena 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv för åren 2007–2009

Belopp i miljoner kronor

UO	År	Regeringens förslag	(s)	(v)	(mp)
19	2007	3 163	+ 237	+ 75	± 0
	2008	3 311	± 0	+ 25	± 0
	2009	3 433	± 0	± 0	± 0
21	2007	2 709	+ 91	– 963	± 0
	2008	2 521	+ 279	– 643	± 0
	2009	2 016	+ 1 584	– 38	± 0
24	2007	4 129	+ 171	+ 180	+ 400
	2008	4 333	+ 367	+ 180	+ 400
	2009	4 405	+ 295	+ 180	+ 400

Av tabellen ovan framgår också de förslag till ramar som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet redovisar i sina respektive partimotioner.

Socialdemokraterna pekar i motion 2006/07:Fi244 bl.a. på vikten av stärkt konkurrenskraft för svenska företag. För att ytterligare modernisera Sverige, skapa fler jobb och klara globaliseringens ekonomiska utmaningar måste Sverige fortsätta att investera i kunskap, bättre förutsättningar för företagen och trygghet för alla, sägs det vidare. Partiets förslag till utgiftsramar – som inte konkretiseras i förslag om ändringar av enskilda anslag – är bl.a. baserade på ökade satsningar på energiforskning och effektivare energianvändning, på export- och investeringsfrämjande, på ny- och småföretagande, på de strategiska utvecklingsprogrammen samt på forskning och utveckling i de små och medelstora företagen. I den sistnämnda frågan sägs uttryckligen i motionen att partiet avvisar regeringens förslag att inte genomföra den i 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100 s. 145) aviserade ökningen av anslaget (26:2) till Verket för innovationssystem (Vinnova) för forskning och utveckling med 100 miljoner kronor för en förlängning av programmet Forska & Vax, som administreras av Vinnova. Totalt innebär förslagen i motionen ökade ramar för år 2007 med 237 miljoner kronor (utg.omr. 19 Regional utveckling), 91 miljoner kronor (utg.omr. 21 Energi) respektive 171 miljoner kronor (utg.omr. 24 Näringsliv).

Vänsterpartiet föreslår i sin motion 2006/07:Fi245 en förlängning av stödsatserna i berörda regioner med anledning av omställningen av försvaret. Därför bör ramen för utgiftsområde 19 Regional utveckling höjas för år 2007 med 75 miljoner kronor. För utgiftsområde 24 Näringsliv föreslås två förändringar med total ökning av ramen för respektive år med 180 miljoner kronor. Dels föreslås att Vinnovas forskningsanslag ska höjas med 100 miljoner kronor för att ytterligare stärka små företags konkurrens-

kraft och utveckling, dels föreslås att anslaget (39:3) till exportfrämjande verksamhet ska höjas med 80 miljoner kronor för att stödja små och medelstora företags exportmöjligheter. Förslagen i motionen rörande utgiftsområde 21 Energi berör flera olika anslag. Partiet motsätter sig regeringens förslag om att stöden för energiinvesteringar i offentliga byggnader, för konvertering från direktverkande elvärme, för installation av solvärme i kommersiella lokaler och för energieffektiva fönster i småhus i fortsättningen ska anvisas genom anslag på statsbudgeten i stället för som hittills genom kreditering på skattekonto. Därigenom kan ramen för utgiftsområdet minskas med totalt ca 1,1 miljard kronor. Samtidigt föreslås ökade medel med 50 miljoner kronor till anslaget (35:2) till effektivare energianvändning och med 100 miljoner kronor till anslaget (35:5) till energiforskning. Sammantaget innebär det för år 2007 en minskad ram med 963 miljoner kronor.

Miljöpartiet redovisar i sin motion 2006/07:Fi246 inga förslag till ändrade ramar för utgiftsområdena 19 Regional utveckling och 21 Energi. Däremot förordas en ökning av ramarna för utgiftsområde 24 Näringsliv med 400 miljoner kronor per år. Partiet föreslår för år 2007 en höjning jämfört med regeringens förslag av Vinnovas forskningsanslag med 200 miljoner kronor för en permanentning av programmet Forska & Väx samt en ökning av anslaget (38:2) till näringslivsutveckling med 185 miljoner kronor för stöd till utveckling av miljöföretag, kooperativa företag och småföretag. Dessutom innebär förslaget i motionen att 5 miljoner kronor vartdera ska tillföras anslagen till Verket för näringslivsutveckling (38:1), turistfrämjande (38:4) och standardisering (39:6).

Näringsutskottets ställningstagande

Sverige behöver en ny politik för att möta en hårdnande internationell konkurrens och för fler företag och fler jobb. Mycket måste göras för att Sverige ska kunna behålla och utveckla sin konkurrenskraft. Det behövs ett bättre företagsklimat, en utvecklad innovationspolitik, bättre förutsättningar för investeringar och innovationer m.m. Dessutom måste tillväxtpotentialen i hela landet fullt ut tas till vara, så att människor kan starta växande företag som ger jobb oavsett var de bor.

Regeringens förslag till fördelning av utgifter på olika utgiftsområden måste ses mot denna bakgrund. Näringsutskottet ser inget skäl att föreslå någon förändring av ramarna för de berörda utgiftsområdena inom näringsutskottets beredningsområde med anledning av de här aktuella motionerna. Utskottet avstyrker alltså de berörda yrkandena i motionerna 2006/07:Fi244 (s), 2006/07:Fi245 (v) och 2006/07:Fi246 (mp).

Utskottet vill dock på eget initiativ ta upp frågan om nivån på ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv för år 2007. Under utgiftsområdet har ett anslag (38:23) om 40 miljoner kronor tagits upp för bidrag till kassaregister utan närmare beskrivning av syftet med anslaget. (För åren 2008 och

2009 har för samma ändamål avsatts 60 respektive 70 miljoner kronor.) Den tidigare regeringen aviserade våren 2006 i en proposition om effektivare skattekontroll (prop. 2005/06:169) införandet av krav på certifierade kassaregister. I motion 2006/07:Fi244 (s) föreslås att ett sådant krav ska införas, medan motion 2006/07:N366 (c) går ut på att medlen om 40 miljoner kronor under det föreslagna anslaget i stället ska tillföras anslaget (38:2) till näringslivsutveckling. Utskottet är av den uppfattningen att inga anslagsmedel ska avsättas för bidrag till certifierade kassaregister och föreslår därför att ramen för utgiftsområdet för år 2007 ska sänkas med 40 miljoner kronor och fastställas till 4 089 miljoner kronor (eller mer exakt 4 088 715 000 kronor). För åren 2008 och 2009 bör på motsvarande sätt de preliminära utgiftsnivåerna reduceras med 60 respektive 70 miljoner kronor. Regeringens övriga förslag till ramar för de aktuella utgiftsområdena tillstyrks av utskottet.

De två nyssnämnda motionsyrkandena kommer utskottet att formellt behandla i nästa fas av budgetbehandlingen i riksdagen då också nivån på de enskilda anslagen under respektive utgiftsområde kommer att prövas.

Stockholm den 14 november 2006

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Thomas Östros (s), Bertil Kjellberg (m), Anne-Marie Pålsson (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Hans Rothenberg (m), Jan Andersson (c), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Maria Plass (m), Berit Högman (s), Mikael Oscarsson (kd), Kent Persson (v), Karin Åström (s), Karin Granbom (fp), Per Bolund (mp) och Anna Kinberg Batra (m).

Avvikande meningar

1. **Ramar för utgiftsområdena 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv (s)**

Thomas Östros (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Berit Högman (s) och Karin Åström (s) anför:

Enligt vår mening kommer den av regeringen föreslagna ekonomiska politiken att leda till att den öppna arbetslösheten ökar, att orättvisorna och ojämlikheten förstärks och att konkurrenskraften försvagas. Vi ser därför med oro på den borgerliga regeringens förslag till budget. Som sägs i motion 2006/07:Fi244 (s) måste Sverige, för att bl.a. klara globaliseringens ekonomiska villkor, fortsätta att investera i kunskap, bättre förutsättningar för företagen och trygghet för alla.

Mot denna bakgrund ställer vi oss bakom de i motionen föreslagna ramarna för utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv. På energiområdet betyder det utökade satsningar på investeringsprogram med syfte att höja energieffektiviteten i hela samhället, öka produktionen av förnybar energi och bryta oljeberoendet. I förhållande till regeringens förslag innebär de av oss förordade insatserna inom utgiftsområde 24 Näringsliv bl.a. ytterligare ekonomiska resurser till de strategiska utvecklingsprogrammen, framtagande av en nationell strategi för besöksnäringen, ökade insatser avseende export- och investeringsfrämjande, ökat stöd till ny- och småföretagande samt en satsning på forskning och utveckling i små och medelstora företag genom förlängning av Vinnovas program Forska & Väx. Vårt förslag till ram för utgiftsområde 24 Näringsliv för år 2007 (och beräknade utgiftsnivåer för åren 2008 och 2009) inbegriper vidare anslagsmedel för bidrag till certifierade kassaregister. I enlighet med förslag i motion 2006/07:Fi244 (s) anser vi att det bör införas krav på sådana kassaregister.

Även i fråga om utgiftsområde 19 Regional utveckling förordar vi, med instämmande i förslaget i motion 2006/07:Fi244 (s), en betydligt högre ram för år 2007 än vad regeringen har föreslagit. Därmed skapas utrymme för att bedriva av en effektiv och kraftfull regional utvecklingspolitik så att ökad konkurrenskraft och nya arbetstillfällen kan stimuleras över hela landet. Vårt förslag till ram innebär också ökade möjligheter att säkra nivån på transportbidraget.

Sammanfattningsvis tillstyrker vi förslagen till ramar i motion 2006/07:Fi244 (s) och avstyrker regeringens motsvarande förslag. Vi vill dessutom i detta sammanhang erinra om ytterligare förslag i nämnda motion som bereds av andra utskottet men som har stark inverkan på näringspolitiken. De gäller bl.a. yrkandet om avslag på regeringens förslag att avskaffa ned-sättningen av arbetsgivaravgifter för enmansföretag.

2. Ramar för utgiftsområdena 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv (v)

Kent Persson (v) anför:

Sverige behöver en ekonomisk politik för jobb, rättvisa och jämställdhet. Dagens relativt starka svenska ekonomi bygger bl.a. på tidigare investeringar i infrastruktur, kompetensutveckling och i de offentliga system som gör Sverige till ett välfärdssamhälle. Om vi inte fortsätter med dessa investeringar och om vi inte investerar i framtidsnäringar, kommer den ekonomiska utvecklingen att stanna av och konsekvenserna för miljö och landsbygd bli stora.

Regeringens förslag till ramar för de tre här aktuella utgiftsområdena saknar den vision och den inriktning som jag eftersträvar. I stället tillstyrker jag de förslag till ramar som redovisas i Vänsterpartiets partimotion 2006/07:Fi245. Vad gäller utgiftsområde 24 Näringsliv innebär förslaget i motionen att ramen höjs med 180 miljoner kronor för varje år. Av dessa utökade medel ska ett betydande belopp (100 miljoner kronor) avsättas till Vinnovas forskningsanslag (26:2) för att ytterligare stärka små företags konkurrenskraft och utveckling. De små och medelstora företagen, som står för en stor del av tillväxten i Sverige, är viktiga för att förnya näringslivet och trygga vår framtida ekonomi och sysselsättning. Den förstärkta ramen ska därutöver (80 miljoner kronor) utnyttjas för att öka exportstödet för små och medelstora företag. Förslaget innebär att det aktuella anslaget till exportfrämjande verksamhet (39:3) återställs till den nivå som gäller för innevarande år. Av förslaget till ramar i motion 2006/07:Fi245 (v) följer vidare att ramen för utgiftsområde 19 Regional utveckling ökas med 75 miljoner kronor år 2007 och med 25 miljoner kronor år 2008. Dessa medel tillförs utgiftsområdet för en förlängning av det s.k. omställningsprogrammet för vissa regioner som berörts av försvarsnedläggningar.

Även för utgiftsområde 21 Energi innebär förslaget i nyssnämnda motion stora förändringar i förhållande till regeringens förslag. Från Vänsterpartiets sida vill vi öka tempot i energiomställningen. Därför föreslår vi ökade anslag till insatser för effektivare energianvändning (35:2) och till energiforskning (35:5). Härutöver vänder vi oss emot förslaget i budgetpropositionen att slopa den nuvarande möjligheten till skatteavdrag för olika energiinvesteringar och i stället anvisa stöd till dessa insatser som anslag över statsbudgeten. Vi förordar alltså att möjligheten till skattereduktion för energiinvesteringar i offentliga byggnader, konvertering från direktverkande elvärme, installation av solvärme i kommersiella lokaler och installation av energieffektiva fönster i småhus bibehålls och att de föreslagna anslagen för ändamålen slopas.

Sammanfattningsvis tillstyrker jag förslagen till ramar i motion 2006/07:Fi245 (v) och avstyrker motsvarande förslag i budgetpropositionen. Slutligen vill jag fästa uppmärksamheten på ytterligare förslag i nyssnämnda motion och i andra motioner från företrädare för Vänsterpartiet som kommer att behandlas i andra sammanhang men som har stark inverkan på

energipolitiken och den regionala utvecklingspolitiken. Det gäller bl.a. yrkandena om höjda energiskatter och andra insatser på energiområdet och om avslag på regeringens förslag om slopat regionalt grundavdrag.

3. Ramar för utgiftsområdena 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv (mp)

Per Bolund (mp) anför:

Att klara omställningen till ett hållbart samhälle kräver en fortsatt strukturmvandling av svensk ekonomi i hållbar riktning. För att lyckas med det fordras fortsatta satsningar på utvecklingen av små och medelstora företag och på energiomställning genom effektiviseringar och ny hållbar energiproduktion. På det sättet kan svensk ekonomi fortsätta att utvecklas samtidigt som vi klarar de krav som framtida generationer ställer på oss.

Med denna utgångspunkt ansluter jag mig till förslagen till ramar i motion 2006/07:Fi246 (mp) vad gäller utgiftsområde 24 Näringsliv. Det innebär bl.a. ökade insatser för att stimulera forskning och utveckling i svenska småföretag. I enlighet med förslaget i motionen vill jag inte bara återföra den satsning om 100 miljoner kronor till Vinnovas program Forska & Vux som aviserades i 2006 års ekonomiska vårproposition utan dessutom tillföra ytterligare 100 miljoner kronor till detta program. Sammantaget betyder det en höjning av det aktuella anslaget (26:2) med 200 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Härutöver innebär den föreslagna ramen att anslaget (38:2) till näringslivsutveckling utökas med 185 miljoner kronor för stöd till utveckling av småföretag, kooperativa företag och miljöföretag.

Det sagda innebär sålunda att jag tillstyrker motion 2006/07:Fi246 (mp) i aktuell del och avstyrker regeringens förslag till ramar i motsvarande del. Vad gäller förslagen till ramar för utgiftsområdena 19 Regional utveckling och 21 Energi har jag inget att erinra mot förslagen i budgetpropositionen. Samtidigt vill jag här påminna om andra förslag i nyssnämnda motion och i ytterligare motioner från företrädare för Miljöpartiet som kommer att behandlas i andra sammanhang men som har stark inverkan på energipolitiken och den regionala utvecklingspolitiken. Det gäller bl.a. yrkandena om höjda energiskatter och andra insatser på energiområdet och om avslag på regeringens förslag om slopat regionalt grundavdrag.

BILAGA 13

Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2006/07: AU1y

Ramar för utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett övriga berörda utskott tillfälle att avge yttrande över budgetpropositionen för år 2007 (volym 1) om den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 2007, utgifternas fördelning på utgiftsområden, beräkning av statsinkomsterna, förslag till utgiftstak för staten och låneramar samt de motioner som väckts med anledning av propositionen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde. Arbetsmarknadsutskottet har beredningsansvaret för utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv. Utskottet kommenterar oppositionens förslag till ramar i respektive partimotion 2006/07:Fi244 (s), 2006/07:Fi245 (v) och 2006/07:Fi246 (mp).

Yttrandet är disponerat på följande sätt. Under rubriken Riktlinjer för politiken m.m. redovisas den del av regeringens ekonomiska politik som särskilt avser frågor som omfattas av arbetsmarknadsutskottets beredningsområden. Därefter redovisas motionerna i motsvarande delar. Under skilda rubriker tar utskottet sedan upp frågor om arbetslöshetsförsäkringen och nystartsjobben och systemet med krediteringen på skattekonto. I dessa avsnitt refereras till både propositionen och motionerna. Slutligen behandlas frågor som avser ramarna för utgiftsområdena 13 och 14.

Vänsterpartiets respektive Miljöpartiets förslag till anslag på dessa utgiftsområden finns i motionerna 2006/07:A302 (v), 2006/07:A347 (v) och 2006/07:A348 (mp). Dessa förslag kommer att behandlas i arbetsmarknadsutskottets budgetbetänkande. Detsamma gäller vissa yrkanden i Socialdemokraternas motion 2006/07:Fi244 som bereds i arbetsmarknadsutskottet.

Utskottets överväganden

Riktlinjer för politiken m.m.

Propositionen

Regeringens utgångspunkt är att det ska bli mera lönsamt att arbeta. Samhällets utveckling är beroende av människors vilja att arbeta, förmåga att ta ansvar, uppfinningsrikedom och företagsamhet och deras mod att investera i framtiden. Över en miljon människor står i dag utanför arbetsmarknaden. Trots en stark tillväxt råder ett stort utanförskap på arbetsmarknaden. Förra året var 17 % av den arbetsföra befolkningen mellan 20 och 64 år utanför arbetskraften. Under 2006 får nära 8 % arbetsmarknadsrelaterade ersättningar. Genom att bryta detta utanförskap och genom att skapa fler jobb och fler företag kan välfärden säkras. Den viktigaste uppgiften för regeringen är att genomföra åtgärder som minskar utanförskapet på arbetsmarknaden och som leder till högre sysselsättning och minskad arbetslöshet.

Ökat arbetsutbud, ökad sysselsättning och ökat antal arbetade timmar i näringslivet är centralt både för att främja den ekonomiska tillväxten och för att möta den demografiska utmaningen men också för att öka den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna. Det är också en viktig del i en politik som syftar till att säkra en god välfärd för alla och förbättra integrationen av personer med utländsk bakgrund. Regeringen vill återupprätta arbetslinjen som syftar till att sätta arbete i första rummet, men också till att skydda individernas inkomster snarare än deras jobb. I första hand arbetslöshetsförsäkringen, men även andra samhälleliga stödsystem, ska bidra till att omställningen till nya omständigheter kan ske utan att individer drabbas av stora inkomstbortfall. Samtidigt är det viktigt att rörligheten på arbetsmarknaden – mellan olika yrken, branscher och regioner – är god. Det är därför av stor vikt att arbetslöshetsförsäkringen, liksom arbetsmarknads-, bostads- och utbildningspolitiken, utformas så att rörlighet premieras och underlättas. Även skattesystemet ska bidra till att det lönar sig att ta ett nytt arbete eller skaffa sig en ny utbildning som ökar individens möjligheter att få jobb. En politik för arbete och tillväxt måste ha en bred ansats och en långsiktig inriktning. Ekonomins olika delar hänger samman, och reformer på ett område får större genomslag om det samtidigt genomförs reformer inom andra områden. En politik för arbete och tillväxt handlar enligt regeringen alltså inte om enskilda åtgärder utan om åtgärder på flera olika områden samtidigt. De förslag som läggs fram syftar både till att öka arbetsutbudet och att främja utvecklingen av nya och befintliga företag.

I propositionen presenteras ett brett program för arbete och företagande som bl.a. innehåller följande:

- En stor inkomstskattereform genomförs där tyngdpunkten ligger på att göra det mer lönsamt att arbeta för låg- och medelinkomsttagare.
- Arbetslinjen ska göras tydlig i arbetslöshetsförsäkringen genom förändringar i ersättning och villkor. Att det finns en ersättning vid tillfälliga perioder av arbetslöshet bidrar till att människor blir tryggare och vågar pröva nya arbeten, men försäkringen ska inte vara en långsiktig försörjning. När ersättningsperioden i arbetslöshetsförsäkringen är slut övergår den arbetslöse i en jobb- och utvecklingsgaranti med lägre ersättningsnivå.
- Nystartsjobb införs för att ge en ny chans för dem som under lång tid inte har arbetat att komma tillbaka till arbete.
- Kostnaderna för att anställa ungdomar sänks.
- Arbetsgivaravgifterna sänks i vissa tjänstebranscher.
- Arbetsmarknadsverket reformeras i grunden.
- Arbetsmarknadspolitikens omfattning reduceras både i fråga om antalet personer i programmen och genom att ett antal åtgärder fasas ut.

För att åstadkomma en god hushållning med de gemensamma resurserna föreslås också åtgärder både för att öka effektiviteten och motverka fusk i skatte- och förmånssystemen.

I fråga om *sysselsättningsutvecklingen* anför följande i propositionen.

Regeringen konstaterar att den positiva sysselsättningsutvecklingen från andra halvåret 2005 har fortsatt under 2006. Däremot har inte arbetslösheten utvecklats lika gynnsamt, vilket framför allt förklaras av att arbetskraftsdeltagandet har stigit i takt med att sysselsättningen ökat. Den öppna arbetslösheten har hållits tillbaka genom omfattande arbetsmarknadspolitiska program trots det starka konjunkturläget. Regeringen konstaterar att den öppna arbetslösheten – 5,6 % av arbetskraften som årsgenomsnitt för 2006 – skulle ha varit ännu högre om inte antalet deltagare i arbetsmarknadspolitiska program – 3,1 % av arbetskraften – ökat under samma period.

Enligt propositionen pekar ett antal indikationer på att den positiva sysselsättningsutvecklingen kommer att fortsätta under prognosperioden. Med hänvisning till det rådande konjunkturläget föreslår regeringen att antalet personer i arbetsmarknadspolitiska program minskas under 2007 med 52 000 jämfört med 2006. Bland annat beroende på regeringens politik som gör det mer lönsamt att arbeta väntas sysselsättningen utvecklas starkt, med 67 000 personer, under nästa år. Regeringen utgår också från att den totala arbetslösheten, dvs. öppet arbetslösa och personer i konjunkturbedingade arbetsmarknadspolitiska program, kommer att sjunka märkbart under de närmaste åren, från 8,7 % i år till 7,7 %, 6,3 % respektive 5,8 % under de tre kommande åren. Dessa siffror avser SCB:s arbetskraftsundersökning (AKU) efter omläggning av statistiken.

Regeringen gör i anslutning till sin inflationsprognos bedömningen att det för närvarande finns betydande lediga resurser att tillgå på arbetsmarknaden.

Under rubriken *En ny arbetsmarknadspolitik* redovisar regeringen hur politiken på området ska läggas om och effektiviseras. Grunden ska vara klara och mätbara mål. Arbetslinjen ska göras tydlig. Resurser ska inriktas på matchning mellan arbetssökande och lediga jobb. Konkurrensen ska öka i förmedlingsverksamheten. Kontrollen ska bli bättre och tillämpningen mer enhetlig i arbetslöshetsförsäkringen. Arbetsmarknadsverket reformeras från grunden. Omfattningen minskas kraftigt och sammansättningen ändras av de arbetsmarknadspolitiska programmen. Arbetsmarknadsutbildningen inriktas på att förstärka den arbetslöses kompetens och koncentreras till områden där det är brist på arbetskraft sett från nationellt och regionalt behov. Aktivitetsgarantin ersätts nästa år med en jobb- och utvecklingsgaranti. Nystartsjobb införs för att öka möjligheterna att komma tillbaka till arbete för personer som under mer än ett år inte har arbetat. Vid sidan av nystartsjobben införs under nästa år en särskild jobbgaranti för ungdomar under 25 år. Privata och branschvisa arbetsförmedlingar, bemanningsföretag, trygghetsråd m.fl. ska ges en viktigare roll i arbetsmarknadspolitik.

Under rubriken *Ökad effektivitet i offentlig sektor* konstaterar regeringen att antalet myndigheter har ökat under senare år och att det i dag finns runt 500 stycken. Med tanke på omfattningen finns det skäl att se över hela verksamheten. Det är viktigt med ett samlat grepp på hela den statliga myndighetsstrukturen. Framtidens myndigheter ska fokusera på statens kärnuppgifter. Antalet myndigheter bör minska. Förslag läggs fram beträffande ett antal myndigheter där avvecklingen bör påbörjas redan under 2007. För arbetsmarknadsutskottets vidkommande gäller det Integrationsverket och Arbetslivsinstitutet. Arbetsmiljöverket kommer att bantas kraftigt. Jämställdhetsombudsmannen, Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, Ombudsmannen mot etnisk diskriminering och Handikappombudsmannen (omfattas inte av arbetsmarknadsutskottets beredningsområde) läggs ned och ersätts av en gemensam ombudsmannaorganisation.

Motionerna

Enligt *Socialdemokraterna* i motion Fi244 är arbete grunden för välfärd, välstånd och människors personliga utveckling. Därför måste politiken vara inriktad på arbete åt alla. Full sysselsättning är socialdemokraternas mål. Det är bara trygga människor som vågar byta jobb och flytta och som vågar börja studera och starta om. I dag konkurrerar Sverige framgångsrikt med kunskap, trygghet och goda arbetsvillkor. På tolv år har det skapats 440 000 nya arbetstillfällen.

Socialdemokraterna motsätter sig minskade volymer i arbetsmarknadspolitik och konstaterar att regeringens förslag innebär att antalet personer i åtgärder nästa år minskar med 52 000 för att gå ned ytterligare 2008. Samtidigt med volymneddragningar slopar regeringen en rad arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Socialdemokraterna framhåller också att en kraftig

nedskäring inte kan ske samtidigt som Arbetsmarknadsverket omstruktureras på ett sätt som minskar det lokala inflytandet. Syftet är enligt Socialdemokraterna att öka arbetskraftsutbudet så att fler personer kan söka samma jobb och konkurrera om vem som kan ta lägst lön. Genom att den öppna arbetslösheten medvetet hålls högt ökar konkurrensen om jobben. Växlingen från anställningsstöd till nystartsjobb med låg subventionsgrad för arbetsgivarna pressar också ned lönerna. Möjligheten att nå en hög sysselsättning försvagas.

Regeringens politik har enligt Socialdemokraterna ett övergripande syfte – att skapa en låglöнемarknad. Denna politik leder till att den öppna arbetslösheten ökar, orättvisorna och ojämlikheten förstärks och att konkurrenskraften försvagas. För att finansiera en del av skattesänkningarna görs kraftiga neddragningar i arbetsmarknadspolitiken. Man sänker ersättningen till de arbetslösa, som blir tvungna att sänka sina lönekrav och ta anvisade låglönejobb. Det blir en kraftig försvagning av arbetstagarna och en förstärkning av arbetsgivarnas makt. Den slopade avdragsrätten för fackförenings- och a-kassemedlemsavgift medför dessutom en asymmetri i beskattningen eftersom företagen kan dra av sin medlemsavgift till arbetsgivarorganisationerna. Det innebär att regeringen inte är neutral mellan parterna. Genom att göra det dyrare att vara med i facket minskar anslutningsgraden och därmed fackets förhandlingsstyrka. Med den borgerliga regeringens politik höjs konfliktnivån i samhället och klyftorna ökar.

Socialdemokraterna kritiserar regeringsförslagen även på andra punkter. Nedläggningen av Arbetslivsinstitutet och nedmonteringen av Arbetsmiljöverket innebär att kunskapen om arbetsmiljö och hälsa kommer att minska och att tillsynen över arbetsmiljön försämras. Man motsätter sig därför dessa förslag. Neddragningen av bidraget till LO:s, TCO:s och Saco:s Brysselkontor tyder på ett ointresse för en bred samhällsdebatt om och en bevakning av arbetstagarnas intresse i EU.

Socialdemokraterna anser att arbetsmarknaden skulle utvecklas betydligt bättre med en socialdemokratisk ekonomisk politik. Partiet räknar med 136 000 personer i arbetsmarknadspolitiska program under 2007. Man utgår från att den öppna arbetslösheten blir 1,3 procentenheter lägre, vilket motsvarar 60 000 färre öppett arbetslösa. Det är 4,5 % som årsgenomsnitt, vilket innebär att man når den socialdemokratiska regeringens arbetslöshetsmål om 4 % enligt den tidigare definitionen. I fråga om sysselsättningen gör man samma antaganden som enligt regeringens prognos.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet ser arbetslösheten som det största problemet i svensk ekonomi. Att bekämpa den ska vara den ekonomiska politikens allt överskuggande mål. Att människor som vill och kan arbeta inte finner något arbete är slöseri med samhällets resurser och det främsta misslyckandet i den ekonomiska politiken. Att öka "incitamenten" skapar inte fler arbetstillfällen. Arbetssökandet i sig skapar inte heller fler jobb på en samhällselig nivå. Konceptet om "jämviktsarbetslöshet" innebär att fokus flyttas från att sti-

mulera efterfrågan på arbete till "arbetsmarknadens funktionssätt", vilket betyder att höga löner, skatter, rättigheter för arbetarna och starka kollektivavtal pekas ut som problem.

Vänsterpartiet avvisar nedskärningarna av de arbetsmarknadspolitiska programmen. De kan och ska förbättras, men behövs för dem som står långt bort från arbetsmarknaden. Regeringens förslag på arbetsmarknadspolitikens område har enligt motionen siktet inställt på att försvaga den fackliga organiseringen och därmed löntagarnas ställning. Regeringspolitiken är i praktiken ett kraftigt avsteg från arbetslinjen. Den leder till skattebortfall och ökade kostnader för kommunsektorn.

Regeringens förslag om kraftigt sänkta ersättningar parallellt med neddragningar av arbetsmarknadspolitiken syftar till att trycka ned de s.k. reservationslönerna och skapa en arbetsmarknad med mycket låga löner. Förslaget om subventioner för s.k. hushållsnära tjänster verkar i samma riktning. Avskaffad avdragsrätt för fackföreningsavgiften och obligatoriskt medlemskap i en väsentligt dyrare arbetslöshetsförsäkring – en femdubbling av avgifterna – syftar till att minska den fackliga anslutningsgraden och försvåra för arbetstagarna att hävda sina intressen. Maktbalansen förskjuts. Regeringspolitiken fördjupar problemen och bidrar till ökade klyftor.

Vänsterpartiet kritiserar regeringspolitiken även från feministiska utgångspunkter och pekar på försämringarna i arbetslöshetsförsäkringen som enligt partiet främst kommer att slå mot kvinnor. Detsamma gäller försämringarna av arbetsmiljöarbetet. Det är en bakvänd jämställdhetspolitik som omfördelar makt och resurser från kvinnor till män. Den strukturella diskrimineringen av kvinnor inom samhällslivets alla områden, inte minst när det gäller löner och arbetsvillkor, kvarstår. Vänsterpartiet vill därför avsätta 10 miljarder kronor under en fyraårsperiod för att stimulera offentliga arbetsgivare som lyckas reducera löneskillnaderna.

Vänsterpartiet lägger fram en reformbudget för jobb, rättvisa och jämställdhet. Enligt partiet angriper denna politik arbetslösheten och inte de arbetslösa. Den offentliga sektorn måste växa. En kraftfull satsning – 150 000 nya jobb under en treårsperiod – görs på fler anställda i kommuner och landsting i form av riktat sysselsättningsstöd via skattekreditering med full kompensation till kommuner och landsting som anställer till avtalssenliga löner. Partiet bedömer att 40 000 personer kan anställas 2007 till en nettokostnad för offentlig sektor på 6,4 miljarder kronor. Resultatet blir minskat behov av a-kassa för 20 000 personer men förslaget får också andra positiva men mer svårmätta effekter. Andra satsningar i syfte att minska arbetslösheten görs på miljö, byggande och forskning och på små och medelstora företag.

Enligt motionen bedöms Vänsterpartiets politik medföra att den öppna arbetslösheten minskar till 4,1 % nästa år. Som en effekt av jobbsatsningarna kommer det att behövas färre platser i arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Miljöpartiet säger sig kunna sympatisera med flera inslag i den nya regeringens politik, däribland viljan att satsa på fler jobb. Partiet stöder också att arbetsmarknadspolitiken ses över i syfte att skapa större frihet för individen och för att fler aktörer släpps in som arrangörer av arbetsmarknadsåtgärder. Samtidigt känner man oro för förslag som går ut över de sämst ställda. Miljöpartiet avvisar försämrade ersättningsnivåer i a-kassan. För att den ekonomiska utvecklingen ska bli så god som den presenteras i budgetpropositionen måste antalet sysselsatta verkligen öka i den utsträckning som regeringen hoppas på. Partiet tar avstånd från den regeringspolitik som innebär stora skattesänkningar genom besparingar i ersättningar till arbetslösa, sjuka och förtidspensionärer. Det s.k. jobbvadraget avvisas liksom skattereduktion för hushållsnära tjänster.

Arbetsmarknadspolitiken ska syfta till att förena människors rätt till arbete och arbetsmarknadens behov av kvalificerad arbetskraft. Trots högre sysselsättning under senare år är arbetslösheten fortfarande alltför hög, i synnerhet bland ungdomar som mer än andra tvingas till otrygga anställningsformer och ofrivilligt deltidsarbete. Arbetsmarknadspolitiken har inte varit tillräckligt träffsäker. Samordningen mellan åtgärder, utbildning och kompetensutveckling har inte tillräckligt svarat mot arbetsmarknadens behov. En delvis berättigad kritik kan framföras mot arbetsförmedlingarna som genom politiska initiativ alltmer kommit att prioritera dem som har svårast att få arbete. Olika initiativ till jobbförmedling, t.ex. från arbetsmarknadsorganisationernas sida, bör uppmuntras av staten. Om de drivs av kollektivavtalsslutande parter ska de kunna stödjas ekonomiskt av staten. En omfattande översyn behövs som syftar till en reformering av arbetsmarknadspolitiken. Regeringens besparingar på arbetsmarknadsprogrammen avvisas eftersom de enligt partiet får allvarliga konsekvenser för många av de arbetslösa.

För att klara omställningen till ett hållbart samhälle krävs både strukturmötvandling i ekonomin och att nya jobb skapas. En grön omställning kommer att skapa sysselsättning och nya jobb.

I arbetsmarknadspolitiken vill Miljöpartiet se mer generella program som riktas mot både offentlig och privat sektor till skillnad från plusjobben. Stöd till start av näringsverksamhet är en så bra stödform att den bör utökas med 1 000 personer och även gälla icke arbetslösa. Den grupp långtidsarbetslösa som förmodligen aldrig kommer att kunna ta sig ut på den öppna och konkurrensutsatta arbetsmarknaden bör kunna arbeta i den ideella föreningsrörelsen. Anslagen till lönebidrag och Samhall bör ökas. Satsningar bör också göras så att de sociala arbetskooperativen kan byggas ut.

I fråga om friåret säger Miljöpartiet att intresset överträffat alla förväntningar. Friåret har inneburit välfärdsvinster och har haft flera goda effekter för enskilda i form av t.ex. ökad kompetens och arbetslivserfarenhet. Företag har kunnat startas. Partiet pekar på att reformen enligt Arbetslivsinstitutet lett till ökad rörlighet på arbetsplatsen och arbetsmarknaden. En

utvärdering av Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (Ifau) visar att tiden i arbetslöshet minskat för friårsvikarierna. Miljöpartiet anser att friåret bör behållas på nuvarande nivå.

Ställningstagande

Utskottet tar först upp några frågor om arbetsmarknadsstatistiken och går därefter över till utvecklingen på arbetsmarknaden m.m.

Arbetsmarknadsstatistiken

I den debatt som föregick riksdagsvalet förekom olika mått på arbetslösheten och olika siffror nämndes, från drygt 4 % till uppåt 20 %. Det talades om öppen arbetslöshet, officiell arbetslöshet, arbetslöshet enligt EU, obalanstal, utvidgad arbetslöshet, utanförskap m.m.

Den officiella statistiken tas fram genom Statistiska centralbyrån, SCB, och redovisas varje månad genom Arbetskraftsundersökningen, AKU. AKU bygger på regelbundna intervjuer med ett stort antal svenskar om vad de gjort under den senaste veckan – arbetat, sökt arbete, studerat, varit sjukskrivna osv. Resultaten sammanställs sedan som ett snitt för månaden och publiceras i mitten av den efterföljande månaden. AMS redovisning av arbetsmarknadsläget är i stället en registerbaserad verksamhetsstatistik, som uppdateras successivt och som går att bryta ned i regioner. AMS månadsstatistik publiceras den sjunde vardagen i månaden efter mätmånaden. Olika uppfattningar brukar framföras om statistikens pålitlighet och i vilken grad den ger en korrekt bild av den faktiska arbetslösheten. Det förekommer t.ex. att AMS statistik kritiseras för att den inte har någon koppling till de standardiserade mätmetoderna, men det har också hävdats att den ger snabbare signaler om förändringar på arbetsmarknaden.

En fråga i sammanhanget är hur man får fram ett mått på hur många människor som av arbetsmarknadsskäl hamnat utanför arbetsmarknaden men som inte är aktivt arbetssökande.

Den *officiella arbetslösheten enligt AKU* avser personer som aktivt sökt arbete den senaste månaden och kan ta ett arbete inom 14 dagar, dock inte studerande eller personer i arbetsmarknadsåtgärder. Den *öppna arbetslösheten enligt AMS* avser personer som är inskrivna vid arbetsförmedlingen och som inte deltar i något arbetsmarknadspolitiskt program. Till följd av olika metoder för uppgiftsinsamling redovisar AKU och AMS registerstatistik inte samma antal arbetslösa. AKU-måttet brukar vara något högre, bl.a. därför att det inkluderar personer oavsett om de är registrerade som arbetslösa eller inte. En annan skillnad är att AMS mäter i gruppen 18–64 år, medan SCB tar sikte på åldersgruppen 16–64 år. SCB:s siffra avser genomsnittet för månaden, medan AMS avser förhållandena vid månadens slut. Skillnaden mellan de olika arbetslöshetstalen är som störst under sommarmånaderna.

En fråga som stått i fokus under senare tid är hur man ska se på heltidsstuderande som aktivt söker arbete och också är beredda att anta arbete. Beroende på om gruppen definieras som arbetslös eller inte kan den öppna arbetslösheten enligt AKU påverkas med i storleksordningen 2 procentenheter. En annan fråga gäller de s.k. latent arbetssökande, dvs. personer, inklusive studerande, som uppger att de hellre skulle vilja arbeta om de fick chansen men som inte söker arbete.

De definitioner som används i AKU beslutades av regeringen 1986. Då bestämdes att heltidsstuderande som aktivt söker arbete och är beredda att ta arbete inte ska definieras som arbetslösa i den officiella arbetsmarknadsstatistiken. Detta är en avvikelse från ILO:s rekommendationer.

Enligt budgetpropositionen har regeringen för avsikt att upphäva detta beslut så snart det kan ske med bibehållen kontinuitet och kvalitet i arbetsmarknadsstatistiken (volym 2, utgiftsområde 2, s. 44).

Inför budgetberedningen har SCB lämnat upplysningar till utskottet. Det framgick att SCB löpande till Eurostat (EU:s statistikbyrå) redovisar arbetslösheten enligt ILO:s rekommendationer. Skillnaden mellan ILO-måttet och det svenska AKU-måttet brukar vara som minst under sommarmånaderna, vilket har en naturlig förklaring eftersom antalet heltidsstuderande då är betydligt mindre. Avvikelsen varierar då mellan 0,5 och 0,9 procentenheter. Skillnaden är som störst under vår- och försommarmånaderna, dvs. den tid då alltför många studenter söker sig ut på arbetsmarknaden, bl.a. för att söka sommarjobb. I maj i år uppgick skillnaden till drygt 2 procentenheter. Enligt SCB har skillnaden en tendens att öka i högkonjunktur. Fler studerande tror sig då kunna få ett arbete. SCB har i ett pressmeddelande sagt att man fortsätter att redovisa sysselsättning och arbetslöshet som tidigare i avvaktan på ett regeringsbeslut.

En uppfattning som SCB framförde inför utskottet var att de olika definitionerna knappast är något problem för initierade, men att det skulle vara en poäng med en övergång till ILO-rekommendationen för att öka möjligheterna till internationella jämförelser.

Arbetsmarknadsutskottet anser att den officiella statistiken bör ge en så god bild av de faktiska förhållandena som möjligt. Utvecklingen på arbetsmarknaden måste kunna beskrivas i flera olika dimensioner. För att undvika missförstånd och förvirring är det önskvärt med en klar och tydlig begreppsapparat. Som SCB framhållit är det givetvis också en fördel om den internationella jämförbarheten förbättras. Det argumentet kan enligt utskottets mening uppväga den nackdel i fråga om möjligheten att göra jämförelser över tid som kan bli följden av ändrade definitioner. Utskottet ansluter sig till vad som sägs i propositionen om att upphäva beslutet från 1986.

Läget på arbetsmarknaden

Utskottet kan redan inledningsvis konstatera att det är en ganska entydig bild av en i flera avseenden stark arbetsmarknad som redovisas av olika mät- och prognosinstitut. Kapacitetsutnyttjandet är mycket högt. Flera bran-

scher planerar att öka sysselsättningen. Sammantaget framträder bilden av en ganska kraftig sysselsättningsökning i år som fortsätter nästa år om än något mer dämpat. Den totala arbetslösheten minskar medan den öppna ökar till följd av neddragningarna av de arbetsmarknadspolitiska programmen. Ett ökande problem som rapporternas från vissa branscher, bl.a. byggnadsindustrin och tjänstesektorn, är svårigheter att hitta lämplig arbetskraft, något som även rapporteras från Småföretagarna, som ser arbetskraftsbrist som det viktigaste hindret för tillväxten.

Utskottet noterar att AKU-statistiken för oktober månad kommer att publiceras i tiden efter det att detta yttrande beslutas.

I dagarna har AMS publicerat sin arbetsmarknadsstatistik för oktober månad. Arbetslösheten minskar i snabb takt och var i oktober nere på 4,0 %, den lägsta nivån på fyra år. Obalanslet uppgick till 7,4 %. Antalet långtidsarbetslösa har minskat markant under det senaste året. AMS konstaterar att arbetsmarknaden fortsätter att förstärkas påtagligt och att antalet lediga platser ökar mycket snabbt, vilket tyder på att förbättringen på arbetsmarknaden kommer att fortsätta de närmaste månaderna. Den stigande efterfrågan på arbetskraft avspeglas i att antalet sökande som går över till arbete har ökat påtagligt det senaste året. Nedgången i arbetslösheten förklaras också av ett högre deltagande i arbetsmarknadspolitiska program. Plusjobben registrerades enligt AMS i stor skala under oktober, och vid månadens slut var antalet personer i plusjobb 19 000. Nedgången bland långtidsinskrivna och långtidsarbetslösa under den senaste månaden beror till stor del på den engångseffekt som de sista plusjobben gav. AMS framhåller att det även fränsett detta finns åtskilliga positiva inslag. De lediga platserna fortsätter att öka i rekordtakt månad efter månad, under oktober anmälades 53 000 till landets arbetsförmedlingar. Varslen ligger på en låg nivå. Arbetslöshet och obalanslet minskar markant på grund av den växande efterfrågan på arbetskraft. Uppgången på arbetsmarknaden är mycket bred och omfattar nästan alla näringsgrenar.

En politik för arbete och tillväxt och en ny arbetsmarknadspolitik

Arbetsmarknadsutskottet är av samma uppfattning som regeringen: Arbete är viktigt för individen och för samhället. För den enskilde innebär ett meningsfullt arbete en möjlighet till självbestämmande och upplevelse av livskvalitet och delaktighet. Det är fråga om försörjning men också trygghet, del i arbetsgemenskap och känsla av att vara behövd och efterfrågad. Samhället är beroende av människors arbete, ansvar, initiativ och vilja att investera för framtiden. Förutsättningar för välfärden är att fler människor har arbete och att fler företag skapas.

Trots en god tillväxt och trots att förbättringar har skett på arbetsmarknaden står över en miljon människor utanför. Utskottet delar regeringens uppfattning att den viktigaste uppgiften för den nya regeringen är att bryta detta utanförskap. Förutsättningar måste skapas för fler jobb så att fler personer kan gå från bidrag till eget arbete. Det måste bli mera lönsamt att arbeta. Arbetslinjen ska återupprättas. Detta innebär enligt utskottet att den

som kan arbeta och bidra till sin egen och andras försörjning också ska ha möjlighet att göra detta. Det är individernas inkomster snarare än deras jobb som ska skyddas.

Konkret innebär detta bl.a. förändringar i arbetslöshetsförsäkringen. Försäkringen ska inte vara en långsiktig försörjning utan en ersättning vid tillfälliga perioder av arbetslöshet som bidrar till den trygghet som gör att människor vågar pröva nya arbeten. Yrkesmässig och geografisk rörlighet ska premieras och underlättas. Arbetets värde ska återupprättas och arbete ska sättas i första rummet.

Arbetsmarknadsutskottet håller med regeringen om att det måste bli mer lönsamt än i dag att gå från bidrag till arbete och egen försörjning. Som redovisas i propositionen kommer hushållen oavsett inkomst att få behålla en större andel av inkomsterna än i dag. Även de s.k. marginaleffekterna kommer att sjunka.

Eftersom regeringens förslag syftar till att det ska bli mer lönsamt att arbeta speglas inriktningen också i de fördelningsmässiga konsekvenserna. De största positiva effekterna återfinns för personer som arbetar. Marginaleffekterna kommer att sjunka. Enligt en analys av marginaleffekterna som redovisas i propositionen är det grupper som i dag arbetar mindre än heltid som kommer att få mest utbyte av att på marginalen arbeta mer. Eftersom betydligt fler kvinnor än män arbetar deltid kommer sänkningen av marginaleffekten att i genomsnitt bli större för kvinnor än för män.

De föreslagna *förändringarna inom arbetsmarknadspolitiken*, som kortfattat beskrivits ovan, är omfattande. Från nuvarande programvolym om 155 000 deltagare föreslår regeringen en minskning till 90 000 personer i genomsnitt i program under 2007. Enligt vad som redovisats för utskottet av AMS generaldirektör inför budgetberedning har en successiv anpassning till den mindre volymen redan inletts. AMS har förklarat att matchning av arbetslösa till de lediga jobben är särskilt viktig när utrymmet för programinsatser krymper.

Utskottet kan för sin del konstatera att den öppna arbetslösheten hittills har hållits tillbaka genom omfattande arbetsmarknadspolitiska program. Detta har skett trots att vändningen på arbetsmarknaden inträdde redan förra året och trots det starka konjunkturläge som nu råder. AMS redovisar i statistiken för oktober en påtaglig förstärkning med en snabb ökning av de lediga platserna. Enligt utskottets bedömning är det hög tid att dra ned programvolymerna, även om det skulle leda till en något högre öppen arbetslöshet nästa år. Utskottet utgår från att den nya politiken för arbete och sysselsättning på något års sikt kommer att minska den öppna arbetslösheten. Obalanstalet, dvs. öppet arbetslösa och personer i konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska program, bör sjunka redan nästa år. Utskottet godtar de nyckeltal som redovisas i propositionen i detta hänseende.

Omläggningen av arbetsmarknadspolitiken innebär också stora förändringar i programstrukturen. Som redovisats ovan avskaffas ett antal åtgärder från årsskiftet. Flera skäl anges. Somliga program motverkar

arbetslinjen. Utskottet kan för sin del konstatera att programstrukturen med åren blivit alltmer svåröverskådlig, trots vad som sagts om ambitioner att förenkla. Som exempel kan nämnas de skilda formerna av anställningsstöd med olika målgrupper och olika villkor. En förenkling är välkommen. Nu behålls bara de anställningsstöd som riktas till dem som står längst från arbetsmarknaden. Över huvud taget bör satsningarna framöver avse de personer som står längst från arbetsmarknaden. Insatserna bör avse sådana program som visat sig mest effektiva. Utskottet håller också med regeringen om att arbetsmarknadsutbildningen i högre grad bör inriktas på att förstärka den arbetslöses kompetens och koncentreras på områden där det råder brist på arbetskraft. I sammanhanget kan noteras att brist på arbetskraft redovisas från några branscher. Utskottet ansluter sig alltså i sak till propositionen i detta avseende.

När det gäller *reformeringen av Arbetsmarknadsverket* är inriktningen att det ska införas en enhetlig myndighetsorganisation. Frågan om Arbetsmarknadsverkets organisation behandlades av utskottet i början av detta decennium med anledning av en skrivelse från den dåvarande regeringen (bet. 2001/02:AU1). Frågan hade den gången väckts av AMS, som föreslog att AMS och länsarbetsnämnderna skulle slås samman eftersom organisationen medförde en otydlig styrning av verksamheten och ansvaret. Den dåvarande regeringen ansåg emellertid att det var viktigt med en regional myndighetsnivå med ett tydligt uppdrag från AMS. Länsarbetsnämnderna skulle alltså vara kvar som egna myndigheter, men styrelseformen inom AMV skulle ändras till styrelser med begränsat ansvar. Detta blev också riksdagens beslut. Utskottet kan konstatera att verket i dag har en komplicerad organisationsstruktur som består av flera myndighetsnivåer och leds av styrelser inom både AMS och länsarbetsnämnderna. I praktiken består styrelserna av politiker och representanter för arbetsmarknadens parter. Utskottet noterar också att Statskontoret inte ansett att detta är en ändamålsenlig organisation och därför föreslagit att AMV ombildas till en enda rikstäckande myndighet (rapport 2004:16). Regeringens avsikt är nu att dels avskaffa länsarbetsnämnderna och AMS som egna myndigheter till årsskiftet 2007/08, dels införa en mer professionell ledning. Arbetsmarknadsutskottet gör bedömningen att verket på så sätt kan få större möjligheter att bedöma hur resurserna ska fördelas mellan olika insatser, vilket kan bidra till en effektiv matchning mellan arbetssökande och lediga arbeten och till en ökad flexibilitet. Verksamheten kan byggas upp kring lokala och regionala arbetsmarknader i stället för att begränsas till indelningen i län.

Utskottet vill slutligen i detta sammanhang uttrycka sin bestämda uppfattning att regeringens politik på arbetsmarknadsområdet så långt det är möjligt bör få snabbt genomslag. Det är nu, med det starka läget på arbetsmarknaden, som förutsättningarna är särskilt goda att inleda omläggningen

av politiken för att förverkliga målen. Det finns också skäl att understryka att den nya politiken ska ses som en helhet, vilket innebär att man måste se till den samlade effekten av de olika förslagen.

Med det anförda ansluter sig arbetsmarknadsutskottet till propositionen i dessa delar.

Arbetslöshetsförsäkringen

Utskottet konstaterar inledningsvis att budgetpropositionen inte innehåller några formella förslag till riksdagsbeslut som gäller regelverket för arbetslöshetsförsäkringen. Budgetpropositionens beräkning av statens inkomster under 2007 och utgifterna under utgiftsområde 13 bygger dock på att sådana förändringar har genomförts i enlighet med vad som beskrivs översiktligt där. En proposition med förslag om lagändringar är aviserad till den 16 november i år. Enligt arbetsmarknadsutskottets planering ska ett betänkande med anledning av den propositionen beslutas tisdagen den 12 december för behandling i kammaren onsdagen den 20 december, vilket också är dagen för kammarbehandlingen av anslagen på utgiftsområdet.

Propositionen

I propositionen aviseras en rad förändringar: Arbetsvillkoret ska skärpas, studerandevillkoret tas bort och den överhoppningsbara tiden begränsas. Arbetslöshetsersättningen ska baseras på de senaste 12 månadernas inkomster i stället för de senaste 6 månadernas. Arbetslöshetsersättning ska maximalt kunna utges under 300 ersättningsdagar. Arbetslösa med försörjningsansvar för barn ska dock kunna få ersättning under 450 dagar. Den högsta dagpenningen blir 680 kr. För att tydliggöra arbetslöshetsförsäkringens roll som en omställningsförsäkring reduceras ersättningen med tiden i arbetslöshet. Ersättningsnivån ska vara 80 % av den förlorade inkomsten under de första 200 dagarna och 70 % därefter. När ersättningsperioden är slut övergår den arbetslöse i en jobb- och utvecklingsgaranti med 65 % ersättning. Om den arbetslöse inte deltar i jobb- och utvecklingsgarantin lämnas ingen ersättning. De som inte kan beredas plats i garantin kommer under en övergångsperiod att få ytterligare en ersättningsperiod med 65 % ersättning.

Egenfinansieringen av utgifterna ska öka. Samtidigt differentieras medlemsavgifterna mellan kassorna, vilket innebär att de varierar med arbetslöshetens storlek inom respektive kassa. På det sättet skapas motiv för kassorna att skärpa kontrollen så att ersättning inte betalas ut felaktigt. Ingen kassa ska dock behöva höja avgiften med mer än 300 kr i månaden. Höjningen ska inte belasta de arbetslösa. Regeringen avser också att utreda och föreslå formerna för ett obligatorium att delta i en arbetslöshetsförsäkring där alla som uppfyller arbetsvillkoret får samma ersättning som de som i dag är medlemmar i en arbetslöshetskassa.

På inkomstsidan uppskattas den aviserade inkomstökningen till 10 miljarder kronor per år. På utgiftssidan beräknas de aviserade lagändringarna att minska utgifterna med 3,7 miljarder kronor år 2007. En minskning med ytterligare 1 miljard kronor per år från 2007 beräknas till följd av ökad kontroll och förbättrad tillämpning av regelverket.

Motionerna

Socialdemokraterna avvisar regeringens förslag i fråga om arbetslöshetsförsäkringen och framhåller försäkringens viktiga roll i tider av förändring. De som varit arbetslösa mer än 300 dagar kommer med regeringens förslag att hamna runt 60 %. Även de som varit arbetslösa kortare tid kommer att få försämrade a-kassa. Det underlättar inte övergången från ett jobb till ett annat. Flexibiliteten på arbetsmarknaden minskar. Enbart till följd av regeringens förslag om sänkt tak från 730 till 680 kr per dag kommer 186 600 personer att få sänkt ersättning under 2007. Socialdemokraterna ifrågasätter dessutom regeringens beräkningar; med en maximal höjning om 300 kr i månaden blir det svårt att få in de 10 miljarder kronor i ökade intäkter som behövs för att finansiera regeringens skattesänkningar. Införandet av en obligatorisk a-kassa syftar till att försvaga fackföreningarnas roll. Den i dag redan höga anslutningsgraden bidrar till en progressiv och förändringsvillig fackföreningsrörelse som bidrar till den svenska konkurrenskraften.

Vänsterpartiet avvisar som framgått ovan de aviserade förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen. Legitimiteten i försäkringen kommer att urholkas och lönerna kommer att pressas nedåt. Följden av nedskärningarna kan bli att många lämnar sin fackförening av ekonomiska skäl. Partiet vill i stället höja grundbeloppet och taket i a-kassan, det senare från 730 till 880 kr per dag från den 1 juli 2007.

Miljöpartiet avvisar försämringar av a-kassan med hänvisning till att de kommer att drabba de sämst ställda.

Ställningstagande

De förändringar i arbetslöshetsförsäkringen som aviseras i budgetpropositionen förutsätter ändringar i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor och lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Lagrådet har den 10 november yttrat sig över den del av de kommande förslagen som avser den förstnämnda lagen. Det är en sådan lag som avses i 8 kap. 18 § andra stycket regeringsformen. Som framgått har regeringen aviserat en proposition till den 16 november 2006 med planerat riksdagsbeslut den 20 december. En särskild debatt om arbetslöshetsförsäkringen hölls i kammaren den 10 november. För att belysa förslagen planerar arbetsmarknadsutskottet en öppen utskottsutfrågning den 21 november, till vilken bl.a. Arbetslöshetskassornas samorganisation (SO) och parterna på arbetsmarknaden inbjuds.

Arbetsmarknadsutskottet avser inte att nu uttrycka någon uppfattning om detaljer i de kommande lagförslagen utan inskränker sig till några allmänna kommentarer om försäkringens utformning och finansiering.

Kontantersättningen till arbetslösa i form av arbetslöshetsersättning är en tung post i statens budget. Under senare år har de årliga utbetalningarna uppgått till i storleksordningen 30 miljarder kronor. Försäkringen finansieras genom den s.k. arbetsmarknadsavgiften som för närvarande uppgår till 4,45 % av avgiftsunderlaget enligt socialavgiftslagen (2000:980). Enligt 9 § lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter ska arbetsmarknadsavgiften finansiera, förutom arbetslöshetsersättningen och kostnader för tillsyn av utbetalningen av ersättningen, även aktivitetsstöd vid arbetsmarknadspolitiska program för personer som är berättigade till inkomstrelaterad ersättning, kostnader enligt lönegarantilagen och statliga ålder pensionsavgifter på sådana ersättningar. Arbetsmarknadsavgiften har för innevarande budgetår beräknats inbringa drygt 42 miljarder kronor. Medlemmarna i arbetslöshetskassorna bidrar med den s.k. finansieringsavgiften, som per år och medlem motsvarar 131 % av den under verksamhetsåret genomsnittligt utbetalade dagpenningen till arbetslösa medlemmar. Den genomsnittliga utbetalade dagpenningen under 2005 uppgick till 618 kr. Dessutom tas det ut en s.k. utjämningsavgift som motsvarar 3 % av den gällande högsta dagpenningen. Syftet är att utjämna alltför stora skillnader i medlemsavgift mellan kassorna. Arbetslöshetskassorna får ta ut en medlemsavgift som täcker finansierings- och utjämningsavgiften och förvaltningskostnaderna. Kassen kan besluta om olika medlemsavgifter för olika kategorier arbetslösa om det finns skäl för det. Den genomsnittliga medlemsavgiften under 2005 uppgick till drygt 100 kr per månad för kollektivt anslutna och till ett något högre belopp för enskilt anslutna.

Finansieringssystemet infördes i slutet av 1980-talet. Ett syfte var att utjämna de ganska stora variationerna i medlemsavgifter; de varierade då mellan 96 och 732 kr per år. Från början motsvarade finansieringsavgiften i det nuvarande systemet 35 % av genomsnittlig dagpenning. Procentsatsen har sedan höjts i två steg, till 70 % 1992 och till 131 % 1997.

Medlemmens insats är alltså inte kopplad till arbetslöshetsnivån i kassan. Nivån skiljer sig ganska kraftigt mellan kassorna, likaså t.ex. den andel av medlemmarna som någon gång under verksamhetsåret uppburit arbetslöshetsersättning och den genomsnittliga tiden i arbetslöshet. Insatsen från medlemmarna i arbetslöshetskassorna motsvarar för närvarande omkring 10 % av utbetalningarna. Omvänt motsvarar statsbidraget omkring 90 % av utbetalad ersättning. På marginalen subventioneras arbetslösheten i princip fullt ut av staten.

Utskottet anser att det finns flera skäl att göra försäkringen mera försäkringsmässig. Den statliga subventionsgraden bör minskas. Arbetslöshetsnivån i kassan bör återspeglas tydligare. Försäkringen måste vara konstruerad så att den ger incitament att hålla arbetslöshetsnivån nere. Utskottet utgår från att kommande lagförslag ska kunna ge grunden för att den

totala insatsen från medlemmarna under nästa år motsvarar den beräknade förstärkningen av intäkterna på 10 miljarder kronor som redovisas i bilagan till propositionen.

De aviserade förändringarna i lagen om arbetslöshetsförsäkring syftar bl.a. till att öka drivkrafterna att bryta arbetslösheten. I det nuvarande systemet kan ersättning lämnas med 80 % av arbetsförtjänsten under avsevärd tid. Detta skapar inte den önskvärda drivkraften. Arbetslöshetsförsäkringen bör därför reformeras bl.a. när det gäller ersättningsnivå och ersättningstid. Utskottet utgår även på denna punkt från att det kommande lagförslaget leder till utgiftsminskningar på utgiftsområde 13 i enlighet med vad som beräknas i budgetpropositionen. Till detta kommer besparingar till följd av ökad kontroll och förbättrad tillämpning av regelverket. Utskottet utgår också från att man i den fortsatta beredningen av förslagen tar vederbörlig hänsyn till framförda synpunkter inom ramen för det övergripande syftet med förändringarna.

Regeringens politik bör som redan sagts ses som en helhet, vilket talar för att omläggningen av arbetsmarknadspolitiken och reformeringen av arbetslöshetsförsäkringen sker parallellt med övriga förändringar. Även av detta skäl bör ambitionen vara att de nya lagreglerna kan träda i kraft vid årsskiftet. Utskottet har förstått att det i praktiken kommer att bli en fördröjning i fråga om de ökade inbetalningarna från arbetslöshetskassorna till staten, vilket ger ytterligare tid för att ställa om systemen.

Nystartsjobben och systemet med krediteringar på skattekonto m.m.

Propositionen

Nystartsjobb införs från nästa år för att öka möjligheterna för dem som under mer än ett år inte har arbetat att komma tillbaka till arbete. Nystartsjobben innebär en subvention motsvarande arbetsgivaravgifterna för personer som varit arbetslösa, deltagit i arbetsmarknadspolitiskt program eller uppburit sjukpenning, sjuk- eller aktivitetserättning på heltid i mer än ett år. Subventionen gäller under lika lång tid som vederbörande varit frånvarande från arbetslivet, dock högst fem år. Ungdomar mellan 20 och 24 år som varit arbetslösa i minst sex månader ska omfattas av nystartsjobben med subvention i högst ett år. För personer äldre än 55 år ges subventionen under dubbelt så lång tid som personen varit frånvarande från arbetslivet. Subventionen ges till nystartsjobb i näringslivet och till offentliga arbetsgivare när dessa bedriver affärsverksamhet. Nystartsjobben ska även omfatta asylsökande som fått uppehållstillstånd. Subventionen ges i form av kreditering på skattekonto. Denna nedsättning beräknas enligt propositionens volym 1, bilaga 1, punkt 2, till 700 miljoner kronor under 2007.

Motionerna

Socialdemokraterna konstaterar i sin motion att nystartsjobben påminner om anställningsstöden genom att de reducerar arbetskraftskostnaden via en kreditering på arbetsgivarens skattekonto. En skillnad är dock att nystartsjobben inte alls är lika generösa som anställningsstöden. Enligt motionen innebär de nu aviserade nystartsjobben en subventionsgrad på endast ca 25 %, medan de allmänna och förstärkta anställningsstöden kan ge en subvention upp till 75 % av hela lönekostnaden. En annan skillnad är att nystartsjobben inte ska få användas av offentlig sektor som driver produktion i egen regi. De ska inte heller anvisas av arbetsförmedlingen.

Socialdemokraterna beskriver hur de vill utforma s.k. förstärkta nystartsjobb, som inte heller ska räknas som arbetsmarknadspolitiska åtgärder. De ska göras betydligt mer lika dagens anställningsstöd och ersätta de tidigare allmänna och förstärkta anställningsstöden. Subventionsgraden höjs och subventionens längd görs mer generell utan koppling till hur länge en person varit borta från arbetsmarknaden. Skattesubventionen ges till arbetsgivare som anställer personer som varit arbetslösa, i arbetsmarknadspolitiska program eller fått försörjning genom sjukpenning m.m. Även offentlig sektor bör kunna använda sig av stöden. Under nästa år bör antalet nystartsjobb uppgå till i genomsnitt 44 000.

Vänsterpartiet vill också använda sig av tekniken med kreditering på skattekonto för sin jobsatsning. Partiet ser det som naturligt att stödet till fler jobb i offentlig sektor ges genom krediteringar på budgetens inkomstsida enligt samma modell som det statliga sysselsättningsstödet till kommuner och landsting, vilket nu överförs till utgiftssidan. Man menar också mera allmänt att det nuvarande systemet med tak för just utgifterna skapar en orimlig situation där riksdagen i ett läge med goda statsfinanser blir bakbunden och inte kan föreslå kraftfulla åtgärder mot arbetslösheten, detta särskilt när regeringen som nu föreslår det som Vänsterpartiet beskriver som stora ofinansierade eller oansvariga skattesänkningar.

Miljöpartiet, som ser nystartsjobben som en sorts anställningsstöd, välkomnar namnbytet. Nystartsjobben måste dock förstärkas kraftigt vid anställning av långtidsarbetslösa och långtidssjukskrivna.

Ställningstagande

Arbetsmarknadsutskottet kan inledningsvis konstatera att regeringens förslag om nystartsjobb inte kommer att beredas i utskottet. Förslaget om kreditering på skattekonto läggs fram i regeringens proposition 2006/07:7 som har remitterats till skatteutskottet. Motionstid löper t.o.m. den 22 november. Till sin konstruktion är nystartsjobben inte en arbetsmarknadspolitisk åtgärd utan en generell stimulans i form av skattereducering till arbetsgivare som anställer vissa kategorier arbetssökande.

Regeringen tar i budgetpropositionen (volym 1, avsnitt 1.3.2) upp frågan om skattekrediteringar på budgetens inkomstsida. Den budgetordning som tillämpas sedan 1996 med utgiftstak bidrar till god budgetdisciplin

genom att den förhindrar att tillfälligt högre inkomster används för att finansiera varaktigt högre utgifter. Taken tydliggör också behovet av prioriteringar mellan utgiftsområden och förebygger att skatteuttaget måste höjas till följd av bristfällig utgiftskontroll. Sedan budgetordningen infördes har utgiftstaken klarats och bidragit till en stram budgetpolitik och sunda offentliga finanser. Det har dock, konstaterar regeringen, funnits ökande tendenser till finansiering utanför utgiftstaken.

Arbetsmarknadsutskottet kan konstatera att arbetsmarknadspolitiken är ett område där systemet med kreditering av skattekonto tillämpats i ganska stor utsträckning. Det är fråga om stöd på statsbudgetens inkomstsida i form av avvikelser från en likformig beskattning, s.k. skatteutgifter. Det gäller framför allt det arbetsmarknadspolitiska programmet Anställningsstöd, som är ett stöd till arbetsgivare som anställer personer som varit arbetslösa under lång tid. Det infördes 1997 och ersatte beredskapsarbetena. Det finns olika typer och varianter av anställningsstöd. De under 2006 införda plusjobben är en form av anställningsstöd. Stödnivåerna är 175 till 1 000 kr per dag. I augusti 2006 utgjorde de olika formerna av anställningsstöd 31 % av den totala programvolymen inom den konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiken. Även stöd till skyddat arbete hos offentliga arbetsgivare (OSA) och utbildningsvikariat lämnas i form av skattekreditering på arbetsgivarens skattekonto. De innebär därmed minskade skatteintäkter på budgetens inkomstsida. För innevarande budgetår beräknades de totala krediteringarna för dessa stöd till närmare 10 miljarder kronor. I förra årets budgetproposition redovisades de fullständiga uppgifterna om skattekrediteringarna enbart i bilaga 1 till volym 1. I syfte att ge riksdagen en ökad möjlighet att kontrollera statsutgifternas utveckling ändras nu redovisningen så att utgifter av detta slag redovisas under en egen inkomsttyp, 8000 Utgifter som ges/redovisas som krediteringar på skattekonto. I den framlagda budgetpropositionen finns under det berörda utgiftsområdet (volym 7, utgiftsområde 13, s. 52) en redovisning av skatteutgifterna inom politikområdet, som också inkluderar skatteutgifter som t.ex. avdrag för resor till och från arbetet. Det finns nu också en tabell i propositionens volym 1 (s. 189).

För att utgiftstaket ska kunna fylla sin funktion är det viktigt med tydlighet och åskådlighet. Därför är det angeläget att det som egentligen är utgifter, men som inte finansieras under utgiftstaken, också redovisas i anslutning till andra utgifter inom respektive utgiftsområde. Med den redovisningsteknik som den nya regeringen valt blir det lättare att få en bild av de faktiska utgifterna för arbetsmarknadspolitiken.

Från regeringens sida är detta inte bara en redovisningsfråga. Avsikten är också att frångå nyttjandet av skattekrediteringar för stöd som är att likställa med utgifter. Syftet är att ge utgiftstaket dess avsedda betydelse. För arbetsmarknadspolitiken del innebär propositionen att flera av de arbetsmarknadspolitiska program som finansieras genom skattekrediteringar avvecklas från 2007. Det gäller det allmänna och förstärkta anställningsstö-

det, plusjobb och utbildningsvikariat. Inga anvisningar ska göras till de två senare från den 24 oktober i år. Detta är enligt utskottets mening ett steg i rätt riktning för att upprätthålla budgetdisciplinen och åstadkomma tydlighet och åskådlighet i budgeten.

Prognosen för innevarande år för de totala skattekrediteringarna som avser arbetsmarknadspolitiska program uppgår till drygt 6 miljarder kronor. För 2007 beräknas motsvarande utgifter till högre belopp, närmare 7 miljarder kronor, vilket förklaras av att vissa utgifter är bundna till redan ingångna kontrakt. Utskottet noterar dock en avsevärd prognostiserad minskning i fråga om de anställningsstöd som inte utgörs av plusjobb. På några års sikt bedöms krediteringar minska.

Även det stöd som lämnas för nystartsjobben ska ges i form av en skattekreditering på arbetsgivarens skattekonto. Vid en första anblick skulle detta kunna ses som en inkonsekvens om ambitionen är att frångå nyttjandet av skattekrediteringar. Nystartsjobben är dock något principiellt annorlunda än de arbetsmarknadspolitiska stöd som hittills lämnats i form av skattekreditering. Det är för det första inte ett arbetsmarknadspolitiskt program. Nystartsjobben ska vara en rättighet för alla som varit utanför arbetsmarknaden under viss tid oavsett hur jobbet har förmedlats. Någon anvisning från arbetsförmedlingen som vid andra program förutsätts alltså inte. Arbetsgivaren befrias från en avgift som han annars skulle ha varit skyldig att betala. Arbetsmarknadsmyndighetens roll blir – enligt vad som framgår av den nyssnämnda proposition 2006/07:7 Kreditering på skattekonto av stimulans till arbetsgivare för nystartsjobb samt vissa andra skattefrågor – att administrera ansökningarna om stimulansen och beakta de uppgifter från olika myndigheter som behövs för att avgöra om arbetstagen omfattas av reglerna om nystartsjobb. Stödet beskrivs som just en stimulans. Utskottet anser att stimulansen/stödet mer bör kunna ses som en minskad intäkt än som en utgift. Utskottet kan i sammanhanget notera att de anställningsstöd som förekom under 1990-talet, Generellt anställningsstöd (GAS) respektive Riktat anställningsstöd (RAS), inte heller redovisades på budgetens utgiftssida. Stöden innebar att arbetsgivaren själv beräknade nedsättningen för den anställda och gjorde avdrag vid den månatliga inbetalningen av arbetsgivaravgiften.

Motsvarande restriktion i fråga om skattekrediteringar som är knuten till de nuvarande krediteringarna på arbetsmarknadsområdet finns inte vid nystartsjobben. I fråga om anställningsstöd, OSA och utbildningsvikariat anger regleringsbrevet för Arbetsmarknadsverket en begränsning för det totala belopp för skattekrediteringar under budgetåret som AMS får lämna uppdrag till Skatteverket om. Utskottet förutsätter att någon form av löpande utgiftskontroll skapas i anslutning till nystartsjobben. I sammanhanget finns skäl att nämna att den beräknade nivån för skatteutgifterna för nystartsjobben under 2007 som redovisas i budgetpropositionen framstår som begränsad i förhållande till den nuvarande nivån på skattekrediteringarna för arbetsmarknadspolitiska program.

Ramarna för utgiftsområdena 13 och 14

Utskottet övergår nu till frågor som specifikt rör respektive utgiftsområde. Utskottet skjuter in sig på de frågor i anslutning till ramarna som föranlett synpunkter i motionerna.

Regeringens förslag till utgiftsramar i förhållande till motionerna framgår av nedanstående tabell.

Tusental kronor

UO		Regeringen	S	V	mp
UO 13	Arbetsmarknad	66 650 378	7 850 000	8 093 000	7 427 000
UO 14	Arbetsliv	1 360 715		-100 000	51 000

Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

Propositionen

Den ökade efterfrågan på arbetskraft och det gynnsamma konjunkturläget motiverar en kraftig neddragning av de arbetsmarknadspolitiska programmen. Arbetsförmedlingen har de senaste åren fått lägga ned betydande resurser på att administrera olika insatser, t.ex. friåret, vilket gett arbetsförmedlarna mindre tid till att förmedla arbete. I syfte att förenkla och effektivisera avskaffas friåret, plusjobben, utbildningsvikariat, akademikerjobb, bidrag till feriearbeten, datortek, viss arbetsmarknadsutbildning i reguljär utbildning, interpraktikstipendier och det allmänna och förstärkta anställningsstödet. I jämförelse med 2006 års ekonomiska vårproposition minskas volymerna med ca 69 000 platser 2007, vilket beräknas minska utgifterna för aktivitetsstöd och köp av arbetsmarknadsutbildning med 9,2 miljarder kronor 2007 i förhållande till 2006 års ekonomiska vårproposition. Volymneddragningen av anställningsstöd, plusjobb och utbildningsvikariat beräknas dessutom minska de utgifter som krediteras på skattekonto med 4,1 miljarder kronor 2007. Utgiftsminskningen netto blir dock lägre eftersom utgifterna för arbetslöshetsersättning beräknas öka till följd av programneddragningarna. Reformeringen av arbetslöshetsförsäkringen som aviserats beräknas minska utgifterna för försäkringen med 3,7 miljarder kronor 2007. Ökad kontroll och förbättrad tillämpning av regelverket i arbetslöshetsförsäkringen kan minska utgifterna med ytterligare 1 miljard kronor per år fr.o.m. 2007. AMV ska reformeras från grunden. Arbetsförmedlingarnas resurser inriktas tydligare mot matchning mellan arbetssökande och lediga jobb. AMV ombildas till en enhetlig myndighetsorganisation genom att AMS och länsarbetsnämnderna avvecklas som egna myndigheter vid årsskiftet 2007/08. Regeringens bedömning är att inrättandet av en enhetlig myndighetsorganisation kommer att innebära en mer effektiv och flexibel och därmed mindre kostsam administration. Den offentliga arbetsförmedlingen ska kompletteras med alternativa arbetsförmedlingar. En ökad konkurrens i förmedlingsverksamheten kommer att gynna den arbetssökande. I

och med detta kan också den offentliga arbetsförmedlingen avlastas. AMV:s förvaltningsanslag minskas med 212 miljoner kronor för 2007 i förhållande till den anslagsberäkning som låg till grund för vårpropositionen. Regeringen föreslår att Integrationsverket avvecklas. I förhållande till den beräkning som gjordes i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition föreslås att verkets förvaltningsanslag minskas med 44 miljoner kronor 2007. Från och med 2008 bedömer regeringen att anslaget kan föras bort från statsbudgeten. De reformer som regeringen föreslår för 2007 minskar utgiftsområdesramen med 11,2 miljarder kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Regeringen föreslår att ramen för utgiftsområdet bestäms till 66,6 miljarder kronor.

Motionerna

Socialdemokraterna avvisar regeringens förslag om minskade volymer i arbetsmarknadspolitiken. Man motsätter sig också förslagen om avveckling av en rad arbetsmarknadspolitiska åtgärder. De av regeringen föreslagna nystartsjobben måste förstärkas i olika avseenden. Partiet avvisar förändringarna i a-kassan liksom inriktningen att göra a-kassan obligatorisk. Socialdemokraterna avvisar också omstruktureringen av Arbetsmarknadsverket, vilken skulle minska det lokala inflytandet, och förslaget om kompletterande alternativa arbetsförmedlingar. Detta kan inte ske samtidigt som kraftiga nedskärningar görs på arbetsmarknadspolitiken. Partiet tycker också att det är fel att avveckla Integrationsverket utan att samtidigt ha ett förslag om hur integrationspolitiken ser ut i övrigt. Socialdemokraterna föreslår en 7,8 miljarder kronor större ram än regeringen för 2007.

Vänsterpartiet avvisar förslaget om nedskärningar som motsvarar 70 000 platser i arbetsmarknadspolitiska program. Partiet räknar med färre platser som effekt av de egna jobbsatsningarna, men anser att anslaget bör ligga kvar på en hög nivå för att möjliggöra mer kvalificerade åtgärder som arbetsmarknadsutbildning. Dessutom kommer det även med en högre sysselsättningsgrad att behövas insatser för långtidsarbetslösa. Partiet vill därför behålla anställningsstöden, utbildningsvikariatet och plusjobben. Förslagen om nedskärningar i arbetslöshetsförsäkringen avvisas. Försäkringen blir sämre, dyrare och mer orättvis. Partiet satsar i stället på höjt tak från den 1 juli 2007 och höjt grundbelopp från den 1 januari 2008. Man vill också att regeringen tillsätter en utredning om konsekvenserna av de aviserade förändringarna innan en proposition lämnas till riksdagen. Förslaget om att avveckla Integrationsverket avvisas. Partiet vill ha en omfattande satsning på kommunersättning vid flyktmottagande främst till följd av förslag om en generell amnesti i asylprocessen. En ökning bör ske av kommunersättningarna så att de bättre motsvarar de reella kostnader som ett fullgott mottagande medför. Antidiskrimineringsbyråerna bör ges ökade medel. Storstadspolitiken bör vara ett eget politikområde även fortsättningsvis. Vänsterpartiet föreslår en 8,1 miljarder kronor större ram än regeringen för 2007.

Miljöpartiet avvisar regeringens nedskärningar i arbetsmarknadspolitiken till hälften. Anställningsstöden behålls men med namnet Nystartsjobb. Även friåret behålls liksom satsningar på program för den som står längst från arbetsmarknaden. Partiet motsätter sig försämringar av a-kassan, vilket motsvarar 7,3 miljarder kronor 2007. Partiet säger ja till nedläggningen av Integrationsverket, men 10 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslår bör avsättas för en ny myndighet. Ytterligare 5 miljoner kronor bör satsas på fortsatt utbyggnad av antidiskrimineringsbyråerna. Miljöpartiet föreslår en 7,4 miljarder kronor större ram än regeringen för 2007.

Ställningstagande

Arbetsmarknadsutskottet har ovan ställt sig bakom inriktningen av den ekonomiska politiken till den del den rör arbetsmarknadsutskottets beredningsområde och utgått från att den kommande propositionen om arbetslöshetsförsäkringen ska ge grund för de besparingar och inkomstförstärkningar som budgeten bygger på. Utskottet har också godtagit de nyckeltal som budgetens beräkningar utgår från. Utskottet kan konstatera att omläggningen till en ny arbetsmarknadspolitik ger tydligare fokus på jobb och effektiva insatser för dem som står allra längst från arbetsmarknaden. Antalet personer i program kommer att reduceras kraftigt och flera insatser avskaffas för att förenkla och effektivisera. Till följd av reformer minskar utgiftsområdesramen med 11,2 miljarder kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram.

Utskottet godtar beräkningarna och ställer sig därmed bakom budgetpropositionen i denna del.

Utgiftsområde 14

Propositionen

Regeringen har för avsikt att minska den statliga byråkratin. Anslaget för Arbetsmiljöverket föreslås i samband med detta minska med 50 miljoner kronor 2007 i förhållande till beräkningen i vårpropositionen. Avvecklingen av Arbetslivsinstitutet (ALI) innebär att verkets förvaltningsanslag kan minska med 164 miljoner kronor 2007 och helt tas bort 2008. Regeringen anser att det finns behov av ökade åtgärder för att främja jämställdhet mellan män och kvinnor. Det berörda anslaget ökas därför med 400 miljoner kronor 2007. De reformer som regeringen föreslår för 2007 ökar utgiftsområdesramen med 129 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Ökningen förklaras i huvudsak av de ökade resurserna till jämställdhetsområdet.

Motionerna

Socialdemokraterna avvisar förslaget om besparingar på Arbetsmiljöverket och nedläggningen av ALI. Förhållandena på arbetsplatsen och inflytandet över arbetsvillkoren är av stor vikt. Det krävs utvärdering, forskning, tillsyn och bra regler. Nedläggningen av ALI innebär en nedmontering av arbetslivsforskningen. Neddragningen på Arbetsmiljöverket gör att tillsynen på de svenska arbetsplatserna försämras kraftigt. Socialdemokraterna har inget avvikande förslag till ram i förhållande till regeringen. Anslagen till de nämnda verksamheterna rymms inom den nuvarande nivån.

Vänsterpartiet avvisar förslagen om nedskärningar på Arbetsmiljöverket och om att avskaffa anslaget för bl.a. arbetsmiljöutbildning för fackligt företrädande. Även förslaget om avveckling av ALI avvisas. Att avveckla en stor del av det förebyggande arbetsmiljöarbetet och i stället koncentrera sig på hårdare tag mot fusk mot sjukskrivna är att bortse från kopplingen mellan arbetsmiljö och ohälsa. Vänsterpartiet anser att anslagen till regionala skyddsombud och för tillsyn bör höjas. Anslagen till JämO bör öka för proaktivt och uppföljande arbete. Partiet utgår från att regeringens vagt specificerade pott till särskilda jämställdhetsåtgärder är ett sätt att kompensera för bristen på konkreta jämställdhetspolitiska förslag, som i övrigt bara handlar om sänkt skatt på hushållstjänster och jämställdhetsbonus. Regeringens anslag har karaktär av "hopsamlingsplats" för medel som kommer från nedskärningarna på Arbetsmiljöverket och ALI. Jämställdhetssatsningar bör i stället göras på flera andra utgiftsområden. Vänsterpartiet föreslår en 100 miljoner kronor mindre ram än regeringen för 2007.

Miljöpartiet avvisar nedskärningar på Arbetsmiljöverket. Medel överförs från Arbetsdomstolen till det vanliga domstolsväsendet och HomO:s anslag ökas med 2 miljoner kronor. Miljöpartiet föreslår en 51 miljoner kronor större ram än regeringen för 2007.

Ställningstagande

Nedläggningen av Integrationsverket och ALI är en del i regeringens politik för att minska byråkratin, vilket är en inriktning som arbetsmarknadsutskottet ställer sig bakom. Utskottet vill anmärka att förslag som konkret rör dessa myndigheter kommer att tas upp i det kommande budgetbetänkandet AU1 om anslagen på utgiftsområdena 13 och 14. Detsamma gäller neddragningarna på Arbetsmiljöverket. Det finns därför inte skäl att närmare gå in på frågan i detta sammanhang. Här ska dock nämnas att utskottet under hand har erfarit att Statskontoret enligt en överenskomst med Regeringskansliet den 30 oktober kommer att lämna stabsbiträde för ett internt departementsarbete om analys av ALI. Det pågår även ett arbete med att pröva möjligheten att överföra vissa verksamheter till annan huvudman eller myndighet. Ingenting är ännu klart om detta.

Utskottet konstaterar att utgiftsområdesramen total sett ökar främst till följd av ökade resurser till jämställdhetsområdet, vilket välkomnas.

Utskottet godtar beräkningarna och ställer sig därmed bakom budgetpropositionen i denna del.

Stockholm den 14 november 2006

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven-Erik Österberg (s), Tomas Tobé (m), Sylvia Lindgren (s), Elisabeth Svantesson (m), Annika Qarlsson (c), Lars Lilja (s), Eva Flyborg (fp), Maria Öberg (s), Jan Ericson (m), Luciano Astudillo (s), Désirée Pethrus Engström (kd), Anna König Jerlmyr (m), Josefin Brink (v), Ann-Christin Ahlberg (s), Hans Backman (fp) och Ulf Holm (mp).

Avvikande meningar

1. Avvikande mening (s)

Sven-Erik Österberg (s), Sylvia Lindgren (s), Lars Lilja (s), Maria Öberg (s), Luciano Astudillo (s) och Ann-Christin Ahlberg (s) anför:

Vår syn på den ekonomiska politiken och kritiken mot den borgerliga regeringens politik redovisas kortfattat i yttrandet. Regeringens övergripande syfte är att skapa en låglönamarknad. Man gör kraftiga neddragningar i arbetsmarknadspolitiken för att finansiera gigantiska skattesänkningar som främst gynnar de redan välbeställda.

Vi vill särskilt peka på några frågor.

Neddragningen av arbetsmarknadsprogrammen och ombildningen av AMV

Den drastiska neddragningen av arbetsmarknadsprogrammen medför att AMS mer eller mindre måste dra i nödbromsen för att komma ned i den tänkta programvolymen om 90 000 platser nästa år. Att vissa typer av program upphör räcker inte på långa vägar för att nå den lägre volymen. AMS generaldirektör har inför arbetsmarknadsutskottet beskrivit de praktiska konsekvenserna. Ett omedelbart stopp har införts för nya anvisningar till flera typer av program. Även med ambitionen att så smidigt som möjligt anpassa verksamheten till regeringens nya inriktning finns det, enligt vad AMS framfört i annat sammanhang, en risk för att man under denna omställningsfas inte kan infria tidigare löften och samverkansavtal.

Minskningen av programvolymen ska dessutom ske samtidigt som AMV omstruktureras och får sänkt anslag. Omstruktureringen kommer att minska det lokala inflytandet. Det finns skäl att påminna om att stora grupper arbetslösa som inte längre kan anvisas till program blir sökande hos förmedlingen. Frågan är vilka resurser som kommer att finnas för att matcha dessa öppet arbetslösa till nya jobb. Frågan är också hur och av vem nystartsjobben ska marknadsföras i förhållande till arbetslösa och arbetsgivare, när nu regeringen inte kategoriserar nystartsjobben som arbetsmarknadspolitiska insatser. Det är ingen djärv gissning att det åtminstone i inledningen trots allt blir en fråga för arbetsförmedlingen. I regeringens proposition om nystartsjobben (2006/07:7) sägs bara att verket tills vidare ska administrera ansökningarna om stimulansen och ha ansvar för att ta fram föreskrifter och blanketter. Detsamma ska gälla information till allmänheten.

I vår ekonomisk-politiska motion avvisar vi därför ombildningen av AMV och neddragningarna i arbetsmarknadspolitiken.

Arbetslöshetsförsäkringen

Vi socialdemokrater känner oss inte på något sätt överbevisade om att den borgerliga regeringens politik leder till att de som i dag uppbär arbetslöshetsersättning och blir utstämplade och utan ersättning kommer att få nytt arbete. Ingen konsekvensanalys har presenterats av hur effekterna blir om den avsedda sysselsättningsökningen inte blir verklighet, något som för övrigt har påpekats i Lagrådets granskning av förslaget om ändrad finansieringsavgift. En sådan effekt skulle kunna vara ökade utgifter i kommunerna för försörjningsstöd.

För oss socialdemokrater står det helt klart att det främst är kvinnorna som kommer att drabbas av försämringarna i försäkringen. De ekonomiska konsekvenserna kommer att bli mycket stora. Färre deltidsarbetande kommer att kvalificera sig för ersättning. Regeringen förefaller själv medveten om att den ökade finansieringsavgiften medför konsekvenser som innebär att förslaget inte är neutralt från jämställdhetssynpunkt, vilket avfärdas med att övriga förslag om jobbskatteavdrag gynnar kvinnorna. Det är allvarligt om regeringen inte respekterar de grundläggande principerna i EG-rätten som innebär ett förbud mot indirekt diskriminering. Vi förutsätter att frågan analyseras ytterligare inför kommande proposition och att lagförslagen får sådan utformning att Sverige inte ska behöva ställas inför EG-domstolen.

Det är inte bara det att regeringen i vissa delar genomför en dramatisk omläggning av politiken. Förändringarna av försäkringssystemet är kanske de största i ett slag sedan försäkringens tillkomst. Arbetslöshetsförsäkringen och dess finansiering bygger på ett komplicerat regelverk. Ett mycket stort antal personer omfattas av försäkringen – över 3,7 miljoner är medlemmar i kassorna och fler än 600 000 personer uppbär ersättning varje år. Dessa förändringar genomförs efter en beredningsprocess som lämnar mycket övrigt att önska. Man behöver inte uppskatta förslagen i sig. Men man måste visa respekt genom att de som ska administrera en ny reglering också ska kunna verkställa den på ett vettigt sätt. Förändringar av detta slag bör genomföras efter ett remissförfarande där inte bara de berörda utan även utomstående juridiska instanser får en praktisk möjlighet att analysera förslagen och deras konsekvenser och sedan lägga fram sina synpunkter. En veckas remisstid är anmärkningsvärt kort i sammanhanget. Ett remissförfarande värt namnet bör även ge regeringen rådruum att beakta de synpunkter som kommer fram. Remissomgången syftar alltså inte bara till att de berörda ska få "tycka till" eller "vädra sina åsikter". Regeringen bär ett mycket stort ansvar om den forcerade beredningen leder till problem i den praktiska hanteringen efter ikraftträdandet vid årsskiftet, något som i slutändan drabbar enskilda personer.

Vi socialdemokrater har det bestämda intrycket att regeringen inte vill ge sig in i en sakdiskussion om själva försäkringen och konsekvenserna av förslagen. Man hänvisar i stället mest till sina svagt grundade men högt ställda förväntningar om att försämringarna ska leda till ökad sysselsättning.

Vi värdesätter i och för sig att arbetsmarknadsutskottet planerar en utskottsutfrågning inför behandlingen av den kommande propositionen. Detta minskar dock inte vår kritik mot regeringens beredning.

Nedläggningen av myndigheter

En del i den borgerliga regeringens politik är att lägga ned ett antal myndigheter. Förslagen presenteras under rubrikerna Ökad effektivitet i offentlig sektor och Minskad statlig byråkrati. Det lär inte vara någon tillfällighet att det främst är myndigheter inom arbetsmarknads- och arbetslivspolitikerna som först drabbas av regeringens nedläggningsiver.

Vi har ovan kritiserat beredningsprocessen i fråga om arbetslöshetsförsäkringen. Vår kritik i detta avseende gäller i minst lika hög grad förslagen när det gäller Integrationsverket, ALI och Arbetsmiljöverket. Ingen som helst analys presenteras, utan det meddelas kort och gott att myndigheterna ska läggas ned respektive få minskat anslag som ett led i processen att minska den statliga byråkratin.

Oavsett vilken uppfattning i sak man må ha om förslagen – till detta återkommer vi i anslutning till arbetsmarknadsutskottets beredning av anslagen – är förfarandet anmärkningsvärt. Nedläggning och nedskärningar av detta slag bör enligt vår mening föregås av en analys av om någon kan överta verksamheten eller delar av den. I fråga om ALI borde man ha skapat sig en bild av hur inledda forskningsprojekt och utbildningar ska kunna slutföras och tillgodogöras i samhället, hur värdefulla internationella kontakter ska kunna upprätthållas, om kontrakt kan avslutas utan risk för skadeståndskrav m.m. Givetvis måste man också ha en bild av vad en nedläggning eller nedskärning medför för den berörda personalen. Om den övergripande ambitionen är att effektivisera statsförvaltningen bör detta även prägla det sätt på vilket neddragningar genomförs. En illa genomtänkt och illa förberedd nedläggning kommer att innebära kapitalförstöring och värdefull kunskap skingras. Regeringen tar inte sitt ansvar i sammanhanget utan hänvisar till att myndigheterna själva får lösa de problem som uppkommer. Sedan får man se vad som händer. Det är en märklig attityd.

Vad gäller Integrationsverket vill vi framhålla att verket fyller en viktig funktion i arbetet med att främja positiv integration i samhället. Att avveckla verket utan att ha förslag om hur integrationspolitiken ska hanteras i övrigt är fel. Dessutom är tidpunkten illa vald. Regeringen räknar själv med att antalet kommunmottagna under de närmaste åren ökar betydligt jämfört med tiden före 2006. I ett sådant läge behövs en central instans som kan verka för att kommunerna tar sin del av ansvaret för flyktingmottagandet och som också kan ha en överblick över i vilken mån kommunerna faktiskt kompenseras ekonomiskt för sitt flyktingmottagande.

2. Avvikande mening (v)

Josefin Brink (v) anför:

Sverige behöver en ekonomisk politik för jobb, rättvisa och jämställdhet.

Svensk ekonomi är sedd ur de flesta perspektiv mycket stark. Tillväxttakten har varit hög under ett flertal år. Skatteintäkterna har ökat. De offentliga finanserna är exceptionellt starka. Prognoserna har fått revideras uppåt.

Men den svenska ekonomin lider samtidigt av många allvarliga problem. Arbetslösheten är det största. Att människor som vill och kan arbeta inte finner något arbete är ett slöseri med samhällets resurser och den ekonomiska politikens främsta misslyckande. Ett annat allvarligt samhällsekonomiskt problem är att klyftorna i inkomster och förmögenheter vuxit de senaste decennierna. Den strukturella diskrimineringen av kvinnor på samhällslivets alla områden – inte minst när det gäller löner och arbetsvillkor – kvarstår. Den politik regeringen föreslår i budgetpropositionen fördjupar dessa samhällsekonomiska problem.

Regeringen försätter de arbetslösa, särskilt de som varit arbetslösa länge, i en desperat situation där de kan utnyttjas i lönekonkurrens, samtidigt som de aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärderna bantas. Regeringens politik är det kraftigaste avsteget från arbetslinjen på decennier.

Vi avvisar de kraftiga försämringar som regeringen föreslår, särskilt på arbetsmarknadspolitikens område, med siktet inställt på att försvaga den fackliga organiseringen och därmed löntagarnas ställning.

I Vänsterpartiets motion har vi presenterar en kraftfull satsning på fler anställda i kommuner och landsting. Stödet utformas som ett riktat sysselsättningsstöd med full kompensation till de kommuner och landsting som anställer, till avtalsenliga löner, där de själva bedömer att behoven finns. Vi skapar utrymme för 150 000 nya jobb under en treårsperiod. Vi bedömer att 40 000 personer ska kunna anställas i kommuner och landsting redan under 2007.

Regeringens politik är antifeministisk. Försämringar i arbetslöshetsförsäringen när det t.ex. gäller överhoppningsbar tid i samband med föräldradledighet och möjligheterna att kvalificera sig genom deltidsarbete har en tydlig och negativ effekt på kvinnors ekonomi, vilket regeringen själv är medveten om. Regeringen underlåter att ta krafttag mot en av de största faktorer som påverkar den könsojämlika lönesättningen på arbetsmarknaden, nämligen det starkt ojämlika uttaget av föräldraförsäkring. Förslaget om jämställdhetsbonus riskerar snarare att befästa idén om föräldraskapet som obligatoriskt för kvinnor och ett frivilligt erbjudande för män. Även försämringarna av arbetsmiljöarbetet slår hårt mot deltidsarbetslösa och kvinnor med låga inkomster.

I denna avvikande mening vill vi särskilt skjuta in oss på några frågor.

Vänsterpartiet är förespråkare av riktade arbetsmarknadspolitiska stöd. Vi är dock kritiska till regeringens förslag om s.k. *nystartsjobb*. I stället bör riktade arbetsmarknadspolitiska stöd i olika former ges för grupper

som står långt från arbetsmarknaden. Nystartsjobben för vissa utsatta grupper ger inte samma volymer och stödnivåer som anställningsstöden. Vi avvisar därför nystartsjobben och fortsätter att satsa på dagens riktade anställningsstöd, plusjobb och utbildningsvikariat.

De aviserade förändringarna i *arbetslöshetsförsäkringen* leder till en urholkning. Regeringens höjning av medlemsinsatsen kommer att resultera i att avgifterna för medlemskap i fackförening och a-kassa femdubblas, att arbetslöshetsförsäkringens legitimitet urholkas och att de lägre ersättningsnivåerna sätter en press på de lägsta lönerna nedåt. Följden av regeringens nedskärningar och aviserade politik kan bli att många löntagare lämnar sin fackförening av ekonomiska skäl. Fackföreningarna och vanliga löntagare försvagas. Maktbalansen på arbetsmarknaden förskjuts till arbetsgivarnas fördel och den svenska modellen med relativt jämnstarka parter undermineras. Det är bara genom kvalitetsförbättringar som den solidariskt finansierade försäkringen kan försvaras. Vänsterpartiet vill satsa på höjt tak i a-kassan och aktivitetsstödet till 880 kr de första 100 dagarna och därefter till 730 kronor från den 1 juli 2007. Från den 1 januari 2008 vill vi höja grundbeloppet i a-kassan och aktivitetsstödet från dagens 320 kr till 420 kr per dag.

När det gäller arbetsmiljöarbetet så avvisar vi regeringens förslag om nedskärningar på Arbetsmiljöverket, om att avskaffa anslaget för bl.a. arbetsmiljöutbildning för fackligt förtroendevalda och avveckling av Arbetslivsinstitutet.

På *jämställdhetsområdet* föreslår vi ökade anslag till JämO för att ge myndigheten större utrymme att bedriva proaktivt och uppföljande arbete. Vi avvisar regeringens ökade anslag till Särskilda jämställdhetsåtgärder, vilket leder till att vår ram för utgiftsområde 14 blir lägre än regeringens. Regeringens anslag på denna post är inte närmare preciserat, utan har karaktären av hopsamlingsplats för de pengar regeringen skär ned på bl.a. Arbetsmiljöverket och Arbetslivsinstitutet. Vänsterpartiet gör i stället omfattande satsningar på ett flertal andra utgiftsområden. Det gäller bl.a. ett viktat statsbidrag till kommunsektorn för att höja kvinnors löner, individualiserad föräldraförsäkring, anslag till genusforskning och ett omfattande skyddspaket för våld utsatta kvinnor och barn.

När det gäller *integrationspolitiken* avvisar vi regeringens förslag om att snabbavveckla Integrationsverket till den 1 juli 2007. Vi föreslår en omfattande satsning på kommunersättning vid flyktningmottagande främst till följd av vårt förslag om en generell amnesti i asylprocessen för dem som sökt och fått avslag enligt den tillfälliga asyllagen. Utöver detta föreslår vi en ökning av kommunersättningen för att bättre än i dag motsvara de reella kostnader som ett fullgott mottagande medför. Vi föreslår också att antidiskrimineringsbyråerna ges ökade medel och att storstadspolitiken ska fortsätta att vara ett eget politikområde. Vi aviserar också satsningar på skyddat boende och fortsatta bidrag till Centrum mot rasism från 2008.

Vilka avvikelser det anförda innebär i förhållande till regeringens förslag framgår av själva yttrandet. Jag tillstyrker Vänsterpartiets förslag i fråga om ramarna för utgiftsområdena 13 och 14 även i övriga delar.

3. Avvikande mening (mp)

Ulf Holm (mp) anför:

Allmän inriktning av politiken

Sverige står i dag inför flera stora utmaningar. Vi måste ta vårt ansvar för att avstyra hotet mot vårt gemensamma klimat. Vi måste se till att nya jobb kan skapas och att förutsättningarna är goda för att nya företag kan växa fram. Vi måste se till att förbättra levnadsvillkoren för de individer som har det sämst ställt. Politikens roll är att skapa rammar och förutsättningar och att stimulera positiva utvecklingstendenser. En politik som bygger på ett långsiktigt ansvar för ekonomin, för människors livskvalitet och för miljön skapar dessa förutsättningar och rammar där individen själv kan utvecklas, växa och ta ansvar.

Det finns flera inslag i den nya regeringens politik som vi kan sympatisera med. Dit hör den uttalade viljan att satsa på fler jobb, förbättrade villkor för företagande, minskat utanförskap och inriktningen på ökad valfrihet och mångfald i utbudet av välfärdstjänster. Vi stöder också att arbetsmarknadspolitiken ses över för att skapa större frihet för individen och att fler aktörer släpps in som arrangörer av arbetsmarknadsåtgärder.

Samtidigt känner vi i Miljöpartiet en oro för många inslag i Alliansens politik. Dit hör de många löften om sänkta skatter som gynnar redan välbestämda grupper och utgiftssatsningar i kombination med oklara och försenade finansieringsförslag. Vi känner också en oro för och motsätter oss finansieringsförslag som går ut över de sämst ställda i samhället, t.ex. försämringarna av ersättningsnivåerna i a-kassan. Trots att alla prognoser visar på goda förutsättningar för nya jobb prioriterar regeringen stora och omfattande neddragningar i socialförsäkringarna och arbetslöshetskassan.

Jag vill i denna avvikande mening särskilt skjuta in mig på tre frågor, försämringarna av arbetslöshetsförsäkringen, avskaffandet av friåret och nedläggningen av ALI.

Vi i Miljöpartiet säger nej till försämringar av *arbetslöshetsförsäkringen*, vilket innebär totalt 7,3 miljarder kronor mer än regeringen 2007 och 8,2 miljarder kronor mer 2008 och 2009.

De föreslagna regelförändringarna kommer att leda till stora problem för dem som ofrivilligt hamnat i arbetslöshet. Med de nya reglerna finns dessutom en risk att arbetslöshetens kostnader i stället hamnar på kommunerna i form av utgifter för socialbidrag. Regelförändringarna blir särskilt allvarliga då regeringen samtidigt föreslår mycket kraftiga nedskärningar av antalet platser i arbetsmarknadsprogrammen. Det kommer att betyda en kraftig ökning av antalet personer som utförsäkras från a-kassorna.

Däremot accepterar Miljöpartiet regeringens resonemang om att ökad kontroll och förbättrad tillämpning av regelsystemet kan minska utgifterna i arbetslöshetsförsäkringen med 1 000 miljoner kronor om året från och med 2007.

Friåret har gett många människor möjlighet till en välkommen återhämtning från ett stressigt arbetsliv samtidigt som långtidsarbetslösa och ungdomar fått in en fot på arbetsmarknaden.

Intresset för att ta friår har överträffat alla förväntningar. Det visar att reformen varit efterlängtd och att många vill ta chansen att pröva något nytt under ett år trots att ersättningsnivån från vissa håll kritiserats för att vara låg. Den minskade inkomsten vägs mot de vinster i livskvalitet som friåret ger. Det finns som väntat en stor variation i vad friårstagarna har gjort under sin ledighet. Många har valt att satsa på alternativen att starta eget företag eller vara hemma med barn eller barnbarn. En annan stor grupp har studerat, antingen för att höja sin kompetens eller för att ta chansen att studera något man annars aldrig skulle få möjlighet till i sin yrkesroll. Någon har rest jorden runt, byggt om huset, satsat på ideellt arbete i föreningslivet eller "bara varit ledig".

Även för de personer som vikarierade för friårstagarna gjordes en välfärdsvinst genom att en i vissa fall långvarig arbetslöshet kunde brytas.

Som vi framhållit i vår motion leder friåret på kort sikt naturligtvis till en minskning av arbetslösheten. Varje friårstagare ersätts av någon arbetslös, varför antalet registrerade arbetssökande minskar. De personer som går in som vikarier för friårstagarna tillägnar sig värdefull arbetslivserfarenhet. Den generella utbildningsnivån hos de arbetssökande höjs, liksom utbildningsnivån hos företagens anställda. Detsamma gäller också den positiva effekt som uppnås av att fler under friåret väljer att starta eget, vilket ger en ny grund för fler livskraftiga småföretag.

Vi vill också peka på att ALI:s utvärdering av friåret visar att reformen lett till ökad rörlighet på arbetsplatser och arbetsmarknaden. En utvärdering av Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (Ifau) visar att tiden i arbetslöshet för friårsvikarierna minskat efter vikariatet. Friåret har alltså varit positivt för både vikarier och friårstagare. Miljöpartiet anser att friåret ska behållas på nuvarande nivå.

När det gäller ALI och regeringens förslag att myndigheten ska läggas ned den 1 juli 2007 vill vi framhålla att mycket av den forskning som ALI gör är mycket viktig och behövs framöver. Dock har vi i dag ingen klar uppfattning om i vilken roll denna verksamhet och forskning ska bedrivas. Det är enligt oss möjligt att den kan överföras till annan myndighet eller huvudman. Detta kommer vi att ta ställning till i samband med det av regeringen aviserade förtydligandet av uppdraget som ska komma i vår propositionen 2007.

Vilka avvikelser det anförda innebär i förhållande till regeringens förslag framgår av själva yttrandet. Jag tillstyrker Miljöpartiets förslag i fråga om ramen för utgiftsområdena 13 och 14 även i övriga delar.

BILAGA 14

Finansutskottets offentliga utfrågning

Den aktuella penningpolitiken

Tid: Torsdagen den 26 oktober kl. 9.00–11.00

Lokal: Skandiasalen i Neptunus

Inbjuden

Riksbankschef Stefan Ingves

Medverkande

Pär Nuder (s) vice ordförande

Ulf Sjösten (m)

Anna Lilliehöök (m)

Lars Elinderson (m)

Monica Green (s)

Christer Nylander (fp)

Hans Hoff (s)

Peder Wachtmeister (m)

Göran Pettersson (m)

Ulla Andersson (v)

Emma Henriksson (kd)

Per Åsling (c)

Mats Pertoft (mp)

Finansutskottets offentliga utfrågning om den aktuella penningpolitiken

Vice ordföranden: God morgon. Välkomna! Jag är inte Stefan Attefall – han är hemma och kurerar sig. Vi sänder en hälsning till vår ordförande. Jag ska i hans ställe försöka leda detta offentliga sammanträde.

Jag hälsar särskilt riksbankschefen Stefan Ingves med medarbetare välkomna.

Vi gör på sedvanligt sätt. Vi inbjuder först riksbankschefen att presentera den inflationsrapport som Riksbanken i dag har publicerat. Därefter gör vi ett avbrott för en nödvändig fikapaus. Sedan vidtar en möjlighet för utskottets ledamöter att ställa frågor till riksbankschefen.

Riksbankschef Stefan Ingves: Tack så mycket för inbjudan att komma hit och prata. Det är andra gången som jag är i finansutskottet för att diskutera penningpolitiken, och därför kan jag inte påstå att jag har speciellt stor erfarenhet av dessa utfrågningar. Men det gäller ju också en del av er som är här för första gången, och jag är helt övertygad om att det inte kommer att lägga något hinder i vägen för en intressant och givande diskussion längre fram.

Det brukar alltid vara bra att börja med en tillbakablick för att få lite perspektiv på dagsläget, och den här gången, med så många nya ledamöter, är det kanske särskilt motiverat. Efter tillbakablickens ska jag titta framåt och redogöra för Riksbankens syn på de ekonomiska utsikterna och penningpolitiken framöver.

I den tillbakablick som jag ska göra kommer jag att hävda att den nya regim som infördes för ungefär ett och ett halvt decennium sedan har fungerat väl. Vi har haft en helt annan stabilitet i den ekonomiska utvecklingen än tidigare, samtidigt som tillväxten har varit förhållandevis hög. Mitt viktigaste budskap i framåtblicken är att utsikterna för svensk ekonomi också är ljusa. Vi ser framför oss att tillväxten i ekonomin blir god också de närmaste åren och att läget på arbetsmarknaden fortsätter att ljusna. Uppgången i inflationen som vi ser väntas samtidigt bli måttlig, men det kräver att räntan höjs gradvis.

Som jag sade är det nu nästan ett och ett halvt decennium sedan vi i Sverige tvingades överge den fasta växelkursen. Det blev startpunkten för den omläggning av den ekonomiska politiken som innebar att både penningpolitiken och finanspolitiken fick andra roller än de hade haft under 1970- och 1980-talen. Finanspolitiken hade tidigare ofta varit alltför expansiv och bidragit till att inflationen blev alltför hög. Den fick nu som huvuduppgift att se till att de offentliga finanserna utvecklades på ett sätt som var långsiktigt hållbart. Penningpolitiken å sin sida var inte längre låst till att försvara växelkursen i och med att kronan fick fortsätta att flyta. Huvuduppgiften blev i stället att mer direkt verka för att inflationen skulle hållas på en låg och stabil nivå, genom att med ränteförändringar påverka efterfrågeläget i ekonomin.

1. Inflation och tillväxt*Årlig procentuell förändring*

	Medel		Standardavvikelse	
	1971-1990	1995-2005	1971-1990	1995-2005
KPI	8,6	1,1	2,8	1,0
BNP	2,1	2,8	1,4	1,2

Källa: SCB.

Den nya regimen har väl levt upp till förväntningarna (diagram 1). Efter den inledande djupa krisen har inflationen varit betydligt lägre och varierat mindre än under 1970- och 1980-talen. Detta syns på bilden av inflation och tillväxt. Samtidigt har tillväxten i ekonomin varit högre och mer stabil än tidigare. Reallönerna har också utvecklats gynnsamt. I många avseenden får man nog hävda att den svenska utvecklingen framstår som god också i ett internationellt perspektiv, och det var långtifrån fallet under 1970- och 1980-talen.

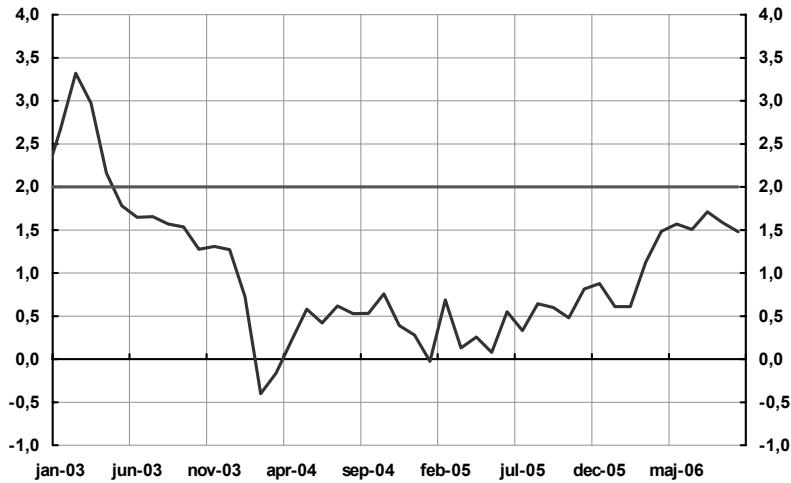
Det finns naturligtvis också områden där utvecklingen inte har varit särskilt bra. Det gäller kanske framför allt sysselsättningen. Insikten att sysselsättningen i längden beror på hur väl arbetsmarknaden fungerar har fått allt större genomslag. Det är alltså där man bör inrikta ansträngningarna om man vill få en varaktig lösning på sysselsättningsproblemen. Det avgörande är inte hur Riksbanken sätter räntan eller hur expansiv finanspolitiken är. Tanken att det inte finns någon konflikt på lång sikt mellan målen om god sysselsättning och låg inflation är för övrigt ett av skälen till att Edmund Phelps i år tilldelades Riksbankens pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne.

Nu vill jag naturligtvis inte påstå att allt positivt som har hänt beror på uppläggningsen av den ekonomiska politiken. Det har ju också skett betydelsefulla förändringar inom andra områden som har bidragit till den gynnsamma utvecklingen. Men man kan i alla fall konstatera att omläggningen av penningpolitiken har givit en stadga och en stabilitet åt den ekonomiska politiken som tidigare saknades. Det bör rimligtvis ha betytt en hel del för utvecklingen.

Låt mig så något mer i detalj beskriva utvecklingen under de senaste tre fyra åren, eftersom den i en del avseenden har varit lite speciell. Åtminstone vid en första anblick har under den här perioden tillväxten, inflationen och sysselsättningen sinsemellan utvecklats på ett lite motsägelsefullt sätt.

2. Inflationen: mål och utfall

Årlig procentuell förändring

Anm.: Inflation mätt som KPI.

Källa: SCB och Riksbanken.

Sedan mitten av 2003 har inflationen legat under målet på 2 %, och periodvis också betydligt under målet (diagram 2). Det är egentligen bara under det senaste halvåret som inflationen igen har börjat närma sig nivåer som är någorlunda i linje med målet.

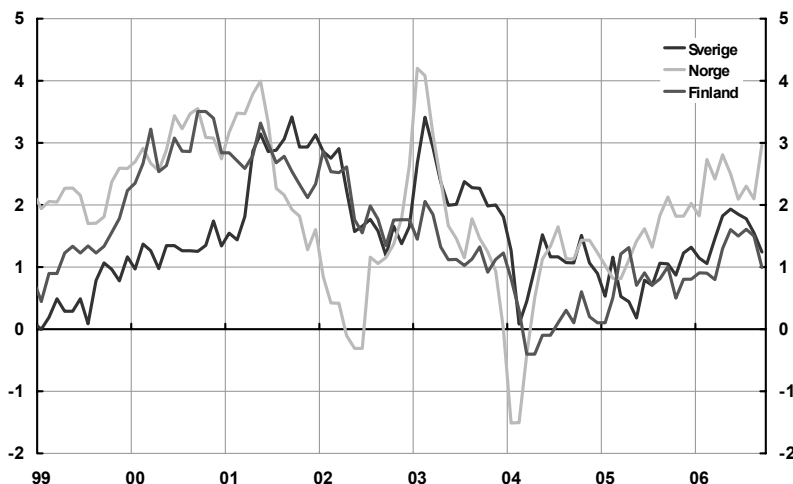
Samtidigt har tillväxten varit hög. Sedan 2004 har BNP ökat med i snitt en bit över 3 % per år. Det är en ganska anmärkningsvärd siffra, både i ett historiskt perspektiv och i jämförelse med många andra länder, särskilt i Europa. Sammantaget har alltså inflationen varit påfallande låg medan tillväxten, om något, har varit högre än vanligt.

Trots den goda tillväxten har sysselsättningen utvecklats svagt. Den höga efterfrågan på varor och tjänster verkar inte ha resulterat i någon större efterfrågan på arbetskraft. Men under den allra senaste tiden har läget börjat ljusna också på arbetsmarknaden.

Hur kommer det sig då att inflationen har blivit anmärkningsvärt låg och sysselsättningen utvecklats så svagt som den gjort, trots att konjunkturun uppenbarligen har tuffat på i god fart? Ekonomin förefaller ha påverkats av krafter som har hållit tillbaka både inflation och sysselsättning. Vilka kan då dessa krafter vara?

3. Inflation i Sverige, Norge och Finland

Årlig procentuell förändring

Anm.: Inflation mätt som HICP.

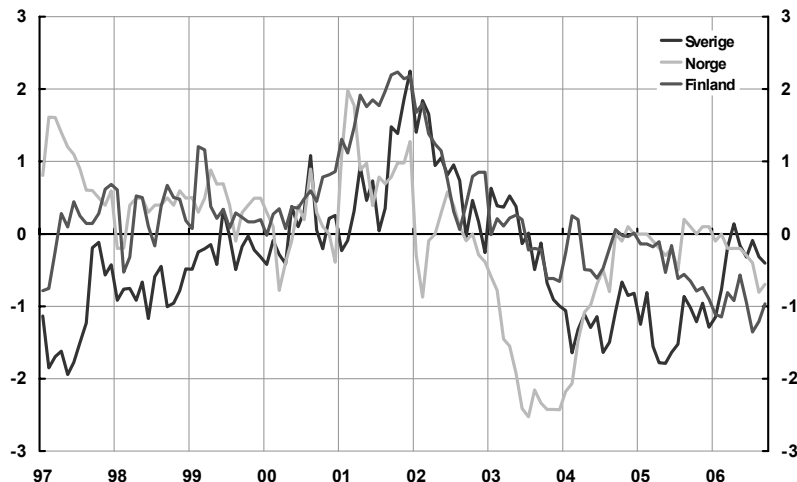
Källa: SCB, Statistics Finland och Statistics Norway.

Till att börja med är det värt att notera att det inte bara är här i Sverige som inflationen har varit ovanligt låg de senaste åren (diagram 3). Som syns på bilden sjönk till exempel i Norge inflationen för några år sedan kraftigt på liknande sätt som i Sverige. I Finland har inflationen varit ännu lite lägre än i Sverige. De krafter som har hållit nere inflationen verkar alltså i någon mån ha varit gemensamma för andra små, öppna ekonomier i vår närhet.

En sådan gemensam faktor är förmodligen att priserna på importerade varor har utvecklats svagt. En anledning är den pågående globaliseringen. Lågkostnadsländer, särskilt Kina, har fått en allt större roll i världsekonomin, och vi har börjat importera alltmer varor från dessa länder. Om man ser till prisutvecklingen på konsumtionsvaror – en varukategori som utgörs av många importerade varor – har priserna på dessa varor till och med fallit de senaste åren både i Sverige och i våra nordiska grannländer (diagram 4). Det ser man tydligt på bilden, där vi beskriver konsumentprisutvecklingen på varor och alla dessa kurvor ligger under noll.

4. Konsumentpriser för varor – exklusive energi och livsmedel

Årlig procentuell förändring

Anm.: Detta avser HICP – non-energy industrial goods.

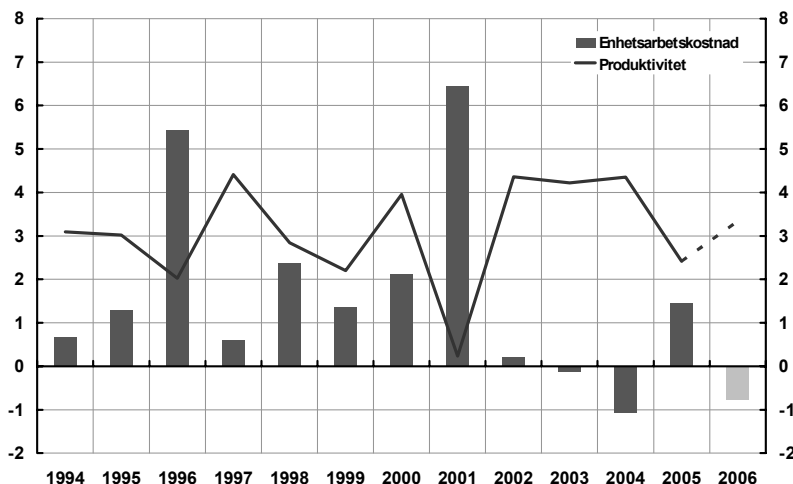
Källa: Eurostat.

En annan faktor som hållit tillbaka inflationen i Sverige, och som förmodligen varit än viktigare, är att produktivitetstillväxten har varit oväntat stark. Det har hållit nere produktionskostnaderna i företagen och dämpat prisökningarna på inhemskt producerade varor och tjänster. Eftersom importerade varor bearbetas och distribueras inom landet innan de säljs till konsumenter har produktivitetstillväxten också hållit tillbaka prisökningarna på importerade produkter (diagram 5). Här ser vi också att arbetskraftskostnadens ökning har varit låg och produktiviteten har legat på en högre nivå.

Det är inte helt klart varför produktivetsförbättringarna har varit så snabba de senaste åren. En möjlighet är att de stora investeringar i informationsteknik som gjordes under slutet av 1990-talet nu har börjat ge resultat. Det är också fullt tänkbart att den höga produktivitetstillväxten är en följd av att företag i många sektorer upplever ökad konkurrens, inte minst som en följd av globaliseringen. Som en konsekvens har de sett sig tvingade att rationalisera och effektivisera sin verksamhet. Det skulle i så fall kunna förklara varför sysselsättningen utvecklats så pass svagt. Med effektivare produktionsprocesser har företagen kunnat tillgodose en stigande efterfrågan utan att behöva nyanställa i samma omfattning som i tidigare konjunkturuppgångar.

5. Enhetsarbetskostnad och produktivitet i näringslivet

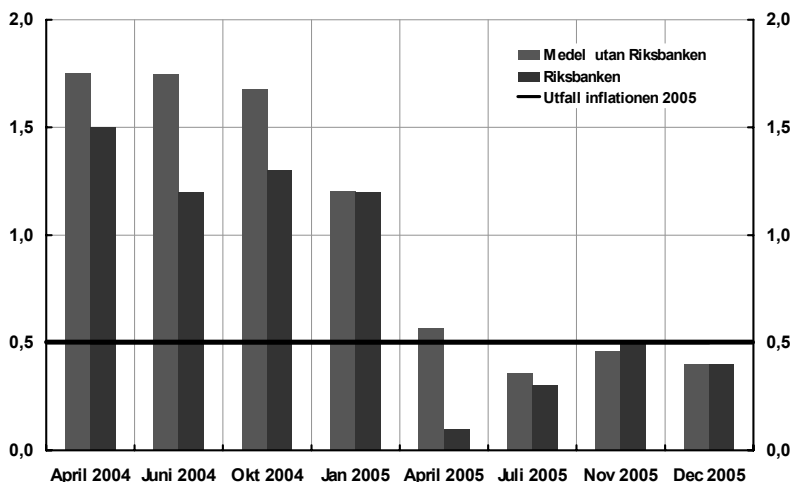
Årlig procentuell förändring

Källor: SCB och Riksbanken.

Det faktum att inflationen under drygt tre år legat under målet tyder på att det här var en utveckling som Riksbanken inte lyckades förutse, även om vi räknade med att inflationen skulle falla när den tidigare snabba energiprisuppgången i början på 2000-talet slog tillbaka. Om vi hade förutsett att inflationen skulle bli så låg som den blev hade vi möjligen hållit en lägre ränta än vad vi faktiskt gjorde. Men när man funderar kring den utvecklingen var vi knappast ensamma om att missa i prognosen (diagram 6).

6. Prognoser för inflationen 2005 vid olika tidpunkter, Riksbanken samt ett genomsnitt av andra prognosmakare

Källor: Consensus Inc., Finansdepartementet, LO och SCB.

Den här bilden visar vad prognosmakare tyckte i genomsnitt om inflations-takten 2005 tillbaka i tiden, med början i april 2004. Man ser då att överlag tycks svenska konjunkturbedömare under senare år ha överraskats av både den starka tillväxten och den låga inflationen.

Det var till exempel först en bit in på 2005, vilket syns i figuren med staplarna för april 2005, som de flesta började räkna med att inflationen det året skulle hamna under Riksbankens toleransintervall. Alla bedömare kände naturligtvis till att ekonomin påverkades av till exempel globaliseringen och den snabba utvecklingen av informationsteknologin. Men därifrån är steget ganska långt till att kunna förutsäga exakt hur stort genomslag dessa krafter får på exempelvis produktivitet och prisutveckling. Det gäller särskilt att bedöma detta under ett enskilt år.

Precis som alla andra centralbanker slipar vi hela tiden våra prognosverktyg för att bli bättre på att förutsäga framtiden. Förhoppningsvis kommer vi gradvis att öka precisionen i våra prognoser. Men att tro att vi helt och hållet skulle kunna förutsäga den här typen av skeenden är nog när allt kommer omkring inte realistiskt.

När det gäller utvecklingen de senaste åren är det också en viktig insikt att inflationen har hållits nere av krafter som i grunden är gynnsamma för ekonomin. Annorlunda uttryckt kan man säga att utvecklingen har dominerats av positiva förändringar på ekonomins så kallade utbudssida. Att priserna pressas av ökad konkurrens och ökad handel med fjärran länder är till exempel något som vi alla – som konsumenter – har glädje av. Och att produktivitetstillväxten är hög i ekonomin bör på sikt komma alla till del i form av ökat välbefinnande.

Innan jag ska blicka framåt kan det vara på sin plats att jag berättar lite om hur vi på ett mer allmänt plan resonerar när vi fattar våra beslut om räntan.

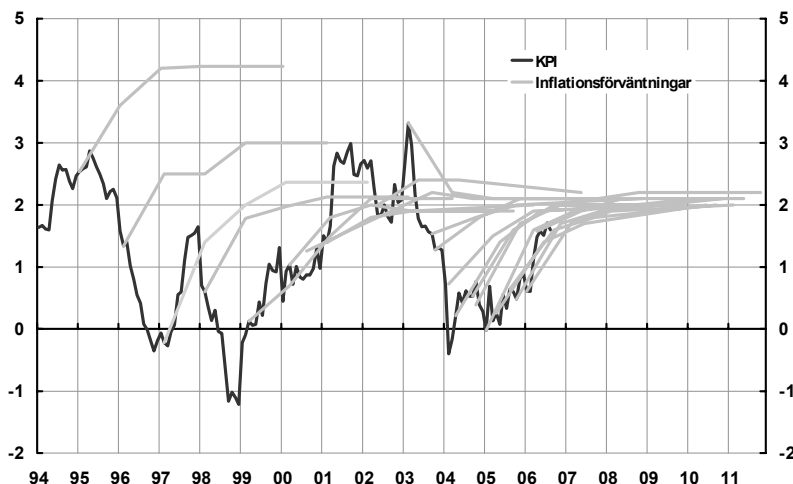
Målet för penningpolitiken är ett stabilt penningvärde – låg inflation, med andra ord. Vi har konkretiserat detta som att konsumentpriserna, mätt med konsumentprisindex, ska öka med 2 % i årstakt.

Eftersom det tar tid innan ränteförändringar får effekt måste penningpolitiken baseras på prognoser för inflation ett par år framåt i tiden. Den typen av prognoser är förstås osäkra, och inte minst utvecklingen under senare år har ju, som sagt, visat att det från och till inträffar olika händelser som är svåra att förutsäga. Det betyder att man måste räkna med att inflationen periodvis kommer att avvika från målet, och ibland kan det till och med hända att den avviker ganska mycket.

Det väsentliga i det långa loppet är inte tillfälliga svängningar i inflationen, utan det är att förväntningarna i ekonomin är förankrade vid inflationsmålet. Då kan inflationsmålet fylla sin viktiga funktion som nominellt riktmärke när priser och löner sätts och investeringsbeslut fattas. Och i det avseendet, om man tar ett lite längre tidsperspektiv, har vi av allt att döma lyckats väl (diagram 7).

7. Inflation och inflationsförväntningar

Årlig procentuell förändring

Källor: Prospera Research AB och SCB.

Här ser vi hur inflationsförväntningarna, om man går tillbaka till 1990-talet, var ganska spridda mellan alla möjliga olika inflationstakter och hur vi i dag har ett knippe förväntningar som är stadigt parkerade kring 2 %.

Låt mig i det här sammanhanget också kort beröra hur vi gör våra prognoser. Tidigare gjorde vi prognoser utifrån förutsättningen att reporäntan – vår styrränta – var konstant under hela prognosperioden. Om inflationen bedömdes bli lägre än 2 % var det en signal om att räntan behövde sänkas, och vice versa. Men att reporäntan skulle vara helt oförändrad under lång tid är ett ganska orealistiskt antagande. Många gånger – till exempel när alla väntar sig en längre period med räntehöjningar eller räntesänkningar – innebär ett sådant antagande om konstant ränta att det blir svårt att göra rimliga prognoser.

För att ändra på det här baseras numera våra prognoser i stället på ett antagande att reporäntan utvecklas på det sätt som de finansiella marknaderna förväntar sig. Vår aktuella prognos i inflationsrapporten utgår till exempel från att räntan fortsätter att höjas gradvis framöver. Det här nya antagandet har i sig ingen betydelse för den förda politiken. Men det gör det lättare att utvärdera våra prognoser eftersom de blir mer realistiska och det blir lättare att jämföra dem med andra prognosmakares arbete. Det är också viktigt att känna till för att förstå hur vi kommunicerar. Om inflationen enligt prognosen ser ut att bli lägre än 2 % på ett par års sikt behöver det inte längre vara ett skäl att sänka räntan. Det kan i stället tyda på att det finns anledning att höja räntan lite långsammare än vad marknaden förväntar sig.

Ett ytterligare steg i vårt sätt att göra prognoser skulle vara att göra vår egen prognos för ränteutvecklingen, i stället för att utgå från marknadens förväntningar. Detta kräver en hel del förändringar i det sätt som vi arbe-

tar på, både för dem som gör prognoserna och för oss i direktionen som fattar beslut. För min del tycker jag att detta vore en ganska naturlig utveckling, och det är också något som vi för närvarande överväger.

Det är inte bara prognoserna för inflationen vi tittar på när vi utformar penningpolitiken och funderar på hur vi ska sätta räntan framöver. Politiken är flexibel i den meningen att vi också tittar på hur ekonomin i stort utvecklas. Vår ambition är att, inom ramen för vår uppgift att stabilisera penningvärdet, också bidra till en stabil utveckling av produktion och sysselsättning. Då inställer sig frågan: Hur gör vi då det?

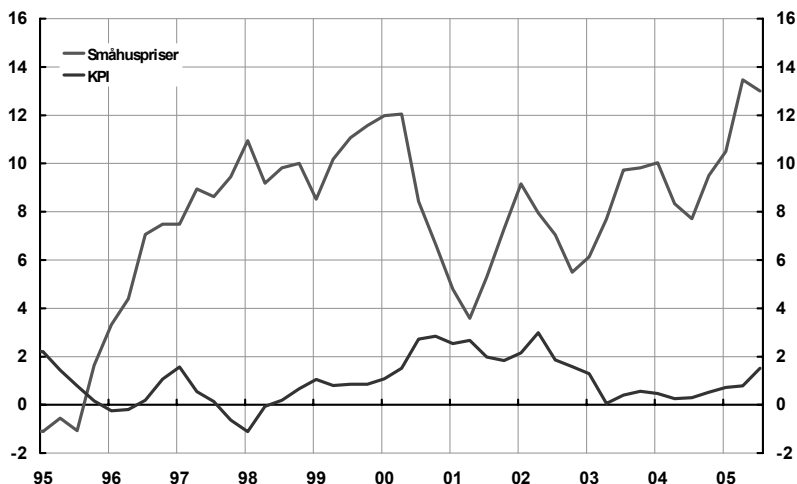
Jo, det gör vi genom att avväga hur snabbt vi ska sikta på att föra inflationen till målet. Om till exempel inflationen är lägre än målet samtidigt som tillväxten i ekonomin är hög, som har varit fallet i Sverige under senare år, kan en penningpolitik som siktar på att snabbt driva upp inflationen genom mycket låga räntor leda till att efterfrågan längre fram blir starkare än vad ekonomin klarar. Vi riskerar då att gå in i en överhettning där priser och löner börjar öka snabbt och där kanske också inflationsförväntningarna justeras upp. Riksbanken kan då tvingas strama åt penningpolitiken kraftigt. Å andra sidan: Om vi i stället gradvis börjar höja räntan tidigare är chansen större att en sådan överhettning kan undvikas. Därigenom kan vi också undvika de recessioner som ofta följer efter överhettningar. En sådan politik kan alltså över tiden göra att svängningarna i ekonomin blir mindre. Det är här den tvåårshorisont som vi arbetar med kommer in. Den innebär att vi i normala fall kan låta det ta upp till två år innan inflationen når målet.

Det jag har redogjort för så här långt när det gäller principerna för penningpolitiken är i dag en vedertagen syn på hur penningpolitik med inflationsmål bör bedrivas. Centralbanker runtom i världen har valt lite olika varianter, där detaljerna i penningpolitikens uppläggning kan skilja sig en del. Men den övergripande strategin är ändå i stort sett densamma.

En annan fråga när det gäller penningpolitikens utformning som varit aktuell under senare tid och som är knivigare rör de snabba prisökningarna på bostadsmarknaden. Priserna på bostäder har under senare år stigit med runt 10 % i årstakt (diagram 8). I ungefär lika snabb takt har hushållen tagit nya lån. Vi ser att det här är någonting som skiljer sig markant från konsumentprisutvecklingen.

8. Konsumentpriser (KPI) och småhuspriser

Årlig procentuell förändring

Källa: SCB.

Det finns flera rimliga förklaringar till att bostadspriserna under en tid har stigit mycket. Det har bland annat byggts jämförelsevis få nya bostäder det senaste decenniet. Den höga produktivitetstillväxten kan också ha gjort att hushållen väntar sig en mer gynnsam inkomstutveckling på sikt jämfört med tidigare och av den anledningen tar på sig mer skulder och köper bostäder. Kreditmarknaderna är i dag heller inte lika reglerade som förr. Tillsammans med den expansiva penningpolitiken har det här bidragit till höga kreditvolymerna i ekonomin.

Men man kan inte utesluta att det *dessutom* finns överdrivna inslag i den här utvecklingen och att förväntningarna blivit orealistiska om hur bostadspriserna ska utvecklas framöver. En bidragande orsak kan vara att räntan i den här konjunkturcykeln har sänkts till en historiskt låg nivå och att det har lett till en överdriven ränteoptimism. Också obligationsräntorna har sjunkit till historiskt låga nivåer både i Sverige och i flera andra länder. Det här kan möjligen ha spätt på ränteoptimismen ytterligare. Det är naturligtvis inte lätt att veta om det här är viktiga mekanismer eller vad som är en rimlig räntenivå på sikt. Men ju längre tiden går utan att öknings-takten i bostadspriserna dämpas, desto större blir nog ändå oron för att det byggs upp obalanser på bostadsmarknaden och i hushållens skuldsättnings-grad.

Hur ska då egentligen penningpolitiken beakta den här typen av risker? Det är en fråga som har diskuterats en hel del under senare år både mellan centralbanker och inom den akademiska världen, eftersom priserna på bostäder har stigit snabbt också i många andra länder. Tyvärr finns det ännu ingen samsyn som vi kan lita oss emot. Förmodligen kommer vi att ha skäl att återkomma i de här frågorna när våra och andras erfarenheter av svängningarna i tillgångspriser har ökat och när framsteg görs inom den

ationalekonomiska forskningen. Det ska också i det här sammanhanget bli intressant att ta del av den oberoende utvärdering av penningpolitiken som finansutskottet har beställt och som snart beräknas vara klar.

Nu är det ju tyvärr så att man som beslutsfattare inte kan sätta sig och vänta på att bli klokare och få mer erfarenhet. På Riksbanken menar vi att det inte är rimligt att helt ignorera de risker som den snabba upplåningsökningen och prisstegringarna på bostadsmarknaden kan medföra, även om de här riskerna inte går att ta hänsyn till på ett enkelt sätt i våra vanliga prognoser för ekonomin ett par år framåt i tiden. Om det skulle visa sig att ekonomiska obalanser är på väg att byggas upp kommer de förr eller senare att behöva korrigeras. När korrigeringsarna inträffar kan följden bli att ekonomin utvecklas svagt under lång tid.

Vi har därför agerat för att i någon mån minska risken för ett sådant scenario och bidra till ett lugnare anpassningsförlopp för huspriserna. Det har vi gjort dels genom att lyfta fram de risker som den snabba kreditexpansionen bär med sig, dels genom att påbörja den räntehöjningsfas som ändå låg i korten något tidigare än vad som kanske annars hade varit motiverat. Jag vill samtidigt betona att det här inte betyder att vi har nedgraderat vårt inflationsmål. Tvärtom! Vi tror att en penningpolitik som är framåtblickande och aktiv, men samtidigt försiktig, är det bästa sättet att långsiktigt värna låg inflation och en stabil ekonomi.

9. Reporäntan antas höjas – implicit terminsränta

Procent

Anm.: Den implicita terminsräntan är beräknad som ett 15 dagars genomsnitt.

Källa: Riksbanken.

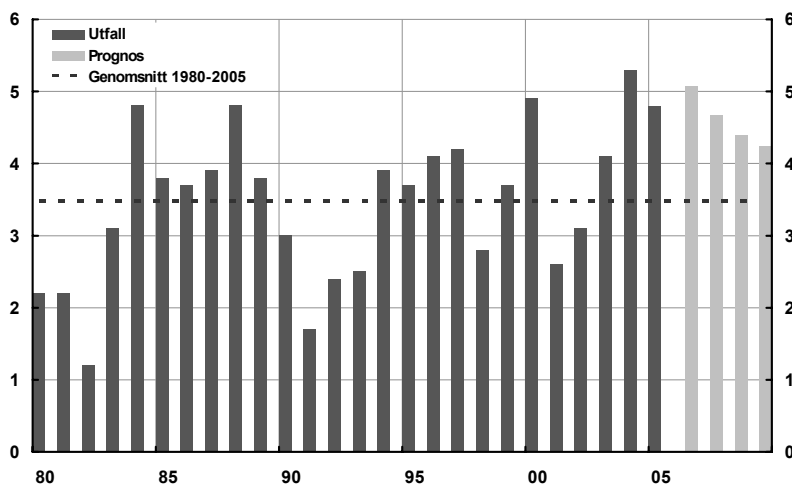
Låt mig fortsätta och beskriva det aktuella läget och utsikterna framöver. Hur ser vi då på den utvecklingen? Innan jag besvarar denna fråga kan det vara värt att påminna om att de prognoser vi gjort baseras på antagandet

att reporäntan kommer att utvecklas i linje med förväntningarna (diagram 9). Det betyder, om man ser på kurvan på bilden, att reporäntan antas stiga ytterligare något framöver.

Den internationella konjunkturen har varit god de senaste åren. Mycket talar för att tillväxten i omvärlden kommer att bli relativt stark också framöver, även om den väntas avta något efterhand. Detta syns längst ut till höger i figuren (diagram 10). Trots den goda internationella konjunkturen väntas priserna i omvärlden stiga i ganska måttlig takt. Det beror bland annat på att den internationella prispressen ser ut att fortsätta.

10. God tillväxt i omvärlden

Årlig procentuell förändring

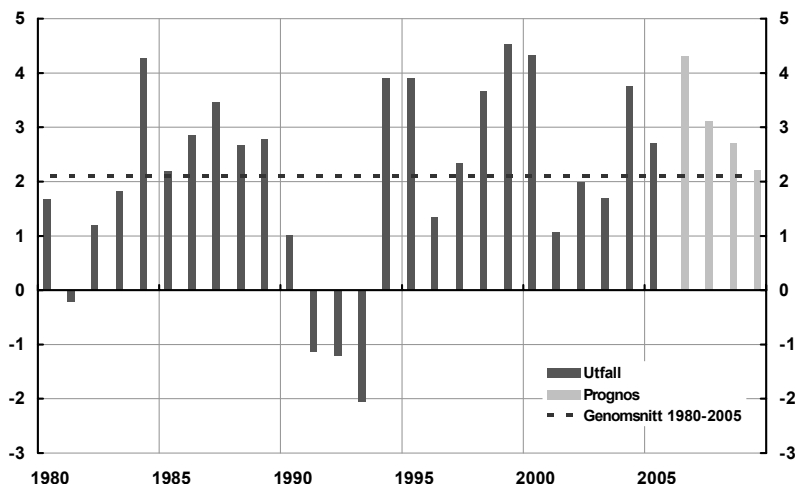

Källor: IMF och Riksbanken.

Den goda internationella konjunkturen är ett av skälen till att konjunkturutsikterna i Sverige ser fortsatt gynnsamma ut (diagram 11). Men det beror också på att tillväxten i den inhemska efterfrågan väntas bli stark. Det beror i sin tur på fortsatt god produktivitetstillväxt och på att läget på arbetsmarknaden fortsätter att ljusna. Hushållens konsumtion stimuleras också av att räntorna fortfarande är förhållandevis låga. Efterhand, är vår bedömning, kommer den svenska konjunkturen att gå in i en lugnare fas. En orsak är att den internationella tillväxten avtar och en annan att penningpolitiken blir mindre expansiv. Vi räknar också med att tillväxten i produktiviteten framöver mattas något, vilket gör att ekonomin på sikt närmar sig mer normala tillväxttal.

11. God tillväxt även i Sverige

Årlig procentuell förändring

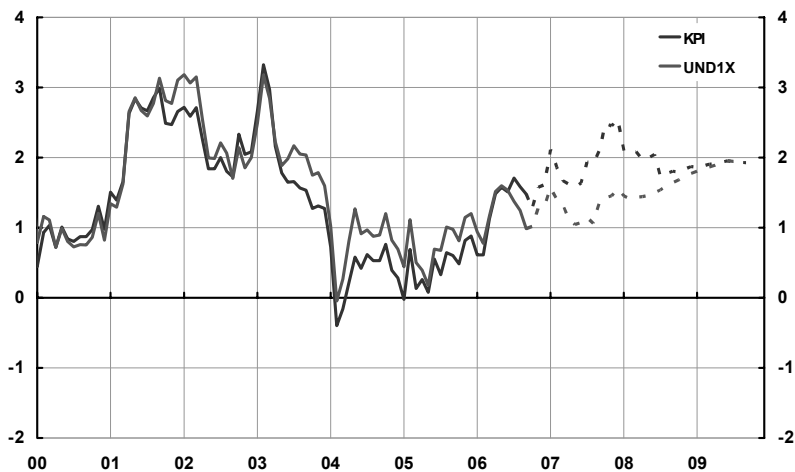

Källor: SCB och Riksbanken.

Med den utveckling som förutses är det rimligt att förvänta sig att inflationen kommer att stiga (diagram 12). De inhemska produktionskostnaderna väntas öka snabbare i takt med att konjunkturuppgången i allt större utsträckning börjar märkas också på arbetsmarknaden och därmed i löneökningstakten.

12. Inflationen stiger gradvis

Årlig procentuell förändring

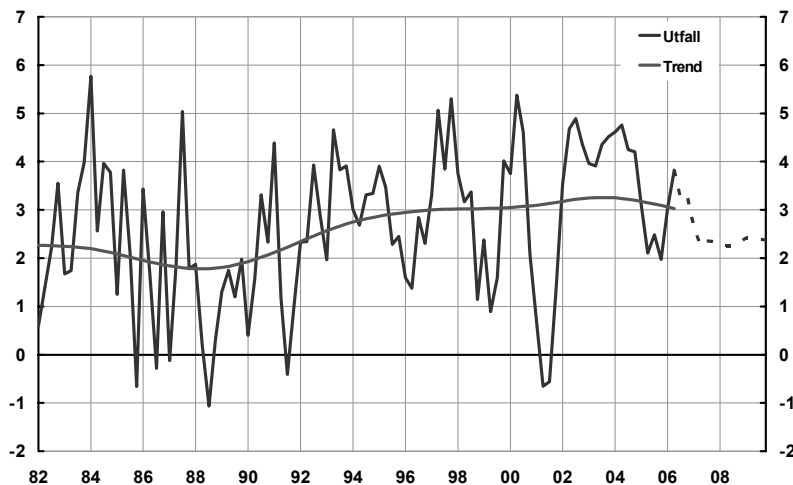
Källor: SCB och Riksbanken.

Att produktivitetstillväxten så småningom mattas av gör också att högre löner på ett annat sätt än under senare år slår igenom i företagens produktionskostnader.

Men inflationen väntas ändå bli relativt låg under större delen av prognosperioden. Flera faktorer bidrar till detta. Den fortsatta internationella prispressen i kombination med en förväntad förstärkning av kronan gör att importprisökningarna förblir låga under hela prognosperioden. Den höga produktivitetstillväxten bidrar också till att hålla ned företagens arbetskraftskostnader och därmed inflationen (diagram 13). Men dessa inflationsdämpande krafter väntas bli mindre starka längre fram.

13. Hög produktivitet

Årlig procentuell förändring

Källor: SCB och Riksbanken.

Sammantaget kan man säga att det är en gynnsam och inte alltför dramatisk utveckling vi ser framför oss. I grunden ser vi en ekonomi där hjulen snurrar i god fart och det allmänt sett går bra. I en sådan ekonomi är det naturligt att penningpolitiken gradvis görs mindre expansiv för att den goda utvecklingen ska fortsätta under en längre tid.

Hur snabbt man ska gå fram med räntehöjningarna är en svår fråga. Den inflationsprognos vi publicerar i dag visar att inflationen bedöms ligga något under målet på två års sikt. Det beror delvis på att energipriserna väntas falla tillbaka en del och därmed hålla nere inflationen. Men när den återhållande effekten av energipriserna klingar av stiger inflationen. Samtidigt väntas, som sagt, ekonomin utvecklas starkt under prognosperioden. För att säkerställa en inflation nära målet och bidra till att ekonomin utvecklas på ett balanserat sätt beslutade vi i går att höja repo-räntan med 0,25 procentenheter.

Det kan slutligen vara värt att understryka att prognoserna som alltid är osäkra och att mycket kan hända som ändrar bilden. Den internationella utvecklingen kan till exempel bli svagare än väntat om den amerikanska ekonomin bromsar in överraskande snabbt. När det gäller den inhemska konjunkturen ser vi i stället snarare en risk att vi underskattar den

inhemska efterfrågan. Hur energipriserna utvecklas framöver är en annan genuint osäker faktor i våra prognoser, därför att både elpriser och oljepriser fluktuerar ganska kraftigt.

Låt mig till sist, innan jag sammanfattar, säga något om hur vi ser på finanspolitiken.

Som jag inledningsvis var inne på har den ekonomisk-politiska regim vi haft i Sverige det senaste dryga decenniet fungerat väl. Den har skapat en stabilitet i ekonomin som vi inte har upplevt på decennier. En absolut förutsättning för den här regimen har varit att finanspolitiken har bedrivits på ett sätt som varit förenligt med långsiktigt hållbara offentliga finanser. Den förutsättningen verkar av allt att döma fortfarande vara på plats.

När detta väl är sagt kan man konstatera att utformningen av finanspolitiken på kort sikt påverkar utbuds- och efterfrågeläget, sysselsättningen och inflationen.

14. Finanspolitiken

- Stimulans av efterfrågan och utbud
- Högre tillväxt och privat konsumtion
- Ökad sysselsättning och ökat utbud av arbetskraft
- Sammantaget små effekter på inflationen

Den blir därmed en faktor att ta hänsyn till i utformningen av penningpolitiken. Den nya budgeten medför en något mer expansiv finanspolitik och därmed en något starkare konsumtionsefterfrågan än vad vi tidigare har utgått från. Men framför allt innehöll budgeten åtgärder riktade till arbetsmarknaden.

Rent kvalitativt verkar det rimligt att utgå från att de här åtgärderna kommer att öka arbetsutbudet och efterhand också sysselsättningen. Hur snabbt den här typen av åtgärder kan få effekt är svårt att veta, likaså hur stora effekter man bör räkna med. Osäkerheten i bedömningar av det här slaget är därför stor.

Den samlade bedömning vi gör i dag är att den nya regeringens ekonomiska politik kommer att få effekter på både utbuds- och efterfrågeförhållandena i ekonomin, men att effekterna på inflationen sammantaget blir små. Men vi måste naturligtvis följa utvecklingen noga och löpande utvärdera våra prognoser – kort och gott, precis på samma sätt som vi alltid arbetar.

Låt mig så avslutningsvis sammanfatta det viktigaste som jag har försökt förmedla här i dag. Mitt huvudbudskap från tillbakablicken är följande:

Den omläggning av den ekonomiska politiken som inleddes för nästan ett och ett halvt decennium sedan har gett gott resultat.

I en väl fungerande regim kommer inflationen periodvis att avvika en del från målet. Ett skäl är att det från och till, som till exempel under de senaste åren, inträffar olika förändringar i ekonomin vars effekter är svåra att förutsäga.

När det gäller den framtida utvecklingen kan mina viktigaste punkter sammanfattas på följande sätt:

15. Reporäntan höjs till 2,75 %

- Gynnsamma utsikter för ekonomin: god tillväxt och stigande sysselsättning.
- Penningpolitiken är expansiv.
- Fallande energipriser ger inflation under målet på två års sikt, men därefter stiger inflationen.

Utsikterna för svensk ekonomi ser gynnsamma ut. Vi räknar med att tillväxten blir god under prognosperioden och att läget på arbetsmarknaden fortsätter att ljusna. Inflationen väntas samtidigt stiga gradvis under antagandet att reporäntan höjs ungefär i linje med marknadens förväntningar.

Fallande energipriser bidrar till att inflationen väntas hamna något under målet på två års sikt. Men därefter stiger inflationen.

Penningpolitiken är expansiv. För att säkerställa en inflation nära målet och bidra till en balanserad utveckling av ekonomin beslutade vi i går att höja reporäntan med 0,25 procentenheter till 2,75 %.

Vice ordföranden: Riksbankschefen har nu gjort sig förtjänt av kaffe, och vi gör honom sällskap. Vi återsamlas 9.55 för en utfrågning av riksbankschefen.

Vice ordföranden: Välkomna tillbaka. Jag föreslår att vi gör på brukligt sätt, det vill säga att vi har två frågeomgångar med partierna i storleksordning.

Monica Green (s): Tack för en bra genomgång. Det var bra att få den här tillbakablicken så att vi kan göra en analys framåt.

Ni har dessutom en väldigt bra hemsida. Jag vill passa på att säga det. Jag gillar datorer och IT-teknik. Den är väldigt pedagogiskt uppbyggd.

På hemsidan har ni en termometer som visar inflationsutfallet och målet med inflationen mätt i KPI med intervallen 1–3 %, som du tydligt har redogjort för.

Vi kan nu notera alla månader med socialdemokratiskt regeringsinnehav. Vi kan ju göra ett sådant bokslut nu. Om man tittar på en annan hemsida, nämligen Statistiska centralbyråns, ser man att inflationen översteg 3 % i februari 2003. Det är den enda månad under de 12 åren som den var så pass hög. Under samma tid har inflationen stigit med mindre än 1 % i 70 månader.

Min fråga till Riksbanken är: Vad visar denna obalans – en gång över och 70 gånger under?

Riksbankschef Stefan Ingves: Den visar att det finns strukturella förändringar i ekonomin som har lett till detta. Det är också det jag har pratat om när det gäller mycket god produktivitetsutveckling, under vissa perioder till och med fallande importpriser, det vill säga det som jag valde att beskriva som händelser på utbudssidan. Det är i och för sig händelser som är väldigt gynnsamma och bra i ekonomin men som har gjort det svårt att göra prognoser. Det har lett till att man under den här perioden har hamnat under.

Monica Green (s): Jag har en följdfråga när det gäller sysselsättningen.

Vi ser ju nu att man når det här målet i slutet på gnetandet, eller får alla att nå målet. Det är ju först i slutet som man har lyckats med det. Det är också i slutet som sysselsättningen börjar komma i gång och öka.

Kan man dra några slutsatser av det?

Riksbankschef Stefan Ingves: I allmänna konjunkturmönster tar det ett tag innan de här sakerna rör sig. Det som vi har pratat om – och det gjorde man faktiskt långt före min tid i Riksbanken – är vad penningpolitiken kan och inte kan göra.

Vi har många gånger påpekat att för penningpolitiken är räntan den spak vi har att dra i. Det är inte något bra verktyg när det gäller sysselsättningsfrågor. Det är andra faktorer som på längre sikt avgör hur arbetsmarknaden fungerar och vad som händer på den fronten.

Alla är naturligtvis glada att det går bra i Sverige och att sysselsättningen ökar, men det är inte primärt något som är en fråga för Riksbanken annat än om det som sker på den sidan börjar påverka inflationstakten. Då spelar det naturligtvis roll för den verksamhet som vi bedriver.

Ulf Sjösten (m): Jag vill uppehålla mig något kring svårigheterna att förut säga inflationsutvecklingen både för Riksbanken och för andra bedömare.

Inflationsmodellerna bygger ju både på bedömningar och på prognoser. Riksbankens indikatormodell innehåller för närvarande 88 indikatorer för inflationsutvecklingen. Det sägs också att modellernas kortsiktiga prognosförmåga är relativt god.

Riksbankschefen var själv inne på vikten av att man i ett längre perspektiv med större säkerhet kan förutse inflationsutvecklingen i framtiden och sade i det sammanhanget att man avser att slipa på prognosinstrumenten. Min fråga är: På vilket sätt avser Riksbanken att slipa på prognosinstrumenten?

Riksbankschef Stefan Ingves: Inom den nationalekonomiska forskningen har man under mycket lång tid funderat över hur man ska bygga modeller som beskriver ekonomin och den ekonomiska utvecklingen på olika sätt. Där har det hänt ganska mycket. För vår del gäller det att se till att vi har duktiga medarbetare – och det har vi – som kan hålla jämna steg med och förstå och ta till sig vad som sker i större länder där man många gånger har många fler personer som håller på med detta.

Jag vill hävda att vi, med hjälp av den lilla men naggande goda forskningsavdelning som vi har, är bland de bästa när det gäller den tekniska utformningen av sådana här modeller. Numera rör man sig mer och mer mot det som kallas för allmän jämviktsmodell.

Det oaktat kan naturligtvis inte matematiska modeller fånga allt som sker i världen. Då vore det ju bara att stoppa in siffrorna. Det vill ju till att vi gör våra egna bedömningar baserade på annan typ av information och resonemang och diskussioner som vi får från olika håll.

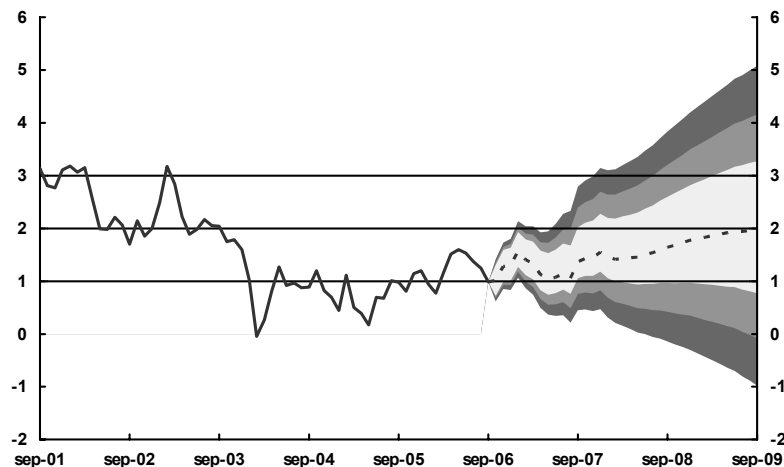
Ett sätt att beskriva den utveckling som sker inom det här området är att prata i termer av trattar.

Låt mig visa en sådan tratt – om jag får använda det språkbruket.

Med den här bilden försöker vi visa hur osäkerheten blir större och större över tiden, i den meningen är det här en tratt. Den här bilden visar sannolikheten – det är 90 % sannolikhet – att inflationen hamnar inom det här intervallet baserat på den kunskap vi har och vårt sätt att räkna i dag.

16. UNDIX med osäkerhetsintervall

Årlig procentuell förändring

Källor: SCB och Riksbanken.

Det svåra med prognoser är hur man ska föra resonemangen. Det är lätt att man fäster sig lite för mycket vid en enskild siffra några år bort i framtiden. Vi vet av erfarenhet att en sådan här tratt säger att vi kommer att ha en spridning. I det här fallet, som figuren är ritad, är det en spridning kring en mittlinje.

Olika centralbanker väljer lite olika teknik när det gäller att föra samta- len om framtiden. I vissa fall har man mycket trattar, och i andra fall har man väldigt få. I vissa fall har man tratt med mittlinje, och i andra fall har man ingen mittlinje eftersom man inte vill att folk ska fästa sig för mycket vid den där punkten i mitten.

Vad vi har framför oss när det gäller vårt interna arbete – så små- ningom hoppas jag att det också ska börja synas i våra publikationer – är att fundera kring pedagogiken i det här så att vi i större utsträckning än i dag kan fånga den här osäkerheten och beskriva det på ett eller annat sätt. Det stora pedagogiska dilemma i det här är alltid att man egentligen, när man ser in i framtiden, borde prata i termer av sannolikhetsfördelningar. Men det är ju så förtvivlat svårt att prata med vanligt folk om vad de tycker om olika sannolikhetsfördelningar, så på något sätt hamnar man ändå i att beskriva det här i form av punkttestimat och riskscenarier.

Det vi gör i dag i inflationsrapporten är att vi har något som kallas för huvudscenario, och sedan har vi ett riskscenario där vi har justerat progno- sen något. Det är en teknik för att försöka fånga den här osäkerheten. Men om man använder den tekniken får man egentligen ingen uppfattning alls om spridningen när man tittar framåt i tiden. Min förhoppning är att vi ska bli bättre på det här så att vi också kan fånga diskussionen om sprid- ningen, därför att då hoppas jag att vi framöver ska kunna prestera en än mer nyanserad bild av hur man ser på framtiden. Men det oaktat: Eftersom vi pratar om en osäker framtid så kommer det nog alltid att fin- nas prognosfel.

Per Åsling (c): Jag noterar att riksbankschefen kommenterar budgetens åtgärder riktade till arbetsmarknaden, och min frågeställning gäller då den långsiktiga prognosen för reporäntan. Kan den påverkas nedåt av en finans- politik som är inriktad på större arbetsutbud och bättre matchning mellan arbetstagare och arbetsgivare?

Riksbankschef Stefan Ingves: Ja, den som lever får se. Vad det här handlar om är ju att vid varje tidpunkt bedöma inflationsutvecklingen så gott det nu går. Jag ska inte ta ut någonting i förskott där, utan vi får se hur den utvecklingen blir. Vad vi har gjort i den här inflationsrapporten är en bedömning 2–3 år framåt i tiden, baserad på vad vi vet i dag. Sedan får vi pö om pö, när det blir nya inflationsrapporter, ta till oss hur världen ser ut då.

I den här inflationsrapporten noterar vi att när man väger ihop allt det som nu sker i ekonomin och jämför det med den utveckling som vi beskrev i inflationsrapporten i juni så ser man att det inte är några drama- tiska förändringar avseende hur vi ser på inflationen. Det som har hänt är

att vi har justerat ned inflationsprognosen lite på kort sikt, och jag konstaterar att ändå är utvecklingen i ekonomin god, vilket leder till att inflations-takten sakta stiger.

Christer Nylander (fp): Jag skulle vilja haka på två av de frågor som redan har ställts. Det gäller till att börja med den så kallade tratten. Den bild vi ser framför oss gäller en tre år lång tratt. Jag tänkte bara fråga: Finns det någon anledning till att man gör en treårig tratt i stället för en tvåårig? Inflationsbedömningarna är ju ofta tvååriga.

Den andra frågan gäller arbetsmarknaden. Läget på arbetsmarknaden är ju väldigt avgörande för inflationsförväntningarna framöver. Det är inte bara så att vi får en finanspolitik som förmodligen ökar utbudet, utan vi är också, under en stark konjunktur, på väg in i en väldigt stor avtalsrörelse. Jag tänkte höra hur den har vägts in i inflationsprognosen. Det finns ju ett särskilt faktaområde om detta, men jag undrar om riksbankschefen kan utveckla det något.

Riksbankschef Stefan Ingves: Jag tar först frågan om tre år. Man måste ju alltid välja någon tidshorisont. Det vi arbetar med och har gjort under lång tid är en tvåårig tidshorisont, men vi har också konstaterat – det gjorde jag tidigare också – att man kan få avvikelser från den här tidshorisonten av olika skäl när det gäller att uppnå inflationsmålen. Det är också viktigt att komma ihåg att världen inte tar slut efter exakt två år, och därför är det inte orimligt att något ändå, så gott det nu går, försöka blicka lite längre framåt i tiden. En av de faktorer som har spelat roll och som vi har försökt fånga, som jag försökte redogöra för lite här tidigare i dag, är utvecklingen på kreditmarknaden och bostadspriserna. Där pratar vi ju faktiskt om händelser som ligger bortom tvåårshorisonten. Sedan får man då försöka att, så gott det går, väga ihop detta.

Det som den här särskilda tratten beskriver är följande: Om man tittar på det arbete som har gjorts historiskt och om man tittar på hur det som kallas "UNDIX" här, den underliggande inflationstakten, har varierat över tiden så får vi på tre års sikt ett intervall som har den här bredden om man ska täcka in alla möjliga händelser.

Den andra frågan handlade om arbetsmarknaden. Ja, arbetsmarknaden spelar självfallet roll när det gäller utvecklingen av inflationstakten i den svenska ekonomin, men det är en faktor bland många som ska vägas in. Vi har också med i inflationsrapporten våra prognoser om hur arbetsmarknaden utvecklas och vad vi tror att löneutvecklingen kommer att bli framöver.

Det viktiga där när det gäller vad vi gör och vad vi bidrar med för utvecklingen i svensk ekonomi är att se till att vi klarar vårt inflationsmål, därför att det leder till att inflationsförväntningarna hålls stabila kring 2 %. Det är en viktig faktor att inkludera när arbetsmarknadens olika parter diskuterar hur de ska ha det på sin kant.

Emma Henriksson (kd): Du sade tidigare att du tror att ni kan ha underskattat den inhemska efterfrågan i era prognoser. Vad är det framför allt för faktorer där för vilka ni gör den här underskattningen?

Riksbankschef Stefan Ingves: Vi har för närvarande en stark tillväxt i omvärlden, och vi har en stark tillväxt i Sverige. Vi ser förbättringar på arbetsmarknaden, utlåningen – egentligen till både företag och hushåll – stiger snabbt, och huspriserna stiger snabbt. Det här leder till att kostnadstrycket i ekonomin ökar, och det är det som sker på uppåtssidan.

Det som pekar i den andra riktningen är att vi har en svag importprisutveckling. Vi har haft en hög produktivitetstillväxt, och vi har i varje fall under en period nu den senaste tiden haft fallande energipriser.

Det man får göra då är att väga ihop de här faktorerna och ställa sig frågan: På några års sikt framåt – vad är det som väger tyngst? Det har vi då diskuterat i direktionen och kommit fram till den här inflationsrapporten. Om man funderar kring uppåt- och nedåtrisker, så som det brukar presenteras i inflationsrapporten, så gör vi bedömningen att det finns en uppåtrisk i detta. Det är så långt vi har kommit när vi har vägt ihop alltihop.

Ulla Andersson (v): Det här är min första utfrågning, och det känns lite ovanligt.

Jag har suttit och funderat på det du har sagt. Det jag kan se är väl ett mönster i det du säger som pekar mot att arbetslösheten kommer att vara fortsatt hög, i alla fall så pass hög att löneökningarna inte kommer att stiga så kraftigt och att det inte kommer att påverka produktivitetstillväxten i så hög utsträckning inom den privata sektorn.

Är det riktig tolkning av det du säger?

Riksbankschef Stefan Ingves: Om man tittar på alla de olika tabeller och diagram som vi har i inflationsrapporten så ser man där hur utvecklingen ser ut. Sammantaget blir bilden att utvecklingen, som vi bedömer den, inte för med sig någon större dramatik när det gäller utvecklingen i svensk ekonomi. Sedan framtonar den bilden på lite olika sätt beroende på vad man tittar på.

Vi ska plocka fram en bild här av vår prognos när det gäller den öppna arbetslösheten. Vi räknar med att arbetslösheten sakta faller under den här perioden.

17. Öppen arbetslöshet

Procent av arbetskraften, säsongrensade data

Anm.: Streckad linje avser Riksbankens prognos.

Källor: SCB och Riksbanken.

Ulla Andersson (v): Då har jag en följdfråga. Om man då med finanspolitiken skulle gasa på så att arbetslösheten pressades nedåt, och då inte i form av en låglönamarknad: Kommer då Riksbankens bedömning att ändras? Du säger att penningpolitiken inte har så avgörande betydelse för sysselsättningen, men om man tittar tillbaka i gamla protokoll från Riksbanken så kan man ju se att när arbetslösheten börjar sjunka så går Riksbanken in och höjer räntan för att löneökningarna inte ska komma. Är det en fortsatt hållning från Riksbanken?

Riksbankschef Stefan Ingves: Jag konstaterade här tidigare i dag en sak om att titta på det här på lite längre sikt. När man driver en centralbank så sysslar man med den allmänna prisnivån, nominella faktorer. Det är det vi kan påverka. Vi kan inte påverka utvecklingen på arbetsmarknaden på lite sikt. Vi kan ha viss påverkan på kort sikt, men inte mera. Det innebär då att de frågeställningar som finns där måste skötas på annat håll.

När det gäller finanspolitiken är det snarare en fråga som ska ställas till dem som sköter finanspolitiken – inte till mig.

Mats Pertoft (mp): Jag har faktiskt inga frågor. Jag tyckte föredragningen var så utmärkt.

Hans Hoff (s): Utfrågningen av riksbankschefen ger oss ju möjlighet att ställa frågor kring den aktuella men också den tidigare förda penningpolitiken. Den ger också utskottets ledamöter möjlighet att ställa frågor kring Riksbankens verksamhet i övrigt, och det är en sådan fråga som jag avser lyfta till riksbankschefen här i dag.

Riksbankens oberoende är ju någonting som har oerhört stor legitimitet, såväl i det svenska samhället som internationellt, och jag har ingen som helst anledning att ifrågasätta Riksbankens oberoende. Jag kan dock konsta-

tera att två ledande tjänstemän vid Riksbanken numera jobbar på Finansdepartementet, den ena som statssekreterare hos finansministern och den andra som planeringschef hos finansministern. Det är bara att gratulera Riksbanken till att man har kompetenta medarbetare som kan gå in och ta den typen av centrala arbetsuppgifter.

Det som dock oroar mig är att de har en fortsatt anställning i Riksbanken. De är alltså i praktiken anställda av regeringen och Finansdepartementet samtidigt som de är anställda av Riksbanken. Jag tänkte fråga riksbankschefen om hur han tänker agera i den uppkomna situationen.

Riksbankschef Stefan Ingves: Den frågan får jag ta med mig hem och fundera på. Jag förmodar att de är tjänstlediga, och det är så jag tror att det brukar gå till. Jag ska titta på det. Jag gissar att det är gällande avtal i staten som har tillämpats. Jag kan inte tänka mig att det är någonting annat. Jag tar till mig frågan.

Anna Lilliehöök (m): Jag tänkte fortsätta med frågorna om arbetsmarknaden. Det är ju ett ganska långt avsnitt i rapporten som handlar om just det.

Bland annat står det att det är en knapp tredjedel av den arbetsföra befolkningen som inte har arbete i dag. Det är ju väldigt stora proportioner, och det är av det skälet som jag gärna kommer tillbaka till frågorna om arbetsmarknaden.

Min fråga är då: Är det så att man ur ekonomiskt perspektiv ser detta som en neutral situation? De flesta personer i denna tredjedel, 1,9 miljoner personer, är ju i praktiken försörjda i dag på ett eller annat sätt. Om då en större andel av dessa skulle få arbete och få sin försörjning på det viset: Är det någonting som påverkar inflationen och penningpolitiken, eller ser man det helt enkelt så att så länge det är fråga om ren omfördelning – antingen är det någon som har lön som betalar pengar till mig om jag inte har arbete och jag kan använda dem, eller så får jag lön i stället – så gör det ingen skillnad? Det här kanske blev en litet komplicerad fråga. Gör det någon skillnad när fler går från försäkrings- och försörjningssystem till arbete – om detta skulle inträffa? Jag tänker då på denna mycket stora andel. Det är ju så mycket som en tredjedel. Det är ändå något som har enormt stor vidd i ekonomin.

Riksbankschef Stefan Ingves: Det här är en ekonomisk fråga i största allmänhet som inte minst har att göra med befolkningsstruktur och sådant när man ser till vad som händer i framtiden i Sverige. Men om man ser till vår uppgift, som är att värna penningvärdet, så är det här en fråga om i vad mån olika utbuds- och efterfrågefaktorer i ekonomin ändras på ett sådant sätt till följd av de flöden som vi pratar om att den allmänna efterfrågan går upp i ekonomin så pass mycket att prisökningstakten påverkas.

Det vi säger i inflationsrapporten här är att det sker en del saker på utbudssidan och en del saker på efterfrågesidan, men sammantaget är vår bedömning just nu att vi inte ser att det här påverkar den allmänna prisökningstakten i någon större utsträckning. Det här kommer också – men då

är man ganska långt nere på detaljnivå i den här typen av bedömningar – att slå på olika individers realinkomst, och det i sin tur påverkar konsumtionen, hur man ser på framtiden och i vad mån man investerar i fastigheter eller gör annat. Den bedömningen får man naturligtvis då göra också beroende på hur stora omfördelningar som det blir. Men det här är ju ingenting som händer över några månader, utan det här är ju sådant som tar ganska lång tid. Det är då någonting som vi naturligtvis har att ta med oss och fundera på när det gäller att göra framtida inflationsbedömningar, beroende på vad som över tiden pö om pö händer när det gäller fördelningen och sysselsättning på det ena eller andra sättet.

Per Åsling (c): Om vi gör en tillbakablick kan vi konstatera att Riksbanken inte har varit tillräckligt snabb med att sänka räntan 2002, 2003 och 2004. Låt mig spetsa till det lite grann och ställa frågan: Anser riksbankschefen att vi ligger i fas nu?

Riksbankschef Stefan Ingves: Ja, det gör vi! Vi står för besluten!

Christer Nylander (fp): Det var ett snabbt och effektivt svar, får man säga!

En stor del av detta anförande men också tidigare anföranden har handlat om tillgångspriser, fastighetsmarknaden och så vidare. Jag förmodar att riksbanksdirektionen inte har haft möjlighet att ta del av de senaste signalerna om utvecklingen på bostadsmarknaden som kom i går, om jag minns rätt.

Skulle man kunna få ställa denna fråga: Om de signalerna skulle stärkas ytterligare och bekräftas framöver – skulle det påverka den bedömning Riksbanken gör?

Riksbankschef Stefan Ingves: Det är en hypotetisk fråga. När det är dags för oss att göra våra bedömningar längre fram kommer vi att meddela det.

Ulla Andersson (v): Det vi ser nu är ju åtgärder som vidtas som kommer att sänka ersättningsnivåerna i våra försäkringssystem. Fackföreningsrörelsen befarar att detta kommer att leda till att en låglönemarknad på sikt kommer att etableras i Sverige. Är det någonting som Riksbanken har med i sina bedömningar inför framtida inflationsprognoser?

Riksbankschef Stefan Ingves: Ja, vi har ju med arbetsmarknaden i inflationsrapporten med våra bedömningar såsom de finns där i dag. Som jag sade tidigare: Det som sker på arbetsmarknaden är *en* faktor, men det är ingalunda den enda. Det är en faktor bland ganska många som vi har att väga in när det gäller att fundera kring den framtida inflationstakten.

Ulla Andersson (v): Ni räknar alltså med att det kommer att etableras en låglönemarknad, om jag förstår dig rätt.

Riksbankschef Stefan Ingves: Jag säger ingenting om vilka marknader som kommer att etablera sig eller inte etablera sig i framtiden. Det jag säger är att vad som sker på arbetsmarknaden är *en* faktor som styr den här utveck-

lingen, men den är ingalunda den enda. Sedan gör vi så gott vi kan när det gäller att bedöma vad som sker när vi bedömer den framtida inflations-takten.

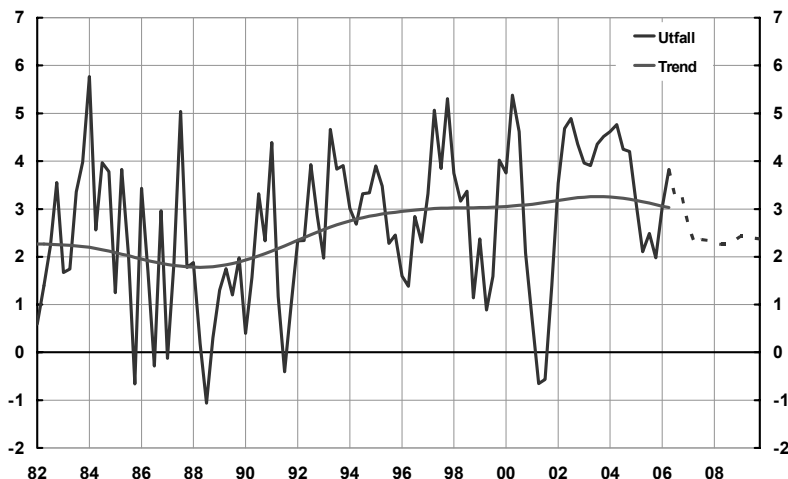
Mats Pertoft (mp): Jag funderade lite på en sak. Du visade en väldigt intressant bild om produktivitetens utvecklingen i näringslivet och enhetsarbetskostnaden. Penningpolitiken har ju varit väldigt framgångsrik genom att hålla sig inom ramen och på det sättet möjliggöra en framtida utveckling. Samtidigt kan man väl säga att det är just den här produktivitetens utvecklingen som har stått för väldigt mycket av tillväxtpotentialerna och tillväxten i sig om man jämför internationellt, bland annat med resten av EU-länderna.

Hur ser riksbankschefen på möjligheterna att upprätthålla det här i framtiden? Rent mänskligt kan man ju fundera på hur mycket produktiviteten kan fortsätta att öka. Det lär knappast gå i det oändliga. IT-revolutionen har ju trots allt kommit till en viss punkt. Har penningpolitiken en roll i denna utveckling?

Riksbankschef Stefan Ingves: Frågan är om penningpolitiken har en roll i produktivitetens utvecklingen. Vad vi sysslar med är att värna penningvärdet. Sedan finns det en lång rad andra faktorer – teknisk utveckling, utbildning, hur olika marknader fungerar och sådant, inte minst också utvecklingen utomlands – som spelar roll när det gäller produktivitetens utvecklingen. Penningpolitiken ligger utanför detta.

18. Hög produktivitet

Årlig procentuell förändring

Källor: SCB och Riksbanken.

Vad vi säger i inflationsrapporten kan illustreras av den kurva som visas nu. Den ljusgrå linjen beskriver ett medelvärde av de ganska tvära kasten över tiden. Beskriven på detta sätt synes produktivitetens utvecklingen under 90-talet och särskilt den sista biten här på 2000-talet ha legat högre än den

har gjort på bra länge tidigare. Det vi då har inkluderat i vår bedömning är att mot slutet av vår prognosperiod så räknar vi med att det här sjunker tillbaka något.

Sedan är det en helt annan sak om man börjar fundera omkring produktivitetsutveckling på fem, tio, 50 eller 100 års sikt, för då är det helt andra faktorer som spelar in. Där vet vi att produktivitetsutvecklingen varit enorm om man tittar på det här i låt oss säga ett 100-årsperspektiv.

Vice ordföranden: Tack för det! Därmed har vi klarat av de två frågeomgångarna, och jag lämnar ordet fritt.

Monica Green (s): Jag tänkte på två av de bilder som du har visat här i dag. Den ena rörde den öppna arbetslösheten, den som var 9 % 1991. Nu är den öppna arbetslösheten 5 %. Det visade du här, och du vet inte riktigt hur det blir i framtiden beroende på vilka typer av jobb som kommer och så. Det var det ena som jag ville ha med mig.

Men egentligen ville jag ställa en fråga om det du kallar en tratt, alltså den underliggande inflationen. Jag roade mig med att titta bakåt i tiden på SCB:s statistik liksom i min förra fråga, och tittade då på hur många gånger som inflationen har varit över 3 %. Det är lite fler gånger under den här perioden. Fem gånger har inflationen legat över 3 %. 41 gånger har den legat under 1 %. Det är alltså åtta gånger vanligare att inflationen understiger målet än att den överstiger det.

Tycker riksbankschefen att det är en rimlig avvägning?

Riksbankschef Stefan Ingves: Det beror på vilket tidsperspektiv man väljer. Om man väljer att gå längre tillbaka i tiden så vet vi att vi har en historia där vi också har haft långa perioder med mycket hög inflation. Det jag försökte fänga tidigare i dag när jag pratade är hur pass svårt det är att göra den *fine tuning* som ibland efterfrågas när det sker strukturella förändringar i ekonomin. Det har vi att leva med. Vi får göra våra prognoser så gott vi kan. Det vi har haft den senare tiden är de stora strukturella förändringarna, både när det gäller den globala utvecklingen – det har överraskat många – och en mycket god produktivitetsutveckling som har lett till det här resultatet.

Det är inte så att Riksbanken – det här är då före min tid i Riksbanken – inte har reagerat över huvud taget. Det är ju ett faktum att vi på senare år har haft unikt låga räntenivåer ur ett historiskt perspektiv.

Lars Elinderson (m): Jag har först en systemfråga som gäller det Monica var inne på, nämligen osäkerheten i inflationsbedömningar. Ni nämner i rapporten att ni, precis som också påpekades av Monica, i bedömningarna har underskattat inflationen de senaste tio åren. Det har ni ju inte varit ensamma om.

Då har jag en fråga. Om jag uppfattar det rätt är det vanligare att man underskattar inflationen i sina bedömningar än motsatsen. Frågan är då: Finns det tendenser i forskningen och i ert arbetssätt nu som gör att man

kommer att kunna öka säkerheten i bedömningarna, eller innebär den ökade globaliseringen och andra faktorer tvärtom att osäkerheten när det gäller specifikt inflationsbedömningen kommer att öka ytterligare framöver?

Fråga nummer två, som anknyter till detta, är denna: Nu har vi haft en världsekonomi som har varit relativt väl i balans med god tillväxt i olika delar av världen under senare år, men vi ser tendenser till förändringar i USA, där ekonomin har en tendens att avmattas, samtidigt som – vilket ni också påpekar – framför allt Kina och Sydostasien fortfarande har en mycket expansiv och tillväxtinriktad ekonomi. Vilka delar i den bilden påverkar oss i Europa mest? Är det den fortsatta expansionen i Asien, eller är det tendensen till avmattning i USA?

Riksbankschef Stefan Ingves: Om osäkerheten har ökat eller inte när man ska titta in i framtiden, det är ett större forskningsprojekt i sig. Världen har alltid varit osäker på ett eller annat sätt. Det har alltid hänt alla möjliga saker. Framför allt sker det kontinuerligt strukturella förändringar. Det gör att det naturligtvis är svårt att jämföra över tiden. Om man tittar på exempelvis svensk ekonomi i dag och hur den ekonomin ser ut så är det naturligtvis en helt annan ekonomi med helt andra fenomen än vi hade till exempel när jag började i den här branschen och började ta del av vad som sker i svensk ekonomi i början och mitten av 70-talet, eftersom själva den struktur som rådde då var helt annorlunda. Det var nog osäkert då också, och det kommer också att finnas osäkerhet i framtiden. Vad det handlar om är att alltid göra så gott vi kan när det gäller att anpassa sig och klara den strukturella förändringen.

Den andra frågan rörde omvärlden och vad som sker. Jag tycker att det där beskrivs rätt väl i Internationella valutafondens halvårspublikation, *World Economic Outlook*, där man beskriver utvecklingen i världen. Där säger man ungefär så här: I dag har vi tre stora obalanser i världen att fundera omkring. Eftersom världen numera i denna globaliseringens tid är ett allmänt jämviktssystem där man kan säga att allting beror på allting annat så är det svårt att plocka ut ett enda land och säga att det gäller USA, Kina eller någonting sådant.

Vad som nu har rätt under en ganska lång tid, till mångas stora förvåning, är det faktum att man sparar för lite i USA, vilket man kan se i form av ett stort bytesbalansunderskott och underskott i statsbudgeten. Den slutsats som Valutafonden drar – och det tycker jag är en rimlig slutsats – är att man, för att hantera den obalansen, behöver spara mer i USA. Sedan är det naturligtvis ytterst svårt att säga när det ska inträffa för det har många sagt många gånger.

Den andra komponenten i det här handlar om vad som vore bra för världsekonomin för att allting ska ställa in sig på ett lite bättre sätt än i dag. Asien, främst Kina men också andra länder i Asien, har på senare år ackumulerat mycket stora valutareserver. Därför vore det bra om de kunde öka den inhemska efterfrågan på ett sådant sätt att man därigenom inte

enbart exporterar utan också importerar lite mer. Då jämnar bytesbalansproblematiken ut sig, och då får man också mindre bekymmer när det gäller funderingar kring valutorna.

Sedan har vi då den tredje faktorn. Den handlar om vad som sker i Europa. Där konstaterar man att det är viktigt att man i Europa, för att Europa ska hänga med i den här omvandlingen, vidtar strukturreformer på ett sådant sätt att tillväxten blir lite högre än vad den har varit historiskt.

Om de här tre sakerna sker någorlunda samtidigt ökar sannolikheten att de här frågorna rättar till sig utan alltför stora påfrestningar. Om de inte gör det har man å andra sidan någon framtida tidpunkt när det kan bli bekymmersamt.

Hans Hoff (s): Herr ordförande! Riksbankschefen nämnde att det finns olika åsikter om hur Riksbanken ska behandla bostadspriserna i sina penningpolitiska beslut. Jag undrar om riksbankschefen kan redogöra för dessa olika åsikter.

Riksbankschef Stefan Ingves: När det gäller åsikterna i Riksbanken framgår det i direktionens protokoll hur resonemangen har förts. Jag ska inte här föregripa det, men det finns ju en lång räkka av gamla protokoll där man kan följa hur det har varit historiskt.

Men i centralbanksvärlden har det under en ganska lång tid funnits en diskussion om hur man ska se på tillgångspriser över huvud taget. En svårighet är att det har visat sig vara ganska svårt tekniskt att stoppa in eller inkludera tillgångspriser på ett bra sätt i olika typer av ekonomiska modeller. Det innebär att det finns skäl att jobba mycket med det och fundera på hur man ska fånga det.

Sedan har det funnits en diskussion om man, ifall man får bekymmer av olika slag när det gäller tillgångspriser, ska fundera på dem i förväg eller om man bara ska låta det vara och sedan, så att säga, ta hand om problemen efteråt. Den diskussionen fortgår, och där har det varit lite olika diskussioner i olika länder. Jag kan konstatera att det i de länder där fastighetspriserna har stigit kraftigt, Australien och England, har varit en mycket livlig och intensiv diskussion. Man har oroat sig för detta och ställt sig ungefär samma frågor som vi har gjort i Sverige. Och den åsikt jag har är att det nog är rimligt att man oroar sig för den här typen av frågeställningar före och inte enbart efter.

Nu har jag naturligtvis en alldeles speciell egen historia – och Sverige har en historia när det gäller detta – och vet hur bekymmersamt det är efteråt. Därför tycker jag för min del att det är rimligt att fundera kring detta före. Förhoppningsvis undviker man därigenom problem.

Göran Pettersson (m): Vi står inför en stor avtalsrörelse, och Konjunkturinstitutet har i sin rapport, lönebildningsrapporten, redovisat två olika scenarier. Det är ett där parterna tar ett större samhällsansvar och ett där de tar ett mindre. Jag konstaterar, om jag har läst siffrorna rätt i er rapport i dag,

att ni har hamnat i stort sett mittemellan de här två scenarierna. Det är väl kanske en trygg och konservativ syn. Men ni skriver vidare, när det gäller löneökningstakten, en intressant sak. Och jag skulle vilja citera ur rapporten:

”Ökad grad av egenfinansiering av arbetslöshetsförsäkringen kan också verka dämpande på lönekraven liksom sänkningen av ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen då den alternativa ersättningen till arbete sänks.”

Jag som är ny här i finansutskottet försöker tyda innebörden av orden ”kan också”. Vad skulle kunna motverka en sådan utveckling?

Riksbankschef Stefan Ingves: Det handlar hela tiden om att fundera kring både utbud och efterfrågan. Och så har vi att göra en sammanvägning av de här faktorerna, av vad som sker. Sker det mycket på utbudssidan påverkar det måhända den allmänna prisutvecklingen på ett eller annat sätt. Och samtidigt som det sker mycket annat på efterfrågesidan kan det peka i andra riktningen. Sedan gäller det för oss att göra en sammanvägning av detta, vilket vi också har gjort när vi lägger fram vår inflationsprognos.

Göran Pettersson (m): Är det rätt tolkning av ”kan också” att det här, i en ekonomiskt rationell värld utan andra aspekter, skulle vara det rationella agerandet när det gäller den här åtgärden?

Riksbankschef Stefan Ingves: Det ankommer inte på mig att ange vad som är rationellt agerande när det gäller arbetsmarknadens parter, utan det är de som håller på med detta. Vad jag sysselsätter mig med är att fundera i allmänna termer kring hur det här påverkar inflationstakten.

Peder Wachtmeister (m): Reporäntan ger ju ett signalsystem, och det är väl tanken, antar jag. Riksbankschefen nämnde att det fanns ränteoptimister vad gäller boendet. Men det kan ju också finnas räntepessimister. Jag tänker på små och medelstora företagare som, om reporäntan ständigt klättrar i små skutt, kanske skjuter på de investeringsplaner de har. De blir osäkra. Bankerna avråder och så vidare. Hur väger ni in det i ert tankearbete?

Riksbankschef Stefan Ingves: Ytterst går ju allt det här in i den inflationsbedömning som vi gör. Det som jag tycker är bättre än det som var tidigare är just detta att vi nu pratar om den räntebana som går in i prognosen jämfört med en konstant reporänta. Ett sätt att fundera kring vårt nuvarande sätt att arbeta är att se det som en form av konsumentupplysning där man ser någonting lite mer framför sig än vad man gjorde historiskt. Det bör förhoppningsvis göra det lättare för alla, både i företagssektorn och i hushållssektorn, att skapa sig sin egen bild av vart det är på väg.

Ulla Andersson (v): Jag tänkte fortsätta lite grann på den fråga som Monica var inne på tidigare, om att inflationen 43 gånger har legat under det här tvåprocentsmålet, och också koppla det till den debatt som har varit kring tidigare höjningar. Både Konjunkturinstitutet och LO har varit kritiska och menat på att de här höjningarna har lett till att ett stort antal arbetstillfällen har uteblivit. Det finns också olika rapporter som visar på

att det, om man skulle höja inflationsmålet med 1–2 %, skulle leda till en lägre arbetslöshet, att den på sikt återigen skulle komma ned till 2–3 %. Vilken är riksbankschefens bedömning av ett sådant förhållningssätt? Delar du den bedömningen?

Riksbankschef Stefan Ingves: Att varaktigt höja sysselsättningen genom att över en lång tid bedriva en expansiv penningpolitik fungerar inte. Det leder till en långsiktigt eskalerande prisnivå och stadigt stigande inflation. Och det vet vi historiskt att vi har ont av.

Vad jag har försökt gå in på, förklara och resonera kring i mitt anförande i dag är att vad vi kan göra är att se till att inflationsförväntningarna styrs in på 2 %. Där är de. Det skapar stadga i ekonomin inom det här området. Då kan andra ta hand om andra frågeställningar på annat håll.

Ulla Andersson (v): Jag reagerar lite på ordvalet: eskalerande. Det är väl ingen som gör en sådan bedömning, att en treprocentig inflation ska vara eskalerande. Det var ett mycket märkligt uttryck, tycker jag.

Riksbankschef Stefan Ingves: Vi kan alltid resonera om språkbruket, men det finns inte någon långsiktig *trade-off* här som är sådan att det går att sköta det här på ett stabilt sätt. Det är någonting som har diskuterats mycket över årens lopp och i många olika länder. Vårt bidrag, som jag återkommer till, är inflationsförväntningar kring 2 %. Det är det bästa vi kan göra när det gäller att bidra till en god ekonomisk utveckling.

Ordföranden: Tack för det! Talarlistan är blank. Jaha, Anna vill kasta sig in här i slutet. Varsågod!

Anna Lilliehöök (m): Det här var egentligen en följdfråga till Hans Hoff's tidigare fråga om tillgångspriserna. Hur ser Riksbanken på just relationen till omvärlden när det gäller tillgångspriserna? Riksbankschefen nämnde själv till exempel vissa länder där tillgångspriserna har stigit väldigt mycket. I och med EU och globalisering flyttar nu arbetskraften i betydligt större utsträckning än tidigare. Kan man verkligen se till exempel den svenska husmarknaden isolerat från resten av omvärlden? I första hand tänker jag naturligtvis på EU, men det finns andra länder, till exempel USA, dit kanske en hel del svenskar flyttar. Kan man se det här så isolerat? Det är min fråga.

Riksbankschef Stefan Ingves: Den ekonomiska integrationen i största allmänhet ökar ju hela tiden. Då blir det en faktor som man får fundera kring: Finns det några speciella svenska faktorer, eller finns det inte det? Det finns nog fortsättningsvis en del speciella svenska faktorer, men de är klart annorlunda i dag och något mindre än för, låt oss säga, 20–25 år sedan när vi hade en mycket strikt valutareglering. Då gick det ut på att se till att Sverige var rätt så isolerat när det gällde finansiella flöden.

En av de frågor vi har framför oss att fundera kring – och det gäller många länder – är hur ekonomier förändras när de finansiella flödena blir mycket större än vad de har varit historiskt. Det är en faktor som är väl värd att fundera på.

Det är naturligtvis skillnad mellan fastighetsmarknaderna när vi tänker på kommersiella fastigheter och egnahem. När det gäller kommersiella fastigheter är det naturligtvis många bolag som köper och säljer i Sverige och i många andra delar av världen, men det är ju inte riktigt så om man tittar på egnahemsmarknaden.

Ordföranden: Har Ulf vaknat också? Varsågod!

Ulf Sjösten (m): Tack, herr ordförande! Jag har faktiskt varit vaken under hela utfrågningen, som jag för övrigt tycker har varit mycket intressant. Men jag har också läst en del av inflationsrapporten under utfrågningens gång. Jag fastnade på s. 44 – det handlar om den kraftiga nedgången i arbetskraftsdeltagandet. Där säger ni: ”En förklaring skulle kunna vara att den dramatiska uppgången i antalet arbetslösa i samband med 1990-talskrisen tillsammans med en hög varaktighet i arbetslösheten har bidragit till att en stor grupp i arbetsför ålder inte anser det lönt att stå till arbetsmarknadens förfogande.”

Något längre ned står det: ”Det finns också anledning att tro att de ekonomiska incitamenten i skatte- och bidragssystemet inverkar på detta.”

Och något längre ned står det ”att attityden till sjukskrivning och förtidspensionering ändrats”.

Detta står som en förklaring till den kraftiga nedgången i arbetskraftsdeltagandet. Min fråga med anledning av detta är då: Vilka bedömningar och vilka resonemang har ni haft när ni har slagit fast det här?

Riksbankschef Stefan Ingves: Det gäller att fundera kring de incitamentsstrukturer som finns och har funnits och hur man har resonerat i det svenska samhället under den här tidsperioden och vad som sker i största allmänhet. Sedan får man göra en bedömning.

Man kan ta ett lite längre tidsperspektiv. Vad som hände var ju att arbetslösheten ökade i början av 90-talet i samband med den krishantering som skedde då. Sedan har det tagit ett tag innan det där liksom har kommit tillbaka. Men det är klart att det under den tidsperioden har hänt både det ena och det andra i det svenska samhället, och det har diskuterats på alla möjliga olika sätt.

Vad vi har försökt göra i vår ruta – det här är det sista avsnittet i inflationsrapporten – är att något fundera kring hur det här har utvecklats över tid.

Ordföranden: Tack för det! Är det någon ytterligare som har någonting att fråga riksbankschefen? Om inte tackar vi som företrädar den första statsmakten riksbankschefen och överlämnar honom med varm hand åt tredje statsmakten. Lycka till! Därmed är sammanträdet avslutat.